

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2001/02:1)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen i vad avser fördelningen på anslag inom *utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid* för år 2002. Regeringens förslag till fördelning på anslag och partiernas olika budgetförslag redovisas i *bilaga 3* i betänkandet. Förutom motionsyrkanden med anknytning till budgeten för år 2002 behandlar utskottet vissa motionsyrkanden som inte har en direkt anknytning till medelsanvisningen för budgetåret 2002, men som rör sådana frågor som tas upp i budgetpropositionen eller i budgetmotionerna.

Utskottet har genom protokollsutdrag meddelat finansutskottet att kulturutskottet tillstyrker regeringens förslag till *ram för år 2002* för utgiftsområde 17. I sitt betänkande 2001/02:FiU1 har finansutskottet den 9 november 2001 tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsramar för år 2002, bl.a. ram för utgiftsområde 17, vilken föreslås uppgå till drygt 8,1 miljarder kronor. Riksdagen väntas fatta beslut om utgiftsramar den 21 november 2001.

Utskottets majoritet, bestående av representanter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna, tillstyrker i betänkandet regeringens förslag till *medelsfördelning på anslag inom ramen* för utgiftsområde 17 med undantag för sex anslag. Fördelningen på anslag, anslagens storlek och de sex avvikelserna från regeringens förslag redovisas i *bilaga 4* i betänkandet. *Avvikelserna* innebär att

anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete minskas med 2,5 miljoner kronor avseende medel till regeringens respektive Kulturrådets disposition,

anslaget 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus ökas med 1 miljon kronor avseende Riksteatern,

anslaget 28:18 Främjande av hemslöjden ökas med 0,5 miljoner kronor,

anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, som regeringen har föreslagit skall öka med 56 miljoner kronor, ökas i stället med 46 miljoner kronor, dvs. en minskning med 10 miljoner kronor,

anslaget 28:29 Centrala museer: Myndigheter ökas med 1 miljon kronor avseende Svenskt visarkiv (inom Statens musiksamlingar) samt

anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler ökas med 10 miljoner kronor.

Representanterna i kulturutskottet för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna har efter det att finansutskottet den 9 november tillstyrkt regeringens förslag till ram för utgiftsområde 17 avstått från att delta i utskottets beslut om anslag för budgetåret 2002 (punkt 71) och erinrar i särskilda yttranden (nr 4–7) om huvuddragen i sina respektive budgetförslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om vissa bemyndiganden för regeringen att fatta beslut som medför utgifter efter år 2002.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att inrätta en ny myndighet – ett forum för levande historia – för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen.

Bland de satsningar som görs i den av utskottet tillstyrkta budgeten kan inledningsvis nämnas insatser för att förstärka resurserna för nationella minoriteter, mångkultur, amatörteater och kultur i arbetslivet.

Förstärkningar beräknas för Operan och Dramaten, för insatser utanför Storstockholm, för regional musik- och dansteater, mindre länsteatrar och länsmusiken i Stockholm, de fria teater-, dans- och musikgrupperna samt skådebanerörelsen.

Utskottet föreslår att riksdagen skall göra ett tillkännagivande om att ansvaret för finskspråkig teater skall flyttas över från Riksteatern till Statens kulturråd.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen skall göra ett tillkännagivande för regeringen om att Göteborgsoperan skall höra till de institutioner som avses få del av medelsförstärkningen under anslaget till regionala teater-, dans- och musikinstitutioner.

Statens insatser för att förbättra konstnärernas villkor är en fortsatt prioriterad fråga och en förstärkning av medlen för individuell visningsersättning tillstyrks. Likaså tillstyrks en förstärkning av bidraget till Folkrorelsernas Konstfrämjande.

Utskottet tillstyrker att medel beräknas för en mötesplats för form och design. Regeringen avser att ge Föreningen Svensk Form i uppdrag att vara den institution som tar ansvar för verksamheten.

En ökning för kulturmiljövården föreslås bl.a. för ökade insatser beträffande byggnadsminnen, industrisamhällets kulturarv, utvecklingsarbete, m.m. Ett ökat bidrag till kulturmiljövårdsorganisationer tillstyrks.

I enlighet med riksdagens tidigare beslut införs fr.o.m. budgetåret 2002 ett särskilt anslag för kyrkoantikvarisk ersättning.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att medlen till centrala och regionala museer skall öka nästa budgetår.

Utskottet anser att regeringen bör göra en översyn av magasinförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet med utgångspunkt i ett förslag som tagits fram av Statens fastighetsverk och museet. Riksdagen föreslås göra ett tillkännagivande för regeringen att resultaten av en sådan översyn bör presenteras för riksdagen under innevarande riksmöte.

Regeringens förslag att anvisa medel för en filmvårdscentral i Grängesberg tillstyrks. Utskottet föreslår samtidigt att riksdagen tillkännager för regeringen att frågan om filmvårdscentralens framtida huvudmannaskap skall analyseras ytterligare och att regeringen senast i nästa budgetproposition skall återkomma beträffande filmvårdscentralens framtida organisationsmodell. Bland de olika alternativ till huvudman som bör prövas hör Statens Filminstitut, som bör få ett tidsbegränsat uppdrag som huvudman för år 2002.

Regeringens förslag om nya regler för grundbidraget inom statsbidragssystemet för ungdomsorganisationerna tillstyrks av utskottet.

Genom en omfördelning av medel från idrottsanslaget förstärks anslaget till friluftorganisationerna enligt regeringens förslag.

Riksdagen beslöt våren 2001 om villkor och riktlinjer för de tre public service-företagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) under nästa tillståndperiod (2002–2005). Riksdagen godkände att ett särskilt distributionskonto skall inrättas för att hantera kostnaderna för TV-distribution i samband med övergången från analog till digital distributionsteknik. Utskottet tillstyrker nu regeringens förslag att riksdagen skall bemyndiga regeringen att för år 2002 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ändring i kulturminneslagen (1988:950) med en redaktionell ändring, lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram samt radio- och TV-lagen (1996:844).

I betänkandet finns 47 *reservationer* och 10 *särskilda yttranden*.

Regeringens förslag i budgetpropositionen om beslutanderätt när det gäller inkomstgarantier till konstnärer har godkänts av riksdagen den 14 november 2001 (bet. 2001/02:KrU5, rskr. 2001/02:20).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	4
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	10
Vissa övergripande kulturpolitiska frågor.....	10
Forum för levande historia.....	11
Allmän kulturverksamhet	11
Teater, dans och musik	13
Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter.....	13
Bild och form samt konsthantverk.....	13
Kulturmiljö	14
Museer och utställningar.....	14
Film	15
Trossamfund	16
Mediefrågor	16
Radio- och TV-frågor	16
Ungdomspolitik	16
Folkrörelsepolitik.....	17
Utbildningspolitik.....	17
Medelsanvisning.....	17
Utskottets överväganden	20
1 Inledning.....	20
1.1 Behandlade ärenden.....	20
1.2 Inhämtande av information m.m.	20
1.3 Betänkandets disposition	20
2 Kulturpolitik (politikområde 28)	21
2.1 Vissa övergripande kulturpolitiska frågor.....	21
2.1.1 Målen för kulturpolitiken.....	21
2.1.2 Utgångspunkterna för kulturpolitiken.....	23
2.1.3 Kulturpolitiska utredningar	25
2.1.4 Kultur riktad till barn och ungdomar	29
2.1.5 Stiftelsen Framtidens kultur.....	30
2.2 Forum för levande historia.....	31
2.3 Anslagen till allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)	35
2.3.1 Statens kulturråd (28:1)	36
2.3.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (28:2)	37
2.3.3 Nationella uppdrag (28:3).....	41
2.3.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (28:4).....	44
2.4 Anslagen till teater, dans och musik (28:5–28:7).....	45
2.4.1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus (28:5)	45

2.4.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (28:6).....	49
2.4.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (28:7).....	51
2.5 Anslagen till bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:14).....	54
2.5.1 Bidrag till biblioteksverksamhet (28:8).....	54
2.5.2 Litteraturstöd (28:9).....	55
2.5.3 Stöd till kulturtidskrifter (28:10).....	58
2.5.4 Stöd till bokhandeln (28:11).....	60
2.5.5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (28:12).....	61
2.5.6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (28:13).....	62
2.5.7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (28:14).....	63
2.6 Anslagen till bild och form samt konsthantverk (28:15– 28:19).....	64
2.6.1 Statens konstråd (28:15).....	64
2.6.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (28:16).....	65
2.6.3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (28:17).....	66
2.6.4 Främjande av hemslöjden (28:18).....	67
2.6.5 Bidrag till bild- och formområdet (28:19).....	68
2.7 Anslagen till ersättningar och bidrag till konstnärer (28:20– 28:21).....	68
2.7.1 Konstnärsnämnden (28:20).....	69
2.7.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:21).....	69
2.8 Anslagen till arkiv (28:22–28:25).....	70
2.8.1 Riksarkivet och landsarkiven (28:22).....	70
2.8.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (28:23).....	71
2.8.3 Språk- och folkminnesinstitutet (28:24).....	72
2.8.4 Svenskt biografiskt lexikon (28:25).....	72
2.9 Anslagen till kulturmiljö (28:26–28:28).....	73
2.9.1 Riksantikvarieämbetet (28:26).....	73
2.9.2 Bidrag till kulturmiljövård (28:27).....	75
2.9.3 Kyrkoantikvarisk ersättning (28:28).....	76
2.10 Anslagen till museer och utställningar (28:29–28:35).....	78
2.10.1 Centrala museer: Myndigheter (28:29).....	79
2.10.2 Centrala museer: Stiftelser (28:30).....	87
2.10.3 Bidrag till regionala museer (28:31).....	88
2.10.4 Bidrag till vissa museer (28:32).....	89
2.10.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (28:33).....	93
2.10.6 Riksutställningar (28:34).....	95
2.10.7 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (28:35).....	95

2.11 Anslaget till film (28:36)	96
2.11.1 Filmstöd (28:36)	96
2.12 Anslaget till forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37).....	100
2.12.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37).....	101
2.13 Anslagen till trossamfund (28:38–28:39)	101
2.13.1 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (28:38)	101
2.13.2 Stöd till trossamfund (28:39)	102
2.14 Övrigt inom kulturpolitiken	102
2.14.1 Kulturfond	103
2.14.2 Möte mellan kulturer	103
3 Mediepolitik (politikområde 27).....	104
3.1 Inledning.....	104
3.2 Anslagen inom mediepolitiken (27:1–27:4)	105
3.2.1 Statens biografbyrå (27:1)	105
3.2.2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (27:2)	106
3.2.3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (27:3).....	107
3.2.4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (27:4)	107
3.3 Radio- och TV-frågor	108
3.3.1 Ändringar i radio- och TV-lagen (1996:844).....	108
3.3.2 Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution	108
3.3.3 Öppna kanaler.....	109
4 Ungdomspolitik (politikområde 29)	112
4.1 Anslagen inom ungdomspolitiken (29:1–29:2).....	112
4.1.1 Ungdomsstyrelsen.....	112
4.1.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (29:2)	114
4.2 Övrigt inom ungdomspolitiken.....	117
4.2.1 KUL-bidrag	117
5 Folkrörelsepolitik (politikområde 30).....	118
5.1 Anslagen inom folkrörelsepolitiken (30:1–30:4).....	118
5.1.1 Stöd till idrotten (30:1)	118
5.1.2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (30:2).....	120
5.1.3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (30:3)	122
5.1.4 Stöd till friluftorganisationer (30:4)	123
5.2 Övrigt inom folkrörelsepolitiken	124
5.2.1 Utveckling av den ideella sektorn.....	124
6 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)	125

6.1 Anslagen inom folkbildningspolitiken (25:1–25:3).....	125
6.1.1 Bidrag till folkbildningen (25:1).....	125
6.1.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (25:2).....	128
6.1.3 Bidrag till kontakttolkutbildning (25:3).....	129
7 Forskning under utgiftsområde 17 (politikområde 26).....	129
7.1 Anslaget till Statens ljud- och bildarkiv (26:1).....	129
8 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 2 (politikområde 2).....	130
8.1 Anslaget till Lotteriinspektionen (2:1)	130
Reservationer	131
1. Förändrade kulturpolitiska mål (punkt 1), (fp).....	131
2. Ytterligare ett kulturpolitiskt mål (punkt 2), (mp).....	131
3. De nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal m.m. (punkt 3), (mp)	132
4. Utgångspunkterna för kulturpolitiken (punkt 4), (m)	132
5. Kulturpolitiska satsningar inom alla politikområden (punkt 5), (v).....	133
6. Kulturell infrastruktur (punkt 6), (v)	134
7. En utredning om den statligt stödda kulturen (punkt 7), (m, c).....	135
8. Uppdrag till Statens kulturråd och Svenska Kommunförbundet om kommunernas kulturarbete (punkt 8), (c).....	135
9. Kultur riktad till barn och ungdom (punkt 9), (c).....	136
10. Syftet med Stiftelsen Framtidens kultur (punkt 10), (fp).....	137
11. Statens kulturråds och Stiftelsen Framtidens kulturs resurser för utvecklingsverksamhet (punkt 11), (mp)	137
12. Forum för levande historia (punkt 12), (m, kd, c, fp)	138
13. Tornedalsteaterns utveckling (punkt 13), (v).....	139
14. Regional verksamhet för mångkultur (punkt 14), (v).....	139
15. Regional verksamhet för mångkultur (punkt 14), (mp).....	140
16. Information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet (punkt 15), (v)	140
17. Projektet Kultur i skolan (punkt 16), (c).....	141
18. Ett nationellt uppdrag till Museum Anna Nordlander (punkt 17), (c).....	142
19. Ett nationellt uppdrag till Bildens hus i Sundsvall (punkt 18), (c)	142
20. Ett nationellt uppdrag till Röhsska museet i Göteborg (punkt 19), (c).....	143
21. Musik som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 21), (v)	143
22. Dans som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 22), (v, kd, mp)	144
23. Världskultur som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 23), (mp)	144

24. Kvinnors roll och perspektiv som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 24), (mp).....	145
25. Tiden för de nationella uppdragen (punkt 25), (mp).....	145
26. Dalhalla festspelsscen i Rättvik (punkt 28), (kd, c, mp).....	145
27. Fonogramstödet (punkt 29), (mp).....	146
28. Det kyrkliga kulturarvet (punkt 35), (m, kd, c).....	146
29. Brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader (punkt 39), (m).....	147
30. Ny myndighetsstruktur på museiområdet (punkt 40), (m).....	147
31. Permanent stöd till Akvarellmuseet (punkt 41), (mp).....	148
32. Vikten av form och design (punkt 42), (m).....	148
33. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen (punkt 47), (v, c).....	149
34. Filmvårdscentralens samverkan med bibliotek och museer (punkt 48), (v, c).....	150
35. Sjukhuskyrkan (punkt 50), (kd, c, fp).....	150
36. Ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler (punkt 54), (v).....	151
37. Ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler (punkt 54), (mp).....	151
38. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56), (v).....	152
39. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56), (kd).....	153
40. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56), (mp).....	154
41. Statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna (punkt 57), (fp).....	154
42. Översyn av bidraget till allmänna samlingslokaler ur handikappsynpunkt (punkt 59), (m, c).....	155
43. Formerna för översynen av de allmänna samlingslokalerna (punkt 60), (c).....	155
44. Det nationella ansvaret för folkbildningen (punkt 62), (v).....	156
45. Utrymme för ungdomars kulturaktivitet (punkt 65), (c).....	156
46. Vissa samordningsvinster (punkt 66), (m).....	157
47. En särskild demokratisatsning (punkt 69), (kd).....	157
Särskilda yttranden.....	159
1. Prisetvecklingen på böcker och tidskrifter (punkt 30), (v).....	159
2. Ett nationalarkiv för den rörliga bilden (punkt 45), (v, c).....	159
3. Statsbidragsfördelningen mellan studieförbunden (punkt 64), (1 m, c).....	160
4. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71), (m).....	160
5. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71), (kd).....	165
6. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71), (c).....	167
7. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71), (fp).....	170
8. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser frågan om en mötesplats för form och design och Röhsska museet (punkt 71 delvis), (1 m).....	173

9. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser anslaget till Riksarkivet och landsarkiven (punkt 71 delvis), (1 kd).....	173
10. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser produktionsstöd för elektroniskt publicerade tidskrifter (punkt 71 delvis), (mp)	174
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	175
Propositionen	175
Motioner från allmänna motionstiden 2001	178
Motioner från allmänna motionstiden 2000	196
<i>Bilaga 2</i>	
Propositionens lagförslag	198
Förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.	198
Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)	200
Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram	202
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och partiernas förslag till anslag för år 2002 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	203
<i>Bilaga 4</i>	
Avvikelse mellan regeringens och utskottets förslag till medelsanvisning på anslag inom utgiftsområde	208
<i>Bilaga 5</i>	
Förteckning över i Utskottets förslag till riksdagsbeslut, punkt 71, avstyrkta motionsyrkanden	210

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Finansutskottet har i sitt betänkande 2001/02:FiU1 daterat den 9 november 2001 godtagit den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 17 om 8 106 670 000 kronor. Riksdagen planeras besluta om utgiftsramar den 21 november 2001. Kulturutskottets förslag till riksdagsbeslut under punkt 71 beträffande anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, tros-samfund och fritid samt vissa till budgeten för 2002 hörande frågor görs under förutsättning av riksdagens bifall till finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 i den del som avser utgiftsområde 17.

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

Vissa övergripande kulturpolitiska frågor

1. Förändrade kulturpolitiska mål

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr419 yrkande 1.

Reservation 1 (fp)

2. Ytterligare ett kulturpolitiskt mål

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 1.

Reservation 2 (mp)

3. De nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 4 och 2001/02:Kr422 yrkandena 2 och 3.

Reservation 3 (mp)

4. Utgångspunkterna för kulturpolitiken

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr205 yrkande 1.

Reservation 4 (m)

5. Kulturpolitiska satsningar inom alla politikområden

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr342 yrkande 4.

Reservation 5 (v)

6. Kulturell infrastruktur

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr342 yrkande 8.

Reservation 6 (v)

7. En utredning om den statligt stödda kulturen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 1.

Reservation 7 (m, c)

8. Uppdrag till Statens kulturråd och Svenska Kommunförbundet om kommunernas kulturarbete

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 2.

Reservation 8 (c)

9. Kultur riktad till barn och ungdom

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 8.

Reservation 9 (c)

10. Syftet med Stiftelsen Framtidens kultur

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr346 yrkande 7 och 2001/02:Kr419 yrkande 7.

Reservation 10 (fp)

11. Statens kulturråds och Stiftelsen Framtidens kulturs resurser för utvecklingsverksamhet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 6 och 2001/02:Kr422 yrkande 4.

Reservation 11 (mp)

Forum för levande historia

12. Forum för levande historia

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att inrätta en ny myndighet för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 4 och avslår motionerna 2001/02:Kr232, 2001/02:Kr260, 2001/02:Kr417 yrkande 12 och 2001/02:U347 yrkande 9.

Reservation 12 (m, kd, c, fp)

Allmän kulturverksamhet

13. Tornedalsteaterns utveckling

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr252 och 2000/01:Kr308.

Reservation 13 (v)

14. Regional verksamhet för mångkultur

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr422 yrkande 33 och 2001/02:A317 yrkande 28.

Reservation 14 (v)

Reservation 15 (mp)

15. Information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr293 yrkande 3.

Reservation 16 (v)

16. Projektet Kultur i skolan

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 9.

Reservation 17 (c)

17. Ett nationellt uppdrag till Museum Anna Nordlander

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr219 och 2001/02:Kr279 yrkande 14.

Reservation 18 (c)

18. Ett nationellt uppdrag till Bildens hus i Sundsvall

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr279 yrkande 15, 2001/02:Kr326 och 2001/02:Kr392 .

Reservation 19 (c)

19. Ett nationellt uppdrag till Röhsska museet i Göteborg

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 16.

Reservation 20 (c)

20. Ett nationellt uppdrag till Textilmuseet i Borås

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr305 och 2001/02:Kr310.

21. Musik som nytt ämnesområde för nationella uppdrag

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr350 yrkande 9.

Reservation 21 (v)

22. Dans som nytt ämnesområde för nationella uppdrag

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr352 yrkande 9, 2001/02:Kr418 yrkande 8 och 2001/02:Kr422 yrkande 22 i denna del.

Reservation 22 (v, kd, mp)

23. Världskultur som nytt ämnesområde för nationella uppdrag

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 22 i denna del.

Reservation 23 (mp)

24. Kvinnors roll och perspektiv som nytt ämnesområde för nationella uppdrag

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 54.

Reservation 24 (mp)

25. Tiden för de nationella uppdragen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 21.

Reservation 25 (mp)

*Teater, dans och musik***26. Skådebanerörelsen**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr309, 2000/01:Kr310 och 2000/01:Kr507.

27. De fria teatergrupperna m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr345 yrkande 24 och 2000/01:Kr701 yrkande 15.

28. Dalhalla festspelsscen i Rättvik

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr224, 2001/02:Kr418 yrkande 3 och 2001/02:Kr422 yrkande 29.

Reservation 26 (kd, c, mp)

29. Fonogramstödet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 28.

Reservation 27 (mp)

*Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter***30. Prisutvecklingen på böcker och tidskrifter**

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr309 yrkandena 11 och 12.

31. Bemyndigande för regeringen att beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om ramanslaget 28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2003. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 6.

*Bild och form samt konsthantverk***32. Bemyndigande för regeringen att beställa konstverk**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om ramanslaget 28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2003–2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 7.

*Kulturmiljö***33. Ändring i lagen om kulturminnen m.m.**

Riksdagen antar i *bilaga 2* till betänkandet intagna förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. med den ändringen att orden ”B. Ekonomiska gränsvärden tillämpliga på vissa kategorier under” skall ändras till ”B. Ekonomiska gränsvärden tillämpliga på vissa kategorier under A”. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 1.

34. Bemyndigande för regeringen att besluta om bidrag till kulturmiljövård

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under 2003–2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 8.

35. Det kyrkliga kulturarvet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr345 yrkande 4, 2001/02:Kr234 och 2001/02:Kr417 yrkande 3.

Reservation 28 (m, kd, c)

*Museer och utställningar***36. Organisationen vid Statens museer för världskultur**

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr417 yrkande 9.

37. Magasinsförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om magasinsförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2001/02:Kr301, 2001/02:Kr307, 2001/02:Kr382 yrkande 2 och 2001/02:Kr383 yrkande 2 och avslår motionerna 2000/01:Kr273, 2000/01:Kr327, 2001/02:Kr382 yrkande 1, 2001/02:Kr383 yrkande 1 och 2001/02:422 yrkande 51.

38. Naturhistoriska riksmuseets departementsstillhörighet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr383 yrkande 3.

39. Brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr210, 2001/02:Kr246 och 2001/02:Kr313.

Reservation 29 (m)

40. Ny myndighetsstruktur på museiområdet

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr205 yrkande 3 och 2001/02:Kr340 yrkande 15.

Reservation 30 (m)

41. Permanent stöd till Akvarellmuseet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 52.

Reservation 31 (mp)

42. Vikten av form och design

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr205 yrkande 13 och 2001/02:Kr226 (m) yrkande 1.

Reservation 32 (m)

43. Bemyndigande för regeringen att besluta om bidrag till stöd till icke-statliga kulturlokaler

Riksdagen bemyndigar regeringen att, i fråga om ramanslaget 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2003–2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 9.

44. Översyn och redovisning beträffande stödet till icke-statliga kulturlokaler

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr414 yrkande 5 och 2001/02:Kr422 yrkande 48.

*Film***45. Ett nationalarkiv för den rörliga bilden**

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr365 yrkande 4.

46. Huvudmannaskap för filmvårdscentralen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om huvudmannaskap för filmvårdscentralen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2001/02:Kr365 yrkandena 1 och 2.

47. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr365 yrkande 3.

Reservation 33 (v, c)

48. Filmvårdscentralens samverkan med bibliotek och museer

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr365 yrkande 5.

Reservation 34 (v, c)

Trossamfund

49. Islamic Center i Malmö

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr399.

50. Sjukhuskyrkan

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr328.

Reservation 35 (kd, c, fp)

Mediefrågor

51. Ändring i lagen om granskning och kontroll av filmer och videogram

Riksdagen antar regeringens i *bilaga 2* intagna förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 3.

Radio- och TV-frågor

52. Ändring i radio- och TV-lagen

Riksdagen antar regeringens i *bilaga 2* till betänkandet intagna förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844). Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 2.

53. Distributionskonto

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2002 besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp på 335 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 10.

54. Ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr325, 2001/02:Kr338 yrkande 3, 2001/02:Kr400 yrkande 4 och 2001/02:Kr422 yrkande 61.

Reservation 36 (v)

Reservation 37 (mp)

Ungdomspolitik

55. Statsbidraget till ungdomsorganisationer

Riksdagen godkänner regeringens förslag om statsbidraget till ungdomsorganisationer. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 11.

56. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr293 yrkande 4, 2000/01:Kr345 yrkande 43, 2000/01:Kr516, 2000/01:Kr701 yrkande 12, 2001/02:Kr247 yrkande 3, 2001/02:Kr256 och 2001/02:Kr422 yrkande 25.

Reservation 38 (v)

Reservation 39 (kd)

Reservation 40 (mp)

57. Statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr203 och 2001/02:K407.

Reservation 41 (fp)

*Folkrörelsepolitik***58. AB Svenska Spels stöd till idrotten**

Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2002 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 12.

59. Översyn av bidraget till allmänna samlingslokaler ur handikappsynpunkt

Riksdagen avslår motion 2001/02:So240 yrkande 18.

Reservation 42 (m, c)

60. Formerna för översynen av de allmänna samlingslokalerna

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr280.

Reservation 43 (c)

*Utbildningspolitik***61. Bemyndigande för regeringen att besluta om stöd till funktionshindrade vid folkhögskolor**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om det otecknade anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 000 000 kronor efter 2002. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 13.

62. Det nationella ansvaret för folkbildningen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr225.

Reservation 44 (v)

63. Betydelsen av folkhögskolornas ideella profiler

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr263.

64. Statsbidragsfördelningen mellan studieförbunden

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr276.

65. Utrymme för ungdomars kulturaktivitet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 7.

Reservation 45 (c)

66. Vissa samordningsvinster

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr205 yrkandena 4 och 5.

Reservation 46 (m)

67. Kompletterande skolor

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr413.

68. Examinationsrätt för folkhögskolor

Riksdagen avslår motion 2001/02:Ub549 yrkande 4.

69. En särskild demokratisatsning

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr414 yrkande 2.

Reservation 47 (kd)

70. Kvalificerad musikutbildning

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr415.

*Medelsanvisning***71. Medelsanvisningen för år 2002, m.m.**

a) *Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid år 2001*

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt utskottets förslag i *bilaga 4*. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr216 och 2001/02:Kr308 yrkande 1 och bifaller delvis proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 14 samt motionerna 2001/02:Kr281, 2001/02:Kr283, 2001/02:Kr343 i denna del, 2001/02:Kr349, 2001/02:Kr412, 2001/02:Kr414 yrkande 7, 2001/02:Kr416 yrkande 5 i denna del, 2001/02:N265 yrkande 8 och 2001/02:So616 yrkande 7.

b) *Finskspråkig teater*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om överförande av ansvaret för finskspråkig teater från Riksteatern till Statens kulturråd och om finansiering av verksamheten från de medel för de nationella minoriteternas kultur och språk som beräknas under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr308 yrkande 3.

c) *Göteborgsoperan*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om Göteborgsoperan. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr308 yrkande 2 och bifaller delvis motionerna 2001/02:Kr258 i denna del, 2001/02:Kr311, 2001/02:Kr336 och 2001/02:422 yrkande 30.

d) Riksdagen avslår de i *bilaga 5* upptagna motionsyrkandena.

Stockholm den 15 november 2001

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger Davidson (kd)*, Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m)*, Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m)*, Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m)*, Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd)*, Roy Hansson (m)*, Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c)* och Lennart Kollmats (fp)*.

*Ledamoten har inte deltagit i beslutet under punkt 71 i utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Utskottets överväganden

1 Inledning

1.1 Behandlade ärenden

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens förslag i budgetpropositionen för år 2002 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid med ett undantag, nämligen frågan om överflyttning från regeringen till Konstnärsnämnden och Styrelsen för Sveriges författarfond av beslutanderätten när det gäller inkomstgarantier till konstnärer (prop. 2001/02:1 punkt 5, s. 69–70). Ändringen avses träda i kraft den 1 december 2001. Utskottet har därför behandlat denna fråga i ett särskilt betänkande (bet. 2001/02:KrU5). Riksdagen har den 14 november 2001 beslutat att bifalla regeringens förslag (prot. 2001/02:26, rskr. 2001/02:20).

I anslutning till regeringens förslag i budgetpropositionen behandlar utskottet motioner, vilka till större delen väckts under allmänna motionstiden hösten 2001. En mindre del av de motioner som behandlas i betänkandet har väckts under riksmötet 2000/01.

1.2 Inhämtande av information m.m.

Under ärendets beredning har på kulturutskottets begäran information lämnats av chefen för Kulturdepartementet Marita Ulvskog och andra företrädare för Kulturdepartementet. Vidare har på kulturutskottets begäran information lämnats av statsrådet Ingegerd Wärnersson och andra företrädare för Utbildningsdepartementet. Informationen har rört dels frågor med anknytning till budgetpropositionen (utgiftsområde 17), dels frågor med anknytning till kultur- och mediefrågor respektive folkbildningsfrågor i EU.

Vidare har representanter för Riksdagens revisorer på kulturutskottets begäran lämnat information om revisorernas rapport Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning (2001/02:2).

Företrädare för följande organisationer har uppvaktat utskottet:

Svenska Oberoende Musikproducenter (SOM), Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS), Teaterförbundet och Teatercentrum.

Ett antal skrivelser m.m. med anledning av budgetpropositionen har inkommit och anmälts i utskottet.

1.3 Betänkandets disposition

Utskottet följer i detta betänkande i huvudsak den ordning som används i budgetpropositionens utgiftsområde 17 (volym 9).

I betänkandets avsnitt 2–8 behandlas de politikområden i vilka statsbudgeten under utgiftsområde 17 är indelad, nämligen

Kulturpolitik (politikområde 28)

Mediepolitik (politikområde 27)
 Ungdomspolitik (politikområde 29)
 Folk rörelsepolitik (politikområde 30)
 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)
 Forskningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 26)
 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 17 (politikområde 2).

Under politikområde 28 Kulturpolitik har utskottet som underrubriker i stort sett bibehållit den tidigare, och i förra årets budgetproposition slojade, underindelningen i verksamhetsområden för att det skall bli lättare att få en överblick över de 39 anslag som ingår i kulturpolitikområdet.

Förslag i motioner om nya anslag har inordnats under egna rubriker inom respektive politikområde.

2 Kulturpolitik (politikområde 28)

2.1 Vissa övergripande kulturpolitiska frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- förändrade kulturpolitiska mål, *jämför reservation 1 (fp)*,
- komplettering med ytterligare ett kulturpolitiskt mål, *jämför reservation 2 (mp)*,
- de nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal m.m., *jämför reservation 3 (mp)*,
- utgångspunkterna för kulturpolitiken, *jämför reservation 4 (m)*,
- kulturpolitiska satsningar inom alla politikområden, *jämför reservation 5 (v)*,
- kulturell infrastruktur, *jämför reservation 6 (v)*,
- en utredning om den statligt stödda kulturen, *jämför reservation 7 (m, c)*,
- uppdrag till Statens kulturråd och Svenska Kommunförbundet om kommunernas kulturarbete, *jämför reservation 8 (c)*,
- kultur riktad till barn och ungdom, *jämför reservation 9 (c)*,
- syftet med Stiftelsen Framtidens kultur, *jämför reservation 10 (fp)* och
- Statens kulturråds och Stiftelsen Framtidens kulturs resurser för utvecklingsverksamhet, *jämför reservation 11 (mp)*.

2.1.1 Målen för kulturpolitiken

Bakgrund

Riksdagen fastställde hösten 1996 sju *nationella kulturpolitiska mål* (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 39–42, rskr. 1996/97:129). Dessa mål ersatte 1974 års kulturpolitiska mål.

Målen för kulturpolitiken skall vara

1. att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att använda den,
2. att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande,
3. att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar,
4. att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället,
5. att bevara och bruka kulturarvet,
6. att främja bildningssträvandena,
7. att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Vid samma tillfälle beslöt riksdagen även om övergripande mål på anslagsnivå för myndigheter och institutioner och om övergripande mål för vissa statsbidrag.

Mål för vissa områden har också beslutats. Sådana finns t.ex. intagna i arkivlagen (1990:782) och i lagen (1999:932) om stöd till trossamfund. Sektorsövergripande mål har godkänts för statens arbete med arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225). Vidare har mål för arbetet för kulturmiljön godkänts av riksdagen (prop. 1998/99:114, bet. 1999/2000:KrU7, rskr. 1999/2000:196).

Motionerna

I motion 2001/02:Kr419 (fp) hemställs att riksdagen skall begära att regeringen lägger fram förslag till en sådan ändring av kulturpolitiken som förordas i motionen (yrkande 1). Motionärerna föreslår att de nuvarande sju kulturpolitiska målen skall ersättas med *förändrade kulturpolitiska mål* avseende frihet, kvalitet och mångfald, vilket även skall innebära att en kursomläggning görs inom kulturpolitiken.

Kulturpolitiken får enligt motionen inte reduceras till ett verktyg för att lösa problem såsom arbetslöshet, regional obalans och bristande jämställdhet. Kulturen skall erbjuda visioner, reflektion, fördjupning och livsglädje. Den stora öppna horisont som kulturen öppnar inför människorna utgör en grund för tolerans och skapande möten.

Kulturpolitiken får och kan inte sträva efter att styra kulturlivets utveckling. Den skall däremot ge starka impulser, bestämt försvara de demokratiska principerna om tanke- och yttrandefrihet samt garantera förutsättningarna – ekonomiska och organisatoriska – för en sund vardag när det gäller produktion, distribution och mottagning av kultur, anför det i motionen.

Kulturpolitiken måste struktureras av konkreta och mätbara mål. Det måste gå att avgöra om kulturpolitiken uppnått sitt syfte eller inte. De kulturpolitiska mål som fastställdes under 1990-talet erbjuder enligt motionen liten vägledning, varför de måste förändras för att uppnå större klarhet.

Frihet, mångfald och kvalitet är grundprinciperna i den liberala kulturpolitiken och skall enligt motionen läggas till grund för kulturpolitiken för att skapa goda förutsättningar för ett fritt, utmanande och ständigt förnyande kulturliv, tillgängligt för alla. I motionen utvecklas denna syn på kulturpolitiken vidare.

I motion Kr422 (mp) yrkas att riksdagen skall besluta om *ytterligare ett nationellt kulturpolitiskt mål*. Det nya målet för kulturpolitiken skall vara ”att verka för en hållbar livsstil som utvecklar förmågan att hantera sitt liv med minskat beroende av myndigheter och snävt marknadstänkande” (yrkande 1). Kulturpolitiken skall främja ett personligt ansvarstagande för naturen, miljön och vår omgivning så att ett större ekologiskt medvetande uppnås.

I två motioner, 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 4 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 2 och 3, hemställs att hänsyn skall tas till *de nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal* och att kulturaspekten bör utgöra ett centralt inslag vid utvecklingen av lokala tillväxtavtal.

Utskottets ställningstagande

Utskottet påminner om att riksdagen på utskottets förslag vid varje riksmöte efter det att de nu gällande nationella *kulturpolitiska målen* antogs hösten 1996 avslagit motionsyrkanden om nya eller ändrade kulturpolitiska mål (se senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 23).

Utskottet anser nu – liksom vid tidigare tillfällen – att det är angeläget att 1996 års nationella kulturpolitiska mål får gälla under en längre tid, så att de på samma sätt som 1974 års mål får genomslagskraft inte endast inom det kulturpolitiska området utan även inom andra sektorer både inom och utanför det statliga området. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 1 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 1.

De nationella kulturpolitiska målen är av sektorsövergripande karaktär. De skall vara styrande för statlig verksamhet och är avsedda att vara vägledande utanför det statliga området. Utskottet anser att det vare sig är möjligt eller lämpligt att föreskriva att de nationella kulturpolitiska målen skall vara ett icke förhandlingsbart inslag i alla *regionala och lokala avtal* eller vid utvecklingen av lokala tillväxtavtal. Utskottet anser att det finns en växande insikt om att kulturen är en betydelsefull kraft i samhällets utveckling, vilket bör kunna avspeglas t.ex. i de sammanhang som nämns i motionerna. Utskottet anser att riksdagen inte bör göra ett sådant uttalande som begärs i motionerna. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 4 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 2 och 3.

2.1.2 Utgångspunkterna för kulturpolitiken

Motionen

I motion 2001/02:Kr205 (m) framhålls att en ny tid kräver en ny kulturpolitik (yrkande 1). Sedan riksdagen 1996 fattade ett principbeslut om inriktningen av kulturpolitiken, dvs. för fem år sedan, har mycket hänt inom kulturen.

Internet är snart var mans dagliga redskap, MPEG har förändrat vårt sätt att lyssna på musik, ICQ har över 100 miljoner användare jorden runt som kommunicerar med varandra i realtid och byter freeware, bilder och mycket annat med varandra, digital TV kommer snart att finnas i de flesta hushåll och DVD-spelare börjar ta över videons roll. Utvecklingen inom den nya tekniken går hissnande fort. Denna utveckling är av godo och bör inte begränsas och försvåras.

Motionärerna framhåller att kulturen har blivit alltmer gränslös. Kulturyttringarna blir också fler. Gästspel av teatergrupper från andra världsdelar, konstutställningar med konstnärer från hela världen och författare från andra språkområden är tillgängliga för alltfler. Nationalstatens definition av kultur och kulturarv måste med nödvändighet förändras.

Kultur och kulturhistoria är en del av vårt liv. Motionärerna poängterar att vi har en skyldighet att bevara det som vi erhållit i arv. Kulturen måste också utvecklas så att dagens generationer överlämnar sin kultur och sin kulturhistoria till nästa generation. Att så sker är enligt motionärernas mening inte bara ett privilegium, utan lika mycket en skyldighet.

Motionärerna efterlyser en strategi för en mer dynamisk kulturpolitik. En strategi som tar hänsyn till att kulturlandskapet – i Sverige och världen – förändras i en allt snabbare takt. Funktionshinderades självklara rätt till tillgång på ett rikt och varierat kulturliv betonas också.

Staten skall enligt motionen koncentrera sina kulturpolitiska insatser till i princip tre områden:

- Befrämja barn- och ungdomskultur.
- Värna vårt gemensamma kulturarv.
- Ge landets kulturskapare ordentliga förutsättningar för sitt konstnärsarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare riksmöten avstyrkt yrkanden motsvarande det som nu är aktuellt i motion 2001/02:Kr205 (m) yrkande 1 med hänvisning till att motionärerna dels utvecklat sin allmänna syn på kulturpolitiken, dels framfört synpunkter av mera programmatisk karaktär som utskottet inte funnit skäl att närmare diskutera (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 25–26). Utskottet har vidare hänvisat till den diskussion om statens ansvar som fördes i Kulturutredningens slutbetänkande (SOU 1995:84 s. 93–129). Utredningen markerade bl.a. att det är viktigt att många tar ett direkt och personligt ansvar för kulturen och att det offentliga inte bör ta ansvar för det som idéburna rörelser eller andra kan göra lika bra eller bättre. Utredningen anförde även att andra kulturella intressen kan tillgodoses genom en väl fungerande marknad. Utredningen uttryckte det offentliga ansvar genom förslagen till kulturpolitiska mål och diskuterade rollfördelningen med tyngdpunkt på frågan om motiven för offentliga åtaganden och frågan om hur ändamålsenligt och nödvändigt det statliga kulturstödet är. Utskottet har senast vid 2000/01 års riksmöte uttryckt

att det i vart fall inte vid denna tidpunkt skulle vara en meningsfull resursinsats att söka åstadkomma en sådan precisering av statens ansvar på kulturområdet som motionärerna efterlyser. Utskottet har i sammanhanget framhållit att det inte heller skulle vara möjligt att få en mera långtgående uppslutning kring ett sådant preciseringsförslag. Utskottet anser att prövning av statens ansvar får – för olika kultursektorer – göras med utgångspunkt i fastställda nationella kulturpolitiska mål.

Utskottet vill framhålla att samhällets och kulturens förutsättningar, liksom människors möjligheter att vara delaktiga och aktivt medverkande i kulturens yttringar, snabbt förändras bl.a. mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen inom medie- och IT-områdena och att detta synsätt kommer till uttryck inte endast i den nu aktuella motionen utan på olika sätt och utifrån skilda politiska bedömningar även i den kulturpolitik som förordas av övriga partier i riksdagen.

Utskottet redovisade under hösten 1999 (bet. 1999/2000:KrU2 s. 6–7) vissa förhållanden beträffande den tekniska utvecklingens betydelse för kultur och medier och framhöll att den nationella IT-strategin (se regeringens skr. 1998/99:2) syftar till att stimulera användningen av informationsteknik på ett sätt som befrämjar kreativitet, tillväxt och sysselsättning.

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motion 2001/02:Kr205 (m) yrkande 1.

2.1.3 Kulturpolitiska utredningar

Motionerna

I motion 2001/02:Kr342 (v) konstateras att det är en stor uppgift att se till att alla i hela landet får tillgång till kultur och yttrandefrihet i enlighet med 1996 års kulturpolitiska mål. I motionen tas särskilt upp de frågor som rör vissa strukturella problem inom kulturområdet, vilka enligt motionärernas mening bör lösas om de kulturpolitiska målen skall kunna uppnås.

Motionärerna anför att en förutsättning för att *kulturpolitiska satsningar* skall nå ut till alla invånare i landet är att sådana satsningar ingår *inom alla politikområden* t.ex. förskola, skola och vård, samhällsplanering och bostadspolitik, integrationspolitik, socialpolitik, kriminalpolitik och brottsförebyggande verksamhet. Detta kräver ett nytt sätt att tänka och att lägga upp budgetarbetet. Staten måste gå i bräschen för att detta tänkande även skall få genomslag på den lokala nivån.

Motionärerna exemplifierar med sådan kunskap på olika områden som numera finns om kulturens betydelse. Kultur i vården ger effekter på patienternas hälsa. Där skolan inrymmer rikligt med kulturella element – dans, musik, teater, skönlitteratur – går även lärandet lättare. Juridikstudenter i Jönköping får exempelvis bättre studieresultat när de läst ett stort antal skönlitterära böcker jämsides med facklitteraturen. Vid Kungl. Musikhögskolan utbildas konstnärer för att arbeta i förskola, grundskola och gymnasium. Bostadsmiljöer och andra sociala sammanhang behöver konst, musik och kulturella upplevelser av olika slag. Det finns enligt motionen gott om exem-

pel på hur kulturella upplevelser kan föra samman människor från olika kulturer och med olika etnisk bakgrund. Detta arbete bärs ofta upp av enstaka kvinnor eller män som är besjälade av sin idé och sin uppgift.

Riksdagen bör enligt motionen uppdra åt regeringen att göra en översyn av dessa frågor och sedan återkomma med förslag till hur medel för kultursatsningar skall kunna integreras i alla politikområden i budgeten (yrkande 4).

I samma motion anförs vidare att kulturlivet kan göras effektivare och starkare om resurserna utnyttjas på ett mera medvetet och samordnat sätt. Det finns enligt motionärernas mening i dag ett problem med inbördes konkurrerande och/eller dåligt samordnad *kulturell infrastruktur*. Motionärerna anför att detta exempelvis gäller de tre riksorganisationerna Rikskonserter, Riksteatern och Riksutställningar i förhållande till länsmusik, länsteatrar och läns museer. Även länskonsulenternas och arrangörsföreningarnas roller och förhållande till övrig struktur måste tydliggöras. Regeringen bör utreda hur den i motionen förordade effektiviseringen bäst kan ske. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 8).

I motion 2001/02:Kr279 (c) anförs att kulturen inte endast stärker vår framtidstro och samhörighet utan att den också är en drivkraft för människors kreativitet och vilja att utveckla det egna samhället.

En långsiktig kulturpolitik bör ge utrymme för nya lösningar, nya idéer och nya organisationsformer. Utöver den kulturella infrastrukturen med institutioner och myndigheter bör också den ”nya” delen av kulturlivet med filmfestivaler, rockkonserter, m.m., som är mera tillfälliga, oreglerade och kortsiktiga och som står för förnyelse och utveckling, främjas. Ett lysande exempel på ”morgondagens” kulturrörelse är enligt motionen Södra Teatern i Stockholm med internationella teater- och dansgästspel, världsmusik, pop och rock, seminarier, föreläsningar, debatter och musikklubbar.

Det är viktigt att få en diskussion kring hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till vår föränderliga omvärld. För att se om de kulturpolitiska prioriteringarna följer människors prioriteringar anser motionärerna att regeringen bör göra *en utredning om den statligt stödda kulturen*. Utredningen skall belysa utbud och efterfrågan och undersöka om de statliga bidragen till kulturinstitutioner, sett under ett antal år, givit en ökning och breddning av publiken. Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen att en utredning i dessa frågor bör tillsättas (yrkande 1).

I samma motion framhålls även att kulturpolitiken påverkar de flesta andra politikområden. Det finns dock mycket kvar att göra för att öka samspelet mellan kulturpolitiken och andra samhällsområden. Exempel finns på kommuner där kulturfrågor lyfts in på andra områden. En lokal kulturpolitik för framtiden kan inte enbart vara en fråga om att förvalta det kommunen redan har. De politiska besluten måste enligt motionen inriktas på att skapa goda förutsättningar för ett levande, lokalt kulturliv i alla delar av landet – ett kulturliv med mångfald, hög kvalitet och plats för både amatörers skapande och professionella konstnärers gästspel och medverkan. Den lokala kulturen måste göras synlig. Regeringen bör enligt motionen ge ett gemensamt *upp-*

drag till Kulturrådet och Kommunförbundet beträffande kommunernas kulturarbete för att under en treårsperiod utveckla kommunernas samverkansformer, förändringsarbete och erfarenhetsutbyte samt utveckla vägledning för kommunerna (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser – liksom motionärerna bakom motion 2001/02:Kr342 (v) – att det är viktigt att de kulturpolitiska målen genomsyrar andra politikområden och att detta också tar sig uttryck i *kulturpolitiska satsningar* av olika slag inom *alla politikområden*. Utskottet konstaterar att detta också är avsikten med de kulturpolitiska målen. De skall vara styrande för statlig verksamhet och vägledande för landstingens och kommunernas verksamhet.

Det är väsentligt att kunskapen om kulturens betydelse inom andra politikområden utvecklas, sprids och kommer till praktisk användning. Utskottet anser att det inom det statliga området bör åligga de centrala myndigheterna att, utifrån de mål som specifikt gäller deras respektive verksamhetsområden, främja en sådan utveckling som motionärerna beskriver. Dessa myndigheter besitter också en sådan ingående kunskap inom sina respektive områden om behoven av och tillgången på kulturella verksamheter integrerade i verksamheten att de bör kunna bedöma i hur stor omfattning och på vilket sätt de kulturella inslagen bör utvecklas. Utskottet är inte övertygat om att en stor och omfattande, särskild utredning av det slag som förordas i motionen skulle ha möjlighet att tillägna sig denna kunskap om varje berört politikområde och samtidigt ha den överblick som skulle behövas för utredningsarbetet.

Kulturrådet har inlett årets omvärldsanalys (Om världen 2001) med att konstatera att kulturen diskuteras i nya sammanhang, t.ex. i samband med hälsa och turism, att den blivit ett verktyg i utvecklingsstrategier för näringslivet och att den behandlas i samband med regionalpolitik och globalisering. Kulturrådet sammanfattar utvecklingen med att kulturen håller på att ta sig in mot centrum för samhällsutvecklingen. Kulturrådet anför att det är angeläget att få en diskussion kring hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till en föränderlig omvärld, hur en större öppenhet och flexibilitet kan bidra till ett dynamiskt samspel – inte bara med andra kulturaktörer utan också med andra politikområden.

För att uppnå sådana resultat som eftersträvas av motionärerna bör enligt utskottets uppfattning centrala myndigheter utifrån sina kunskaper på sina respektive områden kunna samverka i olika former med kulturområdet och med den centrala myndigheten inom kulturområdet, Statens kulturråd. Ett exempel på sådan samverkan på central nivå är den som pågår på regeringens uppdrag mellan Kulturrådet och Skolverket. Utskottet påminner i sammanhanget också om att Folkhälsoutredningen (Hälsa på lika villkor, SOU 2000:91) behandlat frågan om sambandet mellan kultur och hälsa.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr342 (v) yrkande 4 om en utredning om kultursatsningar på andra politikområden.

Frågan om *kulturlivets strukturer* är ett inslag i den kontinuerliga och systematiska uppföljning och utvärdering som Kulturrådet genomför område för område. Resultaten av dessa uppföljningar och utvärderingar läggs till grund för rådets analyser och förslag till regeringen. I årets omvärldsanalys (Om världen 2001) sägs bl.a. att staten måste vara pådrivande i en utveckling som syftar till utbyte och samverkan mellan de regionala institutionerna och även kunna verka för att utbudet från de centrala institutionerna sprids till olika delar av landet. I budgetpropositionen redovisar regeringen en årlig analys av fördelningen över landet av de statliga kultursatsningarna (utg.omr. 17 s. 58–64).

Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel har pågått i tre regioner, Skåne, Kalmar och Gotlands län, sedan den 1 juli 1997. Försöksverksamheten har utvärderats av den parlamentariska regionkommittén (PARK-kommittén), som lade fram sina förslag i betänkandet Regionalt folkstyre och statlig länsförvaltning (SOU 2000:85). På grundval av betänkandet och remissyttranden har regeringen under hösten 2001 lagt fram sina förslag om framtida organisation för samverkan inom länen (prop. 2001/02:7). Förslagen innebär bl.a. att fördelningen av kulturbidrag skall återföras till Statens kulturråd. Kulturrådet skall enligt propositionen öka sitt deltagande i pågående regionala processer genom samråd och samverkan. Därigenom skall regionalt inflytande ges över hur statliga kulturbidrag används i länet. I motioner har föreslagits dels fortsatt försöksverksamhet, dels ändringar i regeringens förslag. Ärendena bereds nu inom konstitutionsutskottet. Frågan om den framtida kulturella strukturen torde påverkas av de kommande besluten med anledning av regeringens proposition 2001/02:7.

Mot bakgrund av Kulturrådets allmänna uppföljnings- och utvärderingsuppdrag och den nu pågående beredningen inom riksdagen av regeringens förslag om framtida organisation av samverkan i länen (prop. 2001/02:7) anser utskottet att riksdagen inte bör begära att regeringen skall tillsätta en särskild utredning om den kulturella strukturen i landet. Motion 2001/02:Kr342 (v) yrkande 8 avstyrks.

Beträffande yrkandet i motion 2001/02:Kr279 (c) om en *utredning om den statligt stödda kulturen* vill utskottet anföra följande.

Utskottet påminner om att till Kulturrådets huvuduppgifter hör att följa utvecklingen inom kulturområdet i stort, ge regeringen ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken och biträda vid genomförandet av denna. Rådet skall också utveckla metoder för mål- och resultatstyrning inom kulturområdet. Som utskottet redovisat i det föregående genomför Kulturrådet en kontinuerlig och systematisk uppföljning och utvärdering område för område. Detta arbete syftar till att måluppfyllelse och effekter av bidragsfördelningen skall kunna bedömas. I arbetet ingår undersökningar av spridningen av det statligt stödda kulturutbudet och publikundersökningar. Sådana görs också inom institutionerna. På riksdagens begäran lämnar regeringen, som nämnts, varje år en redovisning och analys av utvecklingen av den regionala fördelningen av statens stöd till kultur.

Kulturrådet diskuterar i sin omvärldsanalys år 2001 de utvecklingstenden- ser på olika områden som på olika sätt påverkar konsten, kulturen och kultur- politiken. Rådet konstaterar t.ex. att nya arenor, nya arrangörer, informella spelplatser och nya konstformer uppstår, oftast utan offentligt stöd. Kulturrå- det sammanfattar med att kulturpolitiken i dag står inför flera viktiga vägval. Genom de frågeställningar som presenteras i omvärldsanalysen avser Kultur- rådet att stimulera debatt om kulturens betydelse som dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället.

Utskottet förutsätter självfallet att Kulturrådet i sina fortsatta utvärderingar belyser bl.a. de frågeställningar om förnyelse, delaktighet och spridning av kulturen som lyfts fram i motionen. Någon särskild utredning om den statligt stödda kulturen i enlighet med motionen är enligt utskottets mening inte nöd- vändig. Motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 1 avstyrks.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion 2001/02:Kr279 (c) om att det är viktigt att *samverkansformer och erfarenhetsutbyte* mellan kommunerna och *vägledning för kommunernas kulturarbete* utvecklas. Utskottet utgår från att sådant arbete pågår på många håll i landet och att Kommunförbundet stimulerar denna verksamhet och stöder den genom rapporter, utredningar och statistik. I detta arbete kan även resultaten av Kulturrådets utvärderings- och analysarbete och den statistik och de rapporter som Kulturrådet publicerar användas. Den samverkan som Kulturrådet och Kommunförbundet finner nödvändig kan genomföras utan att riksdagen gör något uttalande om ett uppdrag från regeringen i frågan. Utskottet föreslår mot bakgrund av det anförda att riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 2.

2.1.4 Kultur riktad till barn och ungdomar

Motionen

Enligt motion 2001/02:Kr279 (c) är det främst i kommunerna som förutsätt- ningarna skapas för barns kulturverksamhet. De påpekar att stora nedskär- ningar har gjorts under 1990-talet i kommuner och landsting, inte minst i verksamheter för barn och ungdomar. Motionärerna understryker samtidigt att barnkulturen inte bör diskrimineras i den nationella kulturpolitiken i förhål- lande till vuxenkulturen. Därför bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen att 25 % av de statliga kulturanslagen bör avsättas för kultur för barn och ungdomar (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen behandlat motionsyrkanden om att 25 % av de statliga bidragen skall avsättas för *kultur riktad till barn och ung- dom*, senast vid föregående riksmöte (bet. 2000/01:KrU1 s. 29–30). Utskottet behandlade frågor om barns och ungdomars rätt till kultur även i sitt ung- domspolitiska betänkande hösten 1999 (bet. 1999/2000:KrU4 s. 44–45). Utskottet påminde därvid bl.a. om att barns och ungas rätt till eget skapande

och deltagande i kulturlivet var ett genomgående tema när riksdagen hösten 1996 beslöt om en långsiktig kulturpolitik och om nationella kulturpolitiska mål. Dessa mål gäller hela befolkningen i landet, således även barn och unga.

Utskottet vill framhålla att det ankommer på alla institutioner, organisationer m.m. som fördelar eller får statligt kulturstöd att beakta att de kulturpolitiska målen omfattar barns och ungas rätt till delaktighet i kultur och till eget skapande. Det förefaller utskottet mindre lämpligt att införa en generell regel om att en särskild procentsats av alla statliga kulturbidrag skall avsättas för barns och ungas kultur. Verksamheter är olika, förutsättningarna skiljer sig åt, bidragsmottagarna är av mycket skilda slag och har skiftande uppdrag. Utskottet anser därför att riksdagen bör avslå motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 8. Samtidigt vill utskottet framhålla att det är viktigt att diskussionen om prioritering av barns och ungas kultur fortgår, t.ex. när det gäller fortsatta sådana särskilda satsningar på kultur för barn och unga som gjorts sedan år 1996 och sådana frågor om kulturlivets prioritering av barn och unga som Kulturrådet berört i sin senaste omvärldsanalys.

2.1.5 Stiftelsen Framtidens kultur

Motionerna

I två motioner, 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 7 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 7, hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att det ursprungliga syfte och den självständiga ställning som Stiftelsen Framtidens kultur hade från början skall återställas. Motionärerna anser att stiftelsens syfte har förfelats genom att stiftelsens medel enligt deras mening har blivit en integrerad del av den statliga bidragsgivningen.

Enligt två andra motioner, 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 6 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 4, bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen behovet av en bättre fördelning av medel som disponeras för långsiktigt hållbar verksamhet (varmed menas medel till Kulturrådets förfogande) och medel till mera temporär verksamhet (dvs. medel som disponeras av Framtidens kultur för tidsbegränsade projekt).

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade senast i sitt betänkande 1999/2000:KrU9 (s. 13–15) frågor som rör Stiftelsen Framtidens kultur. Utskottet redovisade då kort bakgrunden till bildandet av stiftelsen och dess uppdrag enligt stiftelseförordnandet. Regeringen utser och entledigar stiftelsens styrelse och bestämmer vem som skall vara ordförande. Stiftelsen skall under minst tio år ge ekonomiskt stöd till långsiktiga och nyskapande kulturprojekt, stimulera det regionala kulturlivet i vid mening samt stärka tillväxt och utveckling. Vid riksdagsbehandlingen av frågan om bildandet av stiftelsen sades bl.a. att det förutsattes att regionala och lokala intressen skulle engageras och bidra till projekten för att satsningarna skulle ge bestående effekter.

Utskottet framhöll vid 1999/2000 års riksmöte att stiftelsen är en självständig juridisk person och att dess förmögenhet skall förvaltas enligt föreskrifterna i stiftelseförordnandet samt att ändamålet med stiftelsen inte kan ändras.

Utskottet redovisade att bidragsansökningar kvalitetsprövas genom en ad hoc-grupp med externa sakkunniga samt med stöd av sektorsmyndigheterna på området, nämligen Kulturrådet, Riksarkivet och Riksantikvarieämbetet. Utskottet redovisade även stiftelsens prioriteringsarbete.

Utskottet anser – på samma grunder som angavs våren 2000 – att riksdagen inte bör göra ett sådant uttalande som begärs i motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 7 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 7, varför de avstyrks.

Våren 2000 behandlade utskottet även frågan om relationen mellan de utvecklingsmedel som disponeras av Kulturrådet och av Framtidens kultur (bet. 1999/2000:KrU9). Utskottet konstaterade bl.a. att både Kulturrådet och Konstnärsnämnden disponerar medel under olika anslag för utvecklingsverksamhet. Vidare anförde utskottet att utveckling ingår som en integrerad del i verksamheten hos andra institutioner m.m. som får statliga medel. Utskottet konstaterade att det inte är lätt att urskilja vilka statliga medel som kan sägas motsvara de medel som disponeras av Framtidens kultur och som går till utveckling, om en jämförelse skulle göras. Utskottet påpekade att beräkningen av medel som skall stå till Kulturrådets disposition måste göras varje år i det ordinarie budgetarbetet. Det måste då ske en avvägning mot andra resursbehov. Utskottet hänvisar i övrigt till vad som anfördes i betänkande 1999/2000:KrU9 och avstyrker de nu aktuella motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 6 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 4.

2.2 Forum för levande historia

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsförslag godkänna regeringens förslag om att inrätta en ny myndighet för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen, *jämför reservation 12 (m, kd, c, fp)*.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås att en ny myndighet skall inrättas för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Verksamheten skall syfta till att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde (prop. s. 65).

Bakgrunden till förslaget är betänkandet Forum för levande historia (SOU 2001:5), som utarbetats av en kommitté med uppgift att utreda etablerandet av ett Forum för levande historia (Ku 1999:09). Vidare grundas förslaget på den verksamhet som hittills bedrivits inom ramen för projektet Levande historia

som för närvarande förs vidare av en ny kommitté med namnet Forum för levande historia (2001:01).

I propositionen anförs att det permanenta uppdraget för Forum för levande historia skall vara att främja arbete med, diskussion om och reflektion över demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter i samtiden utifrån historiska perspektiv, utifrån Förntelsen och utifrån svensk nutidshistoria. Ingen svensk institution har i dag ett sådant uppdrag. Forumet skall, genom utställningar och konstnärliga uttrycksformer som musik, bildkonst, dans, teater, film och litteratur, genom utbildning, föreläsningar och debatt, bidra till ett fördjupat historiemedvetande.

Vidare informerar regeringen om att det inom Regeringskansliet pågår ett arbete för att ta fram en nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter, vilken kommer att redovisas för riksdagen under hösten 2001. En viktig del i denna handlingsplan är FN:s årtionde för utbildning i de mänskliga rättigheterna. Det framtida forumet kan spela en roll när det gäller sådana utbildningsinsatser och i den kommande uppföljningen av förverkligandet av handlingsplanen.

Forum för levande historia bör enligt regeringen ha sitt säte i Stockholm men verka i hela landet genom samverkan med ett brett spektrum av aktörer, bl.a. med kulturinstitutioner, skolor, universitet och högskolor, folkbildningsorganisationer och andra folkrörelser. Barn och ungdom i grund- och gymnasieskolan är särskilt viktiga att nå genom forumets verksamhet. Följaktligen utgör även lärare och andra vuxna i barns och ungdomars närmiljö centrala målgrupper. Forum för levande historia skall aktivt främja högtidlighållandet av Förntelsens minnesdag genom olika initiativ riktade till såväl det offentliga Sverige som föreningsliv, organisationer och enskilda.

Myndigheten skall inrättas år 2003. Regeringen avser att tillsätta en organisationskommitté med uppgift att lämna förslag till närmare utformning av myndighetens organisation och arbetsformer.

Under anslaget 28:29 Centrala museer: Myndigheter anger regeringen att den för år 2003 avser att beräkna 40 miljoner kronor för inrättande av myndigheten Forum för levande historia (prop. s. 101).

Motionerna

Motionsförslag har väckts om organisationsformen för Forum för levande historia, om utvidgning av myndighetens uppdrag och om inrättande av ett museum över ondska.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr417 (kd) anser liksom regeringen att samhället har en viktig uppgift när det gäller att sprida kunskap om Förntelsen och främja diskussionen om demokrati och mänskliga rättigheter. De är emellertid inte övertygade om att en särskild myndighet bör inrättas för ändamålet. Verksamheten skulle kunna organiseras som en ideell förening, i vilken staten, näringslivet och de stora folkrörelserna innefattas. Ett annat alternativ är att verksamheten involveras i någon eller några av de befintliga instanser som redan arbetar med dessa frågor, t.ex. något av universitetens

centrum för förintelseforskning. En förstärkning av arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter måste – anser motionärerna – också inrymma kunskaper om andra brott mot mänskligheten som t.ex. de kommunistiska regimernas brott under 1900-talet. I motionen föreslås därför att frågan skall utredas ytterligare (yrkande 12). Ett förslag från Kristdemokraterna i motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 rörande finansieringen av Forum för levande historia behandlas i ett senare avsnitt i detta betänkande under anslaget 28:29 Centrala museer: Myndigheter.

I motion 2001/02:Kr232 (m) föreslås att även de illdåd som begåtts i kommunismens namn skall uppmärksammas av den blivande myndigheten.

Förslaget i motion 2001/02:U347 (fp) syftar till att uppdraget för Forum för levande historia skall breddas och fördjupas, så att det även inbegriper frågor om religiös intolerans, en företeelse som har en lång historia och som måste läggas till listan av ideologiska förintelsemaskiner (yrkande 9).

I motion 2001/02:Kr260 (m) föreslås att regeringen skall lägga fram förslag om att inrätta ett centralt museum över mänsklig ondska. I ett sådant museum kan offren för nazismens judeutrotning, för kommunismens förföljelser, för terrorismens våldsdåd, för folkmord och för etniska rensningar manifesteras för kommande generationer.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets uppfattning är det av stort värde att en särskild mötesplats skapas för att aktivt verka för alla människors lika värde och för att behandla frågor om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. De kontakter med hela utbildningsväsendet som Forum för levande historia skall ha bör kunna innebära att forumet får en bred bas och kan fungera som en mötesplats för såväl specialister som en bred allmänhet. Förutsättningarna bör därmed också vara goda för att forumet skall kunna nå ut till hela landet med sin verksamhet. I samarbetet med universitet och högskolor bör forumet bl.a. ta del av information och kunskaper och aktivt medverka till att dessa förmedlas till allmänheten i den anda som anges i högskolelagen (1992:1434). Det är angeläget att forskningsresultaten görs tillgängliga och förståeliga också för medborgarna, särskilt för den unga generationen.

Utskottet vill framhålla att forumets verksamhet självfallet inte är avsett att på något sätt fungera som styrande gentemot den fria och objektiva forskningen.

Vidare vill utskottet understryka vikten av att forumet i sitt arbete med utställningar, debatter och seminarier m.m. samarbetar med folkrörelser och andra organisationer. Därmed bör en bred förankring av verksamheten kunna skapas och olika samhällsskikt och åldrar i befolkningen kunna nås.

Då det gäller förslaget i motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 12 i den del som syftar till att frågan om organisationsform skall utredas ytterligare vill utskottet anföra följande.

Utskottet anser i likhet med regeringen att den lämpligaste organisationsformen och utgångspunkten för forumet är myndighetsformen. Frågan om

valet av organisationsform har utretts av Kommittén med uppgift att utreda etablerandet av ett Forum för levande historia (Ku 1999:09) och redovisats i betänkandet Forum för levande historia (SOU 2001:5). Kommittén anger en rad förutsättningar såsom grundläggande för forumets verksamhet (bet. s. 147). Några av dem återges här:

- Oberoende och trovärdighet i forumets kritiskt vetenskapliga förhållningssätt.
- En tydlig profil som helt och fullt utvecklas med hänsyn till forumets egen verksamhet.
- Stabil och långsiktigt hållbar ekonomi skall ge forumet möjlighet till hög kvalitet både i den långsiktiga planeringen och i de snabba insatser som verksamheten kan komma att fordra.
- Ett nationellt och internationellt anseende skall kunna byggas upp och vidmakthållas.
- Verksamheten skall präglas av flexibilitet och öppenhet för både aktuella händelser och nya diskussionsämnen.
- En organisatorisk enkelhet skall främja en smidig samverkan med andra organ, nationellt och internationellt.

Kommittén som kommit fram till slutsatsen att de grundläggande förutsättningarna för forumets verksamhet bäst tillgodoses genom att en fristående statlig myndighet inrättas anför även följande.

För myndighetsformen talar generellt möjligheterna till öppenhet och insyn. Också behovet av organisatorisk stabilitet kan ofta lösas bäst genom myndighetsformen. Framtida verksamhet vid forumet är därtill anslagsberoende och en mycket betydande del av investeringar och sannolikt också andra grundkostnader kommer att bli beroende av anslag inom ramen för statsbudgeten. Enligt regeringens proposition *Statlig förvaltning i medborgarnas tjänst* bör anslagsberoende statlig verksamhet, som inte är utsatt för konkurrens, i huvudsak bedrivas i myndighetsform. Till fördelarna med en egen myndighet hör också att Forum för Levande historia får en självständig ställning genom att den inte inordnas i en redan pågående organisation.

Enligt utskottets uppfattning är skälen till den av regeringen valda myndighetsformen övertygande. Det finns därför inte någon anledning att ytterligare utreda organisationsformen för Forum för levande historia som föreslås i motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 12 i denna del.

Förslagen i motionerna 2001/02:Kr232 (m), 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 12 i denna del och 2001/02:U347 (fp) syftar till att forumets uppdrag skall utvidgas och inbegripa även andra kränkningar av människovärdet än Förintelsen. Enligt utskottets uppfattning synes en sådan vidgning av uppdraget vara i överensstämmelse med regeringens planer för det permanenta uppdraget såsom det redovisas i budgetpropositionen. I sammanhanget kan nämnas att Kommittén för levande historia under hösten 2001 genomför seminarier på temat Sovjetkommunismens brott mot mänskligheten. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Även förslaget i motion 2001/02:Kr260 (m) att inrätta ett museum över ondskan avstyrks. Utskottet vill peka på att den nya myndighetens uppdrag bl.a. innefattar utställningsverksamhet, vilket delvis bör tillgodose motionärens förslag. Genom bredden på uppdraget kommer emellertid forumet att

verka i flera olika sammanhang och över många olika samhällssektorer i hela landet, vilket innebär att myndighetens uppdrag inte kan jämföras med ett museums.

Med hänvisning till vad som här har anförts föreslår utskottet att riksdagen skall godkänna regeringens förslag att en ny myndighet skall inrättas för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen samt avslå motionerna 2001/02:Kr232 (m), 2001/02:Kr260 (m), 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 12 och 2001/02:U347 (fp) yrkande 9.

2.3 Anslagen till allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:1 Statens kulturråd,

28:3 Nationella uppdrag och

28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete anvisa 158 607 000 kronor, en minskning med 2,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Därmed bör riksdagen avslå motionsförslag om ökning av anslaget och förslag om större minskning av anslaget.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsyrkande som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför om överförande av ansvaret för finskspråkig teater från Riksteatern till Statens kulturråd och om finansiering av verksamheten från de medel för de nationella minoriteternas kultur och språk som beräknas under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- Tornedalsteaterns utveckling, *jämför reservation 13 (v)*,
- regional verksamhet för mångkultur, *jämför reservationerna 14 (v) och 15 (mp)*,
- information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet, *jämför reservation 16 (v)*,
- projektet Kultur i skolan, *jämför reservation 17 (c)*,
- nya innehavare av nationella uppdrag, *jämför reservationerna 18 (c), 19 (c) och 20 (c)*,
- nya ämnesområden för nationella uppdrag, *jämför reservationerna 21 (v), 22 (v, kd, mp), 23 (mp) och 24 (mp)* och
- förlängning av tiden för nationella uppdrag, *jämför reservation 25 (mp)*.

2.3.1 Statens kulturråd (28:1)

Inledning

Statens kulturråd skall som central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet följa utvecklingen och ge ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken samt bistå regeringen med genomförandet av denna. I den uppgiften ligger en skyldighet att verka för samordning av och effektivitet i de statliga åtgärderna.

Propositionen

Kulturrådet föreslås få en förstärkning av förvaltningsanslaget med 1 miljon kronor för att ge myndigheten möjlighet till kompetensutveckling inom ansvarsområdet.

Regeringen föreslår att anslaget för 2002 skall uppgå till 38 967 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del och 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 4, 25 och 34 i denna del föreslås en minskning av anslaget med sammanlagt 7 000 000 kronor, varav 2 miljoner kronor avser Kulturnät Sverige som föreslås finansieras utan statliga medel. I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 1 föreslås en minskning av anslaget med 19 000 000 kronor. I motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del föreslås att anslaget inte skall förstärkas med 1 000 000 kronor, vilket regeringen föreslagit.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen behandlat frågan om Kulturrådets ställning, uppdrag och anslag, senast hösten 2000 i betänkande 2000/01:KrU1 (s. 42–43). Utskottet vidhåller – liksom föregående år – den uppfattning som redovisades i betänkande 1997/98:KrU1 (s. 65–66), nämligen att det behövs en central myndighet på kulturområdet. Denna centrala myndighet har vid sidan av bidragsfördelningsuppgiften även ett omfattande ansvar för bl.a. uppföljning och utvärdering. Utskottet gör – liksom föregående år – den bedömningen att Kulturnät Sverige bör drivas med hjälp av offentliga medel. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 1, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 4, 25 och 34 i denna del, 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del samt 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del. Riksdagen bör anvisa medel i enlighet med regeringens förslag.

2.3.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (28:2)

Inledning

Under anslaget beräknas medel till en rad skilda ändamål på kulturområdet, bl.a. medel till Statens kulturråds disposition för tillfälliga insatser av utvecklingskaraktär eller insatser som på annat sätt är kulturpolitiskt angelägna. Medel beräknas till organisationer inom kulturområdet, däribland mångkulturella organisationer. Vidare beräknas medel för bidrag till internationellt-kulturellt kulturutbyte, till kultur i arbetslivet, till länsbildningsförbund och länskonstnärer, till funktionshindrades deltagande i kulturlivet samt till samisk kultur. Det beräknas också medel som står till regeringens disposition.

Propositionen

Regeringen redovisar i inledningen till politikområde 28 (utg.omr. 17 s. 35) sin bedömning att det behövs ökade resurser för att främja de nationella minoriteternas språk och kultur. Under anslaget beräknas för ändamålet 7 miljoner kronor, som avses inrymma allmänt kulturstöd, bl.a. med inriktning på barn och unga, projektstöd till Tornedalsteatern i Pajala, finskspråkig kulturverksamhet, stöd till romsk kultur samt förstärkt bidrag till samisk kultur. Regeringen uttalar att det kommer att behövas ytterligare insatser på olika områden för att vidareutveckla kulturpolitiken för minoriteterna. Förslagen under anslaget skall ses som ett första steg.

Regeringen påminner också om att försöksverksamheten med Forum för världskultur åren 1999–2000 visat att många sällan eller aldrig kommer i kontakt med den kulturella mångfald som senare decenniers invandring tillfört samhället. Befintliga institutioner och organisationer måste öppna dörrarna för det mångkulturella samhällets skiftande uttrycksformer. De insatser som behövs bör ha en stark lokal och regional förankring. En decentraliserad organisation av regionala konsulenter för mångkultur med Kulturrådet som samordnande instans förordas. För ändamålet beräknas 3 miljoner kronor under anslaget för budgetåret 2002. Vidare avses Kulturrådet få disponera 1,3 miljoner kronor under förvaltningsanslaget (28:1) för centrala utbildnings- och utvecklingsinsatser på det mångkulturella området.

Förstärkningar föreslås med 2 miljoner kronor för kultur i arbetslivet och med 0,8 miljoner kronor för Amatörteaterns Riksförbund.

Liksom tidigare år föreslår regeringen att medel skall anvisas för tillfälligt stöd till vissa institutioner. Sammanlagt 4,5 miljoner kronor beräknas för år 2002, varav 2,5 miljoner kronor avser Göteborgsoperan och 1 miljon kronor vardera Drottningholms slottsteater och Dalhalla festspelsscen i Rättvik.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 161 107 000 kronor under anslaget för budgetåret 2002.

Motionerna

I tre motioner föreslås ändringar av *anslagsbeloppet*.

I motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) hemställs att riksdagen skall anvisa ett med 2,5 miljoner kronor minskat belopp (yrkande 1 i denna del). Minskningen avses finansiera ökningar av tre andra anslag inom utgiftsområdet. (Utskottet behandlar dessa delar av yrkande 1 i motionen under anslagen 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Danssens Hus, 28:18 Främjande av hemslöjden och 28:29 Centrala museer: Myn-digheter.) Minskningen av det nu aktuella anslaget skall fördelas med 1,25 miljoner kronor på medel beräknade för anslagsposten Till Statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet och bidrag till allmän kulturverksamhet samt med 1,25 miljoner kronor på medel beräknade för anslagsposten Till regeringens disposition.

En minskning av anslaget med 80 miljoner kronor föreslås i motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 2. Enligt motionärernas mening bör flera av de verksamheter som ryms inom anslaget inte vara statliga uppgifter. Det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd skall inte alltid kunna räknas med att överleva genom statliga bidrag.

Enligt motion 2001/02:Kr416 (kd) bör anslaget räknas upp med 1 miljon kronor för att göra det möjligt att förstärka bidraget till Amatörkulturens centralorganisationer utöver vad som föreslås i budgetpropositionen (yrkande 5 i denna del).

Riksdagen bör enligt motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) som sin mening tillkännage för regeringen att ansvaret för *finskspråkig teaterverksamhet* bör föras över från Riksteatern till Statens kulturråd och att verksamheten bör inrymmas i de medel som regeringen beräknar under det nu aktuella anslaget för de nationella minoriteternas kultur och språk (yrkande 3).

Det behövs enligt motion 2001/02:A317 (v) *regionala stödpunkter* för att sprida det *mångkulturella och världskulturella perspektivet* (yrkande 28). Kulturkonsulenttjänster bör inrättas för att verksamheten inom några år skall kunna täcka hela landet.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) hemställs att den verksamhet som bedrevs av Forum för världskultur och som Kulturrådet ansvarar för sedan år 2001 skall spridas över hela landet (yrkande 33). Verksamhet bör byggas upp på sex olika ställen, däribland Stockholm, Göteborg och Malmö.

I två motioner väckta under allmänna motionstiden vid föregående riksmöte, 2000/01:Kr252 (v) och 2000/01:Kr308 (s), behandlas frågan om hur staten kan stödja amatörteaterföreningen *Tornedalsteatern*, vars verksamhet bl.a. syftar till att bevara och utveckla det nationella minoritetsspråket meänkieli. I den förstnämnda motionen framhålls att teatern blivit en gemensam plattform för många olika kulturyttringar, såsom teater, dans, musik, bildkonst, film och skrivande. Motionärerna föreslår att regeringen skall återkomma med förslag till hur Tornedalsteatern skall kunna utvecklas till en nationalscen. I den andra

motionen begärs att staten skall stödja utvecklingen av teatern så att den bl.a. kan få en fast scen.

Kulturrådet bör enligt motion 2000/01:Kr293 (v) ges i uppdrag att genomföra insatser för *information till invandrargrupper och föreningar om hur kulturbidragssystemet fungerar* (yrkande 3).

Skolverket och Kulturrådet bör enligt motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 9 få ett förlängt uppdrag av regeringen att fortsätta driva projektet *Kultur i skolan* under treårsperioden 2002–2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen uttalat att medlen under anslaget till allmän kulturverksamhet m.m. går till verksamheter inom många av kulturpolitikens områden och att dessa områden skulle drabbas på ett mycket kännbart sätt om en sådan minskning av *anslaget* skulle göras som föreslagits i tidigare motioner från Moderata samlingspartiet. Utskottet hänvisar till sina tidigare uttalanden (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 46) och avstyrker motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 2 i vilket föreslås en minskning med 80 miljoner kronor för budgetåret 2002.

Utskottet tillstyrker de förstärkningar under anslaget som föreslås i propositionen beträffande regionala insatser på det mångkulturella området (3 miljoner kronor), en satsning på de nationella minoriteternas kultur (7 miljoner kronor), Kultur i arbetslivet (2 miljoner kronor), bidraget till Amatörteaterns Riksförbund (0,8 miljoner kronor) samt beträffande tillfälliga stöd till Göteborgsoperan (2,5 miljoner kronor), Drottningholms slottsteater (1 miljon kronor) och Dalhalla festspelsscen (1 miljon kronor).

Enligt Kulturrådets anslagsframställning har Amatörteaterns Riksförbunds ekonomi drastiskt försämrats sedan bidraget från Riksteatern upphört. Utskottet anser det därför väl motiverat att bidraget till denna organisation i enlighet med budgetpropositionen ökas med 800 000 kronor för budgetåret 2002. Utskottet kan däremot inte, inom ramen för utgiftsområdet, tillstyrka en ytterligare förstärkning av medlen avsedda för bidrag till centrala amatörorganisationer, varför motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del avstyrks.

Utskottet har vid sina överväganden funnit att en omfördelning av medel bör göras inom utgiftsområdet i enlighet med motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1. Riksdagen bör i enlighet härmed under det nu aktuella anslaget anvisa ett med 2,5 miljoner kronor minskat belopp om 158 607 000 kronor. Denna minskning skall av regeringen fördelas med 1,25 miljoner kronor avseende medel beräknade för anslagsposten Till Statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet och bidrag till allmän kulturverksamhet samt med 1,25 miljoner kronor avseende medel beräknade för anslagsposten Till regeringens disposition.

Utskottet har vid flera tillfällen haft att behandla frågor om *finskspråkig teater* i landet och kunnat konstatera att det inte har varit utan problem att tillgodose behoven av sådan teater – för både barn och vuxna – och att det behövs goda

kontakter med publiken och organisationer som företräder språkgruppen för att fånga upp önskemål och informera om utbud. Utskottet anser att, när nu Kulturrådet får ett större ansvar för att stödja de nationella minoriteternas språk och kultur, det ansvar som hittills legat på Riksteatern beträffande finskspråkig teater bör föras över till Kulturrådet i enlighet med vad som föreslås i motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 3. Stöd till verksamhet med finskspråkig teater bör inrymmas inom de särskilda medel som beräknas under anslaget för stöd till de nationella minoriteternas språk och kultur. Utskottet noterar att regeringen anser att det kommer att behövas ytterligare insatser på olika områden för att utveckla kulturpolitiken för minoriteterna och att den satsning som nu föreslås i budgetpropositionen skall ses som ett första steg. Mot denna bakgrund anser utskottet att den av utskottet tillstyrkta satsningen på finskspråkig teater inte bör komma att inskränka möjligheterna att stödja de i propositionen redovisade bidragsändamålen. Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 3 som sin mening tillkännage för regeringen vad utskottet anfört om ansvaret för och finansieringen av finskspråkig teater.

De båda motionerna från föregående riksmöte om utveckling på olika sätt av *Tornedalsteatern* bör i viss mån bli tillgodosedda genom förslaget i budgetpropositionen om stöd till främjande av de nationella minoriteternas kultur och språk, däribland genom projektstöd till Tornedalsteatern. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2000/01:Kr252 (v) och 2000/01:Kr308 (s).

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag att förstärka anslaget i syfte att börja bygga upp en decentraliserad organisation av *regionala konsulenter för mångkultur* med Kulturrådet som samordnande instans. Regeringen framhåller att den befintliga verksamheten med länskonsulenter på olika konstområden är en väl fungerande modell för de nya verksamheten. Regeringen skall besluta om tjänsternas antal och fördelningen av dem efter förslag från Kulturrådet. Utskottet anser att syftet med motionerna 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 33 och 2001/02:A317 (v) yrkande 28 bör bli tillgodosett genom regeringens förslag. Utskottet anser att riksdagen inte nu bör ta ställning till omfattningen på den fortsatta utbyggnaden av verksamheten under kommande år. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet båda motionsyrkandena.

Det ankommer på bidragsfördelande myndigheter att informera om de olika stöd och bidrag som de fördelar och att se till att de som så behöver får svar på frågor och råd om ansökningsförfarandet. Det är viktigt att invandrade grupper ges samma möjligheter som befolkningen i övrigt och på samma grunder får ta del av det allmänna kulturstöd som finns. Utskottet anser att riksdagen inte bör detaljstyra hur detta skall främjas av myndigheterna. Utskottet avstyrker härmed motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 3 om ett särskilt uppdrag till Kulturrådet beträffande *information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet*.

Regeringen har givit Kulturrådet i uppdrag att se till att arbetet med *kultur i skolan* stärks och vidareutvecklas på nationell nivå. Arbetet skall bedrivas i nära samverkan med myndigheter, institutioner och organisationer inom utbildnings- och kulturområdet. Kulturrådet skall gemensamt med Statens skolverk samordna detta arbete. Initiativ bör tas för att stimulera fortsatt utvecklingsarbete som fokuserar på det lokala utvecklingsarbetet i skolan. Arbetet har senast återrapporterats i Kulturrådets årsredovisning för år 2000. Därvid har också angivits att Kulturrådet och Skolverket har gett ett uppdrag till SIPU Utvärdering AB att utvärdera de gemensamma insatserna och samarbetet mellan de båda myndigheterna. Kulturrådet har också tagit upp frågan om kultur i sin Omvärldsanalys år 2001 under rubriker som Barns rätt till konst och kulturliv, Kultur i skolmiljö och utanför skolan samt Skolans och lärarnas samarbete med kulturinstitutionerna och kulturlivet. I analysen framhålls bl.a. kulturen som en del i lärandet och det poängteras att den inte får isoleras från det vardagliga arbetet i skolan eller i lärarutbildningen.

Vid kulturminister Marita Ulvskogs möte med utskottet den 23 oktober informerades utskottet, som svar på en fråga, om att Kulturrådet och Skolverket avses att få ett fortsatt uppdrag när det gäller kultur i skolan. Mot denna bakgrund anser utskottet att yrkandet i motion 2001/02:Kr279 (c) om fortsatt sådant uppdrag inte behöver föranleda någon riksdagens åtgärd. Motionens yrkande 9 avstyrks därmed.

2.3.3 Nationella uppdrag (28:3)

Inledning

Under anslaget beräknas medel för treåriga, nationella uppdrag inom områdena barn- och ungdomsteater, regional filmverksamhet, ungdomskultur, musik, samtidskonst, museiverksamhet, formgivning och design samt barnkulturforskning. Riksdagen beslutar om ämnesområdena, medan regeringen utser innehavarna. Innehavarna av uppdragen disponerar årligen vardera 1 miljon kronor.

INNEHAVARNA AV DE ÅTTA ÄMNESOMRÅDEN FÖR NATIONELLA UPPDRAG ÄR FÖR NÄRVARANDE:

Ämnesområde beslutas av riksdagen	Innehavare utses av regeringen	Treårs- period
Barn- och ungdomsteater	Gottsunda Teater i Uppsala	2000–2002
Regional filmverksamhet	Filmpool Nord i Luleå	2000–2002
Ungdomskultur	Cirkus Cirkör i Botkyrka	2000–2002
Musik	Sveriges Musik- och Kulturskoleråd (SMOK)	2000–2002
Samtidskonst	Bildmuseet i Umeå	2000–2002
Museiverksamhet	Kalmar läns museum	2000–2002
Formgivning och design	Föreningen Svensk Form	1999–2001
Barnkulturforskning	Regionteatern Blekinge-Kronoberg	2001–2003

Propositionen

Regeringen föreslår att inriktningen på de nationella uppdragen skall ligga fast och informerar om sin avsikt att under perioden 2002–2004 ge Förening-

en Svensk Form ett fortsatt nationellt uppdrag inom området formgivning och design.

Regeringen föreslår att 8 miljoner kronor skall anslås för de åtta nationella uppdragen under år 2002.

Motionerna

I ett antal motionsyrkanden framställs förslag på *nya innehavare* av nationella uppdrag och *ytterligare medel*. Förslagen har sammanställts i nedanstående tabell.

Motionsnr, parti och yrkandenr	Ämnesområde beslutas av riksdagen	Innehavare utses av regeringen	Utgift, kr
Kr343 (c) i denna del	¹	Röhsska museet i Göteborg	1 000 000
Kr343 (c) i denna del	¹	Bildens Hus i Sundsvall	1 000 000
Kr343 (c) i denna del	¹	Museum Anna Nordlander	1 000 000
Kr419 (fp) yrk. 13	²	Textilmuseet i Borås	Se nedan
Kr419 (fp) yrk. 34 i denna del	²	Textilmuseet i Borås	1 000 000
Fi294 (fp) yrk. 18 i denna del			1 000 000

¹) I motionen formulerat "...nationellt uppdrag inom sina respektive områden".

²) I motionen formulerat "...utveckla verksamheten...".

I ytterligare ett antal motionsyrkanden föreslås *nya inriktningar och/eller nya innehavare utan att medel till detta yrkas* för år 2002. Förslagen har sammanställts i nedanstående tabell.

Motionsnr, parti och yrkandenr	Ämnesområde ³ beslutas av riksdagen	Innehavare utses av regeringen
Kr219 (fp, c)	(kvinnokonst)	Museum Anna Nordlander
Kr279 (c) yrk. 14	(kvinnokonst)	Museum Anna Nordlander
Kr279 (c) yrk. 15	(bildkonst)	Bildens Hus i Sundsvall
Kr279 (c) yrk. 16	(design)	Röhsska museet i Göteborg
Kr305 (c)	(textil tradition och design)	Textilmuseet i Borås
Kr310 (s)	(textilarvet)	Textilmuseet i Borås
Kr326 (c)	(fotografi)	Bildens Hus i Sundsvall
Kr350 (v) yrk. 9	Musik	
Kr352 (v) yrk. 9	Dansområdet (med inriktning på barn och ungdom)	
Kr392 (s)	(fotografi)	Bildens Hus i Sundsvall
Kr418 (kd) yrk. 8	Danskonstområdet	
Kr422 (mp) yrk 22 i denna del	Världskultur	
Kr422 (mp) yrk 22 i denna del	Dans	
Kr422 (mp) yrk. 54	(kvinnors roll och perspektiv)	(ett framtida kvinnomuseum)

³) Ämnesområde inom parentes har endast angivits i motionstexter och ej i motionsyrkanden.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 21 föreslås att *tiden för de nationella uppdragen* skall utökas till fem år.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelsanvisning* för åtta nationella uppdrag och är således inte berett att nu utöka antalet uppdrag. Utskottet föreslår i enligt härmed att riksdagen vid medelsanvisningen avslår motionerna 2001/02:Kr343 (c) i denna del, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 13 och 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del.

När det gäller *nya innehavare* av nationella uppdrag vill utskottet erinra om att det är regeringen som utser innehavarna av uppdragen. Utskottet finner ingen anledning att ändra på denna ordning, varför motionerna 2001/02:Kr219 (fp, c), 2001/02:Kr279 (c) yrkandena 14, 15 och 16, 2001/02:Kr305 (c), 2001/02:Kr310 (s), 2001/02:Kr326 (c) och 2001/02:Kr392 (s) avstyrks.

Riksdagen kan visserligen ändra ett *ämnesområde* för ett nationellt uppdrag inför en ny treårsperiod, men finner inte skäl att nu fatta beslut om detta. Utskottet instämmer i vad flera motionärer framfört, nämligen att det är angeläget med ett nationellt uppdrag inom dansområdet. Utskottet vill återigen påminna om vad utskottet anfört de två senaste åren beträffande ämnesområdet Danskonst (bet. 1999/2000:KrU1 s. 29 och 2000/01:KrU1 s. 50):

Intresset för dans som konstform har ökat under senare tid. Dansen har lyckats väl med att locka en ung publik. Ett nationellt uppdrag kan få stor betydelse för att bredda intresset ytterligare och nå nya publikgrupper.

Kulturrådet har föreslagit att ett nationellt uppdrag inom dansområdet inrättas med motiveringen att dansen får en allt större betydelse och att verksamheten på dansområdet växer och utvecklas i hela landet.

Utskottet förutsätter mot denna bakgrund att regeringen åter prövar behovet av ett nationellt uppdrag inom dansens område, t.ex. när inriktningen av nationella uppdrag omprövas eller när det blir aktuellt att öka antalet uppdrag.

Motionerna 2001/02:Kr352 (v) yrkande 9, 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 8 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 22 i denna del avstyrks därmed.

Även motionerna 2001/02:Kr350 (v) yrkande 9 om ämnesområdet musik samt motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 22 i denna del och 54 om ämnesområdena världskultur respektive kvinnors roll och perspektiv avstyrks.

Slutligen, när det gäller förslaget i motion 2001/02:Kr422 (mp) att utöka *tiden för de nationella uppdragen* till fem år, vidhåller utskottet den ståndpunkt som uttalades i samband med beslutet om att inrätta nationella uppdrag, nämligen att det inte finns något hinder att förlänga ett redan utdelat treårigt uppdrag (1996/97:KrU1 s. 49). Utskottet anser att tre år är en väl avvägd tidsperiod för ett nationellt uppdrag och föreslår därför att riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 21.

2.3.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (28:4)

Inledning

En försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning i Kalmar, Gotlands och Skåne län genomförs under tiden den 1 juli 1997– den 31 december 2002. I dessa tre försökslän har regionala självstyrelseorgan fr.o.m. den 1 juli 1998 från Statens kulturråd övertagit befogenheten att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Sedan budgetpropositionen avlämnades har regeringen i proposition 2000/02:7 Regional samverkan och statlig länsförvaltning lämnat förslag som bl.a. innebär att den pågående försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning skall ersättas av en ny ordning som skall kunna tillämpas i samtliga län och som innebär att kommuner och landsting får möjlighet att bilda samverkansorgan fr.o.m. år 2003. Ett samverkansorgan skall bl.a. ha till uppgift att besluta om användningen av vissa statliga medel för regional utveckling. På kulturområdet innebär emellertid förslaget att fördelningen av kulturbidrag skall återföras till Kulturrådet efter försöksverksamhetens slut. Kulturrådet skall enligt de intentioner som framkommer i propositionen öka sitt deltagande i pågående regionala processer genom samråd och samverkan. Erfarenheterna av denna samverkan mellan statliga och kommunala organ bör enligt regeringen kunna tas till vara i det fortsatta arbetet. Detta ger ett regionalt inflytande över hur statliga kulturbidrag används i länet och ger också möjlighet till samplanering med de bidrag som ges av kommuner och landsting för samma ändamål (prop. s. 50–51).

Propositionen jämte motioner bereds för närvarande av konstitutionsutskottet.

Propositionen

Regeringen föreslår att det under anslaget för år 2002 skall anvisas 162 815 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.4 Anslagen till teater, dans och musik (28:5–28:7)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans och musikinstitutioner och

28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag under anslaget 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus anvisa 806 811 000 kronor, en ökning med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen avser bidraget till Riksteatern. Därmed bör riksdagen avslå motionsförslag om ytterligare ökning av anslaget och motionsförslag om minskning av anslaget.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag och med delvis bifall till andra motionsförslag tillkännage för regeringen vad utskottet anfört om att en viss andel av medelsökningen av anslaget 28:6 skall tillfalla Göteborgsoperan.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- skådebanerörelsen,
- de fria teater-, dans- och musikgrupperna,
- Dalhalla festspels scen i Rättvik, jämför *reservation 26 (kd, c, mp)* och
- fonogramstödet, jämför *reservation 27 (mp)*.

2.4.1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus (28:5)

Inledning

Från anslaget lämnas bidrag till fem riksinstitutioner på teater-, dans- och musikområdet, nämligen till de två nationalscenerna Operan och Dramaten samt till Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus.

Propositionen

Hyressättningen för vissa ändamålsfastigheter har ändrats med resultat att hyreskostnaden minskat. I budgetpropositionen beräknas motsvarande minskning på anslagen avseende dessa minskade hyreskostnader.

Under anslaget föreslås att *Operan* skall få en förstärkning av bidraget med 6,5 miljoner kronor för att kärnverksamheten skall kunna värnas då prognoserna visat på ett betydande underskott för åren 2001 och 2002. Resultatförbättrande åtgärder motsvarande 15 miljoner kronor fr.o.m. år 2002 planeras inom Operan. Regeringen utgår från att Operabaletten skall behålla en sådan

numerär som gör en bred repertoar möjlig. Operan tillförs vidare 1 miljon kronor engångsvis för år 2002 för riktade insatser i syfte att nå publik utanför Storstockholmsområdet.

Dramaten föreslås få ett ökat bidrag med 4,6 miljoner kronor som avser särskilda investeringsmedel för teknisk utrustning och renoveringar. Även *Dramaten* föreslås tillföras 1 miljon kronor engångsvis för år 2002 för riktade insatser i syfte att nå publik utanför Storstockholmsområdet.

Riksteatern, som är organiserad som en ideell förening med lokala och regionala arrangörsföreningar och en central enhet för producerande, främjande och förmedlande uppgifter, redovisar enligt budgetpropositionen ett överskott på 2,7 miljoner kronor för år 2000. Regeringen anför att *Riksteatern* har en solid ekonomi och höga produktionsvolymmer, varför bidraget föreslås minska med 3,8 miljoner kronor. Regeringen meddelar att den har för avsikt att föra en dialog med *Riksteatern* i fråga om villkor som är förbundna med statsbidraget på en rad olika områden. Det finns enligt regeringens mening skäl för att få till stånd ett klarare och mer renodlat uppdrag för *Riksteatern*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar extra medel, 2 miljoner kronor, till *Rikskonsorter* för vissa riktade insatser. Samarbetet i Norrbottens län och på andra håll i landet bör intensifieras för att förbättra den regionala spridningen av insatserna. Den mångkulturella musiken bör utvecklas.

Bidraget till *Dansens Hus* föreslås inte förändras utöver pris- och löneomräkning.

Sammanlagt föreslås att anslaget skall föras upp med 805 811 000 kronor.

Motionerna

I tre motioner föreslås en ökning av anslaget till förmån för bidraget till *Riksteatern*.

Enligt motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del bör anslaget räknas upp med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller bl.a. att *Riksteaterns* aktivt uppsökande verksamhet bidrar till att människor i många delar av landet får möjligheter att ta del av teater av god kvalitet. Motionärerna anser att det är fel att, som regeringen föreslår, minska anslaget med motiveringen att *Riksteatern* har en bra verksamhet med höga besöksiffror. För att *Riksteatern* skall kunna fullgöra sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt bör anslaget återställas till en rimlig nivå.

I motion 2001/02:Kr343 (c) föreslås att riksdagen skall återställa regeringens neddragning av bidraget till *Riksteatern* och därför anvisa ett med 3,8 miljoner kronor ökat anslag.

Den föreslagna minskningen av bidraget till *Riksteatern* bör enligt motion 2001/02:Kr349 (s) inte genomföras. Regeringens förslag om anslagsminskning ger enligt motionärens mening fel signal från statsmakterna om att kvalificerad kulturverksamhet på orter långt ifrån storstadsområdena inte längre är prioriterad. En omfördelning av medel inom kulturområdet till förmån för ökat bidrag till *Riksteatern* bör därför göras.

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 3 anförs att Sverige i dag har ett i princip heltäckande nät av länsteatrar som även turnerar. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att vuxenteaterverksamheten vid *Riksteatern* bör upphöra med undantag av specialensembler såsom Cullbergbaletten och Tyst teater. Verksamheten vid *Rikskonserter* med produktion, fonogramutgivning m.m. bör omprövas. I motionen föreslås att anslaget bör minskas med sammanlagt 180 miljoner kronor, vilket bör avse Riksteaterns och Rikskonserterns verksamhet.

I motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 1 hemställs att anslaget skall ökas med 1 miljon kronor avsett för *Dansens Hus*. Motionärerna framhåller att *Dansens Hus* har fått kraftiga hyreshöjningar och att verksamheten kan äventyras om inte det statliga bidraget ökas.

I motion 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 16 föreslås en sådan förändring av uppdraget för *Riksteatern* att den egna teaterproduktionen upphör och förs över till läns- och stadsteatrar. Kvar skulle bli uppdrag att samordna andra teatrar turnéer och att vara huvudman för specialensembler som Cullbergbaletten, Tyst teater och Unga Riks. Därigenom skulle Riksteatern få ett mindre medelsbehov, varför bidraget för år 2002 föreslås minskas med 27 miljoner kronor. Vidare föreslås en minskning av bidraget till *Rikskonserter* med 10 miljoner kronor. Verksamheten vid *Operan*, *Dramaten* och *Dansens Hus* behöver enligt motionen utvecklas (yrkande 19 i denna del). Bidragen föreslås ökas med 3 miljoner kronor till var och en av de två förstnämnda institutionerna. Vidare föreslås en ökning med 2 miljoner kronor till *Dansens Hus*. Sammantaget innebär dessa förslag en minskning av anslaget med 29 miljoner kronor (yrkande 34 i denna del), vilket även är föreslaget i motion 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att resultatet av de ändrade principerna för *hyressättningen* för vissa ändamålsfastigheter resulterat i lägre hyreskostnader och att bidragen till *Operan* och *Dramaten* i budgetpropositionen minskats i motsvarande mån.

Som redovisats under avsnittet Inledning har utskottet begärt att få information om Riksdagens revisorers fortsatta arbete med frågor som rör hyressättningen för ändamålsfastigheter. Representanter för revisorerna har den 18 oktober 2001 informerat om sin rapport Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning (Rapport 2001/02:2). Revisorernas slutliga ställningstagande och förslag kommer efter remissbehandling att utformas i en skrivelse till riksdagen.

Utskottet kommer noga att följa frågan om kulturfastigheternas hyror.

Utskottet anser att regeringens förslag om förstärkning av bidraget till *Operan* och om särskilda investeringsmedel till *Dramaten* är väl motiverade. Utskottet anser också att det är värdefullt med de extra medel som föreslås gå till

Operan, Dramaten och Rikskonserter för riktade insatser av olika slag. Utskottet finner det dock inte möjligt att, som föreslås i motioner, för år 2002 föreslå ytterligare medelstilldelning till de båda nationalscenerna.

Utskottet har vid flera tillfällen under senare år haft att ta ställning till motionsförslag om genomgripande förändringar i uppdragen för *Riksteatern* och *Rikskonserter* och till förslag om därmed sammanhängande neddragningar av de statliga bidragen. Utskottet anser nu – liksom tidigare – att sådana förändringar av de uppdrag som gavs de båda institutionerna hösten 1996 inte bör ske (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 54). Utskottet avstyrker därmed de nu aktuella motionsyrkandena om minskade bidrag till de båda institutionerna.

Då det gäller bidraget till Riksteatern anser utskottet att Riksteaterns produktion, turnerande verksamhet, regionala och lokala arrangörsverksamhet m.m. är ett viktigt inslag i arbetet med att stimulera den kulturella tillgängligheten och att göra det möjligt för människor i stora delar av landet att få tillgång till teater av god kvalitet. Utskottet delar således inte regeringens uppfattning att de skäl som anförs i propositionen kan tas till intäkt för att göra en sådan nedskärning av bidraget som görs i budgetpropositionen. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller förslaget i motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) att öka bidraget till Riksteatern med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. För att kunna finansiera denna ökning inom ramen för utgiftsområdet har utskottet föreslagit en minskning på anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

Under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete har utskottet föreslagit riksdagen att som sin mening tillkännage för regeringen att uppdraget att ansvara för finskspråkig teater skall flyttas över från Riksteatern till Statens kulturråd. Utskottet har noterat att regeringen i budgetpropositionen informerar om att en dialog skall tas upp med Riksteatern om de villkor om verksamhet på olika områden som är förbundna med statsbidraget. Syftet är att åstadkomma ett klarare och mer renodlat uppdrag. Utskottet förutsätter att regeringen redovisar resultaten av denna översyn för riksdagen i nästa års budgetproposition.

Utskottet kan inte tillstyrka att ytterligare omfördelningar görs inom utgiftsområdet för att finansiera de motionsförslag som gjorts om ökat bidrag till *Dansens Hus*. I budgetpropositionen sägs att Dansens Hus bör sträva efter en alternativ lokalanvändning för att frigöra verksamhetsmedel.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del anvisar ett med 1 miljon kronor ökat belopp, avseende Riksteatern, under anslaget 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus om 806 811 000 kronor. Därmed bör riksdagen delvis bifalla regeringens förslag till medelsanvisning samt motion 2001/02:Kr349 (s). Yrkandet om en ytterligare ökning avseende Riksteatern i motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del avstyrks. Utskottet avstyrker också förslag om ändrade anslagsbelopp i motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 3, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna

del, 2001/02:Kr418 yrkande 1, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 16, 19 i denna del och 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del.

2.4.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (28:6)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för statsbidrag till länsmusikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Med anledning av den pågående försöksverksamheten i Kalmar, Gotlands och Skåne län med regional fördelning av kulturpolitiska medel beräknas medel för kulturinstitutioner i dessa län även under anslaget 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel. Utvecklingsbidrag för regionala institutioner i samtliga län beräknas under detta anslag.

Propositionen

Regeringen anser att det är angeläget att den regionala infrastrukturen på scenkonstområdet får en förstärkt ekonomisk bas och erinrar om att Kulturrådets institutionsöversyner visar att de regionala musik- och dansteatrarna samt de mindre länsteatrarna har särskilt angelägna behov (prop. s. 25). I enlighet med denna bedömning beräknar regeringen en förstärkning av anslaget med 20 miljoner kronor för att möjliggöra ökade insatser för i första hand musik- och dansteatrar samt mindre länsteatrar. Medelsberäkningen inkluderar förstärkta insatser för institutioner i Kalmar, Gotlands och Skåne län.

I sammanhanget påminner regeringen om att Göteborgsoperan behöver förnya tekniken och bygga om vissa scenutrymmen i operahuset, varför ett särskilt, engångsvis anvisat, investeringsstöd på 2,5 miljoner kronor för upp-rustningsåtgärder föreslås under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

För ett treårigt försök med länsmusikverksamhet i Stockholms län beräknas drygt 4 miljoner kronor under detta anslag för år 2002.

Regeringen föreslår att det under anslaget för år 2002 skall anvisas 647 150 000 kronor.

Motionerna

I flera här aktuella motionsyrkanden föreslås en uppräknig av *anslaget* utöver regeringens förslag.

En ökning om 30 miljoner kronor föreslås i motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del och i 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del. Av den föreslagna ökningen bör enligt yrkande 20 i motion 2001/02:Kr419 (fp) 5 miljoner kronor gå till Göteborgsoperan. Resten av ökningen, dvs. 25 miljoner kronor, bör användas för att förstärka de regionala teatrarnas respektive länsmusikinstitutionernas anslag (yrkandena 17 respektive 21 i samma motion).

I motion 2001/02:Kr416 (kd) föreslås att anslaget skall ökas med 5 miljoner kronor (yrkande 5 i denna del). Av motion 2001/02:Kr418 (kd) framgår att ökningen är avsedd bl.a. för Göteborgsoperan (yrkande 2).

I en rad motioner behandlas frågor om *medelsanvändningen* under anslaget.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) föreslår att riksdagen skall besluta att även Göteborgsoperan skall inräknas bland de institutioner som avses få del av den av regeringen föreslagna medelsförstärkningen. Av motionen framgår inte hur stort beloppet skall vara (yrkande 2).

Även förslagen i motionerna 2001/02:Kr311 (m, kd, c, fp), 2001/02:Kr336 (s) och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 30 syftar till att statsbidraget till Göteborgsoperan skall förstärkas.

I motion 2001/02:Kr258 (m, c) redovisas att Göteborgsoperan och Läns-teatern i Skaraborg sedan flera år har ett samarbete, vilket är skäl till att dessa båda institutioner bör beaktas vid fördelningen av det utökade verksamhetsstödet.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) uttalas att det statliga bidraget till Länsteatern på Gotland är för lågt och följaktligen bör räknas upp (yrkande 32).

I samma motion, 2001/02:Kr422 (mp), sägs att Norrlands Musik- och Dansteater (NMD), som verkar över ett stort geografiskt område, har behov av att utvecklas och därför bör få sitt statliga bidrag utökat (yrkande 31).

I motion 2000/01:Kr249 (kd), som väcktes under allmänna motionstiden år 2000, syftar förslaget till att förstärka bidraget till Norrlandsoperan, mot bakgrund av de speciella förhållanden som operan arbetar under.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den ökning av anslaget om 20 miljoner kronor som regeringen har föreslagit under förevarande anslag. Utskottet – som hänvisar till det statsfinansiella läget – är emellertid inte berett att tillstyrka förslagen i motionerna 2001/02:Kr416 (kd), 2001/02:Kr418 (kd), 2001/02:Kr419 (fp) och 2001/02:Fi294 (fp) om ytterligare uppräknade av anslaget.

Genom den satsning som nu görs på den regionala teater-, dans- och musikverksamheten bör flera av de bidragsberättigade institutionerna som under anslaget erhåller statsmedel kunna få sina bidrag uppräknade. Utskottet är inte berett att förorda någon av de institutioner som nämns i följande motioner, nämligen Norrlandsoperan i motion 2000/01:Kr249 (kd), Länsteatern i Skaraborg i motion 2001/02:Kr258 (m) i denna del och Norrlands Musik- och Dansteater och Länsteatern på Gotland i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 31 och 32. Det ankommer på Kulturrådet att – med utgångspunkt i de förutsättningar som regeringen angivit – pröva om de nu nämnda institutionernas bidrag bör ökas.

Då det gäller Länsteatern på Gotland kan tilläggas att försöksverksamheten med regionalt självstyre och fördelning av de statliga regionala kulturmedlen kommer att pågå även under år 2002 i Kalmar, Gotlands och Skåne län. Medel för denna verksamhet anvisas under anslaget 28:4 Försöksverksamhet

med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel. Som nämnts i det föregående är medelsökningen om 20 miljoner kronor under nu aktuellt anslag, 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet, avsedd även för insatser för institutioner i de tre försökslänen. Hur stor andel av uppräknigen som beräknats för de tre länen framgår inte av propositionen. Utskottet konstaterar att Kulturrådet disponerar medlen under anslaget. Det ankommer därför på regeringen eller på Kulturrådet att avgöra hur stor andel av medelsuppräknigen som skall avsättas för de tre försökslänen.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet med hänvisning till det anförda att riksdagen i enlighet med regeringens förslag skall anvisa 647 150 000 kronor under anslaget. Därmed bör riksdagen avslå motionerna 2000/01:Kr249 (kd), 2001/02:Kr258 (m, c) i denna del, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del, 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 2, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 17, 20, 21 och 34 i denna del, 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 31 och 32 och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del.

Utskottet har – då det gäller frågan om *statsbidraget till Göteborgsoperan* – kommit fram till att det finns starka skäl som talar för att Göteborgsoperan skall få del av den föreslagna medelsökningen.

Kulturrådet har i sin rapport Från Sevilla till Duvemåla (1998:4) uttalat att det sannolikt krävs en högre offentlig finansiering av Göteborgsoperan för att verksamheten vid institutionen även i fortsättningen skall bli framgångsrik. Med den betydelse som verksamheten i Göteborg har för musikteaterns utveckling i det nationella perspektivet finns det starka skäl för en höjning av statsbidragsnivån, menar Kulturrådet. Utskottet delar den uppfattning som Kulturrådet uttryckt och konstaterar dessutom att musikteater är en dyr och personalintensiv konstform. Utskottet anser, med hänvisning till det anförda, att – i enlighet med vad som föreslås i yrkande 2 i motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) – en viss andel av medelsökningen av anslaget skall tillfalla Göteborgsoperan. Utskottet är inte berett att precisera hur stor ökningen skall vara. Det bör i stället ankomma på Kulturrådet att besluta om hur stor uppräknigen av bidraget som bör göras vid fördelningen av anslagsmedlen och därvid beakta vad utskottet anför.

Riksdagen bör således med bifall till motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 2 och med delvis bifall till motionerna 2001/02:Kr258 (m, c) i denna del, 2001/02:Kr311 (m, kd, c, fp), 2001/02:Kr336 (s) och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 30 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

2.4.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (28:7)

Inledning

Under detta anslag beräknas medel för bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper samt arrangerande musikföreningar, stöd till produktion och distribution av fonogram, bidrag till viss teaterverksamhet av nationellt intresse såsom Drottningholms slottsteater, Ulriksdals slottsteater (Confidencen), Internationella Vadstena-Akademien, Marionetteatern och Orienteatern,

bidrag till Musikaliska akademien för lokalhyra och viss administration, bidrag till skådebaneverksamhet samt bidrag till Eric Sahlström-institutet i Tobo. Från anslaget lämnas även särskilda bidrag till Musikaliska akademien och Svenska tonsättares internationella musikbyrå (STIM–Svensk Musik) för notutgivning, information m.m.

Propositionen

De fria grupperna svarar för en betydande del av teater-, dans- och musikutbudet. Inte minst genom turnerande verksamhet skapar de möjlighet för människor i alla delar av landet att ta del av kvalificerad scenkonst. Gruppernas ekonomi är emellertid ansträngd. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att bidragen till fria teater-, dans- och musikgrupper ökar med 20 miljoner kronor. Vidare föreslås en förstärkning av stödet till skådebaneverksamhet med 1 miljon kronor. Förstärkningen är avsedd för Riksskådebanan, som i samarbete med Konstfrämjandet planerar uppsökande kulturverksamhet i storstädernas ytterområden.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till sammanlagt 134 000 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 4 föreslås en ökning av *anslaget* med 10 000 000 kronor för att förbättra de fria teatergruppernas villkor. Motionärerna föreslår också att stödet till skådebanerörelsen skall upphöra och att de sålunda frigjorda medlen, 5 200 000 kronor, förs över till de fria teatergrupperna, som således föreslås få en sammanlagd förstärkning med drygt 15 miljoner kronor. Även motionärerna bakom motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del yrkar på en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor till förmån för de fria teatergrupperna.

I motion 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 18 och 34 i denna del och motion Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås en ökning av anslaget med sammanlagt 8 500 000 kronor, varav 7 000 000 kronor avser de fria teatergrupperna och 1 500 000 kronor Sveriges Teatersamlingar/Drottningholms teatermuseum, som får bidrag under anslaget 28:32, Bidrag till vissa museer.

Enligt motionerna 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 6 bör anslaget tillföras 1 000 000 kronor för en ökning av fonogramstödet.

I motionerna 2000/01:Kr309 (s), 2000/01:Kr310 (s) och 2000/01:Kr507 (s) yrkande 2 föreslås att *skådebaneverksamheten* skall få ett ökat ekonomiskt stöd. I motion 2000/01:Kr507 (s) yrkande 1 begärs att riksdagen ger regeringen till känna det positiva sambandet mellan kultur och hälsa, varvid det betydelsefulla arbete som skådebanornas kulturombud utför särskilt framhålls.

Motionärerna bakom motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 24 och 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 15 föreslår att bidraget till de *fria teatergrupperna* skall öka.

Dalhalla festspelsscen i Rättvik bör enligt motionerna 2001/02:Kr224 (fp), 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 29 få ett permanent statsbidrag och inte som hittills engångsvis anvisade bidrag.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 28 föreslås en utvärdering av effekterna av den 40-procentiga nedskärningen av *fonogramstödet*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser med tillfredsställelse att de fria teater-, dans- och musikgrupperna samt skådebaneverksamheten i budgetpropositionen föreslås få ökade ekonomiska resurser. Utskottet noterar också att Drottningholmsteatern och Dalhalla festspelsscen föreslås få ett extra bidrag för år 2002 under anslaget 28:2. Motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 4, 2001/02:Kr343 (c) i denna del, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 18 och 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del om ytterligare ökning av anslaget avstyrks eftersom de i vissa delar bör tillgodoses genom regeringens förslag i så måtto att de fria grupperna får en förhållandevis stor resursförstärkning nästa budgetår.

Utskottet vill avvakta Kulturrådets utvärdering av försöksverksamheten med nya modeller för bidrag till fonogram under åren 2001–2003 innan frågan om ökade medel till fonogram övervägs. Motionerna 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 6 bör därför avslås av riksdagen.

Utskottet tillstyrker med hänvisning till det anförda regeringens förslag till *medelsanvisning*, nämligen att 134 000 000 kronor skall anvisas under anslaget.

Skådebanerörelsen gör, enligt utskottets mening, viktiga insatser för att öka kulturens tillgänglighet och för att bredda deltagandet i kulturlivet. Utskottet välkomnar därför de extra medel som regeringen för år 2002 föreslagit till skådebanerörelsen. Med hänvisning till det anförda finner utskottet att de under förra riksmötet väckta motionerna 2000/01:Kr309 (s), 2000/01:Kr310 (s) och 2000/01:Kr507 (s) yrkande 2 är tillgodosedda varför de avstyrks. Det positiva sambandet mellan kultur och hälsa redovisades i november förra året i Nationella folkhälsokommitténs slutliga förslag till regeringen, Hälsa på lika villkor (SOU 2000:91). Utskottet finner förslaget i motion 2000/01:Kr507 (s) yrkande 1 tillgodosett, varför yrkandet avstyrks.

Motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 24 och 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 15, väckta hösten 2000, bör enligt utskottets mening nu vara tillgodosedda genom den ökning av bidraget till de *fria teatergrupperna m.m.* som föreslås av regeringen. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden.

Det permanenta statsbidrag till *Dalhalla festspelsscen* i Rättvik som föreslås i motionerna 2001/02:Kr224 (fp), 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 29 kan utskottet inte ställa sig bakom. Ytterligare erfarenhet av denna speciella verksamhet bör avvaktas innan denna fråga övervägs. Utskottet avstyrker således motionsyrkandena.

Regeringen har uppdragit åt Statens kulturråd att analysera effekterna på fonogramutgivningen inom olika genrer av försöksverksamheten med *fono-gramstöd* i friare former inom en totalt sett minskad medelsram. I uppdraget ingår en utvärdering av hur nedskärningen av bidraget påverkat bidragsgivningen. Motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 28 är således tillgodosett och avstyrks.

2.5 Anslagen till bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:14)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet,

28:9 Litteraturstöd,

28:10 Stöd till kulturtidskrifter,

28:11 Stöd till bokhandeln,

28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket,

28:13 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur och

28:14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande för regeringen att under år 2002, i fråga om anslaget 28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial.

Riksdagen bör avslå ett motionsförslag om prisutvecklingen på böcker och tidskrifter.

2.5.1 Bidrag till biblioteksverksamhet (28:8)

Inledning

Från anslaget utgår statsbidrag till länsbibliotek, tre lånecentraler, en invandrarlånecentral samt ett depåbibliotek. Syftet med bidraget till den regionala biblioteksverksamheten är i första hand att fjärrlån skall kunna förmedlas och att utvecklingsverksamhet skall kunna stödjas. Medel under detta anslag fördelas av Statens kulturråd.

Propositionen

I inledningen till politikområdet anförs att utbildningsväsendets expansion har inneburit ett ökat behov av biblioteksservice, inte minst för vuxenstuderande (prop. s. 29). För att främja tillgången till biblioteksservice för denna grupp föreslår regeringen att 3 miljoner kronor skall beräknas under anslaget. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universi-

tetsforskning uppförda anslaget 25:16 Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet minskas med motsvarande belopp.

Anslagets benämning Bidrag till regional biblioteksverksamhet ändras fr.o.m. år 2002 till Bidrag till biblioteksverksamhet. Skälet till den ändrade benämningen uppges vara att anslaget genom regeringens förslag även kommer att inrymma stöd till kommunala folkbibliotek.

Regeringen föreslår att det under anslaget för 2002 skall anvisas 40 434 000 kronor.

Motionen

I motion 2001/02:Kr340 (m) föreslås en minskning av anslaget med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anförs bl.a. att den datatekniska utvecklingen kommer att innebära en förenkling och rationalisering av fjärrlåneverksamheten, vilket bör medföra lägre kostnader för den regionala biblioteksverksamheten (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka betydelsen av att vuxenstuderande har tillgång till biblioteksservice. Det belopp, 3 miljoner kronor, som nu föreslås för detta ändamål under förevarande anslag är enligt utskottets uppfattning en markering av den roll som biblioteken har inom utbildningsväsendet.

Då det gäller motionsförslaget att minska anslaget med 11 miljoner kronor erinrar utskottet om sitt ställningstagande till ett yrkande med samma innehåll under föregående riksmöte. Utskottet anförde då följande.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är angeläget att folkbiblioteken utnyttjar de möjligheter som finns att effektivisera fjärrlåneverksamheten med hjälp av datatekniken. Utskottet har inhämtat att s.k. elektronisk effektivering sker i viss utsträckning. Således förekommer det att tidskriftsartiklar m.m. efter optisk läsning (scanning) bifogas ett e-brev och kan levereras till låntagaren snabbt och till låg kostnad för biblioteket. Vanligare är dock alltjämt att artiklar distribueras med telefax eller med vanlig post. Utskottet vill understryka att fjärrlånen till övervägande del avser hantering och distribution av böcker med åtföljande kostnader. I en framtid – då boken möjligen kommer att vara elektroniskt publicerad – är det givetvis fullt tänkbart att även fjärrlån av böcker kan ske elektroniskt.

Enligt utskottets uppfattning skulle en minskning av anslaget i enlighet med förslaget i motionen drabba låntagarna hårt.

Utskottet har alltjämt samma uppfattning i frågan. Därmed avstyrks motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 5.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.5.2 Litteraturstöd (28:9)

Inledning

Under anslaget anvisas medel bl.a. för stöd till utgivning och distribution av litteratur, stöd till läsfrämjande insatser, utgivning av en barnbokskatalog och marknadsföring av utgivningsstödd litteratur. Inom ramen för utgivningsstödet utgår även medel bl.a. för utgivning dels av klassisk litteratur för skolans behov, dels av August Strindbergs samlade verk. Vidare utgår från anslaget stöd för inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek, stöd till En bok för alla AB för utgivning och spridning av kvalitetslitteratur till lågpris samt stöd till Expertkommittén för översättning av finsk facklitteratur till svenska.

I budgetpropositionen anförs bl.a. följande i fråga om bokmomsen (utg.omr. 17 s. 28 och 29).

En sänkning av mervärdesskatten är ett relativt trubbigt instrument i jämförelse med de riktade insatser som görs genom statens nuvarande litteraturpolitiska stöd. Kulturdepartementet har därför låtit analysera de kulturpolitiska konsekvenserna av en eventuellt sänkt mervärdesskatt på böcker. Analysen har redovisats i en rapport hösten 2000. I rapporten dras bl.a. slutsatsen att en mervärdesskattesänkning förutsätter, för att bli kulturpolitiskt effektiv, att förlag, bokhandel, bokklubbar, varuhus och andra aktörer på marknaden långsiktigt engagerar sig för att de troliga omedelbara prissänkande effekterna av en skattesänkning blir bestående.

Regeringen fäster därför stor vikt vid att en sänkt mervärdesskatt verkligen får fullt och bestående genomslag i det pris som konsumenterna betalar för böcker. På motsvarande sätt måste även konsumentpriset på tidskrifter påverkas för att skattesänkningen i denna del skall anses motiverad.

Företrädare för den svenska bokbranschen har i en skrivelse till Kulturdepartementet uttalat sin vilja och avsikt att vid en sänkning av mervärdesskatten på böcker låta prissänkningen gå vidare till konsument. Regeringen avser dessutom att tillsätta en kommission med uppdrag att följa och granska prisutvecklingen efter den 1 januari 2002. I kommissionen kommer företrädare för bl.a. förläggare, bokhandlare, författare och läsare att ingå.

Sedan budgetpropositionen avlämnades har regeringen i prop. 2001/02:45 Sänkt mervärdesskatt på böcker och tidskrifter, m.m. föreslagit att momsen på böcker, tidskrifter, kartor, notblad etc. skall sänkas från 25 till 6 procent fr.o.m. den 1 januari 2002. Den reducerade skattesatsen skall även gälla för varor som genom teckenspråk, punktskrift eller på liknande sätt gör skrift eller annan information tillgänglig för personer med läshandikapp. Propositionen bereds i riksdagen inom skatteutskottet.

Propositionen

Regeringen föreslår att det under anslaget för år 2002 skall anvisas 91 917 000 kronor.

Motionerna

I tre motioner föreslås en minskning av *anslaget*.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) föreslår att anslaget skall minskas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna bör utgivningsstödet minskas samt utgivningen av En bok för alla upphöra (yrkande 6).

Även i motion 2001/02:Kr343 (c) föreslås en minskning av anslaget, nämligen med 24 miljoner kronor. I motionen anförs att statligt ekonomiskt stöd till vuxenböcker inte bör prioriteras (motionen i denna del).

I motion 2001/02:Kr416 (kd) föreslås att bidraget för En bok för alla skall minskas med 2 miljoner kronor och att stödet för läsfrämjande verksamhet skall ökas med 1 miljon kronor (yrkande 5 i denna del). Sammanlagt innebär motionsyrkandet att anslaget skall minskas med 1 miljon kronor.

I en motion, 2001/02:Kr309 (v), lämnas förslag som rör *prisutvecklingen på böcker och tidskrifter* med anledning av den från det kommande årsskiftet sänkta mervärdesskatten på dessa medier. I motionen föreslås att den av regeringen aviserade bokkommissionen skall få i uppdrag att ta fram ett bokprisindex eller motsvarande i syfte att följa bokprisutvecklingen (yrkande 11). Vidare föreslås i samma motion att riksdagen skall göra ett tillkännagivande om att prisutvecklingen för tidskrifter skall bevakas och följas upp samt att en kartläggning skall göras av hur sänkningen påverkar försäljningen av tidskrifter inom olika genrer. De lägre priserna som momssänkningen möjliggör skulle, menar motionärerna, kunna få oönskade följder när det gäller spridning av pornografi och våldsskildringar till barn och ungdom (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt yrkanden som syftar till en minskning av stödet till En bok för alla (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 62). Liksom tidigare år anser utskottet att den verksamhet som bedrivs av En bok för alla med spridning av kvalitetslitteratur till lågpris och med lässtimulerande insatser, utgör en betydelsefull del av satsningarna på litteratur, språk och läsande. Utskottet kan inte finna att det finns godtagbara skäl att dra in det statliga stödet till verksamheten, vilket föreslås i motion Kr340 (m). Utskottet är inte heller berett att minska medelstilledningen till En bok för alla som föreslås i motion 2001/02:Kr416 (kd).

Vidare anser utskottet att en minskning av anslaget, som föreslås i motionerna 2001/02:Kr343 (c) och 2001/02:Kr340 (m), skulle drabba olika stödformer som avser vuxenlitteratur respektive utgivningsstödet. Enligt utskottets synsätt skulle sådana neddragningar motverka de intentioner som finns med litteraturstödet och som bl.a. syftar till att öka tillgängligheten till litteraturen och främja läsandet. Utskottet anser slutligen att det inte finns skäl att omfördela medel inom anslaget till förmån för läsfrämjande insatser, vilket föreslås i motion 2001/02:Kr416 (kd).

Sammantaget innebär utskottets ställningstagande att regeringens förslag till *medelsanvisning* tillstyrks och att motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 6, 2001/02:Kr343 (c) i denna del och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del avstyrks.

Då det gäller förslagen i motion 2001/02:Kr309 (v) om *prisutvecklingen på böcker och tidskrifter* vill utskottet framhålla att det är av central betydelse i sammanhanget att staten får ett användbart underlag för att kunna studera de effekter som skattesänkningen på böcker och tidskrifter kommer att få på prissättningen. Det är självklart önskvärt att skattesänkningen får ett motsvarande genomslag på varans pris och att en kulturpolitisk effekt därigenom kan uppnås som innebär att tillgången till litteraturen gynnas och läsandet främjas. Som nämnts i det föregående har företrädare för den svenska bokbranschen uttalat sin vilja att sänkningen skall gå vidare till konsumenterna.

Utskottet är medvetet om att det är en komplicerad uppgift att utarbeta ett användbart och tillförlitligt bokprisindex, bl.a. med hänsyn till svårigheten att över åren finna jämförbara objekt. Många faktorer ingår i de mätningar som måste göras när prisutvecklingen på detta område skall granskas. En av de faktorer som kan nämnas här är kostnadsutvecklingen inom bokbranschen som bl.a. innefattar priset på papper, tryckning m.m. Enligt utskottets uppfattning är det av kultur- och litteraturpolitiska skäl angeläget att regeringen snarast tillsätter en kommission som skall få i uppdrag att granska prisutvecklingen efter den 1 januari 2002 (prop. s. 29). Yrkande 11 i motion 2001/02:Kr309 (v) synes därmed vara tillgodosett.

Den fråga som tas upp i yrkande 12 i samma motion handlar bl.a. om hur prissänkningar kan komma att påverka försäljningen av tidskrifter inom olika genrer. Utskottet erinrar om att förhållanden som rör köp- och läsvanor hos olika kategorier medborgare behandlas inom ramen för det allmänna uppdrag som Kulturrådet har på litteraturområdet och som bl.a. inkluderar framställning av statistik om handeln med böcker i vid bemärkelse, dvs. bokutgivning, tidskriftsutgivning, hushållens läsvanor etc. (Jämför prop. 1997/98:86 s. 32, bet. 1997/98:KrU15 s. 12.)

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att yrkandena 11 och 12 i motion 2001/02:Kr309 (v) inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Yrkandena avstyrks.

2.5.3 Stöd till kulturtidskrifter (28:10)

Inledning

Från anslaget utgår produktionsstöd och utvecklingsstöd till kulturtidskrifter. Inom utvecklingsstödet utgår även verksamhetsbidrag till tidskriftsverkstäder. Fr.o.m. år 1999 utgår dessutom ett särskilt prenumerationsstöd till biblioteken.

Propositionen

Regeringen föreslår att 20 650 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2002.

Motionerna

I två motionsyrkanden behandlas frågor som rör *medelsanvändningen* under anslaget.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkas att stödet till kulturtidskrifternas återkommande evenemang skall öka (yrkande 43).

I samma motion, 2001/02:Kr422 (mp), yrkas att Kulturrådet inom ramen för stödet till kulturtidskrifter även skall ge stöd till elektroniska tidskrifter (yrkande 44).

Utskottets ställningstagande

Stöd utgår från detta anslag enligt förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter för dels produktionsstöd, dels utvecklingsstöd.

I förra årets budgetproposition bedömde regeringen att det inom ramen för kulturtidskriftsstödets utvecklingsmedel borde ges visst utrymme för ekonomiskt stöd till kulturtidskrifter för årligt återkommande evenemangsverksamhet. Prövningen av sådana årliga bidrag borde följa tidskriftsstödets grundprincip, vilket innebär att verksamheten skall hålla hög kvalitet och att kulturtidskrifternas intäkter inte beräknas täcka deras kostnader. Regeringen avsåg att låta påbörja en sådan försöksverksamhet under en treårsperiod med utvärdering av Kulturrådet (prop. 2000/01, utg.omr. 17, s. 68). Av regleringsbrevet för år 2001 som regeringen därefter utfärdade framgår att anslaget även får användas för försöksverksamhet med årliga evenemangsbidrag.

Utskottet har inhämtat att Kulturrådet för år 2001 inte har fördelat några medel för ändamålet under detta anslag men avser att göra det för år 2002. För fullständighetens skull bör nämnas att bestämmelserna i förordningen (1998:1469) om statligt litteraturstöd medger att anordnare av poesi- och berättarfestivaler och andra litterära evenemang i Sverige kan erhålla statligt bidrag från litteraturstödet (1 § 3). Några kulturtidskrifter har erhållit sådant stöd.

Utskottet anser att riksdagen inte skall uttala sig om storleken på det belopp som bör avsättas för kulturtidskrifternas evenemang. Det bör ankomma på regeringen att avgöra beloppets storlek eller att överlåta avgörandet på Kulturrådet. Yrkande 43 i motion 2001/02:Kr422 (m) avstyrks därmed.

Förslaget i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 44 syftar till att elektroniska tidskrifter skall kunna erhålla bidrag inom ramen för kulturtidskriftsstödet. Ett liknande yrkande avstyrktes av utskottet våren 2001. Utskottet anförde då bl.a. följande (bet. 2000/01:KrU5 s. 27).

Vid sina överväganden med anledning av förslaget om *produktionsstöd för elektroniskt publicerade tidskrifter* har utskottet noterat att Kulturrådet aktualiserat en diskussion om att inom ramen för stöd till kulturtid-

skrifter även kunna stödja elektroniskt publicerade tidskrifter (se Om världen 2000, Kulturrådets omvärldsanalys). Stödet till kulturtidskrifterna regleras i dag i förordningen om statligt stöd till kulturtidskrifter. Föreskrifter finns även i Statens kulturråds författningssamling (KRFS 2000:1). Det ankommer på regeringen och ansvarig myndighet att klargöra möjligheterna för elektroniskt publicerade tidskrifter att få statligt stöd inom ramen för gällande regelverk eller om en ändrad reglering behövs.

Utskottet, som inte ändrat inställning i frågan, avstyrker motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 44.

Det anförda innebär att utskottet föreslår att riksdagen skall anvisa medel under anslaget för år 2002 i enlighet med regeringens förslag och avslå motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 43 och 44.

2.5.4 Stöd till bokhandeln (28:11)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för kreditstöd, sortimentsstöd, stöd till rådgivning samt katalogdatorstöd.

Regeringen föreslår att 9 801 000 kronor anvisas under anslaget för år 2002.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 7 föreslås att stödet till bokhandeln skall avvecklas. Som skäl anges att stödet är konkurrenssnedvridande, eftersom nya distributionsformer såsom internetbokhandlar inte kan ta del av stödet. Även motionärerna bakom motion 2001/02:Kr343 (c) föreslår att stödet skall upphöra (motionen i motsvarande del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har under tidigare riksmöten avstyrkt motionsyrkanden med samma syfte som i här aktuella yrkanden (senast bet. 2000/01:KrU1 s. 65).

Utskottet har vid dessa tillfällen bl.a. erinrat om att det statliga stödet till bokhandeln syftar till att öka tillgängligheten av kvalitetslitteratur i bokhandeln och att vidmakthålla och om möjligt förstärka ett vittförgrenat bokhandelsnät.

Vidare har utskottet anfört följande.

Utskottet vill i sammanhanget peka på det kulturpolitiska värdet i att även små och medelstora orter har en bokhandel. Bokhandeln kan fungera som en kulturell mötesplats, där kunderna konkret kan ta i och bläddra i böckerna och där det finns personal som kan bistå dem i deras inköp. Det statliga stödet bidrar till att bokhandelsbeståndet är väl spritt i landet och till att allmänheten kan få tillgång till ett brett utbud av litteratur på eller i närheten av hemorten. Som konstateras i det nu aktuella motionsyrkandet är internetbokhandlar inte stödberättigade, något som för övrigt även gäller bokklubbarna. Utskottet kan inte heller se något skäl till att vidga stödändamålen till att även avse internetbokhandlar.

Utskottet har inte funnit skäl att ändra uppfattning i frågan och avstyrker därför motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 7 och 2001/02:Kr343 (c) i denna del och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2002.

2.5.5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (28:12)

Inledning

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) är en statlig myndighet som i samverkan med andra bibliotek skall tillgodose synskadades och andra läshandikappades behov av litteratur. Biblioteket skall framställa och låna ut talböcker och punktskriftsböcker, sälja punktskriftsböcker samt ge upplysningar och råd till främst kommunala bibliotek.

Propositionen

Av propositionen framgår att förberedelserna för digital produktion har präglat verksamheten vid TPB under år 2000. Introduktionen av DAISY-talböcker och digitala spelare har påbörjats på bibliotek, syncentraler och andra platser. För överföringen av analoga titlar till DAISY-format förstärktes TPB:s anslag med 2 miljoner kronor för år 2001.

Regeringen föreslår att 63 557 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2002.

Vidare föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att göra beställningar av talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som, inklusive tidigare åtaganden, medför utgifter på högst 4 miljoner kronor under år 2003.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr343 (c) föreslås en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag (motionen i denna del).

I motion 2001/02:Kr340 (m) föreslås en ökning av anslaget med 9 801 000 kronor utöver regeringens förslag. Ökningen ligger enligt motionärerna väl i linje med vad Moderata samlingspartiet föreslår på andra områden när det gäller satsningar på funktionshindrade (yrkande 8). I samma motion, 2001/02:Kr340 (m), yrkas att en del av den föreslagna utökningen av anslaget skall användas för att göra den digitala tekniken, som benämns DAISY, mer tillgänglig (yrkande 9). Av motionen framgår att motionärerna anser att DAISY-talbooksspelaren bör godkännas som fritt hjälpmedel.

Utskottets ställningstagande

DAISY-projektet (Digital Audiobased Information System) syftar till att det samlade talboksbeståndet under en period fram till år 2010 skall överföras till en ny teknisk standard. DAISY-talböckerna är inspelade på cd-rom-skivor. Den som vill lyssna på en DAISY-talbok måste ha tillgång antingen till en särskild talbooksspelare eller till en dator som är utrustad med ett särskilt läs-

program, Playback 2000. För närvarande finns talboksspelarna i två fabrikat, nämligen Plextalk och Victor. Båda spelarna finns i en mer avancerad och i en enkel modell. TPB verkar för att såväl enskilda som landsting, bibliotek, skolor, organisationer och sjukhem skall införskaffa spelare.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) skall landstinget erbjuda dem som är bosatta inom landstinget hjälpmedel för funktionshindrade. Varje sjukvårdshuvudman avgör om en produkt skall klassificeras som hjälpmedel och kunna förskrivas som sådant till den enskilde.

Regeringen har nyligen utfärdat direktiv till en särskild utredare som skall analysera vissa frågor på hjälpmedelsområdet och lämna förslag till åtgärder. Bland de frågor som skall analyseras märks bl.a. de förändrade förutsättningarna inom området genom utvecklingen då det gäller informations- och kommunikationsteknik och digital teknik. I direktiven nämns bl.a. det nya digitala talbokssystemet. Bland annat sägs att 4 % av befolkningen har rätt att låna talböcker samt att TPB beräknar att cirka 75 000–90 000 av dessa är aktiva berättigade talboksläsare. Det har dock visat sig att landstingens syncentraler i varierande grad skriver ut de nya talboksspelarna som hjälpmedel (dir. 2001:81).

Enligt utskottets uppfattning är det önskvärt att den pågående övergången till ny teknik på talboksområdet leder fram till att användarna får tillgång till teknisk apparatur som är lätt att använda och har ett överkomligt pris. Den utredning som skall analysera frågor på hjälpmedelsområdet torde av allt att döma även komma att belysa frågor som rör det nya talbokssystemet.

Utskottet erinrar om att detta anslag för år 2001 förstärktes med 2 miljoner kronor för digitalisering av talböcker (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17 s. 27). Utskottet är inte berett att förorda en uppräknig av anslaget för år 2002 som föreslagits i nu aktuella motioner. Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning för år 2002 under anslaget och avstyrker motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkandena 8 och 9 samt 2001/02:Kr343 (c) i denna del.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande för regeringen att beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2003.

2.5.6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (28:13)

Propositionen

Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (Centrum för lättläst/LL-stiftelsen) har till ändamål att äga och ge ut en nyhetstidning för begåvningshandikappade samt att ge ut lättlästa böcker (LL-böcker). Verksamheten bedrivs utan vinstsyfte och inom ramen för ett avtal som träffats mellan staten och stiftelsen. Gällande avtal avser perioden den 1 januari 2000–den 31 december 2002.

Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 14 433 000 kronor för år 2002.

Motionerna

I två motioner, 2001/02:Kr356 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del, föreslås att anslaget skall tillföras 1 miljon kronor utöver vad regeringen föreslagit, dvs. sammanlagt 15 433 000 kronor. I den förstnämnda motionen yrkas att ökningen skall användas till en brett upplagd informationskampanj som skall presentera utgivningen från Centrum för lättläst som idé och göra det möjligt för stiftelsen att nå ut till fler målgrupper och till allmänheten.

Utskottets ställningstagande

Av den resultatbedömning som görs i propositionen framgår bl.a. att produktionen av lättlästa böcker ligger på en jämn nivå och att utgivningen är variationsrik både i fråga om genrer och svårighetsgrader. Den lättlästa nyhetstidningen 8 SIDOR utkommer en gång i veckan och har en stor och bred läsekrets. Genomsnittsupplagan har ökat stadigt under senare år, och även tidningens Internetversion har fått alltfler läsare. Även verksamheten med läsombud har fortsatt att växa och har inneburit att alltfler personer med utvecklingsstörning har fått möjlighet att upptäcka litteraturen (prop. s. 49, avsnittet 4.6 Resultatbedömning).

Med hänvisning till det anförda anser utskottet – liksom då samma fråga behandlades under föregående riksmöte – att den marknadsföring som sker i dag är tillfyllest för närvarande. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelsanvisning för år 2002 och avstyrker motionerna 2001/02:Kr356 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del.

2.5.7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (28:14)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för bidrag till Svenska språknämndens och Sverigefinska språknämndens verksamheter.

Syftet med statens bidrag till Svenska språknämnden är att nämnden skall följa utvecklingen av det svenska språket i tal och skrift och med denna kunskap som utgångspunkt ge råd till språkanvändarna för att främja gott språkbruk. Sverigefinska språknämnden skall vårda och utveckla finska språket i Sverige.

Regeringen föreslår att 4 825 000 kronor anvisas under anslaget för år 2002.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning för år 2002.

2.6 Anslagen till bild och form samt konsthantverk (28:15–28:19)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:15 Statens konstråd,

28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön,

28:17 Nämnden för hemslöjdsfrågor och

28:19 Bidrag till bild- och formområdet.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag och avslag på andra motionsförslag under anslaget 28:18 Främjande av hemslöjden anvisa 18 587 000 kronor, en ökning med 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Riksdagen bör besluta om bemyndigande för regeringen att under år 2002, i fråga om anslaget 28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under åren 2003–2005.

2.6.1 Statens konstråd (28:15)

Propositionen

Statens konstråd har till uppgift att verka för att konsten blir ett naturligt och framträdande inslag i samhällsmiljön genom att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet. Konstrådet skall också medverka till att konst tillförs andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten. Vidare skall Konstrådet sprida kunskap om konstens betydelse för en god samhällsmiljö.

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 6 337 000 kronor för år 2002.

Motionen

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 10 föreslås att Statens konstråd skall minska sin verksamhet och därmed sina kostnader. Anslaget bör således, enligt motionärerna, minska med 2 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet bedömer att regeringens förslag till medelsanvisning är väl avvägt, varför motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 10 avstyrks och regeringens förslag tillstyrks.

2.6.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (28:16)

Inledning

Under anslaget beräknas medel för konstförvärv beslutade av Statens konstråd samt medel som fördelas av Statens kulturråd till folkparkerna och vissa samlingslokalhållande organisationer för konstinköp. Fram till den 1 juli 2001 har dessutom bidrag utbetalats enligt förordningen (1987:316) om bidrag till konstnärlig utsmyckning i bostadsområden, en anslagspost som upphörde den 1 juli.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen skall *bemyndiga* regeringen att göra beställningar av konstverk som, inklusive tidigare åtaganden, medför utgifter på högst 15 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2002 skall uppgå till 40 438 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 11 föreslås en minskning av anslaget med 11 000 000 kronor. Motionärerna anser att staten bör renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter och inte ta ansvar för konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än statliga.

Motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 23 och 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del vill minska anslaget med 10 miljoner kronor. Motionärerna anser att design och utsmyckning av föremål i det offentliga rummet förtjänar en större satsning. Motionärerna anser emellertid att kommuner och landsting bör öka sitt kostnadsansvar och att staten kan minska sitt kostnadsansvar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om *bemyndigande* för regeringen att beställa konstverk.

Utskottet anser att staten bör ta ansvaret för den gemensamma miljön och förutsätter samtidigt att landsting och kommuner fortsätter att ta en betydande del av kostnadsansvaret för konstnärlig utsmyckning och utformning av denna miljö. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till *medelsanvisning*. Motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 11, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 23 och 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del avstyrks.

2.6.3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (28:17)

Inledning

Nämnden för hemslöjdsfrågor skall ta initiativ till, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd i den mån sådana uppgifter inte ankommer på annan statlig myndighet. Nämnden skall inom sitt verksamhetsområde fördela statligt stöd till hemslöjdsfrämjande verksamhet. Nämnden står vidare som samordnare för hemslöjdskonsulentverksamheten och har bemyndigande att pröva frågan om huvudmannaskap för konsulenterna. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) svarar för nämndens medelsförvaltning och personaladministration.

Propositionen

Regeringen framhåller att nämnden under året, liksom föregående år, har prioriterat barn- och ungdomsverksamheten. I alltfler län har denna verksamhet blivit en viktig del av den ordinarie verksamheten. Under året arrangerade nämnden en uppskattad rikskonferens, Visa mig – Ungt möte med slöjd, som riktade sig till organisationer och föreningar inom området. Målet att tillvarata och förnya hemslöjdens material- och teknikkunskap, formspråk, tradition och kvalitet har bl.a. kommit till uttryck genom utställningar, kurser, symposier och olika utvecklingsprojekt. Forskningsarbetet befinner sig i ett uppbyggnadsskede, och under året har stor vikt lagts på kontinuitet och uppföljning av pågående projekt.

Regeringen finner att inriktningen på verksamheten bör ligga fast och föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 1 539 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del föreslås en ökning med en miljon kronor av anslaget till förmån för nämndens barn- och ungdomsverksamhet. Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr360 (s) yrkande 2 föreslår en ökning av anslaget för att täcka kansliets personalkostnader. I motion 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) i denna del yrkas en ökning av anslaget med 700 000 kronor. De olika ökningsförslagen föreslås bli finansierade genom omprioriteringar inom utgiftsområde 17.

Utskottets ställningstagande

Nämnden utför ett mycket angeläget arbete, speciellt viktig är verksamheten för barn och ungdomar samt brobygget mellan hemslöjden och forskarvärlden. Utskottet har emellertid inte funnit det möjligt att, inom givna ramar, tillstyrka en ökning av anslaget utöver den pris- och löneomräkning som regeringen föreslår. Utskottet avstyrker således motionerna 2001/02:Kr343 (c) i denna del, 2001/02:Kr360 (s) yrkande 2 och 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) i denna del och tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

2.6.4 Främjande av hemslöjden (28:18)

Propositionen

Anslaget disponeras av Nämnden för hemslöjdsfrågor för bidrag till hemslöjdskonsulenternas verksamhet, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och projekt inom hemslöjdsområdet.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 18 087 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del föreslås en ökning av anslaget med 500 000 kronor för att stärka hemslöjdens roll som kulturspridare.

Enligt motionerna 2001/02:Kr360 (s) yrkandena 1 och 3 samt 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) i denna del har anslaget under de senaste sju åren urholkats, eftersom priser och löner har ökat mer än anslaget. Verksamheten, däremot, har genomförts med stor intensitet trots ekonomiska svårigheter. Motionärerna yrkar på en ökning av anslaget. Något belopp anges emellertid inte i motion 2001/02:Kr360 (s). I motion 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) föreslås att anslaget skall öka med 700 000 kronor. Även i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 50 föreslås, utan att ange ett belopp, en förstärkning av anslaget till hemslöjdsverksamheten med motiveringen att den ideella rörelsen bör stödjas.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 12 förordar att Svensk Form, Svenska Institutet och hemslöjdsverksamheten skall slås samman. Anslaget till hemslöjden bör enligt motionen minska med 2 000 000 kronor och skall uppgå till 16 087 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, i likhet med motionärerna bakom motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del, 2001/02:Kr360 (s) yrkandena 1 och 3, 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) i denna del samt 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 50, att anslaget bör räknas upp. Konsulentmedlen har urholkats under de senaste åren, vilket negativt påverkar hemslöjdens roll som kulturspridare. Utskottet tillstyrker motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del och föreslår att riksdagen beslutar att anslaget 28:18 Främjande av hemslöjden skall ökas med 500 000 kronor till 18 587 000 kronor. Därmed bör även de önskemål om förstärkningar som förs fram i motionerna 2001/02:Kr360 (s) yrkandena 1 och 3, 2001/02:Kr361 (c, kd, fp) i denna del samt 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 50 bli tillgodosedda. Yrkandena avstyrks därmed.

Utskottet kan följaktligen inte tillstyrka förslaget till anslagsminskning i motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 12.

2.6.5 Bidrag till bild- och formområdet (28:19)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för bidrag till organisationer m.m. på bild- och formområdet, bl.a. verksamhetsstöd till Sveriges Konstförenings Riksförbund, Folkrorelsernas Konstfrämjande och Föreningen Svensk Form. Under anslaget anvisas också medel för bidrag till Akademien för de fria konsterna. Vidare lämnas ett särskilt verksamhetsstöd till vissa utställare, ett utrustningsbidrag till konstnärliga kollektivverkstäder samt utställningsersättning till konstnärer i samband med utställningar.

Propositionen

Regeringen anser att utställningsarrangörerna spelar en viktig roll för att göra bild- och formkonsten tillgänglig för så många människor som möjligt. En av de arrangörer som arbetar för att öka intresset och spridandet av bild- och formkonst till nya publikgrupper i samhället är Folkrorelsernas Konstfrämjande. I samarbete med Riksskådebanan planerar Konstfrämjandet nu att bedriva uppsökande verksamhet i bl.a. storstädernas ytterområden. För att projektet skall få önskad omfattning behöver basverksamheten förstärkas. Regeringen föreslår därför att 1 000 000 kronor skall tillföras anslaget i syfte att öka verksamhetsstödet till Folkrorelsernas Konstfrämjande.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 29 708 000 kronor.

Motionen

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 13 föreslås att verksamhetsstödet till Folkrorelsernas Konstfrämjande inte skall öka och att anslaget således inte skall tillföras 1 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att det är bra för bild- och formområdets utveckling att inbrytningar i nya publikgrupper görs i enlighet med delaktighetsmålet för kulturpolitiken. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att öka anslaget med 1 000 000 kronor till förmån för verksamhetsstödet till Folkrorelsernas Konstfrämjande. Utskottet avstyrker därmed motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 13 och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.7 Anslagen till ersättningar och bidrag till konstnärer (28:20–28:21)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på ett motionsyrkande bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:20 Konstnärsnämnden och

28:21 Ersättningar och bidrag till konstnärer.

2.7.1 Konstnärsnämnden (28:20)

Inledning

Målet för Konstnärsnämnden är att främja bild-, form-, ton-, scen- och filmkonstnärers möjlighet att ägna sig åt kvalificerat konstnärligt arbete samt att främja internationellt konstnärsutbyte genom att bl.a. erbjuda gästateljéer. Nämnden skall bidra till ökade kunskaper om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt besluta om statliga ersättningar och bidrag till konstnärer.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att Konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond på sina respektive områden skall besluta om innehavare av *inkomstgaranti till konstnärer*. Den ordning som gäller för närvarande innebär att Konstnärsnämnden och Sveriges författarfonds styrelse lämnar in gemensamma förslag till regeringen om innehavare av inkomstgaranti varefter regeringen fattar beslut i ärendena. Ändringen av beslutanderätten föreslås i propositionen träda i kraft den 1 december 2001. Utskottet har i betänkande 2001/02:KrU5 tillstyrkt ändringen. Riksdagen biföll regeringens förslag den 14 november 2001 (prot. 2001/02:26, rskr. 2001/02:20).

Propositionen

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen att statens insatser för att förbättra konstnärernas villkor är en fortsatt prioriterad fråga inom kulturpolitiken. Syftet är enligt regeringen att skapa sådana villkor för de professionella konstnärerna att de kan basera sin försörjning på ersättning för utfört konstnärligt arbete.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 10 735 000 kronor under *anslaget*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen i anslagsfrågan och föreslår att riksdagen beslutar att anvisa medel under *anslaget* i enlighet med regeringens förslag.

2.7.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:21)

Inledning

Under anslag 28:21 Ersättningar och bidrag till konstnärer beräknas medel till visningsersättning som fördelas av Konstnärsnämnden och till individuell visningsersättning som fördelas av upphovsrättsorganisationen Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS). Dessutom beräknas medel för bidrag till konstnärer som fördelas av Konstnärsnämnden respektive Sveriges författarfond.

Propositionen

Enligt regeringen behöver senare års insatser för bildkonstnärer nu följas av en förstärkning av den individuella visningsersättningen med 2 miljoner kronor till sammanlagt 16,4 miljoner kronor per år.

Regeringen har den 9 augusti 2001 godkänt en överenskommelse med Sveriges Författarförbund m.fl. om biblioteksansättningen för åren 2002 och 2003. Enligt denna skall grundbeloppet för hemlån av originalverk vara 109 öre år 2002 och 112 öre år 2003. Detta innebär en höjning med totalt 5 öre jämfört med nivån för år 2001. Den totala biblioteksansättningen för år 2002 beräknas till drygt 115 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 268 795 000 kronor under *anslaget*.

Motionen

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) anser att *anslaget* skall minska med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Deras förslag går sammanfattningsvis ut på att yrkesverksamma konstnärer genom åtgärder på andra områden i större utsträckning skall kunna få ersättning för utfört arbete i stället för bidrag (yrkande 14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte anledning till annan medelsberäkning än den som gjorts i propositionen. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till *medelsanvisning* för budgetåret 2002 och avstyrker därmed motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 14 om en minskning av *anslaget*.

2.8 Anslagen till arkiv (28:22–28:25)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

- 28:22 Riksarkivet,
- 28:23 Bidrag till regional arkivverksamhet,
- 28:24 Språk- och folkminnesinstitutet och
- 28:25 Svenskt biografiskt lexikon.

2.8.1 Riksarkivet och landsarkiven (28:22)

Inledning

Riksarkivet och landsarkiven är statliga arkivmyndigheter med särskilt ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet. I Riksarkivet ingår bl.a. Krigsarkivet, Svensk arkivinformation och Arkion. Krigsarkivet fullgör uppgiften som arkivmyndighet för de myndigheter som lyder under Försvarsdepartementet.

Regeringen har tillkallat en särskild utredare med uppgift att se över vissa arkivfrågor (Ku 2001:02). Utredaren skall bl.a. överväga frågor som rör det statliga arkivväsendets organisation, samverkan mellan statlig och kommunal arkivverksamhet, enskilda arkiv samt användandet av informationsteknik och digitalisering. Vidare skall en översyn göras av lämpliga former för bevarande av dokument på minoritetsspråken. Utredaren skall redovisa sitt uppdrag senast den 31 maj 2002.

Propositionen

Regeringen framhåller att Riksarkivets och landsarkivens omfattande verksamhet har gett goda resultat. Regeringen konstaterar att insatserna skapar förutsättningar för insyn i den offentliga förvaltningen och stöder forskningen. Regeringen föreslår en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor bl.a. för att skapa förutsättningar för insatser i fråga om enskilda arkiv. För leveranser av arkivmaterial tillförs anslaget ca 1,3 miljoner kronor från berörda myndigheter. För mikrofilmning av kyrkobokföringshandlingar sker en överföring på 944 000 kronor från utgiftsområde 3.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 265 049 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr218 (m) föreslås omprioriteringar inom utgiftsområdet till förmån för ökat bidrag till Emigrantregistret/Kinship Center i Karlstad. Även motionären bakom 2001/02:Kr273 (kd) föreslår att Emigrantregistret i Karlstad skall tilldelas ökade ekonomiska resurser. I motion 2001/02:Kr369 (fp) föreslås en ökning av statsbidraget till Sverigefinländarnas arkiv.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen anslår medel till Riksarkivet. En viss del av medlen får användas för bidrag till enskilda arkiv. Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv fattar beslut om fördelning av dessa bidrag. Emigrantregistret i Karlstad och Sverigefinländarnas arkiv är två av de arkiv som får bidrag efter beslut av Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv. Utskottet finner inte skäl att ändra på den rådande ordningen för bidragsfördelning till enskilda arkiv, varför motionerna 2001/02:Kr218 (m), 2001/02:Kr273 (kd) och 2001/02:Kr369 (fp) avstyrks.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

2.8.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (28:23)

Propositionen

Syftet med bidraget är att främja den regionala arkivverksamheten, att få ett nät av väl fungerande regionala arkivinstitutioner runtom i landet och att bättre integrera folkrörelsearkiven i den regionala kulturpolitiken. Medlen fördelas av Riksarkivet genom Nämnden för enskilda arkiv.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 4 799 000 kronor.

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 (i denna del) och motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 5 begär en ökning av anslaget med 1 000 000 kronor i syfte att förbättra folkrörelsearkivens ekonomiska situation.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att inom ramen för utgiftsområdet förorda en omprioritering av medel till förmån för en ökning av anslaget. Utskottet avstyrker därför motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 (i denna del) och motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 5 och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.8.3 Språk- och folkminnesinstitutet (28:24)

Propositionen

Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) har till uppgift att samla in, bevara, vetenskapligt bearbeta och ge ut material om dialekter, folkminnen, folkmusik, ortnamn och personnamn. Vidare skall institutet avge yttranden i ärenden om fastställande av ortnamn och granska förslag till namn på allmänna kartor samt yttra sig i fråga om personnamn. För att ge SOFI förutsättningar att bibehålla en hög standard på de resultat som uppnås föreslår regeringen att anslaget höjs med 650 000 kronor fr.o.m. år 2002.

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 26 610 000 kronor för år 2002.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.8.4 Svenskt biografiskt lexikon (28:25)

Propositionen

Svenskt biografiskt lexikon har till uppgift att fortsätta och slutföra utgivandet av verket Svenskt biografiskt lexikon.

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 3 927 000 kronor för år 2002.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.9 Anslagen till kulturmiljö (28:26–28:28)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:26 Riksantikvarieämbetet och

28:28 Kyrkoantikvarisk ersättning.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag och avslag på andra motionsförslag under anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård anvisa 278 938 000 kronor, en minskning med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Riksdagen bör anta regeringens förslag till ändringar i kulturminneslagen (1988:950) med viss redaktionell ändring som framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Riksdagen bör tillstyrka att regeringen bemyndigas att under år 2002, i fråga om anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om
– det kyrkliga kulturarvet, *jämför reservation 28 (m, kd, c)*.

2.9.1 Riksantikvarieämbetet (28:26)

Inledning

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är central förvaltningsmyndighet för frågor om kulturmiljön och kulturarvet. RAÄ skall bl.a. värna om kulturvärdena i bebyggelsen och i landskapet, bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggande samt verka för att hoten mot kulturmiljön möts. Till RAÄ:s uppgifter hör vidare att leda och delta i arbetet med att bygga upp kunskapen och bedriva informations- och rådgivningsverksamhet om kulturmiljöer, kulturminnen och kulturföremål. RAÄ skall också medverka i det internationella arbetet samt följa det regionala kulturmiljöarbetet och biträda länsstyrelserna och de regionala museerna i dessa frågor. Andra uppgifter är att utföra arkeologiska undersökningar och svara för konservering samt vård av kulturminnen och kulturföremål.

Propositionen

Anslaget

RAÄ fördelar bidrag till ideella organisationer inom kulturmiljövårdens område. För budgetåret 2001 avsattes 2,5 miljoner kronor för detta ändamål. Att det finns medborgare som engagerar sig i den egna kulturmiljön är enligt regeringen en viktig grund för kulturmiljöarbetet. När nu såväl medlemsanta-

let i organisationerna på kulturmiljövårdens området som organisationernas intresse för att vidareutveckla sina verksamheter ökar vill regeringen stödja det ökade ideella engagemanget. Regeringen föreslår därför en ökning av anslaget med 1 miljon kronor fr.o.m. år 2002 för detta ändamål.

Regeringen har i propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130) slagit fast en rad mål med stor inverkan på kulturmiljöarbetet. Bland annat rör detta insatser för god bebyggd miljö, levande sjöar, vattendrag, kust och skärgård. RAÄ är den myndighet som har det övergripande ansvaret för miljömålsfrågor relaterade till kulturmiljön. Regeringen föreslår därför att 1,2 miljoner kronor per år förs över från utgiftsområde 20, anslaget 34:2 Miljöövervakning m.m. till RAÄ under åren 2002–2004.

Regeringen föreslår att 165 587 000 kronor skall anvisas under *anslaget*.

Ändringar i kulturminneslagen

Den 14 maj 2001 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ett direktiv (2001/38/EG) om ändring av bilagan till direktiv 93/7/EEG om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium. Medlemsstaterna skall genomföra direktivet senast den 31 december 2001.

I 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (kulturminneslagen) finns bestämmelser om återlämnande av kulturföremål. I en bilaga till lagen anges de kategorier av föremål som – under vissa förutsättningar – kan komma att återlämnas. För föremålskategorierna gäller olika värdegränser som är angivna i svensk valuta.

Den ändring av direktivet som nu beslutats innebär att värdegränserna också skall anges i euro.

Av direktivet framgår att för de medlemsstater som inte har euro som valuta skall de värden som uttrycks i euro omräknas till nationella valutor till växelkursen den 31 december 2001 publicerad i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (EGT). Omräkning skall därefter ske vartannat år.

Regeringen föreslår att beloppen i euro skall framgå av bilagan till 6 kap. kulturminneslagen (KML) och att omräkningen till svenska kronor skall framgå av förordningen (1988:1188) om kulturminnen m.m.

Regeringen föreslår vidare att uttrycket ”värdegränsen 0 (noll)” i bilagan till KML ersätts med uttrycket ”oavsett värde”.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelsanvisning*.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag till *ändringar i KML* med viss redaktionell ändring. Utskottets ändringsförslag av formell natur framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut. Regeringens lagförslaget finns i *bilaga 2*.

2.9.2 Bidrag till kulturmiljövård (28:27)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för att bevara och tillgängliggöra kulturmiljön. Medel får utgå även för bl.a. vissa arkeologiska undersökningskostnader samt till vård och underhåll av vissa kyrkliga inventarier. Medlen får användas även när det finns särskilda skäl för att täcka kostnader för att ta till vara fornynd. Vidare utgår bidrag till ombyggnad, renovering och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse.

Propositionen

För att möjliggöra ökade insatser på kulturmiljöområdet föreslår regeringen att anslaget tillförs 56 miljoner kronor fr.o.m. år 2002. Ökningen skall enligt regeringen göra det möjligt att möta de krav som nyttillkomna enskilda byggnadsminnen och ett bredare miljötänkande ställer. Av medlen föreslås 3,5 miljoner kronor gå till satsningar på industrisamhällets kulturarv och 4 miljoner kronor till s.k. arbetslivsmuseer.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att 288 938 000 kronor skall anvisas under *anslaget* för budgetåret 2002.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen *bemyndigar* regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr216 (s, v, mp) föreslår att *anslaget* Bidrag till kulturmiljövård skall minskas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag i syfte att finansiera en ökning av anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (yrkande 2).

I motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del föreslår motionärerna att anslaget Bidrag till kulturmiljövård bör minskas med 31 999 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr417 (kd) föreslår att *ideella organisationer*, t.ex. hembygds- och fornminnesföreningar, skall tilldelas ytterligare 1 miljon kronor genom en omfördelning inom kulturmiljövårdsanslagen (yrkande 2).

Med anledning av att anslaget Bidrag till kulturmiljövård räknas upp jämfört med föregående år, föreslår motionären bakom motion 2001/02:Kr377 (v) att medel skall avsättas för att rusta upp *Mälsåkers slott*.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) föreslår motionärerna att *Dacapos hantverkskola* i Mariestad skall tilldelas 2 miljoner kronor ur anslaget Bidrag till kulturmiljövård för att utveckla arbetsmaterial och bygga upp ett nationellt arkiv för bygghantverk (yrkande 47).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att insatserna bör stärkas på kulturmiljöområdet och att *anslaget* därför bör höjas. Utskottet anser dock att ökningen kan stanna vid 46 miljoner kronor, dvs. 10 miljoner kronor mindre än vad regeringen har föreslagit. Anslaget bör således uppgå till 278 938 000 kronor. Utskottet bifaller därmed motion 2001/02:Kr216 (s, v, mp) yrkande 2 och avslår motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del.

När det gäller motionsförslagen att öka bidraget till *ideella organisationer* inom kulturmiljövårdens område och att avsätta medel för rusta upp *Mälsåkers slott* vill utskottet påminna om att medel för dessa ändamål kan utgå från anslaget 28:26 Riksantikvarieämbetet och att det är ämbetet som fördelar medel i enlighet med regeringens regleringsbrev. Utskottet är inte berett att under anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård göra ett uttalande om att medel bör avsättas för de ändamål som framförts i motionerna eller att överföra medel till anslaget 28:26 för dessa ändamål. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 2 och 2001/02:Kr377 (v).

När det gäller motionsyrkandet 2001/02:Kr422 (mp) rörande *Dacapos hantverksskola* (yrkande 47) påminner utskottet om att det ankommer på Riksantikvarieämbetet att göra prioriteringar inom anslaget i enlighet med de regler som gäller för användningen av anslagsmedlen. Utskottet avstyrker motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 47.

Utskottet tillstyrker att riksdagen *bemyndigar* regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som, inklusive tidigare åtaganden, medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2003–2005.

2.9.3 Kyrkoantikvarisk ersättning (28:28)

Inledning

Från och med år 2002 skall Svenska kyrkan få en viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (kyrkoantikvarisk ersättning). Bakgrunden till ersättningen är att bevarandet av de kyrkliga kulturvärdena är en angelägenhet för hela samhället och svenska folket samt att det inte är rimligt att den totala kostnaden för detta allmänintresse bärs endast av Svenska kyrkans medlemmar (se prop. 1995/96:80). Ersättningen som avser kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser skall fördelas av Svenska kyrkan efter samråd med myndigheter inom kulturmiljöområdet.

År 2002 uppgår ersättningen, i enlighet med riksdagens beslut år 1999, till 50 miljoner kronor (prop. 1998/99:38, bet. 1998/99:KU18, rskr. 1998/99:176).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen till *anslaget* anvisar 50 miljoner kronor för år 2002.

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2000/01:Kr345 (kd) framhåller vikten av att staten tar sitt ansvar för att bevara det värdefulla kulturarv som våra kyrkor utgör (yrkande 4). Samma åsikt förs fram i motion 2001/02:Kr417 (kd) där motionärerna också anför att den ersättning, 50 miljoner kronor, som tilldelas under anslaget är alltför låg (yrkande 3).

I motion 2001/02:Kr234 (m) föreslår motionären att regeringen snarast bör lägga fram en ny plan för åtgärder för det kyrkliga kulturarvets bevarande. Motionären påpekar att Kommittén angående det kyrkliga kulturarvet i sitt betänkande från år 1997 angav att behovet av åtgärder bedömdes vara så stort att ca 450 miljoner kronor per år i 1997 års penningvärde borde anvisas och att detta var en bedömning i underkant. Dessutom ansåg utredningen att det vid en kontrollstation efter några år borde avgöras om och hur anslaget skulle ändras. Motionären anser att regeringen bör korrigera sitt misstag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 4 och 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 3 att det är av stor vikt att staten tar sitt ansvar för att bevara det värdefulla kulturarv som våra kyrkor utgör. Ett led i detta ansvarstagande är riksdagens beslut år 1999 angående den kyrkoantikvariska ersättningen för åren 2002–2009. Beslutet innebär en stegvis höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen från 50 miljoner kronor år 2002 till 460 miljoner kronor år 2009. Utskottet finner inte anledning att riva upp beslutet. Inte heller finns det anledning att utarbeta en ny plan för åtgärder på området, vilket begärs i motion 2001/02:Kr234 (m). Utskottet föreslår därför att riksdagen beslutar att anvisa medel under *anslaget* i enlighet med regeringens förslag. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 4, 2001/02:Kr234 (m) och 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 3.

2.10 Anslagen till museer och utställningar (28:29–28:35)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med bifall till motionsförslag under anslaget

28:29 Centrala museer: Myndigheter anvisa 690 124 000 kronor, en ökning med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen avser att kompensera en hyreshöjning för Svenskt visarkiv inom myndigheten Statens musiksamlingar. Motionsförslag om minskat anslag bör därmed avslås.

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:30 Centrala museer: Stiftelser,

28:31 Bidrag till regionala museer,

28:32 Bidrag till vissa museer,

28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler,

28:34 Riksutställningar och

28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål.

Utskottet föreslår att riksdagen skall göra ett tillkännagivande för regeringen om magasinförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet. Utskottet anser bl.a. att den översyn som skall göras inom Kulturdepartementet skall pröva olika förslag till utformning och lokalisering av framtida magasin för museets samlingar med utgångspunkt i befintligt förslag från Statens fastighetsverk och Riksmuseet. Även arbetsmiljön bör uppmärksammas i översynen. Regeringen bör redovisa resultaten av översynen under innevarande riksmöte.

Riksdagen bör, i fråga om anslaget 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, bemyndiga regeringen att besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 7 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- organisationen vid Statens museer för världskultur,
- Naturhistoriska riksmuseets departementstillhörighet,
- brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader, *jämför reservation 29 (m)*,
- ny myndighetsstruktur på museiområdet, *jämför reservation 30 (m)*,
- permanent stöd till Akvarellmuseet, *jämför reservation 31 (mp)*,
- vikten av form och design, *jämför reservation 32 (m)* och
- översyn och redovisning beträffande stödet till icke-statliga kulturlokaler.

2.10.1 Centrala museer: Myndigheter (28:29)

Inledning

Under anslaget beräknas medel för följande museer, vilka samtliga är statliga myndigheter: Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur, Statens sjöhistoriska museer, Arkitekturmuseet, Statens musiksamlingar, Statens försvarshistoriska museer, Moderna museet samt myndigheten Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet.

Propositionen

Regeringen föreslår att det under anslaget Centrala museer: Myndigheter för år 2002 skall anvisas 689 124 000 kronor.

Flera av de centrala museimyndigheterna föreslås få anslagsförstärkningar, vilka här återges i korthet.

Statens historiska museum föreslås tilldelas 500 000 kronor engångsvis för att museet skall få fortsatt möjlighet att pröva förutsättningarna för fri entré.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde föreslås få en anslagshöjning med 3,5 miljoner kronor fr.o.m. år 2002 för att förbättra säkerheten samt utveckla verksamheten.

Naturhistoriska riksmuseet föreslås få ett engångsbelopp på 5 miljoner kronor för att åstadkomma en förbättrad förvaring åt bl.a. Linnés botaniska samlingar. Dessutom sker en tillfällig ökning av museets anslag med 4 miljoner kronor, för att kompensera en tidigare neddragning. Vidare nämns i propositionen att en särskild översyn skall göras inom Kulturdepartementet bland annat av Naturhistoriska riksmuseets magasinsbehov (prop. s. 33).

För Statens museer för världskultur föreslås en förstärkning med 5 miljoner kronor. Förstärkningen avser främst verksamheten vid Medelhavsmuseet, Östasiatiska museet och Etnografiska museet.

Statens sjöhistoriska museer föreslås få en anslagshöjning på 2 miljoner kronor, i första hand för verksamheten vid Marinmuseum i Karlskrona. I tilläggsbudgeten för 2001 föreslås dessutom en förstärkning av anslaget till Statens sjöhistoriska museer om 1,5 miljoner kronor, för att täcka kostnaderna för den flytt av ledning och kansli som riksdagen uttalat bör ske.

Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet föreslås få en anslagshöjning om 1 miljon kronor för att ges förutsättningar för en fortsatt utveckling av verksamheten.

Arkitekturmuseet föreslås få en nivåhöjning av anslaget med sammanlagt 2 miljoner kronor fr.o.m. år 2002.

Moderna museet har sedan 1999 tillförts sammanlagt 10 miljoner kronor i ökade verksamhetsmedel. Regeringen föreslår nu att museet får ytterligare en anslagsförstärkning med 2,5 miljoner kronor för att museet skall kunna befasta sin ställning som en ledande institution på den samtida konstens område.

Regeringen informerar under anslaget om att de ändrade principerna för hyressättning för ändamålsfastigheter beräknas minska lokalkostnaderna för Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde och Naturhistoriska riksmuseet med 926 000 kronor, 3 547 000 kronor respektive 3 430 000 kronor. Myndigheternas anslag har minskats med motsvarande belopp.

Regeringen anför att översynsarbetet inom museiområdet har gett vid handen att inga ytterligare strukturella förändringar bör ske för närvarande (prop. s. 42).

Regeringen bedömer att samarbete kring bl.a. magasinering kan ge goda utvecklingsmöjligheter för museisektorn. Riksantikvarieämbetet och Kulturrådet har redovisat en plan för inventerings- och analysarbete beträffande de centrala museernas magasin för samlingar (prop. s. 43). Ett särskilt uppdrag har getts till Kulturrådet att tillsammans med de centrala museerna utarbeta en strategi för att förbättra säkerheten vid museerna. I detta arbete ingår en översyn av såväl stöld- som brandsäkerhet.

Motionerna

I en rad motionsyrkanden föreslås dels höjningar, dels sänkningar av *anslagnivån*.

I motionerna 2001/02:Kr419 (fp), yrkande 34 i denna del, och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås en ökning av anslaget med 15 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av ökningen avser enligt motion 2001/02:Kr419 (fp) 1,5 miljoner kronor Statens visarkiv inom myndigheten Statens musiksamlingar samt 3 miljoner kronor Moderna museet (yrkandena 19 och 34 i motsvarande delar).

I motion 2001/02:Kr308 (s, v, mp) föreslås en ökning av anslaget med 1 miljon kronor avsedd för Svenskt visarkiv inom myndigheten Statens musiksamlingar. I motionen framhålls bl.a. att det är angeläget att Visarkivet kompenseras för den hyreshöjning som träder i kraft vid kommande årsskifte (yrkande 1 i denna del).

Även i motion 2001/02:Kr343 (c) föreslås av anslaget skall öka med 1 miljon kronor, en nivåhöjning som är avsedd för Svenskt visarkiv.

I motion 2001/02:Kr416 (kd) föreslås en minskning av anslaget med 15 miljoner kronor. Av motionen framgår det att minskningen avser Forum för levande historia (yrkande 5 i denna del).

I motion 2001/02:Kr422 (mp) föreslås att regeringen inom ramen för anslaget skall omfördela medlen så att följande museer kan få ökat stöd, nämligen Marinmuseum i Karlskrona samt Östasiatiska museet, Etnografiska museet, Medelhavsmuseet, Livrustkammaren, Arkitekturmuseet och Nationalmuseum i Stockholm (yrkande 53 i denna del).

Med hänvisning till Svenskt visarkivs höga hyreskostnader föreslås i motion 2001/02:N17 (c) att Visarkivet skall utlokaliseras till Dalarna, förslagsvis Falun, där hyreskostnaderna är lägre (yrkande 6).

I en motion, 2001/02:Kr417 (kd), behandlas frågan om *organisationen vid Statens museer för världskultur*. Motionärerna anser att det alltså finns skäl att ifrågasätta sammanslagningen av de tre Stockholmsmuseerna Medelhavsmuseet, Östasiatiska museet och Folkens Museum Etnografiska (numera Etnografiska museet) och Etnografiska museet i Göteborg, vilka sedan den 1 januari 1999 ingår i den nya museimyndigheten Statens museer för världskultur. Tendenser finns till att Stockholmsmuseernas verksamhet påverkas genom ett minskat antal utställningar, menar motionärerna (yrkande 9).

I en rad motioner, väckta dels under allmänna motionstiden år 2000, dels under allmänna motionstiden år 2001, behandlas frågor som rör *magasinsförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet*.

I motionerna 2000/01:Kr273 (s) och 2000/01:Kr327 (m, kd, fp, c, mp) från hösten 2000 samt motionerna 2001/02:Kr382 (mp) yrkande 1 och 2001/02:Kr383 (mp) yrkande 1 från hösten 2001 nämns att Statens fastighetsverk har tagit fram ett förslag till generalprogram som – genom en bergrumslösning för samlingarna – ger mer kostnadseffektiva lokaler och förutsättningar för en bättre arbetsmiljö för museets personal. Förslaget till generalprogram har överlämnats till Kulturdepartementet. Förslagen i samtliga här aktuella yrkanden syftar till att regeringen snarast skall lämna tillstånd till projektering av den nödvändiga ombyggnaden.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) från hösten 2001 föreslås att regeringen skall låta utreda om kommande hyreshöjningar för Naturhistoriska riksmuseet på grund av ombyggnationer kan pareras med motsvarande budgetförstärkning (yrkande 51).

I fyra motioner från hösten 2001, nämligen 2001/02:Kr301 (m, kd, c, fp, mp), 2001/02:Kr307 (s), 2001/02:Kr382 (mp) yrkande 2 och 2001/02:Kr383 (mp) yrkande 2, nämns den särskilda översyn som skall göras inom Kulturdepartementet rörande Naturhistoriska riksmuseets magasinsbehov. I samtliga här aktuella motioner begärs att regeringen skyndsamt skall redovisa för riksdagen vilka åtgärder som skall vidtas efter den aviserade översynen.

Frågan om *Naturhistoriska riksmuseets departementstillhörighet* behandlas i motion 2001/02:Kr383 (mp). I motionen sägs att det vid Riksmuseet bedrivs mer forskning än vid alla övriga museer tillsammans samt att mycket av forskningen och verksamheten vid museet bedrivs under Miljödepartementets ledning. Motionärerna föreslår därför att ansvaret för Riksmuseet inom Regeringskansliet skall föras över från Kulturdepartementet till Miljödepartementet (yrkande 3).

I tre motioner behandlas frågor om *brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader*.

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr210 (m) hävdar att brandskyddet i många museer är under all kritik. I motionen föreslås därför att regeringen skall lägga fram förslag till en strategi för att förbättra brandskyddet på våra museer.

Ett liknande men mer långtgående syfte har motion 2001/02:Kr246 (m), vari föreslås att regeringen skyndsamt skall återkomma till riksdagen med en

aktionsplan för hur vårt gemensamma kulturarv skall skyddas. Även i motion 2001/02:Kr313 (m) föreslås en skyndsamt utredning av behoven av förebyggande brandskyddsåtgärder i våra historiska byggnader. I den senare motionen yrkas även att medel för dessa åtgärder skall fördelas snarast.

I två motioner behandlas frågan om behovet av en *ny myndighetsstruktur på museiområdet*.

Förslaget i motion 2001/02:Kr340 (m) syftar till att regeringen skall lägga fram ett samlat förslag till ny struktur på museiområdet. I motionen anförts bl.a. att det är otillfredsställande att regeringen inte förmått redovisa en översyn av strukturen inom området (yrkande 15).

Yrkande 3 i motion 2001/02:Kr205 (m) handlar om den statliga museipolitiken och syftar i huvudsak till att den statliga museisektorn skall få en tydligare struktur. I motionen sägs bl.a. att myndighetsfunktionerna på området kan samordnas, samtidigt som den utåtriktade verksamheten präglas av decentralisering och fördelat ansvar. Behovet av stödfunktioner, såsom administration, lönehantering, magasinering och konservering, kan lösas genom gemensam upphandling.

Utskottets ställningstagande

Då det gäller förslagen till *medelsanvisning* anser utskottet liksom regeringen att det är angeläget att en fortsatt god utveckling kan säkerställas för de statliga museerna. Bland annat i detta syfte har – som redovisats i det föregående – regeringen föreslagit förstärkningar för flera av de statliga museerna.

Utskottet, som välkomnar de av regeringen föreslagna förstärkningarna, anser emellertid att det är motiverat att – som föreslås i motionerna 2001/02:Kr308 (s, v, mp) och 2001/02:Kr343 (c) – öka anslagsnivån med ytterligare 1 miljon kronor utöver regeringens förslag i syfte att kompensera Svenskt visarkiv för den förestående hyreshöjningen vid kommande årsskifte. Någon höjning av anslagsnivån därutöver som yrkas i motionerna 2001/02:Kr419 (fp) och 2001/02:Fi294 (fp) är utskottet inte berett att föreslå. Utskottet avstyrker förslaget i motion 2001/02:N17 (c) om utlokalisering av Visarkivet.

Förslaget i motion 2001/02:Kr416 (kd) om en minskning av anslaget med 15 miljoner kronor syftar till att Forum för levande historia inte skall erhålla något bidrag för år 2002. Utskottet konstaterar att medel inte har beräknats under anslaget för år 2002 för Forum för levande historia. Motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del avstyrks.

Av propositionen framgår regeringens förslag till medelsfördelning till de statliga centrala museimyndigheterna under detta anslag (prop. s. 100, tabell 4.73). Utskottet är inte berett att – i enlighet med yrkandet i motion 2001/02:Kr422 (mp) – föreslå att regeringen skall göra omprioriteringar inom anslaget till förmån för de i motionen nämnda museerna.

Sammantaget föreslår utskottet att riksdagen skall anvisa 690 124 000 kronor.

Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr308 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del och 2001/02:Kr343 (c) i denna del, tillstyrker delvis regeringens förslag och avstyrker motionerna 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del, 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 19 och 34, båda yrkandena i denna del, 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 53 i denna del, 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del samt 2001/02:N17 (c) yrkande 6.

Utskottet har uppmärksammat att problemen med mögel i *Moderna museets och Arkitekturmuseets byggnad* nu resulterat i att museerna måste stängas för att åtgärder skall kunna vidtas. Utskottet avser att i början av år 2002 låta sig informeras om problemen och dessas konsekvenser för museernas verksamhet, personal, samlingar, ekonomi m.m.

Organisationen vid Statens museer för världskultur tas upp i motion 2001/02:Kr417 (kd). Enligt utskottets uppfattning finns det inte fog för de farhågor som kommer till uttryck i motionen och som innebär att det skulle finnas risk för att de tre Stockholmsbaserade museerna Etnografiska museet, Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet, som ingår i myndigheten Statens museer för världskultur, ekonomiskt skulle få stå tillbaka för den satsning som görs på det nya museet i Göteborg. Liksom motionärerna konstaterar utskottet att den nivåhöjning om 5 miljoner kronor som föreslås i årets budgetproposition för myndigheten främst är avsedd för de tre Stockholmsmuseerna. Denna satsning ligger helt i linje med det tillkännagivande som riksdagen på utskottets initiativ gjorde hösten 1998 (bet. 1998/99:KrU1 s. 59, rskr. 1998/99:55). Utskottet uttalade då bl.a. följande.

Utskottet vill slå fast att den verksamhet som bedrivs vid de fyra enheter som skall ingå i den nya myndigheten skall ges likvärdiga förutsättningar i vad avser personal, utvecklingsmöjligheter för personalen, utställningar m.m.

Vidare ansåg utskottet att det var självklart att verksamhetsbidraget för den nya museimyndigheten skulle förstärkas när det nya museets byggnad i Göteborg står klar år 2003. I årets – liksom i föregående års – budgetproposition aviseras också en sådan förstärkning av anslaget i nästa års budgetproposition och som således avser år 2003.

Med hänvisning till det anförda finns det enligt utskottets synsätt inte någon anledning att befara att en satsning på det nya museet i Göteborg skulle innebära att de tre Stockholmsmuseerna som ingår i myndigheten missgynnas. Det finns mot den angivna bakgrunden inte heller någon anledning att ifrågasätta myndighetens organisation. Därmed avstyrks motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 9.

I en rad motioner behandlas frågor som rör *magasinsförhållandena vid Naturhistoriska riksmuseet*.

Av en skrivelse i juni år 2001 från Riksmuseet till Kulturdepartementet liksom av här aktuella motioner framgår det att museet är i starkt behov av nya magasinslokaler för sina samlingar och av en bättre arbetsmiljö för de anställda. Riksmuseet har tillsammans med Statens fastighetsverk gjort en förstudie av behovet av och möjligheterna att anlägga ett bergrumsmagasin i

anslutning till museet. Ett sådant magasin skulle skapa möjligheter till säker, klimatiserad förvaring av samlingsmaterialet och frigöra ytor i museet som skulle kunna göra det möjligt att åtgärda allvarliga brister i arbetsmiljön. De båda myndigheterna har även utarbetat ett generalprogram för hela museets bygg- och lokalplanering. Vidare har museet hemställt att regeringen skall medge att museet får fortsätta planering och projektering av bergrumsmagasinet och övriga ombyggnadsåtgärder.

Av budgetpropositionen framgår att en särskild översyn skall göras inom Kulturdepartementet av Naturhistoriska riksmuseets magasinsbehov samt att 5 miljoner kronor engångsvis föreslås anvisade för år 2002 för att åstadkomma en förbättrad förvaring åt bl.a. Linnés botaniska samlingar.

Utskottet har vid sina överväganden kommit fram till att det finns skäl för den oro som uttrycks i här aktuella motioner beträffande säkerheten för museets samlingar. De lokaler, där samlingarna nu förvaras, har stora brister som innebär risker av olika slag för samlingarnas bevarande. En analys som museet gjorde tillsammans med Kammarkollegiet år 1997 visar att den allt överskuggande risken för samlingarna är brand. Det finns enligt utskottet även skäl att beakta de förhållanden som rör arbetsmiljön för de anställda vid museets forskningsavdelning och materialets tillgänglighet för forskarna.

Enligt utskottets uppfattning är det därför välkommet att en särskild översyn nu görs inom Kulturdepartementet av magasinsbehoven vid museet.

Utskottet anser att arbetet med översynen bör ske i nära samarbete med museet. Stor uppmärksamhet bör ägnas åt olika aspekter på samlingarnas säkerhet och tillgänglighet. Översynen bör pröva olika förslag till utformning och lokalisering av framtida magasin för samlingarna med utgångspunkt i befintligt förslag från Statens fastighetsverk och Riksmuseet. Förslagen bör tillfredsställa de krav som kan finnas exempelvis i fråga om klimat samt brand- och stöldsäkerhet. Översynen bör syfta till permanenta lösningar som har ett långsiktigt perspektiv och som tillgodoser de krav som staten har rätt att ställa på museet i enlighet med de av riksdagen fastlagda kulturpolitiska målen och de av regeringen uppställda verksamhetsmålen för bevarande, förmedling och kunskapsuppbyggnad för museet. I översynen bör även arbetsmiljön för de anställda uppmärksammas.

Sammantaget bör översynen syfta till att de lokalmässiga förutsättningarna vid museet blir sådana att samlingarna kan förvaras på ett tillfredsställande sätt och användas av forskare och andra på ett rationellt och välfungerande sätt.

Utskottet anser att resultaten av översynen och de åtgärder som regeringen anser nödvändiga med anledning härav – liksom kostnadsberäkningar, finansieringsförslag m.m. – skall redovisas för riksdagen under innevarande riksmöte.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2001/02:Kr301 (m, kd, c, fp, mp), 2001/02:Kr307 (s), 2001/02:Kr382 (mp) yrkande 2 och 2001/02:Kr383 (mp) yrkande 2 samt avslår motionerna 2000/01:Kr273 (s),

2000/01:Kr327 (m, kd, fp c, mp), 2001/02:Kr382 (mp) yrkande 1, 2001/02:Kr383 (mp) yrkande 1 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 51.

Förslaget i motion 2001/02:Kr383 (mp) om *Naturhistoriska riksmuseets departementstillhörighet* bör avslås av riksdagen. Enligt 7 kap. 1 § regeringsformen skall det för beredning av regeringsärenden finnas ett regeringskansli i vilket ingår departement för skilda verksamhetsgrenar. Det är regeringen som fördelar ärendena mellan departementen. Motion 2001/02:Kr383 (mp) yrkande 3 avstyrks således.

I tre nu aktuella motioner behandlas frågan om *brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader*.

Med anledning av motionsyrkandena erinrar utskottet om att det av budgetpropositionen framgår att Kulturrådet tillsammans med de centrala museerna fått i uppdrag att utarbeta en strategi för att förbättra säkerheten vid museerna. I detta arbete ingår en översyn av såväl stöld- som brandsäkerhet. Kulturrådet skall även vara samordnande vid museernas eventuella upphandling av säkerhetssystem m.m. Insatser för att förbättra säkerheten i såväl utställnings- som magasinlokalerna har redan påbörjats på vissa museer (prop. s. 43).

Den strategi som Kulturrådet nu färdigställt och i dagarna redovisat för regeringen innehåller en lägesbeskrivning och analys, förslag samt konkreta riktlinjer.

I strategin föreslås

- att museernas arbete med att förbättra sina kunskaper om säkerhetsarbete bör fortsätta,
- att museerna även fortsättningsvis skall ansvara för egna säkerhetsanalyser och utforma insatser i den egna organisationen,
- att Kulturrådet bör ge råd och stöd till museerna i deras arbete med att förbättra museisäkerheten och ha en dialog med museerna om säkerhetsfrågor, samt
- att Kulturrådet bör samordna det nationella arbetet med museisäkerhet och fördjupa kunskaperna om brottsutvecklingen på området.

Utskottet konstaterar att den redovisade strategin innehåller rekommendationer som avser olika slags säkerhetsfrågor och således inte endast rör sig om brandskydd. Av redovisningen framgår vidare att Kammarkollegiet kommer att använda rekommendationerna när kollegiet bedömer det säkerhetsskydd som krävs för att utställningsanordnare skall beviljas utställningsgaranti i enlighet med förordningen (1998:200) om statliga utställningsgarantier.

Utskottet utgår från att regeringen utifrån Kulturrådets redovisning kommer att vidta de åtgärder som befinns vara lämpliga i det fortsatta arbetet för att förbättra säkerheten vid museerna. Det förslag som framförts i motion Kr210 (m) beträffande en strategi för att förbättra brandskyddet i våra museer synes därmed i allt väsentligt kunna bli tillgodosett. Utskottet förutsätter att regeringen i arbetet med säkerhetsfrågorna även beaktar de behov som i öv-

rigt finns av att skydda vårt kulturarv och som berörs i motionerna 2001/02:Kr246 (m) och 2001/02:Kr313 (m).

Motionerna 2001/02:Kr210 (m), 2001/02:Kr246 (m) och 2001/02:Kr313 (m) avstyrks.

Med anledning av förslagen om *ny myndighetsstruktur på museiområdet* i motionerna 2001/02:Kr205 yrkande 3 och 2001/02:340 yrkande 15 vill utskottet framhålla följande.

Våren 2000 uttalade kulturutskottet att det var angeläget att den då sedan länge pågående översynen av myndighetsstrukturen på museiområdet snarast skulle slutföras. Därvid borde museernas ekonomi och deras möjligheter till ytterligare samverkan m.m. analyseras (bet. 1999/2000:KrU11, s. 4). Riksdagen gav som sin mening regeringen till känna vad utskottet anfört (rskr. 1999/2000:177).

I budgetpropositionen för år 2001 (prop. 2000/01:1, utgiftsområde 17, sid. 36) redogjorde regeringen för de strukturella och organisatoriska förändringar som gjorts inom det statliga museiområdet sedan regeringens kulturpolitiska proposition (prop. 1996/97:3) lades fram för riksdagen. Vidare redogjorde regeringen för hur det fortsatta arbetet med en översyn inom museisektorn bedrevs. Regeringen uttalade att den bl.a. avsåg att genomföra en särskild granskning av de centrala museernas magasinssituation och möjligheterna till ökad samordning inom museisektorn, t.ex. när det gäller vård av samlingarna. IT och kompetensutveckling skulle också beaktas i översynen. Regeringen avsåg att löpande hålla riksdagen informerad om detta arbete.

Av budgetpropositionen för år 2002 framgår att regeringen anser att ytterligare strukturella omvandlingar inte bör ske inom museiområdet för närvarande. Vidare framgår att Riksantikvarieämbetet och Kulturrådet fått i uppdrag att redovisa en plan för inventerings- och analysarbete beträffande de centrala museernas magasin för samlingar. Uppdraget har redovisats till regeringen. I samband med detta har också samordningsaspekter inom området granskats (prop. s. 42–43).

Vidare har regeringen – som redovisats i det föregående – föreslagit en rad medelsförstärkningar till olika museer under detta anslag för att säkerställa en fortsatt god utveckling då det gäller att bevara, förmedla och bygga upp kulturarvet.

Utskottet har tidigare under hösten 2001 ägnat uppmärksamhet åt frågan om myndighetsstrukturen på museiområdet med anledning av att konstitutionsutskottet berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2000/01:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Utskottet som bl.a. granskat regeringens handläggning av det ovan redovisade ärendet beslutade att det inte fanns anledning att yttra sig över skrivelsen.

Enligt utskottets uppfattning har regeringen – som den utlovat – fortlöpande lämnat redovisning till utskottet för frågor som har anknytning till myndighetsstrukturen på museiområdet. Utskottet anser för sin del att det inte finns skäl att begära att regeringen skall lämna förslag till nya strukturella

omvandlingar på museiområdet. Därmed avstyrks motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 3 och 2001/02:Kr340 (m) yrkande 15.

2.10.2 Centrala museer: Stiftelser (28:30)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för följande centrala museer, vilka är stiftelser: Nordiska museet, Skansen, Tekniska museet och Arbetets museum.

Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 195 304 000 kronor för år 2002.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) föreslås en minskning av anslaget med 11 341 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen avser Arbetets museum. I motionen anförs att museet bedriver en verksamhet liknande den som återfinns hos ett stort antal kulturhistoriska museer samt vid ca 1 000 arbetslivsmuseer. Vidare framhålls att Arbetets museum har skapats på initiativ av olika intressegrupper som inte sett till att verksamheten har de medel som behövs för att fortleva av egen kraft (yrkande 16).

I motion 2001/02:Kr422 (mp) föreslås att regeringen inom ramen för anslaget skall omfördela medlen så Skansen kan få ökat stöd (yrkande 53 i denna del).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att verksamheten vid Arbetets museum har stort intresse både nationellt och internationellt (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 84). Utskottet har alltså samma uppfattning i frågan. Det bör tilläggas att Arbetets museum har en aktiv roll i flera nätverk rörande den industrihistoriska verksamheten i landet. Museet samarbetar med en stor mängd olika institutioner, föreningar m.m. och kan därigenom vara aktivt i samhällsdebatten. Utskottet avstyrker därför motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 16.

Enligt utskottets uppfattning är den nivå på anslaget som regeringen föreslår väl avvägd.

Utskottet är inte berett att – i enlighet med yrkandet i motion 2001/02:Kr422 (mp) – föreslå att regeringen skall göra omprioriteringar inom anslaget till förmån för Skansen.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen i enlighet med regeringens förslag bör anvisa 195 304 000 kronor under detta anslag för år 2002. Riksdagen bör således avslå motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 16 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 53 i denna del.

2.10.3 Bidrag till regionala museer (28:31)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för regionala museer samt för lönebidragsanställda vid dessa museer.

Med anledning av försöksverksamheten med regional fördelning av kulturpolitiska medel i Kalmar, Gotlands och Skåne län beräknas medel för regionala institutioner, däribland regionala museer, under anslaget 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Bidrag fördelas, utom när det gäller museernas verksamhet med kulturmiljövård i Kalmar, Gotlands och Skåne län, av Statens kulturråd efter samråd med Riksantikvarieämbetet. Bidrag till museerna för kulturmiljövård i Kalmar, Gotlands och Skåne län fördelas av Riksantikvarieämbetet efter samråd med Statens kulturråd och de regionala självstyrelseorganen.

Propositionen

Regeringen anför bl.a. att de regionala museerna bedriver en omfattande verksamhet som innefattar regionernas kulturarv, konstutveckling, samhälle och miljö (prop. s. 32). De regionala museernas kunskaps- och kompetensnivå är viktig inte minst i samband med infrastrukturplanering och samhällsplanering som berör kulturmiljö, kulturhistoriskt värdefull bebyggelse m.m. Regeringen föreslår att anslaget till de regionala museerna fr.o.m. år 2002 skall förstärkas med 17 miljoner kronor. Av detta belopp föreslås 2 miljoner kronor avsättas till det särskilda utvecklingsbidraget.

Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 137 356 000 kronor för år 2002.

Motionerna

I motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i motsvarande del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i motsvarande del föreslås att anslaget skall ökas med 17 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av motion 2001/02:Kr419 (fp) framgår att 2 miljoner kronor av den föreslagna ökningen bör gå till driften av Nordiska akvarellmuseet i Tjörns kommun. Akvarellmuseet har på kort tid etablerat sig som en betydelsefull konstinstitution. Det är, menar motionärerna, viktigt att Sverige markerar sin positiva inställning till museet och medverkar till dess drift via statsbudgeten (yrkande 14).

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr416 (kd) anser att regeringen lägger för litet resurser på den regionala kulturen. I motionen föreslås därför en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor (yrkande 5 i denna del).

Utskottets ställningstagande

Enligt bestämmelserna i förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet får statsbidrag lämnas till regionala och lokala institutioner

som regeringen har förklarat berättigade till sådant stöd (1 §). Vidare anges i samma förordning att syftet med det statliga stödet till regionala museer är att stödja museerna i deras uppgift att samla in, bearbeta och förmedla kunskaper om regionens kulturarv, dess konstutveckling samt om samhället och miljön i övrigt. Bidraget skall ge museerna möjlighet att ta det ansvar för kulturmiljöarbetet som vilar på dem (4 §).

Som framgår av Kulturrådets rapport Regionala museer och nationell kulturpolitik har de regionala museerna genomgått en stark utveckling de senaste decennierna och blivit en drivande och positiv kraft i det svenska museiväsendet (rapport 2001:2). Samspelet mellan institutionerna, deras huvudmän och staten är en av de främsta orsakerna till museernas nuvarande ställning.

Enligt utskottets uppfattning är det glädjande att en nivåhöjning av anslaget med 17 miljoner kronor nu kan göras. Därmed bör det vara möjligt att – som sägs i propositionen – stärka och vidareutveckla de regionala museernas roll som en drivande och positiv kraft i regionerna. Utskottet är inte berett att föreslå en ytterligare höjning av anslaget i enlighet med nu aktuella motionsyrkanden.

Förslaget att Akvarellmuseet på Tjörn skall erhålla medel under detta anslag har avstyrkts av utskottet vid tidigare tillfällen, senast hösten 2000 (bet. 2000/01:KrU1 s. 85). Utskottet hänvisade då bl.a. till att – när initiativ tas till nya museer – det är initiativtagarnas ansvar att investeringar och drift kan finansieras. Utskottet har alltjämt samma uppfattning i denna fråga.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning för år 2002 under detta anslag. Motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkandena 14 och 34 i denna del, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del avstyrks.

2.10.4 Bidrag till vissa museer (28:32)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för bidrag till ett antal museer och andra institutioner, nämligen Dansmuseifonden (Dansmuseet), Drottningholms teatermuseum, Millesgården, Thielska galleriet, Föremålsvård i Kiruna, Strindbergsmuseet, Rooseum, Judiska museet, Röhsska museet, Bildmuseet och Zornsamlingarna.

Propositionen

I propositionen redogör regeringen för *Kulturarvs-IT*, en treårig försöksverksamhet som med medel anvisade under utgiftsområde 13 påbörjades år 1999 i syfte att erbjuda personer med arbetshandikapp arbete och att öka tillgängligheten till kulturarvet. Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna är samordnare för den del av verksamheten som bedrivs i Kiruna, Grängesberg och Ulriksfors (prop. s. 34). Stiftelsen utför inom satsningen uppdrag åt i första hand de centrala kulturinstitutionerna, medan Riksantikvarieämbetet samordnar den del av satsningen som berör de regionala museerna.

Regeringen föreslår att satsningen förlängs t.o.m. år 2002 (se prop. 2001/02:1 utg.omr. 13). För att täcka de kostnader som detta innebär föreslås att Stiftelsen Föremålsvård anvisas ett engångsbelopp om 3 miljoner kronor för år 2002.

Vidare gör regeringen i propositionen bedömningen att etablerandet av en *Mötesplats för form och design*, lokaliserad till Stockholm, bör inledas under år 2002. Bedömningen bygger på vad som föreslagits i betänkandena *Mötesplats för form och design* (SOU 1999:123) och *Statens insatser för form och design* (SOU 2000:75).

En utförlig redogörelse för den verksamhet som skall bedrivas vid mötesplatsen lämnas i propositionen (s. 68–69). Bland annat anser regeringen att mötesplatsen skall vara ett utställnings- och kunskapscentrum inom form- och designområdet och att verksamheten bör bygga på tillfälliga utställningar som skapas i samverkan med t.ex. museer och arkiv, universitet och högskolor, företag och designfrämjande organisationer. Utställningarna skall även kunna visas på andra platser i landet.

Verksamheten vid mötesplatsen skall fungera som ett kunskapscentrum och stimulera till forskning och dokumentation inom designområdet inför utställningar och som underlag till läromedel. Institutionen skall även ha ett bildarkiv och ett bibliotek inom området. Mötesplatsen skall samverka med myndigheter, institutioner och organisationer i landet och stimulera till regionala initiativ på området. Mötesplatsen bör inrättas under år 2002.

Föreningen Svensk Form har redan i stora delar de förutsättningar och den regionala spridning som krävs för att etablera en Mötesplats inom form- och designområdet. Föreningen har sedan länge även ett samarbete med flera andra nationella och internationella kulturinstitutioner, organisationer m.fl. inom området. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det är lämpligt att Föreningen Svensk Form ges i uppdrag att vara den institution som tar ansvar för verksamheten vid en Mötesplats för form och design.

Regeringen föreslår för detta ändamål att anslaget skall förstärkas med 5 miljoner kronor.

Sammanlagt föreslår regeringen att det under anslaget Bidrag till vissa museer för år 2002 skall anvisas 39 215 000 kronor.

Motionerna

Förslag om *ökning av anslaget* samt om *användningen av medlen* under anslaget behandlas i en rad motioner.

I motion 2001/02:Kr416 (kd) föreslås att anslaget skall öka med 2 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Ökningen är avsedd för Nordiska Akvarellmuseet på Tjörn och Drottningholms teatermuseum (yrkande 5 i denna del).

Förslag om att Akvarellmuseet skall erhålla stöd för ett treårigt pilotprojekt som nordiskt centrum för konstpedagogisk utveckling framförs i motion 2001/02:Kr390 (c, fp), dock utan angivande av något belopp för ändamålet.

I motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkas att regeringen skall överväga att ge ett *permanent stöd till Akvarellmuseet* (yrkande 52).

Frågor som rör inrättandet av en *mötesplats för form och design* tas upp i flera yrkanden.

I motionerna 2001/02:Kr205 (m) och 2001/02:Kr226 (m) föreslås att det skall finnas olika mötesplatser där företag, designer och formgivare kan mötas och inspireras, dels för att vidga kunskaperna kring design och hantverk, dels för att öka tillgängligheten också för allmänheten. Det är, menar motionärerna, angeläget att inte låsa fast ansvaret för form och design på en institution. I stället bör man ta till vara den kompetens som redan finns på flera håll i landet (yrkandena 14 respektive 4).

I motion 2001/02:Kr241 (m) föreslås att Röhsska museet skall få möjlighet att utveckla sin centrala roll i förnyelsen av designsektorn i Sverige och bli mötesplats för form och design. Motionärerna påminner om att Röhsska museet redan har ett nätverksansvar på form- och designområdet.

Även i motion 2001/02:Kr419 (fp) föreslås att mötesplatsen för form och design skall förläggas till Röhsska museet i Göteborg. I motionen framhålls bl.a. att museet har en välrenommerad verksamhet inom området och samarbetar med Högskolan för Design och Konsthantverk (yrkande 24).

Förslaget i motion 2001/02:Kr337 (s) innebär att en fortsatt satsning på form och design bör göras i Göteborgsområdet, som har särskilt goda förutsättningar i detta hänseende, eftersom det finns flera olika institutioner verkamma inom form och design där. Bland annat nämns Röhsska museet såsom enda museum med en renodlad form- och designprofil.

Två yrkanden syftar till att staten skall satsa medel på regionala form- och designcentrum.

I motion 2001/02:N212 (s) framhålls att flera riksintressanta initiativ har tagits på regional nivå på designområdet. Det gäller inte minst Bergslagens Industridesignforum. Forumet driver ett nationellt utvecklingsarbete med inriktning på strukturomvandlingen i Bergslagen. Behovet av statliga medel är stort, enligt motionärerna, som dock inte framställer något krav på ekonomiskt bidrag (yrkande 3).

Förslaget i motion 2001/02:Kr397 (s) syftar till att Form- och designcentrum i Värmland skall stödjas och utgöra en modell för regionala form- och designcentrum.

Frågor om form och design av mer övergripande art behandlas i två motioner.

I motionerna 2001/02:Kr205 (m) och Kr226 (m) framhålls *vikten av form och design*. Med dagens stora utbud av likartade produkter får form och design en ökad betydelse. Design är enligt motionärerna ett viktigt konkurrensmedel (yrkandena 13 respektive 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker förslaget i motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del om medelsökning av anslaget till förmån för *Akvarellmuseet och Drott-*

ningholms teatermuseum. Utskottet har i ett tidigare avsnitt i detta betänkande avstyrkt ett motionsyrkande som syftar till att Nordiska akvarellmuseet skall tillföras medel under anslaget till regionala museer (28:30). Utskottet hänvisar än en gång till att – när initiativ tas till nya museer – det är initiativtagarnas ansvar att investeringar och drift kan finansieras.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka att medel inom anslaget skall anvisas för att påbörja ett treårigt pilotprojekt för konstpedagogisk utveckling vid Akvarellmuseet som föreslås i motion 2001/02:Kr390 (c, fp). Ett förverkligande av förslaget skulle innebära att en omfördelning görs inom ramen för anslaget. Utskottet kan inte överblicka konsekvenserna av en sådan omfördelning.

Även förslaget i motion 2001/02:Kr422 (mp) att regeringen skall överväga att ge ett *permanent stöd till Akvarellmuseet* (yrkande 52) avstyrks.

I propositionen föreslås att särskilda medel skall anvisas för att inrätta en mötesplats för form och design. Utskottet vill med anledning härav och av de motioner som väckts om satsningar på andra mötesplatser än den som anges i propositionen anföra följande.

År 1998 tog riksdagen ställning till frågor rörande en samlad statlig politik för arkitektur, formgivning och design genom att anta sektorsövergripande mål för området (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:25). Utskottet ansåg – och anser alltjämt – att arkitektur, formgivning och design är kulturyttringar som vi ständigt och oundvikligen kommer i kontakt med och som påverkar vårt välbefinnande. Utskottet vill än en gång understryka vikten av att hög kvalitet på dessa områden innefattar en väl sammanvägd helhet av funktionella, tekniska, ekonomiska, miljömässiga, sociala och estetiska krav. De förslag som framförs i motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 13 och 2001/02:Kr226 (m) yrkande 1 om *vikten av form och design* synes i allt väsentligt vara tillgodosedda. Yrkandena avstyrks.

Utskottet konstaterar således att vardagslivet – i betydligt högre grad än vad man i allmänhet är medveten om – är präglad av den formgivning som omger oss i byggnader, hushållsapparater, bilar, skrivna texter i böcker och andra publikationer, skyltar, logotyper etc. Det finns ett stort behov av att många olika slags produkter har en ändamålsenlig och samtidigt estetisk utformning. Verksamheten vid Föreningen Svensk Form syftar till att främja god formgivning av svenska produkter, verka för förbättrad gestaltning av bostad och allmän miljö samt sprida kunskap om god form. Ändamålet med föreningen står därmed i överensstämmelse med de behov som redovisats ovan inom detta område. Som framgår av budgetpropositionen har föreningen gjort en rad insatser för att utveckla kvaliteten på och öka spridningen av svensk form och design (prop. s. 68–69). Utskottet anser liksom regeringen att föreningen är en lämplig institution för uppdraget. Det är därför glädjande att en *mötesplats för form och design* nu kan inrättas år 2002 i Stockholm och knytas till Föreningen Svensk Form.

I sammanhanget bör nämnas att föreningen under perioden 1999–2001 innehar ett nationellt uppdrag på formområdet. Regeringen avser – som redovi-

sats under anslaget 28:3 Nationella uppdrag – att förlänga uppdraget för ytterligare tre år.

Slutligen vill utskottet understryka att en satsning på en mötesplats för form och design i Stockholm inte får innebära att all den kompetens som finns vid flera andra institutioner i landet inte tas till vara. Statliga satsningar görs inom flera departements verksamhetsområden. Här kan nämnas att det inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid anvisas medel för det nätverksansvar för konsthantverk och formgivning som tilldelades Röhsska museet fr.o.m. år 1997. Vidare kan nämnas att Nationalmuseum har ett ansvar då det gäller konsthantverk från äldre tid till nutid samt att de mål som regeringen satt upp för Nämnden för hemslöjdsfrågor bl.a. innefattar arkitektur, formgivning och design.

Det anförda leder fram till att utskottet anser att riksdagen skall anvisa medel under anslaget i enlighet med regeringens förslag, vilket inkluderar 5 miljoner kronor för en mötesplats för form och design och 3 miljoner kronor för Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna i samband med satsningen på Kulturarvs-IT. Riksdagen bör därmed avslå motionerna 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del och 2001/02:Kr390 (c, fp), som syftar till medelsökningar. Riksdagen bör vidare i samband med medelsanvisningen avslå motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 14 och 2001/02:Kr226 (m) yrkande 4 som syftar till att någon särskild mötesplats för form och design inte skall fastställas nu. Riksdagen bör också avslå de motionsyrkanden i vilka det föreslås satsningar på andra mötesplatser för form och design, nämligen motionerna 2001/02:Kr241 (m), 2001/02:Kr337 (s), 2001/02:Kr397 (s), 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 24 och 2001/02:N212 (s) yrkande 3.

2.10.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (28:33)

Inledning

Stöd kan ges i form av bidrag till ny- eller ombyggnad av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Bidrag kan också ges till standardhöjande reparationer och handikappanpassning samt till utbyte eller komplettering av inventarier till sådana lokaler. Beslut om bidrag fattas innan aktuella byggnadsarbeten påbörjas och utbetalas när arbetena är avslutade, ibland flera år efter bidragsbeslutet.

Utskottet har inhämtat att det under år 2001 inkommit ansökningar om stöd för ca 40 kulturlokalsprojekt avseende sammanlagt drygt 90 miljoner kronor. Ansökningarna har lett till att tio projekt erhållit bidrag på sammanlagt 10 miljoner kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen för år 2002 anvisar 10 miljoner kronor under *anslaget*.

Dessutom föreslår regeringen att riksdagen, i fråga om ramanslaget 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, *bemyndigar* regeringen att besluta om

bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 7 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) anser motionärerna att regeringens förslag om bidrag till icke-statliga kulturlokaler skall avslås eftersom det enligt dem inte är logiskt att kräva att huvudmannen skall stå för lokalkostnaderna samtidigt som det finns ett statligt anslag till investeringar i lokaler. *Anslaget* skall därför inte tillföras några medel, och kostnaderna för handikappanpassning bör enligt motionärerna bestridas från anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (yrkande 17).

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr414 (kd) anser att det finns anledning att göra en *översyn* av storleken på anslaget med tanke på det stora behov som finns. Riksdagen bör därför begära att regeringen låter göra en sådan översyn (yrkande 5). I avvaktan på att en översyn görs och för att redan nu göra nödvändiga handikappanpassningar av lokalerna möjliga föreslår motionärerna i en annan motion, 2001/02:Kr416 (kd), att 2 miljoner kronor utöver regeringens förslag skall tillföras anslaget år 2002 (yrkande 5 i denna del).

I motion 2001/02:Kr422 (mp) påtalar motionärerna att anslaget under flera år har urholkats och yrkar därför på en *redovisning* från regeringens sida om hur icke-statliga kulturlokaler i framtiden skall skötas (yrkande 48).

Utskottets ställningstagande

Att behovet av stöd till icke-statliga kulturlokaler är stort framgår inte minst av det stora antalet ansökningar om bidrag. Den stora efterfrågan gör att det är angeläget att fortsätta anvisa medel under *anslaget*. Utskottet är emellertid inte berett att inom givna budgetramar förorda en medelsanvisning som överstiger den som regeringen har föreslagit. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 17 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del.

Utskottet tillstyrker vidare att riksdagen *bemyndigar* regeringen att besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 7 miljoner kronor under åren 2003–2005.

Beträffande den *översyn och redovisning beträffande stödet till icke-statliga kulturlokaler* som motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 5 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 48 efterlyser vill utskottet erinra om att Boverket i mars 1998 redovisade ett regeringsuppdrag som gällde att utreda de framtida behoven av stöd till icke-statliga kulturlokaler. Uppdraget utfördes i samverkan med RAÄ och Statens kulturråd. Boverket föreslog bl.a. att bidragssystemet skulle förstärkas och att mer hänsyn skulle tas till projektens arkitektoniska kvalitet vid fördelning av medel.

Med hänvisning till den översyn som gjorts och då utskottet inte finner anledning att på nytt se över stödet till icke-statliga kulturlokaler avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 5 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 48.

2.10.6 Riksutställningar (28:34)

Inledning

Myndigheten Riksutställningar har till uppgift att främja utställnings- och konstbildningsverksamheten genom att förmedla och anordna utställningar, biträda med rådgivning och annan service samt i övrigt utveckla och förnya utställningen som medium för kunskapsförmedling, debatt och upplevelse.

Propositionen

Regeringen föreslår en ökning av anslaget med 500 000 kronor för att myndigheten skall kunna utveckla verksamheten med vandringsutställningar i mobila rum. Regeringen föreslår att det under detta anslag skall anvisas 39 717 000 kronor för år 2002.

Motionerna

Förslag om minskning av anslaget till Riksutställningar har framförts i tre motioner. I motion 2001/02:Kr340 (m) föreslås att anslaget skall minskas med 25 miljoner kronor (yrkande 18). I motionerna 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 11 och yrkande 34 i denna del föreslås en minskning med 5 miljoner kronor. Både motion 2001/02:Kr340 (m) och motion 2001/02:Kr419 (fp) syftar främst till att Riksutställningar skall minska antalet egna produktioner och i stället koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som avstyrkt liknande motioner tidigare år, anser alltså att Riksutställningars verksamhet har stor regional- och kulturpolitisk betydelse. Inriktningen av verksamheten bör därför enligt utskottets mening ligga fast. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2001/02:Kr340 (m) yrkande 18, 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 11 och yrkande 34 i denna del samt 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.10.7 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (28:35)

Inledning

Anslaget får användas för inköp av kulturföremål som har sådant konstnärligt, historiskt eller vetenskapligt värde att det är av synnerlig vikt att de införlivas

med offentliga samlingar. Den som anordnar en tillfällig utställning som skall visas i Sverige under vissa förutsättningar kan få en statlig utställningsgaranti. Utställningsgaranti får också lämnas för svenska kulturmanifestationer utomlands.

Propositionen

Av propositionen framgår att anslaget utnyttjades år 2000 för ett bidrag till Statens museer för världskultur för kostnader i samband med införskaffandet och uppförandet av en nytillverkad totempåle på Folkens museum – etnografiska i Stockholm. Den äldre totempåle som nu finns i samlingarna kommer, enligt ett tidigare regeringsbeslut, att överlämnas till Kitamaat Village Council i British Columbia.

Regeringen föreslår att det under anslaget anvisas oförändrat 80 000 kronor för år 2002.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.11 Anslaget till film (28:36)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget

28:36 Filmstöd.

Riksdagen bör med delvis bifall till motionsförslag ge regeringen till känna att frågan om ett framtida permanent huvudmannaskap för en filmvårdscentral i Grängesberg skall analyseras ytterligare. Regeringen bör i detta arbete ta kontakter med museer, hembygds- och folkrörelser, bildningsförbund, Ludvika kommun m.fl. Senast i nästa års budgetproposition bör regeringen återkomma till riksdagen beträffande filmvårdscentralens framtida organisationsmodell.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- ett nationellt arkiv för den rörliga bilden,
- teknisk kompetens vid filmvårdscentralen, *jämför reservation 33 (v, c)* och
- filmvårdscentralens samverkan ned bibliotek och museer, *jämför reservation 34 (v, c)*.

2.11.1 Filmstöd (28:36)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för statens stöd till svensk filmproduktion m.m. samt för Konstnärsnämndens filmstöd.

Propositionen

Regeringen anser att en filmvårdscentral för s.k. icke-fiktiv film skall etableras i Grängesberg. Regeringens bedömning bygger i huvudsak på vad som föreslagits i betänkandet Bevara dokumentärfilmens kulturarv (SOU 1999:41). Som skäl för bedömningen anför regeringen bl.a. att det finns en mängd värdefull film runt om i landet som ingen har ett samlat ansvar för. Det handlar om icke-fiktiv film, dvs. dokumentärfilm av olika art och karaktär, lokala hembygdsfilmer, industrifilmer, folkrörelsefilmer, kortfilmer och undervisningsfilmer. Eftersom ett samlat ansvar saknas inom detta område riskerar filmerna – och därmed en viktig del av vårt kulturarv – att förstöras. Därför är det angeläget att åtgärder vidtas. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att en filmvårdscentral för icke-fiktiv film bör inrättas (prop. utg.omr. 17 s. 67).

Filmvårdscentralen skall ta hand om, bevara och tillgängliggöra film, erbjuda olika vårdtekniska tjänster m.m. samt arbeta med arkivering av film och videoband. Verksamheten bör byggas upp etappvis. De moment som inledningsvis bör prioriteras är insamling, identifiering, registrering och olika bevarandeåtgärder. Vissa moment kan utföras av exempelvis de regionala museerna, men en samordning skall även i sådana fall ske från filmvårdscentralen.

Enligt regeringens bedömning bör filmvårdscentralen etableras i Grängesberg, vilket har mycket stor betydelse ur såväl kulturpolitiskt som regionalpolitiskt perspektiv bl.a. genom att ett 20-tal nya arbetstillfällen kan skapas i regionen. Filmvårdscentralen bör inrättas under år 2002 och vara en integrerad del av en befintlig institutions verksamhet.

Regeringen anser att en sammantagen bedömning av olika alternativ visar att Filminstitutet är en lämplig institution för att ansvara för en filmvårdscentral i Grängesberg. En sådan uppgift ligger dock inte i Filminstitutets filmpolitiska uppdrag. Regeringen avser därför att ge ett särskilt uppdrag till Filminstitutet att hantera även icke-fiktiv film.

Regeringen föreslår att särskilda medel utanför filmavtalets ram skall anvisas för ändamålet. För det första året, dvs. år 2002, föreslås att 5 miljoner kronor skall anvisas härför.

Regeringen avser att tillsätta en organisationskommitté med uppgift att lämna förslag till närmare utformning av arbetsformer. Den skall i detta sammanhang samarbeta med bl.a. Ludvika kommun och Svenska Filminstitutet.

Sammanlagt föreslår regeringen att det under anslaget för filmstöd för år 2002 skall anvisas 209 738 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr365 (v, c) behandlas frågor om *huvudmannaskap för filmvårdscentralen m.m.* Motionärerna bakom motionen anser i likhet med regeringen att en sådan central skall inrättas i Grängesberg och byggas upp etappvis. Frågan om huvudmannaskapet bör emellertid stå öppen tills vidare.

Organisationskommittén bör få i uppdrag att i nära samarbete med Ludvika kommun lägga förslag om ett tillfälligt huvudmannaskap som skall fungera till dess att en myndighetsstruktur för ett i motionen förordat nationalarkiv för den rörliga bilden är klar (yrkande 1). Motionärerna föreslår också att organisationskommittén skall få i uppdrag att samarbeta med folkrörelser och museer (yrkande 2).

I motion 2001/02:Kr365 (v, c) föreslås att laboratorieteknisk och annan *teknisk kompetens* skall byggas upp och hållas vid liv *vid filmvårdscentralen*. Detta är, menar motionärerna, extra viktigt i en tid av hastiga tekniskiften (yrkande 3).

Ett motionsyrkande behandlar frågor som rör ett blivande *nationalarkiv för den rörliga bilden*. Förslaget i yrkande 4 i motion 2001/02:Kr365 (v, c) syftar till att en utredning skall göras av förutsättningarna för att bygga ut filmvårdscentralen i Grängesberg till ett sådant nationalarkiv.

Regeringen bör redan i nästa års budgetproposition komma med förslag till hur ett filmarkiv skall samverka med bibliotek och museer (yrkande 5).

Förslaget i motion 2001/02:N17 (c) syftar till att en *nationell satsning* skall göras *på* ett centralt *filmarkiv* i Grängesberg. Arkivet skall bl.a. innehålla gammal film och hembygdsfilm (yrkande 4).

Yrkande 64 i motion 2001/02:Kr422 (mp) syftar till att verksamheten vid filmvårdscentralen i Grängesberg skall få möjlighet att utvecklas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill, i anslutning till vad regeringen anför i budgetpropositionen, understryka betydelsen av att ett första steg nu kan tas för att etablera en filmvårdscentral i *Grängesberg* och därigenom väsentligt underlätta möjligheterna att bevara de delar av vårt svenska filmkulturella arv, som inte är inriktade på konstnärligt uttryck. Genom den föreslagna satsningen kan en räddningsaktion av dokumentärfilm, som finns i hela landet, påbörjas i större skala. Kommande generationer ges därmed en möjlighet att ta del av ofta ovärderliga tidsdokument från en svunnen epok. Många frågor av olika dignitet återstår dock för regeringen att behandla innan verksamhetens innehåll, inriktning och form slutgiltigt kan fastställas.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till *medelsanvisning* under anslaget för *en filmvårdscentral*. Vidare innebär det anförda att förslaget i motion 2001/02:N17 (c) yrkande 4 att en nationell satsning skall göras på en filmvårdsarkiv i Grängesberg i allt väsentligt är tillgodosett, varför yrkandet avstyrks. Även förslaget i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 64 att filmvårdscentralen skall få möjlighet att utvecklas avstyrks. Som redovisats i det föregående avser regeringen nämligen att verksamheten skall byggas ut etappvis.

Då det gäller förslagen i motion 2001/02:Kr365 (v, c) om inrättande m.m. av *ett nationalarkiv för den rörliga bilden* vill utskottet anföra följande.

Beståndet av icke-fiktiv film i Sverige är mycket omfattande. Beräkningar som gjorts visar att det i landet torde finnas mellan 600 000 och 1 700 000 ”titlar”, på olika filmbredder och baser, eller mellan 40 och 60 miljoner meter film av olika slag, mer eller mindre i behov av åtgärder för att bevaras och bli tillgängliga (SOU 1999:41 s. 6, 37–38). I dessa siffror ingår inte den äldre film som finns hos SVT och Filminstitutet. Det arbetsfält som filmvårdscentralen i Grängesberg skall röra sig över är således mycket stort. Utskottet konstaterar att verksamheten enligt propositionen är avsedd att byggas ut i etapper. Därmed bör många av de krav som kan ställas då det gäller insamling, registrering, bevarande m.m. inom området icke-fiktiv film efter hand kunna tillgodoses. Det får tid efter annan bedömas i vilken mån det finns resurser för denna utbyggnad och därmed även i vilken takt den kan ske.

Utskottet anser att avgränsningen av uppdraget – som således inriktas på den icke-fiktiva filmen – är väl motiverad. Vidare bör en sådan etappvis uppbyggnad som förordas kunna ge filmvårdscentralen goda möjligheter att vidareutveckla verksamheten i lämplig takt. Således har utskottet inte låtit sig övertygas om att det är lämpligt att – som föreslås i motion 2001/02:Kr365 (v, c) – låta utreda förutsättningarna för att bygga ut filmvårdscentralen till ett nationalarkiv för rörliga bilder. Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen gör något uttalande av den innebörd som avses i motionen.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr365 (v, c) yrkande 4.

Då det gäller frågan om *huvudmannaskap för filmvårdscentralen* vill utskottet anföra följande.

Utskottet har vid sina överväganden tagit intryck av den del av förslaget i motion 2001/02:Kr365 (v, c) som syftar till att frågan om huvudmannaskap för filmvårdscentralen bör kunna hållas öppen tills vidare. Utskottet anser att de resonemang som förs i budgetpropositionen om en framtida huvudman är alltför knapphändiga och därför behöver fördjupas och förtydligas. I sammanhanget vore det värdefullt om några av de förslag som förts fram remissvägen samtidigt kan få en genomlysning utifrån ekonomiska och praktiska utgångspunkter liksom utifrån effektivitetssynpunkt. Regeringen bör därför ytterligare pröva olika alternativ, bland vilka Filminstitutet också ingår, till framtida huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg. I detta arbete bör kontakter tas med museer, hembygds- och folkrörelser, bildningsförbund, Ludvika kommun m.fl.

För att etablerandet av filmvårdscentralen inte skall fördröjas genom utskottets förslag i fråga om huvudmannaskapet vill utskottet framhålla att det finns skäl för regeringen att ge ett tidsbegränsat uppdrag till Filminstitutet som avser år 2002 och som innebär att Filminstitutet under det året kan fungera som huvudman för verksamheten. Frågan om ett framtida permanent huvudmannaskap bör, som utskottet förordar, under tiden analyseras ytterligare, så att regeringen senast i nästa års budgetproposition kan återkomma till riksdagen beträffande filmvårdscentralens framtida organisationsmodell.

Vad utskottet sålunda anført bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed godkänner riksdagen delvis motion 2001/02:Kr365 (v, c) yrkandena 1 och 2.

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom motion 2001/02:Kr365 (v, c) att det är angeläget att *teknisk kompetens* av olika slag byggs upp och hålls vid liv vid *filmvårdscentralen*. Utskottet utgår från att det vid filmvårdscentralen kommer att finnas kompetens av skiftande slag. Det kan gälla kunskaper som hänger samman med filmmaterialets förändring, teknikutveckling m.m. Utskottet anser att motionsyrkandet inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Yrkande 3 i motion 2001/02:Kr365 (v, c) avstyrks.

Likaledes avstyrker utskottet yrkande 5 i motion 2001/02:Kr365 (v, c). Det finns inte någon anledning att riksdagen skall begära förslag från regeringen om hur ett filmarkiv, som utskottet tolkat såsom filmvårdscentralen i Grängesberg, skall samarbeta med bibliotek och museer.

Utskottet tillstyrker även i övrigt regeringens förslag till medelsanvisning, dvs. att riksdagen skall anvisa 209 738 000 kronor under anslaget.

Slutligen bör i detta sammanhang nämnas att kulturminister Marita Ulvskog på utskottets begäran den 23 oktober 2002 lämnade information om kulturfrågor i EU, bl.a. på filmområdet och det audiovisuella området. Utskottet har därefter tagit del av regeringens faktapromemoria om Europeiska kommissionens meddelande om film (2001/02:FPM13). Av faktapromemorian framgår att syftet med kommissionens meddelande är att avgöra vilka åtgärder som kan vidtas för att öka spridningen av europeiska audiovisuella produkter i Europa, främst med inriktning på biofilm.

Utskottet har – med hänvisning till vad som här har anförts rörande en filmvårdscentral i Grängesberg och bevarande av det filmkulturella arvet – noterat att kommissionen i sitt meddelande framfört åsikten att det finns behov av att agera för att bevara vårt audiovisuella arv, särskilt vad gäller cinematografiska verk (biofilm). Det anses dock inte föreligga någon efterfrågan på ett europeiskt arkiv, utan arkiv bör i stället organiseras nationellt eller regionalt. Kommissionen kommer att undersöka hur situationen ser ut i samtliga medlemsstater.

2.12 Anslaget till forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget

28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

2.12.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37)

Propositionen

Anslaget används för projekt inom Statens kulturråds, ansvarsmuseernas, Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets samt Språk- och folkminnesinstitutets ansvarsområden. Vidare belastas anslaget med del av kostnaderna för grundforskning inom naturvetenskap vid Naturhistoriska riksmuseet.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 37 004 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Under rubriken ”Forskningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 26)” behandlar utskottet anslaget 26:1 Statens ljud- och bildarkiv.

2.13 Anslagen till trossamfund (28:38–28:39)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen
28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund och
28:39 Stöd till trossamfund.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- stöd till Islamic Center i Malmö och
- stödet till Sjukhuskyrkan, *jämför reservation 35 (kd, c, fp)*.

2.13.1 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (28:38)

Propositionen

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund har till uppgift att pröva frågor om statsbidrag till trossamfund.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 2 544 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.13.2 Stöd till trossamfund (28:39)

Propositionen

Målet för det statliga stödet till trossamfund är att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 50 750 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 (i denna del) och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 (i denna del) föreslås en ökning av anslaget med 10 000 000 kronor. Motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 6 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 (i denna del) föreslår att anslaget skall tillföras ytterligare 3 000 000 kronor för att öka lokalbidraget. Enligt motion 2001/02:Kr328 (c) bör stödet till sjukhuskyrkan ses över i syfte att trygga denna angelägna verksamhet. I motion 2001/02:Kr399 (s) yrkas att Islamic Center i Malmö skall bli statsbidragsberättigat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag till medelsanvisning bör bifallas av riksdagen, varför motionerna Fi294 (fp) yrkande 18 (i denna del), 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 (i denna del), 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 6 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 (i denna del) avstyrks och regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrks av utskottet.

Det är regeringen som beslutar vilka trossamfund som är bidragsberättigade och Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund som fördelar statsbidraget. Ett av kriterierna för att ett trossamfund skall bli statsbidragsberättigat är att samfundet bedriver verksamhet på flera platser i landet. *Islamic Center i Malmö* bedriver, enligt Samarbetsnämnden, lokal församlingsverksamhet i Malmö utan att ha någon verksamhet på andra platser i landet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr399 (s).

Beträffande förslaget i motion 2001/02:Kr328 (c) om en översyn av frågan om bidrag till *Sjukhuskyrkan* hänvisar utskottet till den standpunkt, som utskottet redovisade i 2001/02:KrU2 s. 23, nämligen att det ännu är för tidigt att göra en översyn av Samarbetsnämndens statsbidragsfördelning, eftersom de nya reglerna varit i kraft under så kort tid. Motion 2001/02:Kr328 (c) avstyrks.

2.14 Övrigt inom kulturpolitiken

Utskottets förslag i korthet

- Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
- ett nytt anslag benämnt Kulturfond och
 - ett nytt anslag benämnt Möte mellan kulturer.

2.14.1 Kulturfond

Motionen

I motion 2001/02:Kr340 (m) återkommer Moderata samlingspartiet med ett förslag om att 120 miljoner kronor skall anvisas under ett nytt anslag benämnt Kulturfond (yrkande 19). Fonden skall ha till uppgift att stödja nyskapande verksamhet som inte på annat sätt får stöd med offentliga medel. Medel skall anvisas från fonden motsvarande de resurser som mobiliserats genom bidrag, sponsorsinsatser eller på annat sätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid sin behandling av motsvarande motionsyrkande alltsedan riksmötet 1996/97 hänvisat till förekomsten av vissa kulturfonder och ansett att det inte är motiverat med ett riksdagsinitiativ beträffande en sådan typ av fond som nu åter föreslås. Utskottet anser – liksom vid tidigare tillfällen – att användningen av medel som utgår över statsbudgeten inte bör styras av prioriteringar som görs på det sätt som förordas i motionen. Utskottet föreslår att riksdagen avslår 2001/02:Kr340 (m) yrkande 19.

2.14.2 Möte mellan kulturer

Motionerna

I två motioner, nämligen 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del, hemställs att riksdagen skall anvisa 4 miljoner kronor under ett nytt anslag benämnt Möte mellan kulturer. Av den förstnämnda motionen framgår att 1 miljon kronor av dessa medel avses gå till minoritetsgruppers arkiv. Sådana arkiv kan enligt motionen vara avgörande för en minoritetsgrupps vardag och för utvecklingen av den egna kulturen. Återstående 3 miljoner kronor avses användas för utveckling av kulturpolitiken för invandrare och minoriteter. De behöver få ett större utrymme i svenskt kulturliv och ökat stöd för att värna sina språkliga och kulturella identiteter, vilket i sin tur bör kunna öka möjligheterna till dialog och kommunikation mellan olika grupper i samhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill först framhålla att de nationella kulturpolitiska målen gäller för alla i samhället, således även för minoriteter och invandrare. Det ankommer på ansvariga instanser att beakta detta vid beslut om inriktningen av medelsanvändningen inom kulturområdet. För att därutöver särskilt stödja minoriteters och invandrades kultur beräknas medel under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Dessa medel förstärks genom förslag i årets budgetproposition (utgiftsområde 17 s. 35–36 och 73). För främjande av de nationella minoriteternas språk och kultur beräknas 7 miljoner kronor för budgetåret 2002. Detta anges vara ett första steg. Vidare beräknas 3 miljoner kronor för verksamhet

med regionala konsulenter för mångkultur. Inom Kulturrådets förvaltningsanslag (28:1) avsätts dessutom 1,3 miljoner kronor för centrala utbildnings- och utvecklingsinsatser på det mångkulturella området.

Utskottet anser att det inom ramen för utgiftsområdet inte finns utrymme för den ytterligare satsning på minoriteters och invandrades kultur nästa år som föreslås i motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del, varför de avstyrks.

3 Mediepolitik (politikområde 27)

3.1 Inledning

Riksdagen fattade våren 2001 beslut om riktlinjer för de tre public service-företagen Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) under kommande tillståndperiod som sträcker sig från den 1 januari 2002 t.o.m. den 31 december 2005 (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Beslutet innebär bl.a. att radio och TV i allmänhetens tjänst skall ges en stark ställning under perioden. På några punkter förtydligas och förstärks programföretagens uppdrag. Det gäller bl.a. mångfald i nyhets- och samhällsbevakning, fördjupat kulturansvar, insatser för nationella minoriteter och andra språkliga och etniska grupper samt insatser för att göra program tillgängliga för funktionshindrade. UR skall i större utsträckning än i dag koncentrera sina insatser på utbildningsprogram. Kraven på redovisning och revision förtydligas och skärps.

En kommitté skall få i uppdrag att utvärdera den försöksverksamhet med digital ljudradio som pågått sedan år 1995. Kommittén bör enligt vad regeringen anger i budgetpropositionen också få i uppdrag att analysera den digitala radions framtidsförutsättningar.

Genom riksdagens beslut fastställdes också medelstillelningen för år 2002 för de tre programföretagen och TV-avgiftens storlek. För år 2002 kommer SR, SVT och UR att tilldelas sammanlagt 6 265 miljoner kronor. Fr.o.m. den 1 januari 2002 uppgår TV-avgiften till 1 740 kronor per år, vilket innebär en höjning med 6 kronor per månad. Riksdagen beslutade också att ett särskilt distributionskonto skall inrättas för kostnader för TV-distribution i samband med övergången till digital sändningsteknik. Utskottet kommer att i det följande ta ställning till regeringens förslag rörande storleken på den kreditram för år 2002 som skall knytas till distributionskontot.

3.2 Anslagen inom mediepolitiken (27:1–27:4)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

27:1 Statens biografbyrå,

27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland,

27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete samt

27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen.

Vidare bör riksdagen anta regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram.

3.2.1 Statens biografbyrå (27:1)

Inledning

Statens biografbyrå skall granska filmer och videogram som är avsedda att visas vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning. På begäran förhandsgranskas även filmer och videogram för enskilt bruk. Biografbyrån fastställer även åldersgränser för filmer. Vidare kan byrån besluta om att klipp görs i filmer samt om visningsförbud.

Biografbyrån har i samråd med Ekonomistyrningsverket gjort en översyn av nivån på de olika avgifterna och inkommit med ett förslag till regeringen angående höjda avgifter.

Propositionen

Regeringen bedömer att de ökade kostnaderna för Biografbyråns verksamhet motiverar en höjning av avgifterna för att nå en överensstämmelse mellan intäkter och kostnader. Regeringen föreslår därför att tidsavgiften för Statens biografbyrås granskning höjs från 15 kronor till 17 kronor per spelminut vid normal visningshastighet. Regeringen föreslår vidare att avgiften för varje tillståndskort utöver det första höjs från 1 000 kronor till 1 100 kronor. För filmer och videogram med speltider understigande fem minuter föreslås avgiften för varje tillståndskort utöver det första höjas från 75 kronor till 82 kronor. Regeringen anger att skälen till dessa förslag är att avgifterna skall motsvara kostnaderna. Förslagen föranleder en *ändring i lagen* (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram. Lagtexten finns i *bilaga 2* till detta betänkande.

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2002 skall uppgå till 9 363 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås att anslaget skall minskas med 4 500 000

kronor. Minskningen motiveras med ett förslag i motion 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 12, om att filmcensur för vuxna skall avskaffas. (Motion 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 12 har remitterats till konstitutionsutskottet, som behandlar censurfrågor.)

Utskottets ställningstagande

Avgifterna för granskningen skall motsvara kostnaderna. Statens anslag till Biografbyrån avser förvaltningskostnader för tillsynen. Det är emellertid inte möjligt att minska Biografbyråns tillsynsverksamhet innan filmcensuren har avskaffats. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelstilldelning*.

Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till *ändring i lagen* (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram.

Ett av *målen* för Biografbyråns tillsyn är att se till att alla filmer och videogram som visas offentligt, utom de i granskningslagen undantagna, har genomgått byråns granskning. Ett andra delmål är att ”förekomsten av olaga våldsskildringar på videogrammarknaden skall motverkas”. Biografbyrån anför i sin årsredovisning, att det första av delmålen, nämligen granskningsverksamheten, kan anses vara uppfyllt. Byrån framhåller emellertid att det är omöjligt att finna belägg för att tillsynsorganisationen motverkar olaga våldsskildringar på videomarknaden. Utskottet framhöll redan i förra årets budgetbetänkande (2000/01:KrU1 s. 102) att en meningsfull mål- och resultatdialog måste kunna ha sin utgångspunkt i mål som på olika sätt går att följa upp och anmälde sitt intresse för en redovisning av regeringens dialog med Biografbyrån om målformuleringarna och deras tillämpning. Budgetpropositionen innehåller ingen sådan redovisning. Utskottet förutsätter emellertid att dialogen redovisas under det kommande året.

3.2.2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (27:2)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för de kostnader Teracom AB har för rundradiosändningar i Storstockholmsområdet av finländska TV-program, de kostnader Sveriges Television AB har för tillhandahållande och överföring av en svensk programkanal till Finland, de kostnader Comhem AB har för tillhandahållande av den finländska programkanalen till kabelnät på ett antal orter i Sverige samt Sverigefinska Riksförbundets kostnader i samband med utsändning av den finländska programkanalen i Sverige. De sistnämnda kostnaderna baserar sig på överenskommelser mellan riksförbundet och förhandlingsorganisationen Copyswede som företräder vissa rättighetshavarorganisationer. Det svenskfinska televisionsutbytet bedrivs enligt en princip om ömsesidighet.

Propositionen

Systemet med rundradiosändningar av den finländska programkanalen över Storstockholmsområdet och tillhandahållande av programkanalen för kabel-distribution på ett antal orter i Sverige bör enligt regeringen bibehållas tills vidare. Regeringen har noterat att Comhem AB i sitt budgetunderlag har redovisat ett betydligt lägre medelsbehov för år 2001 jämfört med föregående år. De lägre kostnaderna beror på att Comhem AB successivt gått över till digital distribution.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 19 262 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

3.2.3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (27:3)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för svensk medverkan i samarbetsorganet Audiovisuella Eureka och forsknings- och statistikinstitutet Europeiska Audiovisuella Observatoriet. Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 821 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

3.2.4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (27:4)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för stöd till Nordicom-Sverige vid Göteborgs universitet för information om forskningsresultat och utarbetande av medie-statistik m.m.

Propositionen

Regeringen bedömer att verksamheten vid Nordicom-Sverige utgör en viktig resurs för sammanställning och spridning av lättillgänglig information om forskning om medier och kommunikation. Nordicom har under senare år inte fått någon kompensation för ökade kostnader. Vidare har verksamhetens omfattning vuxit bl.a. som en följd av förändringar på medieområdet. Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 300 000 kronor fr.o.m. år 2002.

Regeringen föreslår att anslaget för 2002 skall uppgå till 1 615 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

3.3 Radio- och TV-frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844).

Vidare bör riksdagen bemyndiga regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp på 335 000 000 kronor.

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ett årligt statligt bidrag till Öppna kanaler och
- ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler, *jämför reservationerna 36 (v) och 37 (mp)*.

3.3.1 Ändringar i radio- och TV-lagen (1996:844)

Propositionen

Regeringen föreslår att 9 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) skall upphävas och ersättas med ett nytt kapitel. Som skäl för förslaget anger regeringen bl.a. följande.

I januari 2000 överlämnade regeringen en proposition om kommersiell lokalradio (prop. 1999/2000:55) till riksdagen. I propositionen föreslogs att två nya bestämmelser, 9 kap. 10 och 11 §§, skulle införas i radio- och TV-lagen. När lagförslaget utformades togs inte hänsyn till att en bestämmelse betecknad 9 kap. 10 § redan fanns i lagen. Riksdagen har i maj 2001 antagit förslagen i propositionen (bet. 2000/01:KU22, rskr. 2000/01:222). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2001.

— — —

Regeringen föreslår därför att 9 kap. radio- och TV-lagen ändras så att den gällande lydelsen av bestämmelserna klargörs. Förslaget innebär alltså inte någon ändring i sak. Av lagtekniska skäl upphävs hela nuvarande 9 kap. och ersätts med ett nytt kapitel. Förslaget innebär att bestämmelserna i 9 kap. 1–9 och 11 §§ motsvarar de nuvarande bestämmelserna med samma beteckning. De två bestämmelserna som nu betecknas 9 kap. 10 § motsvaras av de föreslagna 9 kap. 10 och 12 §§.

Regeringens lagförslag framgår av *bilaga 2* i detta betänkande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ändringar i radio- och TV-lagen.

3.3.2 Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution

Propositionen

I propositionen erinrar regeringen om att riksdagen beslutat att ett särskilt distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution skall

inrättas (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Bland annat anförs följande.

Bakgrunden är att distributionskostnaderna för televisionen under kommande tillståndperiod kommer att vara höga på grund av att distributionen sker parallellt med både äldre analog och ny digital sändningsteknik. För att utjämna kostnaderna över tiden inrättas ett distributionskonto till vilket medel förs från rundradiokontot som på sikt motsvarar kostnaderna för SVT:s och UR:s analoga distribution. Från distributionskontot förs medel till programföretagen som motsvarar kostnaderna för TV-distribution via både analoga och digitala marksändningar för SVT och UR. Det successivt ökande underskott på distributionskontot som uppkommer under uppbyggnadsskedet täcks genom lån i Riksgäldskontoret. När TV-sändningarna i det analoga marknätet upphör skall betalningarna från rundradiokontot till distributionskontot fortsätta till dess att underskottet är återbetalt.

Förslaget innebär att riksdagen skall bemyndiga regeringen att för budgetåret 2002 besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot intill ett belopp av 335 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen.

3.3.3 Öppna kanaler

Bakgrund

Möjligheten för medborgarna att genom ideella organisationers radio- och TV-sändningar komma till tals och delta i samhällsdebatten regleras i radio- och TV-lagen (1996:844). I enlighet med bestämmelserna i lagens 8 kap. 5 § är ett *lokalt kabelsändarföretag* en sådan juridisk person som har bildats för att bedriva lokala kabelsändningar och som kan antas låta olika intressen och meningsriktningar komma till tals i sin verksamhet. Ett lokalt kabelsändarföretag skall i sin sändningsverksamhet sträva efter vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet. Radio- och TV-verkets förordnande av lokala kabelsändarföretag skall avse högst tre år.

Enligt 8 kap. 2 § i samma lag skall var och en som äger eller annars förfogar över en anläggning för trådsändning, där TV-program vidareänds till allmänheten och varifrån sändningarna når fler än 100 bostäder i varje kommun där han eller hon har en sådan anläggning, kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för sändningar av TV-program från ett eller flera av Radio- och TV-verket utsedda företag (lokala kabelsändarföretag).

Vidare framgår av skriften *Medieutveckling 2001*, utgiven av Radio- och TV-verket, att ett lokalt kabelsändarföretags sändningar normalt är begränsade till en kommun (s. 112). Radio- och TV-verket förordnar vanligtvis endast ett lokalt kabelsändarföretag i en kommun, men kan förordna fler. Verket kan också meddela förordnande som omfattar mer än en kommun. I dag är 29 lokala kabelsändarföretag förordnade av Radio- och TV-verket.

Tio av de lokala kabelsändarföretagen är medlemmar i *Riksförbundet Öppna kanaler* i Sverige. Förbundet är en allmännyttig ideell förening, öppen för icke-kommersiella lokala TV-kanaler. Förbundets mål är bl.a. att bidra till utvecklandet av en kommunikations- och medieinfrastruktur som tillvaratar och stärker demokratiska grundvärden som yttrandefrihet, informationsfrihet, offentlighet, tankefrihet och jämlikhet. För att uppnå målen verkar förbundet bl.a. för utveckling och tillämpning av s.k. *public access* för att stärka demokrati, yttrandefrihet och offentlighet. (Uppgifterna har hämtats från förbundets hemsida.)

Med *närradio* avses lokala ljudradiosändningar för föreningslivet. Närradion är framför allt de lokala ideella föreningarnas radio och är tänkt som ett språkrör för dessa. För att sända närradio behövs tillstånd av Radio- och TV-verket.

Uppgifterna i det följande har hämtats från Radio- och TV-verkets skrift *Medieutvecklingen 2001*, s. 88.

Försöksverksamhet med närradiosändningar startade i april 1979. Verksamheten blev permanent den 1 januari 1986 och fram till 1988 ökade antalet tillståndshavare kontinuerligt. Därefter har utvecklingen gått i motsatt riktning. Det totala antalet tillståndshavare har på några år halverats, från ca 2 200 tillståndshavare under 1991 till ca 1 210 i maj 2001.

Följande juridiska personer kan ges tillstånd att sända närradio:

- lokala ideella föreningar som bildats för att sända program i närradion eller som bedriver annan verksamhet inom sändningsområdet,
- församlingar och kyrkliga samfund inom Svenska kyrkan,
- obligatoriska sammanslutningar av studerande vid universitet och högskolor och
- sammanslutningar av flera tillståndshavare i ett sändningsområde för gemensamma närradioändamål, dvs. närradioföreningar.

I mars 2001 utgör religiösa föreningar, liksom våren 2000, ungefär en fjärdedel av alla tillståndshavare för närradion. En stor del av de religiösa föreningarna tillhör samfund utanför Svenska kyrkan. Även invandrarföreningar, politiska föreningar och närradioföreningar utgör relativt stora grupper av föreningskategorierna.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid flera riksmöten tagit ställning till och avstyrkt motionsyrkanden som syftar till att stödja verksamheten med *Öppna kanaler* (senast i bet. 2000/01:KrU8 s. 72). Utskottet har därvid framhållit att den kabelsändarverksamhet som bedrivs av ideella organisationer som Riksförbundet *Öppna kanaler* har stor betydelse för grundläggande demokratiska värden såsom yttrandefriheten. Utskottet har emellertid ansett att det i första hand bör vara en fråga för kommuner och landsting att stödja dessa föreningars verksamhet.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr419 (fp) anförs att Öppna kanaler är att betrakta som medborgar-TV, där vanliga människor och föreningar kan komma till tals. De uppbär inte något statlig stöd utan finansieras genom medlemsavgifter, ideella insatser och sporadiskt genom kommunala bidrag. I motionen föreslås att Öppna kanaler skall ges *ett årligt statligt bidrag* på 5 miljoner kronor fr.o.m. år 2002 (yrkande 34 delvis). Även i motion 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås att 5 miljoner kronor skall anvisas för Öppna kanaler fr.o.m. år 2002.

I fyra motioner framförs förslag som bl.a. syftar till *ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler*.

I motionerna 2001/02:Kr400 (mp) och 2001/02:Kr422 (mp) föreslås att regeringen skall överväga att inrätta ett framtida stöd för Öppna kanaler (yrkandena 4 resp. 61). Vidare yrkas i motion 2001/02:Kr325 (s) att Öppna kanaler dels skall få ett statligt stöd, dels skall tillförsäkras en frekvens i hela landet i det digitala markbundna TV-nätet. Slutligen föreslås i motion 2001/02:Kr338 (v) att regeringen skall utreda möjligheterna till statlig finansiering av allemansradio och allemans-TV eller – som det sägs i motionen – Öppna kanaler, vilket är en redan inarbetad beteckning (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Från demokratisk utgångspunkt är det av stort värde att medborgarna har möjlighet att delta och utöva inflytande i samhällslivet och i den politiska processen. Sådana möjligheter för medborgarna öppnas t.ex. genom den verksamhet som bedrivs av lokala kabelsändarföretag såsom Öppna kanaler, där medborgarna själva kan få komma till tals och där de kan följa debatterna i de politiskt beslutande församlingarna, både i Sverige och i EU-parlamentet. I ett öppet samhälle grundat på demokratiska principer är det av stort värde att sådana organisationer medverkar till vidast möjliga yttrande- och informationsfrihet. Utskottets synsätt är helt i överensstämmelse med det av riksdagen fastställda målet för mediepolitiken som bl.a. skall vara att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet.

Utskottet har noterat att Kulturdepartementet – i syfte att öka kunskapen om den lokala TV-verksamheten och dess förutsättningar när det gäller produktion och distribution – kommer att ta initiativ till en hearing som skall ses som ett steg mot en fördjupad dialog om framtiden för Öppna kanaler och andra lokala kabelsändarföretag (se prop. s. 114). Utskottet utgår från att de förslag om statlig finansiering som framförs i här aktuella motioner kommer att aktualiseras i det sammanhanget. Detta innebär inte någon ändring i utskottets tidigare framförda åsikt, nämligen att kommuner och landsting har ett ansvar för att stödja de ideella föreningar som ägnar sig åt radio- och TV-verksamhet regionalt och lokalt. Vidare anser utskottet att även frågan om frekvenstilldelning i det digitala markbundna TV-nätet, som nämns i motion 2001/02:Kr325 (s), bör kunna beläggas i den aviserade hearingen. Det ankom-

mer därefter på regeringen att med utgångspunkt bl.a. från de erfarenheter som utvunnits genom hearingen överväga vilka framtida åtgärder som bör vidtas i dessa hänseenden.

Även frågor om s.k. allemansradio – som närmast torde motsvaras av den verksamhet som bedrivs av ideella närradioföreningar – bör vara intressanta att diskutera utifrån ett demokratiskt perspektiv, bl.a. med hänvisning till de likheter och skillnader som finns mellan de båda medieformerna. Utskottet, som erinrar om att ärenden om närradio inom riksdagen bereds av konstitutionsutskottet, anser sig dock kunna uttala att det är naturligt att frågor om ett eventuellt ekonomiskt statligt stöd till såväl allemansradio som allemans-TV diskuteras samlat i ett sammanhang.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet förslaget i motionerna 2001/02:Kr419 (fp) och 2001/02:Fi294 (fp) att ett *årligt statligt bidrag* skall införas för Öppna kanaler fr.o.m. år 2002 (yrkandena 34 i denna del respektive 18 i denna del).

Utskottet kan inte heller tillstyrka motionsförslag som bl.a. syftar till *ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler*. Därmed avstyrks således motionerna 2001/02:Kr325 (s), 2001/02:Kr338 (v) yrkande 3, 2001/02:Kr400 (mp) yrkande 4 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 61.

4 Ungdomspolitik (politikområde 29)

4.1 Anslagen inom ungdomspolitiken (29:1–29:2)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

29:1 Ungdomsstyrelsen och

29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.

Riksdagen bör godkänna regeringens förslag om statsbidraget till ungdomsorganisationerna.

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

– statsbidrag till generationsövergripande verksamhet, *jämför reservationerna 38 (v), 39 (kd) och 40 (mp)* och

– statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna, *jämför reservation 41 (fp)*.

4.1.1 Ungdomsstyrelsen

Inledning

Hösten 1999 behandlade riksdagen regeringens proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor – ungdomspolitik för demokrati, rättvisa och framtidstro. Regeringen förordade i propositionen att ett system skulle införas med en

generell, sektorsövergripande och målstyrd ungdomspolitik som inkluderar uppföljning och analys.

Riksdagen godkände tre nya mål för ungdomspolitiken:

1. Ungdomar skall ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv.
2. Ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet.
3. Ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande skall tas till vara som en resurs.

Ungdomsstyrelsen skall verka för att målen för den nationella ungdomspolitiken uppfylls. Regeringen utformar de övergripande målen för Ungdomsstyrelsens verksamhet. Regeringen har med utgångspunkt i de tre målen beslutat om 41 delmål för ungdomspolitiken, vilka fungerar som en utgångspunkt för uppföljning och analys av den samlade ungdomspolitiken. Ungdomsstyrelsen skall göra en mera fördjupad analys vart fjärde år. Goda exempel tas fram av Ungdomsstyrelsen för att illustrera olika former av konkret verksamhet som bidrar till att ungdomspolitikens mål uppnås.

Propositionen

Sedan riksdagen antog nya mål för ungdomspolitiken har ambitionshöjningen beträffande Ungdomsstyrelsens uppgifter, bl.a. i fråga om uppföljning och analys av den sektorsövergripande ungdomspolitiken inom både den statliga och kommunala sektorn, följts av förstärkningar av myndighetens förvaltningsanslag. För budgetåret 2002 föreslår regeringen en höjning av anslaget med ytterligare 1 miljon kronor till 17 418 000 kronor genom en omfördelning av medel från anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.

Motionen

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 22 hemställs att anslaget skall minskas med 16 miljoner kronor som en följd av att det i motionen också föreslås en neddragning av de statsbidrag till ungdomsorganisationerna som Ungdomsstyrelsen har att hantera.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har även tidigare år haft att ta ställning till ett motsvarande motionsyrkande om minskning av anslaget. Vid föregående riksmöte avstyrktes yrkandet bl.a. med hänvisning till Ungdomsstyrelsens ökade uppgifter att följa upp och analysera den förda ungdomspolitiken både på det statliga och det kommunala området (bet. 2000/01:KrU1 s. 110–111). Utskottet hänvisade även till att det är viktigt att Ungdomsstyrelsen kan stödja kommunerna i deras arbete inom ungdomsområdet. Utskottet anser att riksdagen bör avslå motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 22.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ökad medelsanvisning under anslaget.

Regeringen redovisar under anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler att Ungdomsstyrelsen även under år 2002 avses få disponera medel från detta anslag för informationsinsatser och utredningsarbete avseende ungdomars nyttjande av samlingslokaler. För år 2001 disponerar styrelsen 4 miljoner kronor för ändamålet.

4.1.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (29:2)

Inledning

Anslaget disponeras för statsbidrag till ungdomsorganisationer enligt förordningen (1994:641) om statsbidrag till ungdomsorganisationer samt för stöd till nationell och internationell ungdomsverksamhet.

EU:s samarbete på ungdomsområdet regleras i Amsterdampfördraget (artikel 149). Av fördragsartikeln framgår att målen för gemenskapens insatser bl.a. skall vara att främja rörligheten för studerande och lärare samt att främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte.

Ett nytt sjuårigt ungdomsprogram, *Ungdom*, påbörjades under år 2000 och sträcker sig fram t.o.m. december 2006. Programmet omfattar delprogrammen Ungdom för Europa (ungdomsutbyte), Europeisk volontärtjänst, Ungdomsinitiativ, Programsamverkan och Stödaktiviteter.

Inom kommissionen pågår ett arbete med att utarbeta en vitbok om ungdomspolitik, ungdomars möjlighet till inflytande och liknande. Enligt kommissionens tidsplan skall vitboken överlämnas till rådet under hösten 2001. Information i frågan kommer att lämnas till utskottet i början av år 2002.

Av budgetpropositionen för år 2002 framgår att Sveriges prioriteringar på det ungdomspolitiska området inom EU-samarbetet gäller ungdomars arbetsmarknad och ungdomsutbyten. Sverige betonar även vikten av ungdomars delaktighet och inflytande inom unionen samt tillvaratagandet av ungdomars egna initiativ som en resurs (utg.omr. 17, politikområde 29).

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget* skall föras upp med 88 889 000 kronor för år 2002, vilket innebär en minskning med 1 miljon kronor. Minskningen finansierar en motsvarande ökning av Ungdomsstyrelsens förvaltningsanslag (29:1).

Riksdagen godkände våren 1994 det nu gällande *statsbidragssystemet* för statens bidrag till ungdomsorganisationerna (prop. 1993/94:135, bet. 1993/94:KrU31, rskr. 1993/94:234). Bidraget består av grundbidrag och särskilt bidrag.

Grundbidraget består av ett fast bidrag och ett rörligt bidrag. Genom dispens kan grundbidrag beviljas vissa organisationer som annars enligt förordningen inte skulle kunna få sådant bidrag.

Särskilt bidrag får lämnas till en organisation om dess ungdomsverksamhet eller en viss tillfällig verksamhet bland ungdomar är av sådan karaktär att den särskilt bör främjas eller om det finns annat särskilt skäl för sådant bidrag.

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna att det nuvarande grundbidraget skall ersättas med ett nytt. Regeringen anser att målen för statsbidraget till ungdomsorganisationerna inte skall förändras.

Det nya grundbidraget skall bestå av tre olika nivåer på kraven för bidrag. Syftet skall vara att en stor del av de ungdomsorganisationer som i dag får statsbidrag i form av särskilt bidrag för sin reguljära verksamhet i stället skall kunna få statsbidrag för denna verksamhet inom grundbidragssystemet. Nybildade ungdomsorganisationer kommer då att kunna komma in i systemet. Vidare kommer ungdomsorganisationers situation att kunna beaktas.

Det nuvarande särskilda bidraget skall behållas. Därigenom kommer det att alltså finnas en kompletterande stödform.

Regeringen anger att även det nya grundbidragssystemet kommer att innebära begränsningar när det gäller bidragsmöjlighet för vuxenstyrda organisationer som helt eller delvis bedriver verksamhet för ungdomar. De generationsövergripande organisationer som genom dispens fått statsbidrag skall även fortsättningsvis kunna söka dispens.

De nya statsbidragsreglerna skall tillämpas från och med år 2004 och därmed ligga till grund för Ungdomsstyrelsens beslut under år 2003 om sådana bidrag för år 2004.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 23 föreslås riksdagen anvisa ett med 72 miljoner kronor minskat *anslag*. Motionärerna anser att en omprövning av bidraget är nödvändig då de flesta ungdomsorganisationer har fått minskat medlemsantal, medan ungdomsaktiviteter som inte får bidrag drar till sig nya grupper av ungdomar.

Frågan om komplettering av statsbidragssystemet behandlas i ett antal motioner.

Enligt fyra motioner väckta hösten 2000, nämligen 2000/01:Kr293 (v) yrkande 4, 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 43, 2000/01:Kr516 (s) och 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 12, och tre motioner väckta under allmänna motionstiden 2001, nämligen 2001/02:Kr247 (mp) yrkande 3, 2001/02:Kr256 (v) och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 25, bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen att bidragsreglerna för statligt bidrag till ungdomsorganisationer bör tillåta *generationsövergripande verksamhet* av olika slag.

I två motioner, 2001/02:Kr203 (kd) och 2001/02:K407 (fp), hemställs om ändrade bidragsregler för de *politiska ungdomsförbunden*. Bidragen bör avse dels ett fast bidrag som är lika för alla organisationerna, dels ett rörligt bidrag baserat på partiernas mandat i riksdagen. I motion 2001/02:K407 (fp) anförs att ett bidrag fördelat enligt medlemsantal strider mot regeringsformens anonymitetsskydd för människors politiska åsikt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det av regeringen föreslagna nya *grundbidragssystemet* för statligt bidrag till ungdomsorganisationer bör införas, då det bl.a. underlättar för nybildade organisationer att kunna komma in i systemet. Det är viktigt att förändra statsbidragssystemet så att det inte hämmar föreningslivets utveckling och förnyelse.

Utskottet anser vidare att de övergripande målen från år 1994 för statsbidragssystemet skall vara oförändrade. Det betyder att målen även fortsättningsvis skall vara att främja demokratisk fostran, jämlikhet och jämställdhet, att medverka till en meningsfull fritid för barn och ungdomar samt att engagera fler ungdomar i föreningslivet. Det skall således även fortsättningsvis aktivt prövas om beviljade statsbidrag till en ungdomsorganisations verksamhet bidrar till att uppfylla målen för bidraget.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det föreslagna nya grundbidragssystemet, som skall börja tillämpas vid bidragsgivningen för år 2004.

Utskottet har vid sin prövning av frågan om en komplettering av statsbidragssystemet med regler, som gör bidrag till *generationsövergripande verksamhet* möjligt mera generellt, funnit att ett sådant system bl.a. skulle innebära många praktiska avgränsningsproblem och även kräva ett ökat anslag. I motionerna har inte några konkreta lösningar på dessa problem förts fram. Inte heller har några kostnadsuppskattningar gjorts.

Utskottet anser att det är ett mycket viktigt inslag i ungdomsorganisationernas verksamhet att ungdomarna själva har ett ansvar och att organisationerna inte är vuxenstyrda. Det skall vara ungdomarnas egna intressen och behov som styr verksamheten. Ungdomarna skall inte erbjudas verksamhet som valts för dem av vuxna.

Utskottet anser dock – liksom regeringen – att de generationsövergripande organisationer som genom dispens fått bidrag även fortsättningsvis skall kunna söka dispens.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr293 (v) yrkande 4, 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 43, 2000/01:Kr516 (s) och 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 12 samt 2001/02:Kr247 (mp) yrkande 3, 2001/02:Kr256 (v) och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 25.

Vid riksmötet 1999/2000 behandlade utskottet motioner om statsbidraget till de *politiska ungdomsorganisationerna* (bet. 1999/2000:KrU4 s. 42–43). Både konstitutionsutskottet, som yttrade sig till kulturutskottet över förslagen, och kulturutskottet ansåg att om storleken på bidraget skulle göras beroende av ett partis riksdagsmandat skulle detta innebära att huvudtankarna i gällande system frångicks. Det är nämligen omfattningen av organisationens egen verksamhet som skall avgöra bidragets storlek. Med hänvisning till de båda utskottens tidigare uttalande avstyrker utskottet de nu aktuella motionerna 2001/02:Kr203 (kd) och 2001/02:K407 (fp).

Utskottet anser att bidraget till ungdomsorganisationerna är en viktig del av ungdomspolitikerna då det är ett stöd till ungdomars eget engagemang och

möjligheter till inflytande. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelstilldelning under *anslaget* och avstyrker motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 23 om en minskning av anslaget med 72 miljoner kronor.

4.2 Övrigt inom ungdomspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om
– ett nytt anslag benämnt KUL-bidrag

4.2.1 KUL-bidrag

Motionen

I motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 4 återkommer Centerpartiet med ett förslag om att ett särskilt anslag benämnt KUL-bidrag skall inrättas för stöd till ungdomars kultur. Motionärerna föreslår att anslaget skall föras upp med 100 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade ett motsvarande yrkande om införande av ett nytt anslag, KUL-bidrag, vid föregående riksmöte (bet. 2000/01:KrU1 s. 112). Med hänvisning till vad utskottet där anförde, bl.a. om att barn och ungdomar självfallet omfattas av det kulturpolitiska målet om allas delaktighet i kulturen och att de allt sedan år 1996 är prioriterade inom kulturpolitiken och bör få del av de bidrag som lämnas under kulturanslagen, avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 4.

5 Folkrörelsepolitik (politikområde 30)

5.1 Anslagen inom folkrörelsepolitiken (30:1–30:4)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

30:1 Stöd till idrotten,

30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet samt

30:4 Stöd till friluftorganisationer.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag och med delvis bifall till andra motionsförslag under anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler anvisa 29 miljoner kronor under anslaget, en ökning i förhållande till regeringens förslag med 10 miljoner kronor. Motionsförslag om minskat anslag bör därmed avslås.

Riksdagen bör vidare godkänna att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2002 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor.

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- en översyn av anslaget 30:2 ur handikappsynpunkt, *jämför reservation 42 (m, c)* och
- formerna för översynen av de allmänna samlingslokalerna, *jämför reservation 43 (c)*.

5.1.1 Stöd till idrotten (30:1)

Inledning

Från anslaget utgår bidrag till Sveriges Riksidrottsförbund (RF) för den verksamhet som bedrivs av förbundet och till förbundet anslutna organisationer.

De övergripande syftena med statsbidraget är att stödja verksamhet som

- bidrar till att utveckla barns och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande,
- gör det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion,
- syftar till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet,
- främjar integration och god etik,
- bidrar till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor (prop. 1998/99:107, bet. 1999/2000:KrU3, rskr. 1999/2000:52).

I propositionen anges att det under år 2000 har genererats ett överskott från det värdeautomatspel som AB Svenska Spel har koncession på att bedriva. Av överskottet har 200 miljoner kronor tillförts idrottsrörelsen under år 2001. Denna siffra kan jämföras med det överskott på 93 miljoner kronor som gene-

rerades från överskottet från värdeautomaterna och som tillfördes idrottsrörelsen år 2000.

Propositionen

För att tillmötesgå behovet av förstärkta insatser och resurser inom idrottsforskningen avser regeringen att även år 2002 tillföra ökade medel till detta ändamål inom ramen för anslaget Stöd till idrotten.

Mot bakgrund av den positiva utvecklingen av överskottet från värdeautomatspelet och av att det lokala aktivitetsstödet under år 2002 inte omfattar ungdomar över 20 år, bedömer regeringen att utrymme kan skapas inom anslaget, i den del som disponeras för lokalt aktivitetsstöd, för att stärka stödet till specialidrottsförbunden.

En överföring på 2 miljoner kronor föreslås av regeringen från anslaget 30:1 Stöd till idrotten till anslaget 30:4 Stöd till friluftorganisationer.

Anslaget för år 2002 föreslås av regeringen anvisas 455 240 000 kronor.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen godkänner att regeringen på *AB Svenska Spels* bolagsstämma år 2002 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del föreslår motionärerna att anslaget skall ökas med 7 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna påpekar att många barn i dag inte är aktiva i någon idrottsförening. Ökningen av medlen bör enligt motionärerna användas till att bekosta skolgårdar och allmänna grönområden så att dessa kan locka barnen till spontanidrott.

I motionerna 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del, 2001/02:Kr427 (fp) yrkande 9 och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del föreslår motionärerna en höjning av anslaget med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. De extra medlen skall enligt motionärerna gå till idrottsforskning, dopningsbekämpning samt till integrations- och jämställdhetsfrämjande insatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att förorda en medelsanvisning som överstiger den som regeringen har föreslagit. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr343 (c) i denna del, 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34 i denna del, 2001/02:Kr427 (fp) yrkande 9 och 2001/02:Fi294 (fp) yrkande 18 i denna del samt beslutar att anvisa medel under *anslaget* i enlighet med regeringens förslag. Utskottet vill i sammanhanget påminna om att det är viktigt att kommunerna bl.a. genom sin planering ser till att det finns grönområden, skolgårdar och lekplatser som stimulerar barnen till rörelselekar och spontanidrott.

Utskottet anser i likhet med regeringen att en del av överskottet från AB Svenska Spels verksamhet skall lämnas som ett samlat bidrag till idrotten även för budgetåret 2002. Riksdagen bör därför enligt utskottets mening godkänna att regeringen på *AB Svenska Spels* bolagsstämma år 2002 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor.

5.1.2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (30:2)

Inledning

Bidrag till allmänna samlingslokaler lämnas för köp, ny- eller ombyggnad, standardhöjande reparationer eller för handikappanpassning som utförs utan samband med andra bidragsberättigande åtgärder.

Inom anslaget avsätts dessutom medel till Ungdomsstyrelsen för fördelning av bidrag för informationsinsatser och utredningsarbete avseende ungdomars nyttjande av samlingslokaler.

I propositionen uppges att regeringen avser att se över stödformen bl.a. vad gäller stödets effekter och lokalernas betydelse för medborgarnas möjligheter till deltagande och inflytande i samhällslivet och i de politiska processerna. Utskottet har inhämtat att regeringen avser att under hösten 2001 besluta om direktiv för en utredning.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen under *anslaget* anvisar 19 miljoner kronor.

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr216 (s, v, mp) föreslår att *anslaget* skall ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag och att under anslaget således skall anvisas 29 miljoner kronor. Motionärerna påpekar bl.a. att samlingslokalerna är en av de viktiga grundpelarna i vårt demokratiska samhälle och att samhället måste erbjuda en infrastruktur av allmänna samlingslokaler för det engagemang som den ideella sektorn genererar (yrkande 1).

Även motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr283 (kd), 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 7, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del och 2001/02:N265 (kd) yrkande 8 föreslår en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller att bidragen är väsentliga inte minst ur ett lokalt och regionalt utvecklingsperspektiv samt att samlingslokalerna ofta är den enda samlingspunkten för barn- och ungdomsarbete samt för kulturverksamhet.

Motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr288 (c) och 2001/02:Kr343 (c) i denna del föreslår att samhället bör stödja upprustning och standardhöjningar av allmänna samlingslokaler med ytterligare 21 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, dvs. 40 miljoner kronor till anslaget sammanlagt.

Motionärerna framhåller att statsbidraget till de allmänna samlingslokalerna skall ses som del av satsningarna på att hela Sverige skall leva och utvecklas.

I motion 2001/02:Kr411 (c) vill motionären att anslaget skall räknas upp till 50 miljoner kronor, dvs. 31 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit. Motionären understryker att tillgången till samlingslokaler är grundläggande för landsbygdsutvecklingen.

Enligt motionärerna bakom motion 2001/02:Kr412 (s) bör stödet utökas och utvecklas.

Motionärerna bakom motion 2001/02:So616 (s, v, kd, c, fp, mp) anser att frivilligorganisationerna bör stöttas och att detta bör ske genom en förstärkning av anslaget till allmänna samlingslokaler (yrkande 7).

I motion 2001/02:Kr281 (s) framhålls vikten av att statliga medel även i fortsättningen finns för byggande av allmänna samlingslokaler.

Enligt motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) bör anslaget avskaffas. Motionärerna anser det vara en kommunal uppgift att tillgodose behovet av samlingslokaler. Bidraget till handikappanpassning av lokalerna bör enligt motionärerna anslås från ett annat utgiftsområde (yrkande 24).

I motion 2001/02:Kr209 (c) föreslås att medel under anslaget skall avsättas för att de *hörselskadades* problem skall uppmärksammas och åtgärdas (yrkande 2).

Motionärerna bakom motion 2001/02:So240 (c) hemställer att en *översyn av bidraget görs ur handikappsynpunkt* (yrkande 18).

Enligt motionärerna bakom motion 2001/02:Kr280 (c) bör den översyn som skall ske göras i en parlamentariskt sammansatt kommitté och utföras i former som gör att *företrädare för förenings- och kulturliv* kan följa arbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med flertalet motionärer att de allmänna samlingslokalerna är av stor betydelse för en rad olika organisationer och är en viktig grundpelare i det demokratiska samhället. Samlingslokaler i hela landet bidrar till att stärka den lokala identiteten, gemenskapen och demokratin. Om dessa viktiga värden skall kunna vidmakthållas och utvecklas krävs det enligt utskottet goda mötesplatser. För att göra detta möjligt anser utskottet att anslaget bör tillföras 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Riksdagen bör därför med bifall till motion 2001/02:Kr216 (s, v, mp) yrkande 1 och delvis bifall till regeringens förslag och till motionerna 2001/02:Kr281 (s), 2001/02:Kr283 (kd), 2001/02:Kr412 (s), 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 7, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del, 2001/02:N265 (kd) yrkande 8 och 2001/02:So616 (s, v, kd, c, fp, mp) yrkande 7 samt med avslag på motionerna 2001/02:Kr288 (c), 2001/02:Kr340 (m) yrkande 24, 2001/02:Kr343 (c) i denna del och 2001/02:Kr411 (c) anvisa 29 miljoner kronor.

Beträffande yrkandet i motion 2001/02:Kr209 (c) om hjälpmedel för *hörselskadade* i allmänna samlingslokaler anser utskottet att det får ankomma på

Boverket att pröva och mot varandra väga ansökningar om bidrag till de olika ändamål som kan finansieras inom anslaget. Utskottet avstyrker därmed motion 2001/02:Kr209 (c) yrkande 2.

Beträffande den *översyn av bidraget ur handikappsynpunkt* som efterlyses i motion 2001/02:So240 (c) utgår utskottet från att en sådan översyn kommer att ske när regeringen nu ser över stödformen. Utskottet avstyrker därmed motion 2001/02:So240 (c) yrkande 18.

Som angetts ovan har regeringen för avsikt att tillkalla en särskild utredare för att undersöka och analysera frågor rörande *allmänna samlingslokaler*. Utskottet finner inte skäl för riksdagen att ha synpunkter på sammansättningen och utredningens bedrivande i enlighet med motionärernas hemställan i motion 2001/02:Kr280 (c). Utskottet förutsätter dock att *utredningsarbetet* kommer att ske i sådana *former* att företrädare för förenings- och kulturliv kan följa arbetet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr280 (c).

5.1.3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (30:3)

Inledning

Bidraget skall användas till kostnader för kvinnoorganisationernas centrala verksamhet samt för förnyelse och utveckling av verksamheten.

Målet för statsbidraget är att stärka kvinnornas ställning i samhället i syfte att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

En särskild utredare som har sett över statsbidraget till kvinnoorganisationer överlämnade år 2000 betänkandet Statligt stöd till kvinnoorganisationer och jämställdhet (SOU 2000:18). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Propositionen

År 2002 förs ett engångsbelopp om 1,5 miljoner kronor över från utgiftsområde 14, anslaget 24:2 Särskilda jämställdhetsåtgärder. Under utgiftsområde 14 anføres att beloppet avses användas för stöd till s.k. paraplyorganisationer.

Regeringen föreslår att riksdagen under *anslaget* anvisar 4 932 000 kronor.

Motionen

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) anser att den största delen av stödet till kvinnoorganisationerna bör flyttas till utgiftsområde 14. Anslaget bör därmed minska med 3,4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 25).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att stödet till kvinnoorganisationerna fyller en viktig funktion för att upprätthålla och vidareutveckla kvinnors position i det svenska sam-

hället. I avvaktan på regeringens ställningstagande till betänkandet Statligt stöd till kvinnoorganisationer och jämställdhet (SOU 2000:18) anser utskottet i likhet med regeringen att anslaget engångsvis bör ökas med 1,5 miljoner kronor. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till *medelsanvisning* och avstyrker motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 25.

5.1.4 Stöd till friluftorganisationer (30:4)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för att ge bidrag till friluftorganisationer.

Stödet till friluftorganisationerna ingick till och med år 1999 som en del av anslaget Stöd till idrotten. Från och med år 2000 utgör statens stöd ett eget anslag riktat direkt till främjandeverksamheten.

Under år 1999 genomförde en arbetsgrupp inom Regeringskansliet en översyn av statens stöd till friluftorganisationer (Ds 1999:78). Arbetsgruppen föreslog bland annat att det dåvarande statliga friluftsstödet som anvisats via idrottsanslaget i fortsättningen skulle kunna utgå under ett särskilt anslag till ideella organisationer som bedriver eller främjar friluftsliv och i övrigt fyller de villkor som ställs. Det statliga stödet borde enligt arbetsgruppen i första hand ges i form av organisationsbidrag. Organisationerna skall själva lägga fast målet för sin verksamhet. I de fall staten och organisationerna är överens om att viss verksamhet är särskilt angelägen att driva bör staten enligt arbetsgruppen även kunna ge verksamhetsbidrag.

Propositionen

För att stärka friluftslivet och dess organisationer föreslår regeringen att anslaget 30:4 Stöd till friluftorganisationer ökar med 2 miljoner kronor från och med år 2002. Finansieringen sker genom överföring från anslaget 30:1 Stöd till idrotten.

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2002 anvisas 15 miljoner kronor.

Motionen

Motionärerna bakom motion 2001/02:Kr340 (m) anser att *stödet* till friluftorganisationer skall minskas med 4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 26).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning beträffande stödets storlek och tillstyrker i enlighet härmed regeringens förslag till *medelsanvisning* och avstyrker motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 26.

5.2 Övrigt inom folkrörelsepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
– ett nytt anslag benämnt Utveckling av den ideella sektorn.

5.2.1 Utveckling av den ideella sektorn

Tidigare riksdagsbehandling

Stöd till ideell verksamhet infördes fr.o.m. budgetåret 1993. Stödet skulle stimulera organisationer som bedrev barn- och ungdomsverksamhet att starta eller ta över verksamheter som bedrevs i offentlig regi. Syftet var att utveckla generationsövergripande verksamheter i nya former. Anslaget uppgick till 17 800 000 kronor (prop. 1992/93:100 bil. 14 s. 113–114, bet. 1992/93:KrU12, rskr. 1992/93:196). Året därpå tillsatte regeringen Beredningen för främjande av den ideella sektorns utveckling (C 1993:A). Syftet var att initiera olika utrednings- och forskningsprojekt för att utveckla den ideella sektorn och att se över rollfördelningen mellan ideell, offentlig och privat sektor (prop. 1993/94:100 bil. 14 s. 23–25).

Riksdagen beslutade med anledning av förslag i budgetpropositionen hösten 1996 att stödet fr.o.m. år 1997 skulle riktas i större utsträckning och främst ges till sådana projekt som bedömdes som strategiskt intressanta för en demokratisk utveckling. Regeringen betonade i propositionen särskilt intresset av att få till stånd projekt i storstädernas förortsområden. Med hänsyn till att anslaget fick en förändrad inriktning bytte anslaget namn till Stöd till demokratiutveckling. Anslaget uppgick till 8 133 000 kronor (prop. 1996/97:1 utg.omr. 17, bet. 1996/97:KrU1 s. 206, rskr. 1996/97:132).

I 1998 års budgetproposition föreslogs av regeringen och beslutades av riksdagen att anslaget Stöd till demokratiutveckling skulle föras över från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar. Stödet skulle ingå i ett nytt anslag benämnt Integrationsåtgärder. Anslaget skulle enligt regeringen disponeras för åtgärder för att stimulera integrationsprocessen i samhället samt för åtgärder som förebygger och motverkar diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Anslaget tilldelades 68 097 000 kronor.

Motionerna

Motionärerna bakom motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 1 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del framhåller bl.a. att den ideella sektorn är en kraft och en tillgång i det kulturella nätverket som inte kan dirigeras uppifrån, men som kan stödjas på ett positivt sätt av statsmakterna. Motionärerna vill se en nystart på det nationella stödet för utveckling av den ideella sektorn och anser därför att ett nytt anslag bör inrättas som bör tillföras 5 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill i likhet med motionärerna framhålla vikten av den verksamhet som sker inom den sociala ekonomin eller den s.k. tredje sektorn, dit bl.a. ideella föreningar, vissa stiftelser, kooperativ och liknande sammanslutningar brukar hänföras. Utskottet är dock inte berett att som motionärerna föreslår tillstyrka att medel omfördelas från andra anslag inom givna ramar för utgiftsområde 17 i syfte att för budgetåret 2002 införa ett *nytt anslag* för de ändamål som tas upp i motionen. Utskottet avstyrker därför motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 1 och 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 i denna del.

6 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)

6.1 Anslagen inom folkbildningspolitiken (25:1–25:3)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

25:1 Bidrag till folkbildningen,

25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen och

25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning.

Riksdagen bör besluta om bemyndigande för regeringen att, i fråga om anslaget 28:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor.

Riksdagen bör vidare avslå motionsförslagen om

- vissa utvidgade uppdrag för folkbildningsutredningen, *jämför reservationerna 44 (v), 45 (c) och 46 (m)*,
- en särskild demokratisatsning, *jämför reservation 47 (kd)* och
- kvalificerad musikutbildning.

6.1.1 Bidrag till folkbildningen (25:1)

Inledning

Regeringen redovisar under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning sina insatser, sin resultatbedömning samt analys och slutsatser beträffande folkbildningen (prop. 2001/02:1, volym 8, s. 77–85). Förslaget om medelsanvisning under anslaget återfinns emellertid under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Den redan i föregående års budgetproposition aviserade utredningen för att genomföra en statlig utvärdering av folkbildningen har nu tillsatts av regeringen (dir. 2001:74). Uppdraget skall redovisas senast den 15 mars 2004.

Propositionen

Den särskilda satsningen på vuxenutbildning, Kunskapslyftet, avslutas som projekt den 1 juli 2002. Riksdagen har godkänt att ett nytt riktat statsbidrag införs fr.o.m. 2003, vilket den 1 januari 2006 inordnas i det generella folkbildningsanslaget (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229). För år 2002 beräknas medel för ca 8 700 platser vid folkhögskolor inom den särskilda satsningen på vuxenutbildning.

Till utvecklings- och försöksverksamhet inom folkhögskolor och studieförbund beräknar regeringen 10 000 000 kronor. Till föreningen Nordisk folkhögskola i Genève föreslås medel motsvarande föregående års tilldelning. För utveckling av läromedel som riktar sig till studerande som har teckenspråk som första språk har ca 1,4 miljoner kronor beräknats under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 25:14 Nationellt centrum för flexibelt lärande. En motsvarande minskning av anslaget Bidrag till folkbildningen har gjorts.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 2 522 556 000 kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:Kr340 (m) yrkandena 20 och 21 föreslås att *anslaget* minskas med sammanlagt 1 200 miljoner kronor. Minskningen föranleds dels av att bidraget till folkhögskolorna föreslås bli överfört till utgiftsområde 16, dels av en besparing på 300 miljoner kronor.

Ett antal motionsyrkanden har anknytning till den nyligen tillsatta statliga *Folkbildningsutredningen*.

I motion 2001/02:Kr225 (v) yrkas att en arbetsgrupp bör tillsättas för att se över kommunernas, landstingens och statens ekonomiska ansvar för folkbildningen och för att få till stånd en dialog parterna emellan om vad det nationella ansvaret för folkbildningen innebär. I motion 2001/02:Kr263 (kd) yrkande 1 framhålls att den ideella sektorns betydelse för utvecklingen av folkhögskolorna bör belysas i utredningen. En större intervjuuppföljning bör enligt motion 2001/02:Kr263 (kd) yrkande 2 göras om vad folkhögskolan har betytt för den enskildes livskvalitet. Enligt motion 2001/02:Kr276 (m) bör kriterierna för statsbidragsfördelningen mellan studieförbunden ändras. Motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 7 syftar till att Folkbildningsrådet skall överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomarnas kulturaktivitet inom folkbildningen.

I motion 2001/02:Kr205 (m) yrkandena 4 och 5 föreslås att utredningen får i uppdrag att se över frågan om det finns samordningsvinster att göra vid en *samorganisering av studieförbund och amatörkulturorganisationer* på samma sätt som i Dansk Folkeoplysnings Samråd i Danmark.

I motion 2001/02:Kr413 (mp) yrkas en översyn av möjligheterna att kunna betrakta *kompletterande skolor* som folkbildning, vilket skulle medföra att de skulle kunna få statsbidrag genom Folkbildningsrådet. Enligt motion

2001/02:Ub549 (kd) yrkande 4 bör folkbildningen inte glömmas bort när det gäller det livslånga lärandet. Vidare bör även andra vuxenutbildningsanordnare än komvux ges rätt att utfärda *betyg*.

I motion 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 2 hemställs om en *folkbildnings-satsning om demokrati*.

Enligt motion 2001/02:Kr415 (s) behövs extra medel till kvalificerade musikutbildningar vid folkhögskolor.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är regeringens förslag till anslagsnivå för år 2002 väl avvägd. Utskottet vidhåller den uppfattning som redovisats i tidigare års betänkanden (senast i 2000/01:KrU1 s. 123), nämligen att en sådan avsevärd besparing på *anslaget* som föreslås i motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 21 allvarligt skulle motverka syftet med statsbidraget. Utskottet vidhåller också sin tidigare redovisade uppfattning om att medelsanvisningen till folkbildningen inte bör delas upp mellan två utgiftsområden på det sätt som föreslås i motionens yrkande 20. Yrkandena avstyrks av utskottet, som tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

De förslag om olika slag av *översyn av folkbildningen* som framförs i motionerna 2001/02:Kr225 (v), 2001/02:Kr263 (kd) yrkandena 1 och 2, 2001/02:Kr276 (m) och 2001/02:Kr279 (c) yrkande 7 bör enligt utskottets mening vara tillgodosedda genom direktiven (dir. 2001:74) för den nyligen tillkallade utredningen för statlig utvärdering av folkbildningen. Yrkandena avstyrks därmed.

De förslag om att utreda eventuella samordningsvinster med att *sammansföra studieförbund och amatörkulturorganisationer* som framförs i motion 2001/02:Kr205 (m) yrkandena 4 och 5 avstyrks. Studieförbundens och amatörkulturorganisationernas samarbete bör enligt utskottets mening kunna fortgå utan en speciell statlig reglering.

Utskottet anser att det är viktigt att värna om folkbildningens särprägel och vill betona att den är fri och frivillig, att den inte är bunden av någon läroplan eller några centralt fastställda kursplaner samt att den bygger på deltagarnas fria kunskapssökande. Några betyg eller examina bör därför inte införas inom folkbildningen. Den speciella yrkesutbildning som erbjuds genom *kompletterande utbildning* bör av nyss nämnda skäl enligt utskottets mening inte heller införas i folkbildningen. Den *examinationsrätt* som föreslås i motion 2001/02:Ub549 (kd) yrkande 4 liksom förslaget i motion 2001/02:Kr413 (mp) om en översyn av kompletterande skolor avstyrks därför av utskottet.

När det gäller yrkandet om en särskild *demokratisatsning*, som framförs i motion 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 2, avstyrker utskottet yrkandet med hänvisning till den uppfattning som utskottet redovisade i sitt betänkande 2000/01:KrU7 s. 17.

Anordnarna av det fria och frivilliga folkbildningsarbetet skall i enlighet med sin verksamhetsform, arbetsmetod, ideologiska profil och pedagogiska metod själva lägga fast målen för sin verksamhet och anordna

statsbidragsstödd verksamhet inom de gränser som de av riksdagen fastlagda syftena med statsbidraget ger. Riksdagen eller regeringen bör därför inte göra något uttalande eller ge något uppdrag som gäller en särskild demokratisatsning inom ramen för folkbildningsbidraget.

Tre yrkanden om ett särskilt bidrag till *kvalificerad musikutbildning* behandlades senast i vårens folkbildningsbetänkande (2000/2001:KrU7). Utskottet vidhåller den uppfattning som anfördes då.

Utskottet påminner om att riksdagen år 1999 avstyrkte motionsyrkanden om bibehållande av det särskilda bidraget till kvalificerad musikutbildning. Beslutet motiverades med att principerna från år 1991 om Folkbildningsrådets ansvar för bidragsfördelningen inte borde ändras. Utskottet anförde vidare att även kommuner och landsting bidrar till verksamheten vid folkhögskolorna och att de kan välja att ge extra resurser till sådan verksamhet som de bedömer som särskilt viktig.

Med det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr415 (s).

6.1.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (25:2)

Inledning

Under anslaget anslås medel till Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen. Från anslaget finansieras sedan den 1 januari 2001 assistansinsatser för samtliga studerande inom folkhögskolan som har behov av assistans. Vidare anslås medel till Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet, som ansvarar för fördelningen av statsbidrag till folkhögskoleförlagd teckenspråksutbildning, tolkutbildning för döva, dövblinda och vuxendöva samt teckenspråkslärarutbildning.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen *bemyndigar* regeringen att under 2002, i fråga om det obetecknade anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 000 000 kronor efter 2002.

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2002 skall uppgå till 74 843 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att regeringen *bemyndigas* att besluta om stöd till funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 000 000 kronor efter år 2002.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelstilldelning*.

6.1.3 Bidrag till kontakttolkutbildning (25:3)

Propositionen

Under anslaget anslås medel för kontakttolkutbildning vid folkhögskolor och studieförbund. Enligt regeringens uppfattning bör bidrag inom ramen för det befintliga anslaget också kunna ges till kontakttolkutbildning i minoritetsspråk.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2002 skall uppgå till 9 416 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstillelning.

7 Forskning under utgiftsområde 17 (politikområde 26)

7.1 Anslaget till Statens ljud- och bildarkiv (26:1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget 26:1 Statens ljud- och bildarkiv.

Inledning

Statens ljud- och bildarkiv skall genom att samla in, bevara och tillhandahålla offentliggjorda ljudupptagningar och rörliga bilder möjliggöra forskning om svensk kultur och samhälle samt bidra till att bevara kulturarvet.

Propositionen

Regeringen konstaterar att Statens ljud- och bildarkiv under en längre tid har verkat med nuvarande uppgifter och verksamhetsinriktning och anför att det regelverk som styr verksamheten, framför allt pliktexemplarslagen (1993:1392), har varit i huvudsak oförändrat en längre tid. 1990-talets stora förändringar i utbud, struktur, teknologi och distributionsformer inom ljud- och bildmedier medför, enligt regeringens, att det kan finnas ett behov av att anpassa villkoren för leveransplikt av ljud- och bildmedier till dagens mediasituation. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning för att göra en översyn och utvärdering av Statens ljud- och bildarkivs uppgifter och det regelverk som styr verksamheten (utg.omr. 16, s. 253).

Regeringen föreslår (utg.omr. 17) att anslaget för år 2002 skall uppgå till 39 670 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Under rubriken Kulturpolitik (politikområde 28) behandlar utskottet anslaget 28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.

8 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 2 (politikområde 2)

8.1 Anslaget till Lotteriinspektionen (2:1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget 2:1 Lotteriinspektionen.

Inledning

Lotteriinspektionen är central förvaltningsmyndighet för frågor som rör spel och lotterier som anordnas för allmänheten.

Enligt budgetpropositionen avser regeringen att under år 2002 inleda en översyn av inspektionens finansiering och organisation. I översynen kommer också de förslag till förändring av Lotteriinspektionens verksamhet och organisation som föreslås i betänkandena Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (SOU 2000:9) och Från tombola till Internet (SOU 2000:50) att övervägas. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under år 2002 med förslag kring den framtida myndighetens uppgifter.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 33 797 000 kronor under anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Förändrade kulturpolitiska mål (punkt 1)

av Lennart Kollmats (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr419 yrkande 1.

Ställningstagande

Jag anser att kulturpolitiken aldrig får reduceras till ett verktyg för att lösa andra problem i samhället såsom arbetslöshet, regional obalans, bristande jämställdhet eller liknande. Kulturens värde kan och får inte mätas endast i konkreta mål som t.ex. arbetstillfällen.

Kulturpolitiken får och kan inte sträva efter att styra kulturlivets utveckling. Den skall däremot ge starka impulser, bestämt försvara de demokratiska principerna om tanke- och yttrandefrihet samt garantera förutsättningarna – ekonomiska och organisatoriska – för en sund vardag när det gäller produktion, distribution och mottagande av kultur. Därför måste kulturpolitiken struktureras av konkreta och mätbara mål – det måste kunna gå att avgöra om kulturpolitiken uppnått sitt syfte eller inte. I dag finns det stora brister inom detta område, vilket Folkpartiet liberalerna tidigare påpekat. De kulturpolitiska mål som fastställdes under 90-talet måste förändras för att uppnå större klarhet.

Frihet, mångfald och kvalitet är grundprinciperna i den liberala kulturpolitiken. En framåtsyftande kulturpolitik, som skapar goda förutsättningar för ett fritt, utmanande och ständigt förnyande kulturliv, tillgängligt för alla, är nödvändig för ett gott samhälle och bör ha dessa grundprinciper som mål.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 1 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om förändrade mål för kulturpolitiken.

2. Ytterligare ett kulturpolitiskt mål (punkt 2)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 1.

Ställningstagande

Miljöpartiet framför i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 1 att kulturpolitik även skall främja ett personligt ansvarstagande för naturen, miljön och vår omgivning, så att ett större ekologiskt medvetande uppnås. Som kulturpolitisk grund finns de av riksdagen fastställda kulturpolitiska målen. Miljöpartiet står bakom dessa mål, men föreslår i motionen att de skall kompletteras med ytterligare ett mål, nämligen ”att verka för en hållbar livsstil som utvecklar förmågan att hantera sitt liv med minskat beroende av myndigheter och snävt marknadstänkande”.

Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 1 tillkännage för regeringen som sin mening att ytterligare ett mål bör gälla för kulturpolitiken.

3. De nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal m.m. (punkt 3)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr701 yrkande 4 och bifaller delvis motion 2001/02:Kr422 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att det är av avgörande betydelse för den enskilda människan att de av riksdagen fastställda nationella kulturmålen fortfarande gäller när flera län bildar stora regioner. Lokalt självbestämmande får aldrig innebära att kulturen skall behöva konkurrera med äldre värden, om skatten exempelvis sänks. De nationella målen värnar yttrandefriheten, den kulturella mångfalden och kulturarvet. Eget skapande, ett rikt kulturutbud och ett levande kulturarv ger förutsättningen för kritiskt tänkande och självständigt handlande individer. Därför bör de nationella målen inte vara förhandlingsbara i lokala avtal.

Riksdagen bör med bifall till motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 4 och med delvis bifall till motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 2 och 3 tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om de nationella kulturpolitiska målen i lokala och regionala avtal m.m.

4. Utgångspunkterna för kulturpolitiken (punkt 4)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr205 yrkande 1.

Ställningstagande

Moderata samlingspartiets kulturpolitik utvecklas i motion 2001/02:Kr205 (m). Där framhålls att en ny tid kräver en ny kulturpolitik. Sedan riksdagen 1996 senast fattade ett principbeslut om inriktningen av kulturpolitiken, dvs. för fem år sedan, har mycket hänt inom kulturen. Internet är snart var mans dagliga redskap, MPEG har förändrat vårt sätt att lyssna på musik, ICQ har över 100 miljoner användare jorden runt som kommunicerar med varandra i realtid och byter freeware, bilder och mycket annat med varandra, digital TV kommer snart att finnas i de flesta hushåll och DVD-spelare börjar ta över videons roll.

Kulturpolitiken bör vidare utgå från att kulturen har blivit alltmer gränslös. Gästspel av teatergrupper från andra världsdelar, konstutställningar med konstnärer från hela världen och författare från andra språkområden är tillgängliga för alltfler.

Vi föreslår bl.a. mot denna bakgrund en strategi för en mer dynamisk kulturpolitik. Det är en strategi som tar hänsyn till att kulturlandskapet – i Sverige och världen – förändras i en allt snabbare takt. Staten måste renodla sitt kulturansvar. Staten skall göra mindre, men det som den skall göra skall göras mycket bättre än vad fallet är i dag och med inriktningen på sådant som ingen annan kan göra. Funktionshinderades självklara rätt till tillgång på ett rikt och varierat kulturliv betonas också.

Vår utgångspunkt är att staten skall koncentrera sina kulturpolitiska insatser till i princip tre områden:

- Befrämja barn- och ungdomskultur.
- Värna vårt gemensamma kulturarv.
- Ge landets kulturskapare ordentliga förutsättningar för sitt konstnärsarbete.

Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr205 (m) yrkande 1 tillkännage för regeringen som sin mening att utgångspunkterna för kulturpolitiken bör vara det som anförs i motionen och som vi här lämnat en kort sammanfattning av.

5. Kulturpolitiska satsningar inom alla politikområden (punkt 5)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr342 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det är en förutsättning för att de kulturpolitiska satsningarna skall nå ut till alla invånare i landet att dessa satsningar ingår i alla politikområden. Det gäller självklart förskola, skola och vård, men även samhällsplanering och bostadspolitik, integrationspolitik, socialpolitik, kriminalpolitik och brottsförebyggande verksamhet osv.

Om vi skall åstadkomma en integrering av kulturen i övriga politikområden krävs ett nytt sätt att tänka och att lägga upp budgetarbetet. Här måste staten gå i bräschen och bli en förebild för den lokala nivån.

Som anförs i motion 2001/02:Kr342 (v) ger kulturen i vården effekter på patienternas hälsa. Där skolan inrymmer rikligt med kulturella element – dans, musik, teater, skönlitteratur – går även lärandet lättare. Konst, musik och kulturella upplevelser av olika slag behövs i bostadsmiljöer och andra sociala sammanhang för att t.ex. föra samman människor från olika kulturer och med olika etnisk bakgrund.

Riksdagen bör enligt vår mening uppdra åt regeringen att göra en översyn av dessa frågor och därefter återkomma till riksdagen med förslag till hur medel för kultursatsningar skall kunna integreras i alla politikområden i budgeten.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr342 (v) yrkande 4 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om kulturpolitiska satsningar inom alla politikområden.

6. Kulturell infrastruktur (punkt 6)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr342 yrkande 8.

Ställningstagande

Vi instämmer i vad som anförs i motion 2001/02:Kr342 (v) om att det i dag finns ett problem med inbördes konkurrerande och/eller dåligt samordnad kulturell infrastruktur. Detta gäller exempelvis de tre riksorganisationerna Rikskonserter, Riksteatern och Riksutställningar i förhållande till länsmusik, länsteatrar och läns museer. Även länskonsulenternas och arrangörsföreningarnas roller och förhållande till övrig struktur måste tydliggöras. Kulturlivet kan göras effektivare och starkare om resurserna utnyttjas på ett mera medvetet och samordnat sätt. Regeringen bör därför utreda hur detta bäst kan ske.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr342 (v) yrkande 8 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om en utredning om den kulturella infrastrukturen.

7. En utredning om den statligt stödda kulturen (punkt 7)

av Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Roy Hansson (m) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 1.

Ställningstagande

En långsiktig kulturpolitik bör, som framförs i motion 2001/02:Kr279 (c), ge utrymme för nya lösningar, nya idéer och nya organisationsformer. Den måste även omfatta den ”nya” delen av kulturlivet med filmfestivaler, rockkonserter m.m., som är mera tillfälliga, oreglerade och kortsiktiga och som står för förnyelse och utveckling. Ett exempel på ”morgondagens” kulturrörelse är Södra Teatern i Stockholm med internationella teater- och dansgästspel, världsmusik, pop och rock, seminarier, föreläsningar, debatter och musikklubbar.

Vi anser att det är viktigt att få en diskussion kring hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till vår föränderliga omvärld. För att se om de kulturpolitiska prioriteringarna följer människors prioriteringar bör regeringen göra en utredning om den statligt stödda kulturen. Utredningen skall belysa utbud och efterfrågan och undersöka om de statliga bidragen till kulturinstitutioner, sett under ett antal år, givit en ökning och breddning av publiken.

Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen att en utredning i dessa frågor bör tillsättas.

8. Uppdrag till Statens kulturråd och Svenska Kommunförbundet om kommunernas kulturarbete (punkt 8)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 2.

Ställningstagande

Som framhålls i motion 2001/02:Kr279 (c) kan en lokal kulturpolitik för framtiden inte enbart vara en fråga om att förvalta det en kommun har, driva

bibliotek, museer eller fördela bidrag. En framgångsrik kulturpolitik måste också angå och engagera många människor. Kulturlivet i en kommun kan inte skapas enbart av kulturpolitiker och kommunala tjänstemän, inte heller av professionellt verksamma konstnärer och artister. Kultur skapas i samspel mellan människor som lever och fungerar i någon form av relation till varandra och sin omgivning.

Centerpartiet anser att Kulturrådet och Svenska Kommunförbundet under en treårsperiod bör få ett gemensamt regeringsuppdrag för att stimulera utvecklingsarbetet med kultur. Det bör handla om att utveckla långsiktiga insatser som samverkansformer, förändringsarbete, erfarenhetsutbyte, information om kulturprojekt landet runt och om olika möjligheter för kommunerna att få stöd och vägledning i sitt kulturarbete.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 2 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om kommunernas kulturarbete.

9. Kultur riktad till barn och ungdom (punkt 9)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 8.

Ställningstagande

Kulturen skall utformas och genomföras på ungdomars egna villkor och oberoende av vuxnas ambitioner. Vuxna måste våga ta steget och släppa fram ungas idéer och inte bromsa ungdomarna, som har egna idéer och vill något eget. Ungdomar skall inte degraderas till rollen som deltagare i olika kulturprojekt utan i stället ha rollen som initiativtagare. Det är en viktig ungdomspolitisk uppgift att skapa ett ökat utrymme för ungdomars eget skapande och för ung kultur.

De två största bidragsgivarna till ung kultur är Ungdomsstyrelsen och Allmänna arvsfonden. Tyvärr händer det inte alltför sällan att det är just ungdomens statliga försvarare, som släpper igenom "behandlingsprojekt" som reducerar den unga kulturen till "en förebyggande insats". Regeringen bör få i uppdrag att göra en översyn av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning vad gäller ung kultur med utgångspunkt i vad som anförs i motion 2001/02:Kr279 (c).

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 8 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om ung kultur.

10. Syftet med Stiftelsen Framtidens kultur (punkt 10)

av Lennart Kollmats (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr346 yrkande 7 och 2001/02:Kr419 yrkande 7.

Ställningstagande

Stiftelsen Framtidens kultur skapades som ett självständigt organ för att uppmuntra förnyelse av kulturlivet. I likhet med vad som anförs i motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 7 och 2001/02:Kr419 (fp) anser jag att delar av stiftelsens syfte nu har förfelats, då stiftelsens pengar blivit en integrerad del av den statliga bidragsgivningen. Det kan inte vara avsikten att stiftelsen skall vara en del av det statliga etablissemang för bl.a. kompletterande bidrag till nationalscenerna såsom delvis blivit fallet nu. Stiftelsen Framtidens kulturs ursprungliga syfte och självständiga ställning måste återupprättas.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 7 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 7 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om syftet med Stiftelsen Framtidens kultur.

11. Statens kulturråds och Stiftelsen Framtidens kulturs resurser för utvecklingsverksamhet (punkt 11)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 6 och 2001/02:Kr422 yrkande 4.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att de medel Kulturrådet har till sitt förfogande för att främja den bäriga och långsiktiga kulturen måste relateras till storleken på de medel som avsätts till mera temporära kulturprojekt och som fördelas av Stiftelsen Framtidens kultur. Skillnaden i medelstillgång dem emellan är i dag alldeles för stor. Som anförs i motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 6 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 4 bör en bättre fördelning åstadkommas mellan bidragen till den långsiktiga verksamheten och bidragen till de mera temporära projekten.

Riksdagen bör med bifall till motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 6 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 4 tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om Kulturrådets och Stiftelsen Framtidens kulturs resurser för utvecklingsverksamhet.

12. Forum för levande historia (punkt 12)

av Inger Davidson (kd), Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Birgitta Sellén (c) och Lennart Kollmats (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr417 yrkande 12, bifaller delvis motionerna 2001/02:Kr232 och 2001/02:U347 yrkande 9 samt avslår proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 4 och motion 2001/02:Kr260.

Ställningstagande

Vi anser i likhet med regeringen att det är angeläget att kunskapen om Förintelsen sprids och att diskussionen om demokrati och mänskliga rättigheter främjas. Vi är emellertid inte övertygade om att det är nödvändigt att – som regeringen föreslår – inrätta en särskild myndighet för detta ändamål. Vår tveksamhet delas av en stor del av de remissinstanser som yttrat sig över förslagen i utredningsbetänkandet Forum för levande historia (SOU 2001:5).

I enlighet med vad som framförs i yrkande 12 i motion 2001/02:Kr417 (kd) anser vi att verksamheten i stället skulle kunna organiseras som en ideell förening innefattande staten, näringslivet och de stora folkrörelserna eller involveras i någon eller några av de befintliga instanser som redan arbetar med dessa frågor, såsom något av universitetens centrum för förintelseforskning. Vi föreslår därför att organisationsfrågan skall bli föremål för ytterligare överväganden av regeringen innan beslut fattas. Oavsett vilken organisationsform som blir resultatet av regeringens överväganden anser vi att det uppdrag som skall utföras skall vara brett formulerat och inbegripa, förutom Förintelsen, även andra brott mot mänskligheten.

Det bör t.ex. tydligt framgå att uppdraget även skall innefatta de illdåd som begåtts i kommunismens namn, vilket nämns i motion 2001/02:Kr232 (m). Likaledes bör – som nämns i motion 2001/02:U347 (fp) yrkande 9 – den religiösa intoleransen, som många gånger resulterat i massmord och etnisk rensning, uppmärksammas i detta sammanhang.

Det anförda innebär att vi föreslår att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 12, delvis bifalla motionerna

2001/02:Kr232 (m) och 2001/02:U347 (fp) yrkande 9 samt avslå proposition 2001/02:1 utgiftsområde 17 punkt 4 och motion 2001/02:Kr260 (m).

13. Tornedalsteaterns utveckling (punkt 13)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr252 och bifaller delvis motion 2000/01:Kr308.

Ställningstagande

I motion 2000/01:Kr252 (v) redovisas att Tornedalsteatern arbetar för att bevara och utveckla kulturen och det tornedalsfinska språket, meänkieli. Teatern har, efter 15 års arbete, blivit en paraplyorganisation, en kulturnod, till vilken ett stort antal kulturprojekt, skolor, föreningar och kulturföretagare är knutna. Den utgör en gemensam plattform för många olika kulturyttringar, exempelvis dans, musik, bildkonst, film, skrivande och naturlig teaterkonst.

Vi anser att det behövs ett samarbete mellan lokal, regional, nationell och EU-nivå för att finansiera Tornedalsteaterns fortsatta utveckling. Tornedalsteatern är enligt vår mening en organisation som skulle kunna axla ansvaret för en framtida tornedalsk nationalscen, där staten bör spela en viktig roll på samma sätt som för de två andra nationalscenerna.

Den satsning på Tornedalsteatern som nu görs i årets budgetproposition ser vi som ett första steg på vägen mot en nationalteater. Det är dock nödvändigt att regeringens fortsatta satsningar på Tornedalskulturen bl.a. har som mål att Tornedalsteatern skall bli den nationalscen som förordas i motion 2000/01:Kr252 (v).

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr252 (v) och med delvis bifall till motion 2000/01:Kr308 (s) skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om Tornedalsteaterns utveckling.

14. Regional verksamhet för mångkultur (punkt 14)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:A317 yrkande 28 och avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 33.

Ställningstagande

Vi anser att det bör vara en viktig uppgift för de kulturkonsulenter för mångkultur som fr.o.m. år 2002 kommer att finnas i regionerna att se till att de invandrade kvinnornas – likaväl som männens – kulturella kapacitet och erfarenheter tas till vara. Som anförs i budgetpropositionen är en förutsättning för det statliga stödet till en kulturkonsulentorganisation för mångkulturen att tjänsternas regionala huvudmän skjuter till lika stort belopp som statsbidraget (prop. 2001/02:1, utg.omr. 17 s. 35). På detta sätt förutsätts dessa ta sin del av såväl det ekonomiska som det politiska ansvaret. På några års sikt bör verksamheten enligt vår mening byggas ut till att täcka landet som helhet i enlighet med vad som anförs i motion 2001/02:A317 (v) yrkande 28.

Vi föreslår att riksdagen med delvis bifall till motion 2001/02:A317 (v) yrkande 28 och med avslag på motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 33 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om regional verksamhet för mångkultur.

15. Regional verksamhet för mångkultur (punkt 14)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 33 och avslår motion 2001/02:A317 yrkande 28.

Ställningstagande

Kulturen bidrar till att skapa förståelse över språkgränser och motverkar på så vis rasism och främlingsfientlighet. Därför är det extra angeläget att satsa på världskulturen. Kulturrådet bör framdeles ges resurser att bygga upp sådan mångkulturell verksamhet som tidigare drevs av Forum för världskultur. Detta bör ske på sex olika ställen i landet, där Stockholm, Göteborg och Malmö är givna orter.

Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 33 och med avslag på motion 2001/02:A317 (v) yrkande 28 tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om regional verksamhet för mångkultur.

16. Information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet (punkt 15)

av Charlotta L. Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 16. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr293 yrkande 3.

Ställningstagande

Många aktiva kulturföreningar består helt eller delvis av människor födda och uppvuxna i andra länder. Att etablera sig i ett främmande land är alltid svårt. För dem som kommit från länder med en politisk och kulturell struktur som är helt olik den svenska kan det vara oöverstigit att skriva en bidragsansökan till exempelvis Kulturrådet. Vänsterpartiet föreslår därför i motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 3 att Kulturrådet bör ges i uppdrag att genomföra en informationsinsats gentemot invandrargrupper och föreningar i syfte att öka deras kunskap om hur kulturbidragen hanteras och fördelas i det svenska samhället. Insatsen bör även omfatta utbildning i hur man skriver en ansökan om bidrag.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 3 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om information till invandrargrupper om kulturbidragssystemet.

17. Projektet Kultur i skolan (punkt 16)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 17. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 9.

Ställningstagande

Skolan är vår största och viktigaste kulturinstitution i samhället eftersom den i stort sett omfattar alla barn och ungdomar.

Kultur och estetiska ämnen har svårt att hävda sig i dagens skola trots att den skapande verksamheten med framgång kan användas i inlärningsprocessen och borde vara en självklar del av utbildningen. Centerpartiet anser att skapande verksamhet bör vara en integrerad del av alla barns skolgång, vilket framhålls i motion 2001/02:Kr279 (c).

Det är positivt att Skolverket och Kulturrådet under en treårsperiod har haft ett gemensamt regeringsuppdrag att samordna de nationella insatserna för att stimulera utvecklingsarbetet med kultur i skolan. Till slutet av 2001 skall långsiktiga strategier utvecklas för att kultur i förskola och skola – kultur som en del av lärandet – skall ingå i kommunernas och skolornas planering och utvecklingsarbete. Det handlar om att utveckla långsiktiga insatser som samverkansformer, metodutveckling, förändringsarbete, kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte m.m. för att stimulera skolor att arbeta med kultur i olika former. Genom Kulturfönstret på Skoldatanätet lämnas information om kul-

turprojekt landet runt och om olika möjligheter att få stöd och vägledning för skolornas kulturarbete.

Jag anser att Skolverket och Kulturrådet bör få ett förlängt regeringsuppdrag för att fortsätta att driva projektet Kultur i skolan under nästa treårsperiod, från år 2002 till år 2004.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 9 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om projektet Kultur i skolan.

18. Ett nationellt uppdrag till Museum Anna Nordlander (punkt 17)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 18. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr219 och 2001/02:Kr279 yrkande 14.

Ställningstagande

Jag anser att Museum Anna Nordlander har utvecklat arbetsmetoder, byggt upp samarbetskanaler och nätverk som bör tas tillvara och utvecklas. Därför anser jag att regeringen – när ett existerande uppdrags ämnesområde skall omprövas eller ett nytt uppdrag inrättas – bör föreslå riksdagen att ämnesområdet får en inriktning mot kvinnokonst med syfte att efter riksdagsbeslutet utse museet till innehavare av detta nationella uppdrag. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motionerna 2001/02:Kr219 (c, fp) och 2001/02:Kr279 (c) yrkande 14.

19. Ett nationellt uppdrag till Bildens hus i Sundsvall (punkt 18)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 18 borde ha följande lydelse:

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 19. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr279 yrkande 15, 2001/02:Kr326 och 2001/02:Kr392.

Ställningstagande

Bildens hus i Sundsvall är ett kunskapscentrum som vänder sig till såväl allmänheten som olika utbildningsinstitutioner. Folkhögskolor och studieförbund i länet har bildat ett nätverk med Bildens hus som nav. Jag anser att

denna verksamhet är av nationellt intresse. Regeringen bör därför – när ett existerande uppdrags ämnesområde skall omprövas eller ett nytt uppdrag inrättas – föreslå riksdagen att ämnesområdet får en inriktning mot fotografi med syfte att efter riksdagsbeslutet utse Bildens hus till innehavare av detta nationella uppdrag. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motionerna 2001/02:Kr279 (c) yrkande 15, 2001/02:Kr326 (c) och 2001/02:Kr392 (s).

20. Ett nationellt uppdrag till Röhsska museet i Göteborg (punkt 19)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 20. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 16.

Ställningstagande

Röhsska museet i Göteborg har stor kompetens på designområdet. Därför anser jag att regeringen – när ett existerande ämnesområde skall omprövas eller ett nytt uppdrag inrättas och när riksdagen har fattat beslut om detta – bör utse museet till innehavare av detta nationella uppdrag. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 16.

21. Musik som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 21)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 21. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr350 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi anser att möjligheten att dela ut nationella uppdrag bör användas i ökad utsträckning för att stödja ett svenskt musikliv med kvalitet, bredd och mångfald. Vi anser att ett nationellt uppdrag för ämnesområdet musik skall inrättas. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr350 (v) yrkande 9.

22. Dans som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 22)

av Inger Davidson (kd), Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd) och Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse:

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 22. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr352 yrkande 9, 2001/02:Kr418 yrkande 8 och 2001/02:Kr422 yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Svensk dans genomgår för närvarande en stark konstnärlig utveckling. Intresset för danskonsten har ökat de senaste åren, särskilt hos den unga publiken. Utskottet har under de senaste två åren uttryckt sitt starka intresse för ett nationellt uppdrag inom ämnesområdet danskonst, dock utan att föreslå riksdagen att göra ett tillkännagivande för regeringen i frågan. Vi anser att inrättandet av ett sådant uppdrag inte bör skjutas upp ytterligare. Vi anser att regeringen bör förelägga riksdagen förslag om ett nationellt uppdrag för ämnesområdet dans, gärna med inriktning på danskonst för barn och ungdomar. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motionerna 2001/02:Kr352 (v) yrkande 9, 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 8 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 22 i denna del.

23. Världskultur som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 23)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 23 borde ha följande lydelse:

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 23. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Jag anser att det saknas ett nationellt uppdrag för ämnesområdet världskultur och anser därför att regeringen bör föreslå riksdagen att ett sådant skall inrättas. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 22 i denna del.

24. Kvinnors roll och perspektiv som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 24)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 24. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 54.

Ställningstagande

Jag anser att ett nationellt uppdrag för ämnesområdet kvinnors roll och perspektiv bör inrättas och att regeringen utser ett kvinnomuseum som innehavare av uppdraget. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 54.

25. Tiden för de nationella uppdragen (punkt 25)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 25 borde ha följande lydelse:

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 25. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 21.

Ställningstagande

Det tar lång tid att bygga upp nätverk och sprida kunskap; därför anser jag att tidsperioden för nationella uppdrag skall förlängas till fem år. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 21.

26. Dalhalla festspelsscen i Rättvik (punkt 28)

av Inger Davidson (kd), Dan Kihlström (kd), Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 28 borde ha följande lydelse:

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 26. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr224, 2001/02:Kr418 yrkande 3 och 2001/02:Kr422 yrkande 29.

Ställningstagande

Dalhalla festspelsscen är en unik utomhusscen, som attraherar inte bara den vana teater- och operapubliken utan även den mer ovana publiken. Vi anser att Dalhalla mycket väl motsvarar de kvalitetskrav som kan ställas på en musikteaterinstitution och anser att den skall betraktas som en scen av nationellt intresse och därmed tillförsäkras ett årligt stöd. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2001/02:Kr224 (fp), 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 29.

27. Fonogramstödet (punkt 29)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse:

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 27. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 28.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen skyndsamt skall utvärdera effekterna av den pågående försöksverksamheten med fonogramstöd i friare former inom en totalt sett minskad medelsram. Jag föreslår att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 28.

28. Det kyrkliga kulturarvet (punkt 35)

av Inger Davidson (kd), Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 35 borde ha följande lydelse:

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 28. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr345 yrkande 4 och 2001/02:Kr234 samt bifaller delvis motion 2001/02:Kr417 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill särskilt understryka det ansvar som staten nu har för att bevara det värdefulla kulturarv som våra kyrkor utgör. Kommittén angående det kyrkliga kulturarvet angav i sitt betänkande från år 1977 att behovet av åtgärder bedömdes vara så stort att ca 450 miljoner kronor per år i 1997 års penningvärde borde anvisas och att detta var en bedömning i underkant. Dessutom ansåg utredningen att det vid en kontrollstation efter några år borde avgöras om och

hur anslaget skulle ändras. Vi anser att regeringen bör korrigera det misstag som gjorts i den plan för bevarande av det kyrkliga kulturarvet som riksdagen godkände år 1999. Regeringen bör snarast lägga fram förslag till en ny plan för åtgärder för det kyrkliga kulturarvets bevarande.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 4 och 2001/02:Kr234 (m) samt bifaller delvis motion 2001/02:Kr417 (kd) yrkande 3.

29. Brandskyddet i museer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader (punkt 39)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 39 borde ha följande lydelse:

39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 29. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr210, 2001/02:Kr246 och 2001/02:Kr313.

Ställningstagande

Vi konstaterar i likhet med motionärerna bakom motion 2001/02:Kr210 (m) att brandskyddet vid våra museer är under all kritik, något som även gäller för många andra av staten ägda byggnader, t.ex. de kungliga slotten. Vårt kulturarv är således, vilket även framgår av motionerna 2001/02:Kr246 (m) och 2001/02:Kr313 (m), utsatt för stora risker. Det är därför nödvändigt att regeringen skyndsamt tar sitt ansvar och vidtar åtgärder för att förbättra brandskyddet på museerna och för kulturarvet i övrigt. Den strategi för att förbättra säkerheten vid museerna som Kulturrådet färdigställt och i dagarna redovisat för regeringen bör kunna utgöra en utgångspunkt för regeringen i detta arbete.

Det anförda innebär att vi föreslår att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2001/02:Kr210 (m), 2001/02:Kr246 (m) och 2001/02:Kr313 (m).

30. Ny myndighetsstruktur på museiområdet (punkt 40)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 40 borde ha följande lydelse:

40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 30. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr205 yrkande 3 och 2001/02:Kr340 yrkande 15.

Ställningstagande

I enlighet med vad som uttalas i motion 2001/02:Kr340 (m) yrkande 15 är det anmärkningsvärt att regeringen inte redovisat en översyn av strukturen inom museiområdet och således inte heller i år lagt fram ett samlat förslag om en ny museistruktur, vilket förutskickades i förra årets budgetproposition.

Som anförs i yrkande 3 i motion 2001/02:Kr205 (m) behöver den statliga museisektorn få en tydligare struktur. Myndighetsfunktionerna kan samordnas, samtidigt som den utåtriktade verksamheten präglas av decentralisering och fördelat ansvar. Behovet av stödfunktioner såsom administration och lönehantering men också magasinering och konservering kan lösas genom upphandling. Gemensamma magasin skulle kunna erbjuda rationella förvaringsmöjligheter för känsliga föremål. Detta utesluter inte att det finns välordnade studiesamlingar i museernas närhet.

Vi föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen skall tillkänna för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 3 och 2001/02:Kr340 (m) yrkande 15.

31. Permanent stöd till Akvarellmuseet (punkt 41)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 41 borde ha följande lydelse:

41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 31. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 52.

Ställningstagande

Jag anser att bland landets många förnämliga museer förtjänar Nordiska Akvarellmuseet på Tjörn att lyftas fram litet extra. Besöksfrekvensen slår alla rekord, över 100 000 besökare förra året. Kommun, region och lokala näringsidkare har givit stöd och därmed bidragit till succén. I enlighet med vad som anförs i motion Kr422 (mp) bör därför regeringen överväga att ge museet ett permanent stöd.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag att riksdagen skall tillkänna för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 52.

32. Vikten av form och design (punkt 42)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 42 borde ha följande lydelse:

42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 32. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr205 yrkande 13 och 2001/02:Kr226 yrkande 1.

Ställningstagande

Som framgår av motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 13 och 2001/02:Kr226 (m) yrkande 1 är design, formgivning och konsthantverk exempel på några av de olika begrepp med delvis skiftande innebörd som används inom form- och designområdet. Med dagens stora utbud av likartade produkter får design och form en ökad betydelse, och produktutvecklingen handlar bl.a. om funktion och budskap.

Vi vill framhålla att design är ett viktigt konkurrensmedel och att en duktig industridesigner kan bli det strategiska verktyg som gör att det lilla företaget lyckas på marknaden. Intresset för svensk arkitektur, form och design bara ökar och hör till våra nya utmaningar i en alltmer globaliserad värld.

Det är också viktigt att understryka att god form och design handlar om att ge de saker som vi omger oss med bättre funktion och göra dem lättare att handskas med. Design handlar om kommunikation, ett sätt att få produkten att tala till mig som användare.

Vi föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2001/02:Kr205 (m) yrkande 13 och 2001/02:Kr226 (m) yrkande 1.

33. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen (punkt 47)

av Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 47 borde ha följande lydelse:

47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 33. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr365 yrkande 3.

Ställningstagande

Som anförts i motion Kr365 (v, c) är det angeläget att teknisk apparatur bevaras så att uppspelning av gammal film möjliggörs. Likaledes är det angeläget att kompetens inom laborietekniken bevaras. Därför bör – som föreslås i motionen – teknisk kompetens knytas till den blivande filmvårdscentralen i Grängesberg, något som är extra viktigt i denna tid av snabba tekniskskiften. Filmvårdscentralen bör således få ansvar för att såväl teknisk som laborieteknisk kompetens byggs upp och hålls vid liv.

Vi föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2001/02:Kr365 (v, c) yrkande 3.

34. Filmvårdscentralens samverkan med bibliotek och museer (punkt 48)

av Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 48 borde ha följande lydelse:

48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 34. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2001/02:Kr365 yrkande 5.

Ställningstagande

Som framhålls i motion 2001/02:Kr365 (v, c) yrkande 5 bedriver våra arkivmyndigheter, bibliotek och museer (ABM) ett långsiktigt arbete för att bygga upp och sprida kunskap om arkivmaterialet. Härigenom skapas förutsättningar för bättre strukturer för att hitta i samlingarna. En förutsättning är att detta fungerar för att grundläggande demokratiska värden kan garanteras.

Den nya tekniken innebär goda möjligheter att öka tillgängligheten till och överblicken över arkiv och samlingar. Genom att göra arkiv, bibliotek och museer tillgängliga via Internet kan man nå fler och nya grupper av brukare av kulturarvet. Digitaliserade register och förteckningar samt referensdatabaser gör det lättare att få överblick över vilka samlingar som finns och vad de innehåller. Därmed ökar sökbarheten.

Vi anser därför att regeringen i nästa års budgetproposition skall lämna förslag om hur filmvårdscentralen i Grängesberg gemensamt med andra arkiv skall kunna samverka även med bibliotek och museer.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen delvis bifalla motion 2001/02:Kr365 (v, c) yrkande 5.

35. Sjukhuskyrkan (punkt 50)

av Inger Davidson (kd), Dan Kihlström (kd), Birgitta Sellén (c) och Lennart Kollmats (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 50 borde ha följande lydelse:

50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 35. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr328.

Ställningstagande

Bidraget till Sjukhuskyrkan är otillräckligt. Vi anser att statsbidraget till sjukhuskyrkan bör ses över så att Sjukhuskyrkans angelägna verksamhet kan fortsätta. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening

vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr328 (c).

36. Ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler (punkt 54)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 54 borde ha följande lydelse:

54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 36. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr338 yrkande 3, bifaller delvis motionerna 2001/02:Kr400 yrkande 4 och 2001/02:Kr422 yrkande 61 samt avslår motion 2001/02:Kr325.

Ställningstagande

I enlighet med vad som anförs i motion 2001/02:Kr338 (v) anser vi att det är angeläget att radio och TV, som produceras lokalt, ger möjligheter för breda medborgargrupper att komma till tals. I en tid av ökat utbyte av program mellan olika nationer och kulturkretsar behöver vi lokala TV- och radiosändningar för att stärka den kulturella identiteten. Ett visst regelverk finns för denna typ av radio och TV, som skulle kunna kallas allemansradio och allemans-TV eller Öppna kanaler.

Vi tillstyrker förslaget i motion 2001/02:Kr338 (v) yrkande 3 att sådan lokalt producerad radio- och TV-verksamhet skall kunna få statligt kulturstöd som ett komplement till det ideella arbete som läggs ned och de eventuella sponsringsintäkter som verksamheten kan få från lokala sponsorer och bidragsgivare. Regeringen bör därför undersöka möjligheterna för staten att bidra till finansieringen av lokala radio- och TV-sändningar.

Vårt ställningstagande innebär att vi delvis tillstyrker förslagen i motionerna 2001/02:Kr400 (mp) och 2001/02:Kr422 (mp), vilka dock enbart syftar till statlig finansiering av Öppna kanaler.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr338 (v) yrkande 3, delvis bifalla motionerna 2001/02:Kr400 (mp) yrkande 4 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 61 samt avslå motion 2001/02:Kr325 (s).

37. Ett framtida statligt stöd till Öppna kanaler (punkt 54)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 54 borde ha följande lydelse:

54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 37. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr400 yrkande

4 och 2001/02:Kr422 yrkande 61, bifaller delvis motion 2001/02:Kr338 yrkande 3 och avslår motion 2001/02:Kr325.

Ställningstagande

Jag anser att Riksförbundet Öppna kanaler har stor betydelse för grundläggande demokratiska värden såsom yttrandefriheten och möjligheten att ta del av den parlamentariska debatten, utan att informationen filtreras. Många invandrarföreningar är också aktiva och bedriver verksamhet i Öppna kanaler. För närvarande har drygt en miljon svenska hushåll tillgång till olika regionala Öppna kanaler, och kan bl.a. se direktsända debatter från EU-parlamentet.

Som framhålls i motionerna Kr400 (mp) och Kr422 (mp) får Öppna kanaler inte statligt stöd. I stället är det i första hand de större kommunerna som ger verksamheten bidrag, vilket leder till regionala skillnader. Detta är inte acceptabelt. Det är viktigt att människor, oavsett var de bor, får tillgång till fria medier. Medel bör därför för kommande år, dvs. efter år 2002, anvisas över statsbudgeten för detta ändamål.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motionerna 2001/02:Kr400 (mp) yrkande 4 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 61, delvis bifalla motion 2001/02:Kr338 (v) yrkande 3 och avslå motion 2001/02:Kr325 (s).

38. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 56 borde ha följande lydelse:

56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 38. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr256 och bifaller delvis motionerna 2000/01:Kr293 yrkande 4, 2000/01:Kr345 yrkande 43, 2000/01:Kr516, 2000/01:Kr701 yrkande 12, 2001/02:Kr247 yrkande 3 och 2001/02:Kr422 yrkande 25.

Ställningstagande

Reglerna för medelstilleddning är ibland stelbenta och förfelar sitt syfte. Ungdomsorganisationer har i enlighet med politiskt fattade beslut en särställning vad gäller den statliga bidragsgivningen. Kulturverksamheter har den kvaliteten att de ofta är mötesplatser för människor av olika ålder, kön och social ställning. Tillhör ungdomar en ungdomsorganisation utgår statsbidrag men om de tillhör de en vuxenorganisation, med samma verksamhet t.ex. inom kulturområdet, utgår inget eller mycket litet statsbidrag. Detta motverkar möten över generationsgränserna.

Vi anser, i likhet med vad som anförs i motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 4 att regeringen bör få i uppdrag att undersöka hur statsbidragsreglerna kan göras om så att statligt stöd även skall kunna utgå till organisationer som främjar möten över generationsgränserna. Detta ökade statliga bidrag bör för den skull inte medföra att stödet till barn och ungdomar försvagas.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr256 (v) och med delvis bifall till motionerna 2000/01:Kr293 (v) yrkande 4, 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 43, 2000/01:Kr516 (s), 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 12, 2001/02:Kr247 (mp) yrkande 3 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 25 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om statsbidrag till generationsövergripande verksamhet.

39. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 56 borde ha följande lydelse:

56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 39. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr345 yrkande 43 och bifaller delvis motionerna 2000/01:Kr293 yrkande 4, 2000/01:Kr516, 2000/01:Kr701 yrkande 12, 2001/02:Kr247 yrkande 3, 2001/02:Kr256 och 2001/02:Kr422 yrkande 25.

Ställningstagande

Kristdemokraterna har vid tidigare tillfällen tagit upp frågan om att förslag till reviderade regler för det statliga stödet till ungdomsorganisationerna snabbt borde föreläggas riksdagen. När nu ett sådant förslag föreligger saknar vi förslag till regler som tar hänsyn till de organisationer som arbetar generationsövergripande. Vi anser att statsbidragsreglerna bör kompletteras på ett sådant sätt att statsbidrag även kan utgå till verksamheter som utövas av barn, unga och vuxna tillsammans.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 43 och med delvis bifall till motionerna 2000/01:Kr293 (v) yrkande 4, 2000/01:Kr516 (s), 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 12, 2001/02:Kr247 (mp) yrkande 3, 2001/02:Kr256 (v) och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 25 tillkännager för regeringen som sin mening vad vi anfört om statligt bidrag till generationsövergripande verksamhet.

40. Statsbidrag till generationsövergripande verksamhet (punkt 56)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 56 borde ha följande lydelse:

56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 40. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 12 och 2001/02:Kr422 yrkande 25 och bifaller delvis motionerna 2000/01:Kr293 yrkande 4, 2000/01:Kr345 yrkande 43, 2000/01:Kr516, 2001/02:Kr247 yrkande 3 och 2001/02:Kr256.

Ställningstagande

I motion 2001/02:Kr422 (mp) anføres att barn och ungdomar som tillhör ett ungdomsförbund får statligt bidrag till sin verksamhet. Om samma sorts verksamhet genomförs av en kulturorganisation och riktas till alla åldrar får ungdomarna däremot bekosta sitt kulturutövande själva. Sådana regler för statsbidrag bidrar till att skapa en ålderssegregation, vilket Miljöpartiet anser vara djupt olyckligt.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 12 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 25 tillkännager för regeringen som sin mening att verksamhetsstöd till barn, ungdomar och äldre skall göras oberoende av gruppens ålderssammansättning, dvs. det skall utgå statsbidrag på samma sätt till sådan verksamhet som utövas av barn, ungdomar och vuxna tillsammans som till ungdomsorganisationers verksamhet för barn och unga.

41. Statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna (punkt 57)

av Lennart Kollmats (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 57 borde ha följande lydelse:

57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 41. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:K407 och bifaller delvis motion 2001/02:Kr203.

Ställningstagande

En av våra allra största utmaningar är att vinna varje generations tilltro till demokratin. I detta arbete spelar de politiska partierna och de politiska ungdomsorganisationerna en nyckelroll. De har ett särskilt ansvar för att väcka och kanalisera politiskt engagemang och intresse hos medborgarna, i synnerhet bland ungdomar.

Stödet till de politiska ungdomsorganisationerna får inte verka hämmande på den förnyelse som så väl behövs, tvärtom bör stödet vara utformat så att de underlättar nya lösningar och arbets sätt. Därför bör – som föreslås i motion 2001/02:K407 (fp) – det nuvarande stödet till de politiska ungdomsorganisationerna bytas ut mot ett system som underlättar flexibilitet och frihet i verksamheten och utgår från den mandatfördelning som partierna har i riksdagen med en grundnivå som lägsta belopp. Då flera ungdomsförbund i dag står utanför bidragssystemet är det angeläget att detta system införs omgående.

Ett mandatbaserat bidragssystem kan omöjligen missbrukas då det utgår efter fördelningen mellan partiernas mandat i riksdagen. Det är rättvist och ger organisationerna möjlighet att planera sin verksamhet under en längre period, då riksdagens mandatperioder för närvarande är fyra år. Det innebär också ett skydd för medlemmarnas anonymitet, då det inte baseras på de politiska ungdomsorganisationernas registrerade medlemmar.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2001/02:K407 (fp) och med delvis bifall till motion 2001/02:Kr203 (kd) skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna.

42. Översyn av bidraget till allmänna samlingslokaler ur handikappsynpunkt (punkt 59)

av Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Roy Hansson (m) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 59 borde ha följande lydelse:

59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 42. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:So240 yrkande 18.

Ställningstagande

För att funktionshindrade skall ha möjlighet att delta i möten och sammankomster krävs att de allmänna samlingslokalerna görs tillgängliga för dem. Staten bör aktivt stödja upprustning av samlingslokalerna för att öka tillgängligheten för funktionshindrade. Vi anser att en översyn bör göras av samlingslokalerna runt om i landet för att se vilka upprustningsbehov som finns.

Vi föreslår att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:So240 (c) yrkande 18.

43. Formerna för översynen av de allmänna samlingslokalerna (punkt 60)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 60 borde ha följande lydelse:

60. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 43. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr280.

Ställningstagande

I budgetpropositionen uppger regeringen att stödet till de allmänna samlingslokalerna skall ses över. Vi anser att utredningsarbetet bör ske i en parlamentariskt sammansatt kommitté och att översynen bör bedrivas i former som väl förankrar idén bakom den allmänna samlingslokalen i översynsarbetet. Vidare bör företrädare för förenings- och kulturliv, dvs. de som ofta brukar de allmänna samlingslokalerna, kunna följa arbetet.

Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr280 (c).

44. Det nationella ansvaret för folkbildningen (punkt 62)

av Charlotta L. Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 62 borde ha följande lydelse:

62. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 44. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr225.

Ställningstagande

Kommuner och landsting har skurit ned sina anslag till folkbildningen högst avsevärt under 1990-talet. Vissa kommuner har skurit ned mer, andra mindre, vilket gör att tillgängligheten till folkbildning skiftar mellan olika kommuner. Vi anser att åtgärder bör vidtas för att öka möjligheterna till folkbildning för alla, oavsett bostadsort. Åtgärderna får emellertid inte innebära inskränkningar i den kommunala självbestämmanderätten. Vi anser att en partssammansatt arbetsgrupp skall tillsättas med uppdrag att se över dessa problem. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr225 (v).

45. Utrymme för ungdomars kulturaktivitet (punkt 65)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 65 borde ha följande lydelse:

65. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 45. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 7.

Ställningstagande

Folkbildningsrådet bör, i samband med regeringens riktlinjer för statsbidragsanvändningen, få i uppdrag att överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr279 (c) yrkande 7.

46. Vissa samordningsvinster (punkt 66)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 66 borde ha följande lydelse:

66. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 46. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr205 yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Studieförbund och folkhögskolor bör inte ha ett gemensamt anslag. När detta samband har upphört kan Folkbildningsrådet avskaffas och studieförbunden och amatörkulturen samordnas. En modell för detta skulle kunna vara Dansk Folkeoplysnings Samråd för bl.a. studieförbund och amatörkulturorganisationer. Den nyligen tillkallade utredningen för statlig utvärdering av folkbildningen bör få i uppdrag att se över och redovisa de samordningsvinster som kan uppnås med detta förslag. Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr205 (m) yrkandena 4 och 5.

47. En särskild demokratisatsning (punkt 69)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 69 borde ha följande lydelse:

69. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 47. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr414 yrkande 2.

Ställningstagande

Folkbildningens organisationer har utarbetade kanaler för riksomfattande demokratiarbete. Kristdemokraterna har under flera år föreslagit att regeringen skall initiera en bred folkbildningssatsning om demokratin och om medborgarnas delaktighet i den politiska processen. Vi anser att ett sådant förslag skall att presenteras i den aviserade propositionen om demokratifrågor. Vi

föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi här framfört. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 2.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Prisutvecklingen på böcker och tidskrifter (punkt 30)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi har valt att inte reservera oss till förmån för vår motion 2001/02:Kr309 (v) yrkandena 11 och 12.

Vi konstaterar att det av budgetpropositionen framgår att en bokkommission skall granska prisutvecklingen på böcker. Vi vill påminna om att vi i vår motion framfört att det är lämpligt att berörda parter i kommissionen medverkar till att ta fram ett bokprisindex eller motsvarande som gör det möjligt att kontrollera prisutvecklingen på böcker. Vår förhoppning är att momssänkningen kommer att påverka bokpriset för kunden, så att det sänks i motsvarande mån.

Vidare vill vi påminna om att vi i motionen framhållit att det är glädjande att tidskriftsmomsen nu skall sänkas. Samtidigt finns det en oro för att större tillgänglighet genom lägre priser kan få oönskade effekter när det gäller spridning av pornografi och våldsskildringar till barn och ungdom. Vi har därför understrukit att det på tidskriftsområdet behövs en kartläggning av hur prisutvecklingen påverkar försäljningen av tidskrifter inom olika genrer. Vi utgår från att regeringen är uppmärksam på utvecklingen och angelägen om att det tas fram ett underlag för en bedömning av frågan.

2. Ett nationalarkiv för den rörliga bilden (punkt 45)

Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Birgitta Sellén (c) anför:

Vi erinrar om att vi i vår motion 2001/02:Kr365 (v, c) har konstaterat att det saknas en arkivmyndighet i Sverige med ett samlat ansvar för att bevara de rörliga bilderna och göra dem tillgängliga (yrkande 4). I motionen har vi framhållit att svenska folket har rätt till sitt filmkulturella arv och att det därför vore lämpligt att den blivande filmvårdscentralen i Grängesberg i en framtid skall kunna omfatta bl.a. Sveriges Televisions och Svenska Filminstitutets filmer i ett samlat statligt nationellt arkiv för den rörliga bilden. Vi föreslår därför i motionen att regeringen skall låta utreda förutsättningarna för att en filmvårdscentral i Grängesberg byggs ut till ett nationalarkiv för den rörliga bilden.

3. Statsbidragsfördelningen mellan studieförbunden (punkt 64)

Roy Hansson (m) och Birgitta Sellén (c) anför:

Vi förutsätter att den nyligen tillkallade utredningen för statlig utvärdering av folkbildningen kommer att se över principerna för fördelning av statsbidrag till studieförbunden. Vi anser att det rådande bidragssystemet, som bygger på historiska uppgifter, snedvrider bidragsfördelningen och försvårar för dem som vill öka sin verksamhet, vilket framhålls i motion 2001/02:Kr276 (m).

4. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anför:

Inledning

Den 9 november 2001 tillstyrkte finansutskottet regeringens förslag beträffande ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende år 2002 (bet. 2001/02:FiU1). Samtidigt beslutades om preliminära utgiftstak för åren 2003 och 2004. Den 21 november 2001 förväntas riksdagens majoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister besluta i enlighet med finansutskottets förslag.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara en sänkt utgiftskvot. För detta krävs såväl en moderniserad arbetsmarknad och avregleringar som sänkta skatter och lägre offentliga utgifter.

Våra förslag syftar också till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Ännu fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar både till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma. Avsevärda resurser tillförs till exempel för att bryta den ökande sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet där inte någon eller några

delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. När riksdagens majoritet nu genom riksdagsbeslutet den 21 november om ramar för de olika utgiftsområdena kommer att välja en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 17.

För budgetåret 2002 förordar vi i vår partimotion och i våra kommittémotioner, 2001/02:Kr205 (m), 2001/02:Kr226 (m) och 2001/02:Kr340 (m), en annan politik.

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

I vår budgetmotion, 2001/02:Kr340 (m), vidhåller vi vår mångåriga kritik mot Kulturrådets dominerande roll och föreslår en minskning av kulturbyråkratin. Mot denna bakgrund har vi föreslagit att anslaget till Kulturrådet bör minska med 19 miljoner kronor.

Vi har under ett antal år vidhållit vår åsikt att flera av de verksamheter som ryms inom anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete inte bör vara statliga uppgifter. Det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd skall inte alltid kunna räkna med att överleva genom statliga bidrag. Vi vill påminna om att vi av denna orsak i vår budgetmotion i år föreslagit en minskning av anslaget med 80 miljoner kronor till 81 107 000 kronor.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion framfört att det inte är rimligt att behålla Riksteaterns verksamhet på oförändrad nivå, när det nu finns ett regionalt teaterutbud. Förenings- och arrangörsdelen av Riksteatern känner sig på många orter bunden av utbudet från den producerande delen av Riksteatern. Moderata samlingspartiet har i sin budgetmotion föreslagit att vuxenteaterverksamheten vid Riksteatern bör upphöra och att teatern genom sina s.k. specialensembler, som Tyst teater och Cullbergbaletten, skall kunna erbjuda lokala arrangörer det som inte regionteatrarna har kapacitet till. Vi vill också påminna om att vi i budgetmotionen framfört att Rikskonserters produktion och fonogramutgivning bör omprövas. I motionen föreslås att bidragen till dessa båda institutioner skall minskas med sammantaget 180 miljoner kronor. Härigenom kan såväl marknadsföringsåtgärderna som utbudet från de fria grupperna öka väsentligt, och en stor vinning för grupperna och deras skådespelare blir att deras ekonomiska trygghet ökar påtagligt.

Vi vill också påminna om att vi i samma motion har föreslagit att de fria teatergrupperna skall få ett tillskott, utöver regeringens förslag, med 15 miljoner kronor per år under en treårsperiod. Vårt förslag för år 2002 innebär en ökning av anslaget 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål med 10 miljoner kronor för de fria teatergrupperna samt en omfördelning till förmån för dem av de medel som i budgetpropositionen beräknats för Skådebanan och som uppgår till 5,2 miljoner kronor.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:14)

Vi har i vår budgetmotion föreslagit en minskning av anslaget 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Den datatekniska utvecklingen bör innebära en förenkling och rationalisering av fjärrlåneverksamheten, vilket bör kunna medföra lägre kostnader för den regionala verksamheten.

I samma motion har vi också föreslagit en minskning av anslaget 28:29 Litteraturstöd med 30 miljoner kronor, varvid stödet till En bok för alla skall upphöra. Vidare har vi föreslagit att anslaget 28:11 Stöd till bokhandeln skall avvecklas. Stödet snedvrider konkurrensen, eftersom bl.a. internetbokhandlar inte får ta del av det.

Under anslaget 28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket har vi i motionen föreslagit en ökning med 9,8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, vilket ligger väl i linje med vad Moderaterna föreslår på andra områden när det gäller funktionshindrade. I motionen understryker vi vikten av att utvecklingen av den digitala tekniken ges ordentligt stöd. Den nya tekniken på talboksområdet, benämnd DAISY, kräver nya och ännu inte av landets syncentraler godkända kassettbandspelare. Detta är inte tillfredsställande. En del av den av oss föreslagna ökningen av anslaget har avsetts för att göra tekniken mer tillgänglig.

Bild, form samt konsthantverk (28:15–28:19)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion har föreslagit att anslaget till Statens konstråd (28:15) borde dras ned med 2 miljoner kronor. Vi anser att verksamheten bör minskas och därmed minskas även dess kostnader. I samma motion har vi föreslagit att anslaget 28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön bör minska med 11 miljoner kronor. Staten bör nämligen renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter och inte ta ansvar för konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än de statliga. I vår motion har vi föreslagit att Svensk slöjd, Svensk Form och Svenska institutet slås samman vilket gör att anslaget 28:18 Främjandet av hemslöjden kan minskas med 2 miljoner kronor.

Vi vill påminna om att vi i vår motion har föreslagit att anslaget 28:19 Bidrag till bild- och formområdet skall minska med 1 miljon kronor. Därmed avvisar vi regeringens förslag att verksamhetsstödet till Folkrorelsens konstfrämjande skall öka med 1 miljon kronor.

Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:20–28:21)

I motion 2001/02:Kr227 (m) har vi presenterat en lång rad förslag för att göra den ekonomiska situationen enklare, stabilare och mer förutsägbar för konstnärer. Konstnärerna måste ges villkor som gör det möjligt för dem att leva på sitt arbete. För det krävs en politik som undanröjer skatter, byråkrati och regler som i dag missgynnar våra konstnärer. Motionens olika yrkanden behandlas inom flera av riksdagens utskott. De förslag på nödvändiga förändringar som vi har presenterat i vår budgetmotion innebär att anslaget 28:21

Ersättningar och bidrag till konstnärer skulle kunna minskas med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Kulturmiljö (28:26–28:28)

Med anledning av utskottets förslag att minska kulturmiljövårdsanslaget med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag vill vi påminna om att vi i vår budgetmotion inte har haft något att erinra mot regeringens förslag att anslaget 28:27 skall tillföras 56 miljoner kronor för att möjliggöra ökade insatser på kulturmiljöområdet. Vi har i vår partimotion, 2001/02:Kr205 (m), framhållit att bidraget till kulturmiljövård skall användas för att säkra de ekonomiska förutsättningarna för det folkliga och frivilliga engagemanget i kulturmiljöfrågorna. Även enskilda ägare skall kunna få bidrag.

Museer och utställningar (28:29–28:35)

Med anledning av utskottets förslag att öka anslaget 28:29 Centrala museer: Myndigheter med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag vill vi påminna om att vi i vår budgetmotion inte har haft något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning.

Vi har i motionen föreslagit att anslaget 28:30 Centrala museer: Stiftelser skall minskas med 11,34 miljoner kronor. Minskningen avser bidraget till Arbetets museum. Syftet med en sådan minskning är att statsbidraget till museet skall upphöra. Som framgår av motionen har Arbetets museum skapats på initiativ av olika intressegrupper som inte sett till att verksamheten har de medel som behövs för att fortleva av egen kraft. Av politiska skäl har sedan det ekonomiska ansvaret för verksamheten övertagits av staten, vilket vi av principiella skäl har vänt oss mot i motionen.

Vi har inte något att erinra mot att en satsning görs på form och design under anslaget 28:32 Bidrag till vissa museer. Vi vill dock påminna om att vi i våra motioner 2001/02:Kr205 (m) och 2001/02:Kr226 (m) framfört att det bör finnas olika spelrum för form och design, där företag och industridesign, konsthantverk och formgivare m.fl. kan mötas och inspireras och inte låsas fast vid en institution. Den kompetens som redan i dag finns på flera ställen i landet, bl.a. på Röhsska museet, borde enligt motionerna tas till vara.

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion har föreslagit att anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler skall upphöra och att inga medel därmed skall betalas ut under anslaget. Vi anser nämligen att det inte är logiskt att kräva att huvudmannen skall stå för lokalkostnaderna samtidigt som det finns ett statligt anslag till investeringar i lokaler. Kostnaderna för handikappanpassning bör enligt motionen i stället bestridas från anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Vidare har vi i samma motion föreslagit en minskning av anslaget 28:34 Riksutställningar med 25 miljoner kronor. Riksutställningars egna produktioner borde enligt motionen minska och myndigheten borde i större utsträckning fungera som en serviceorganisation till andra utställningsarrangörer.

Övrigt inom kulturpolitiken

Vi vill påminna om att Moderata samlingspartiet under en följd av år föreslagit att statliga medel skall anvisas till en särskild kulturfond för att stödja nyskapande verksamhet som inte får stöd med offentliga medel på annat sätt. Avsikten är att medel från fonden skall anvisas motsvarande de resurser som mobiliserats genom t.ex. bidrag och sponsorsinsatser. För år 2002 har föreslagits ett anslag på 120 miljoner kronor. Som vi påpekat i våra motioner under många år innebär det inte bara att fonden kan få sammanlagt 240 miljoner kronor till sin disposition – alltså dubbelt mot vad enbart staten skulle bidra med – utan också att man intressevässigt kan knyta företag, deras anställda och enskilda personer närmare till olika kulturverksamheter. För kulturskapare av olika slag innebär alternativa möjligheter till finansiering också en betydande ökning av oberoende.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

Vi vill påminna om att Moderata samlingspartiet anser att bidraget till den nationella och internationella ungdomsverksamheten (29:2) bör minskas. Grundbidragen till rikstäckande barn- och ungdomsorganisationer bör enligt vår budgetmotion omprövas, då de flesta ungdomsorganisationer visar ett minskat medlemsantal och då det finns klara tecken på att ungdomsaktiviteter som inte erhåller bidrag drar till sig nya grupper. I motionen föreslås en minskning av anslaget med 72 miljoner kronor till 16 889 000 kronor. Med mindre anslag att hantera borde även anslaget till Ungdomsstyrelsen (29:1) kunna minskas. I motionen har föreslagits ett med 16 miljoner kronor minskat anslag om 1 418 000 kronor.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

Vi har i vår budgetmotion föreslagit att anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler skall avskaffas. Det är nämligen enligt vår mening en kommunal uppgift att i förekommande fall bistå med bidrag för allmänna samlingslokaler. Vi vill påminna om att bidrag till handikappanpassning av lokalerna enligt motionen kan anslås från ett annat utgiftsområde.

Stödet till de politiska kvinnoorganisationerna bör av rättviseskäl helt tas bort, då inte alla sådana organisationer kan få del därav. Vår motion innebär alltså på den punkten en besparing på 3,4 miljoner kronor. Resterande medel under anslaget föreslår vi i vår budgetmotion skall föras över till utgiftsområde 14.

Vidare påminner vi om att vi i motionen föreslagit att anslaget 30:4 Stöd till friluftorganisationer skall minskas med 4 miljoner kronor.

Folkbildning (25:1–25:3)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion har föreslagit att bidraget till folkhögskolor skall flyttas över till utgiftsområde 16. Vidare har vi föreslagit en besparing med 300 miljoner kronor på den del av folkbildningsanslaget

som blir kvar inom utgiftsområde 17 eftersom vi anser att andelen uppdragsutbildning och annan icke-bidragsberoende utbildning borde kunna ökas. Vi menar även att medel ur den av oss föreslagna kulturfonden skulle kunna utnyttjas av folkbildningen.

5. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71)

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anför:

Inledning

Den kristdemokratiska kulturpolitiken hämtar sin näring ur vår grundläggande ideologi. Kärnan handlar om människan – hennes förutsättningar, behov och uppgift. Vi menar att människan inte endast är en varelse formad av materiella behov. För att växa och bli hel krävs en andlig, kulturell dimension.

Att den kristdemokratiska kulturpolitiken tar sin utgångspunkt i helhetssynen på människan betyder att vi värnar varje människas rätt till olika former av kulturupplevelser och kulturskapande. Kulturpolitiken skall utgå från den enskilda människan och hennes behov.

Kulturen påverkar alla områden i samhället och kan egentligen inte stängas in i en sektor, en nämnd eller en förvaltning och bara hanteras där. Kultur borde få genomsyra och befrukta alla sektorer i samhället, inte bara som instrument för något annat, utan för vad den tillför oss som människor i form av välfärd, livskvalitet och utveckling. På alla politikens områden måste det finnas lyhördhet för kulturens värde.

Att värna om kulturarvet står i centrum för den kristdemokratiska kulturpolitiken.

Finansutskottet har den 9 november 2001 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (bet. 2001/02:FiU1). Riksdagen förväntas den 21 november 2001 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Kristdemokraternas budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar vi inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 71 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Kristdemokraternas budgetförslag rörande utgiftsområde 17 finns i motionerna 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 6, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 5 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 6.

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

Vi vill påminna om Kristdemokraternas motion där vi har motsatt oss regeringens förslag till ökning av anslaget till Statens kulturråd med 1 miljon kronor.

Vi anser att kulturpolitiken måste stödja och uppmuntra såväl till professionalitet och kulturellt yrkesengagemang som till amatörkultur och ideella insatser. Därför bör också den levande amatörkultur som finns i landet stärkas. Vi vill påminna om att Kristdemokraterna i sin budgetmotion för kultur-

området föreslagit en ökning av bidraget till Amatörkulturens centralorganisationer med 1 miljon kronor utöver regeringens förslag.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Vi vill påminna om att Kristdemokraterna i motion 2001/02:Kr418 (kd) framhållit att dans som konstnärligt uttryck sedan några år befinner sig i ett expansivt skede och lockar nya publikgrupper. Dansens Hus, som gör svensk och internationell samtida koreografi på hög professionell nivå tillgänglig genom gästspel, har blivit ett nationellt verktyg för att lyfta dansen som konstform. Mot bakgrund härav och då Dansens Hus fått en kraftig hyreshöjning har vi i motion 2001/02:Kr416 (kd) föreslagit en ökning av bidraget till Dansens Hus med 1 miljon kronor.

Vi vill också påminna om att vi i en kommittémotion föreslagit att anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall tillföras 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit.

I vår motion har vi framhållit att den neddragning av fonogramstödet som gjordes år 2001 var ogenomtänkt. Vi har därför föreslagit att stödet skall ökas med 1 miljon kronor.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:14)

I en kommittémotion har vi föreslagit att den delen av bidraget för En bok för alla som avser vuxenlitteraturen skall minskas med 2 miljoner kronor och att stödet för läsfrämjande verksamhet skall ökas med 1 miljon kronor. Sammanlagt innebär motionsyrkandet att anslaget 28:9 Litteraturstöd borde minskas med 1 miljon kronor.

Vidare har vi föreslagit att anslaget 28:13 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur skall tillföras 1 miljon kronor utöver vad regeringen föreslagit. Syftet med ökningen är – som framgår av motion 2001/02:Kr356 (kd) – att LL-stiftelsen skall marknadsföra sitt utbud och genomföra en brett upplagd informationskampanj för att presentera sin utgivning för att nå ut till fler målgrupper.

Arkiv (28:22–28:25)

Vi har i vår motion föreslagit att anslaget till folkrörelsearkiven borde ökas med 1 miljon kronor. Trots att besöken ökar och att arkiven har blivit en allt större resurs för både privat och offentlig sektor ligger anslaget kvar på samma nivå som när det infördes år 1972.

Kulturmiljö (28:26–28:28)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion inte haft något att erinra mot regeringens förslag att tillföra 56 miljoner kronor för att möjliggöra ökade insatser på kulturmiljöområdet, dvs. att 288 938 000 kronor skall anslås under

anslaget 28:27, vilket innebär 10 miljoner kronor mer än vad utskottet nu föreslår.

Den höjning av anslaget med 1 miljon kronor som regeringen föreslår skall gå till ideella organisationer är enligt vår uppfattning för låg. Vi påminner om att vi i vår budgetmotion föreslagit en sammanlagd höjning med 2 miljoner kronor för detta ändamål.

Museer och utställningar (28:29–28:35)

Av en kommittémotion framgår det att vi anser att regeringen lägger för litet resurser på den regionala kulturen, varför vi har föreslagit att anslaget 28:31 Bidrag till regionala museer skall ökas med 5 miljoner kronor för det långsiktiga arbetet vid museerna.

Vi vill vidare påminna om att det av samma motion framgår att vi önskar öka anslaget 28:32 Bidrag till vissa museer med sammanlagt 2 miljoner kronor för Nordiska akvarellmuseet och för Drottningholms teatermuseum.

Vi vill påminna om att det för nödvändiga handikappanpassningar i icke-statliga kulturlokaler föreslagits i motion 2001/02:Kr416 (kd) att 2 miljoner kronor skall tillföras anslaget år 2002 utöver regeringens förslag.

Trossamfund (28:37–28:38)

Vi vill också påminna om att vi i vår motion har föreslagit att bidragen till trossamfundens samlingslokaler borde få ett tillskott på 3 miljoner kronor per år under en treårsperiod.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

I ett flertal motioner har Kristdemokraterna påpekat att bidraget till allmänna samlingslokaler är väsentligt och att det fyller en viktig funktion och därför bör öka med 10 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Vi finner det glädjande att utskottets majoritet är av samma uppfattning och att utskottet föreslår en höjning av anslaget med det belopp som även Kristdemokraterna föreslagit.

Vi vill påminna om att Kristdemokraterna i budgetmotionen förordat en nystart på det nationella stödet för utveckling av den ideella sektorn och föreslagit ett nytt anslag på 5 miljoner kronor.

6. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71)

Birgitta Sellén (c) anför:

Inledning

I sin partimotion 2001/02:Kr279 (c) anför Centerpartiet att satsningar på kultur är samhällsekonomiskt lönsamma och ger många positiva bieffekter. De politiska besluten måste enligt Centerpartiet inriktas på att skapa goda förutsättningar för ett levande, lokalt kulturliv i alla delar av landet – ett kulturliv med mångfald, hög kvalitet och plats för både amatörers skapande och

professionella konstnärers gästspel och medverkan. Ett levande kulturliv är beroende av många människors engagemang, intresse och delaktighet. Centerpartiet anser att barn och ungdomar skall prioriteras i kulturlivet och att extra resurser skall gå till en satsning på ung kultur i hela landet där ungdomarna själva skall bestämma hur resurserna skall fördelas. Centerpartiet framhåller vidare att samlingslokaler är viktiga träffpunkter där människor i glesbygd eller tätort kan mötas för att utveckla bygden, kvarteret, för att möta professionella konstnärer och amatörer eller för att delta i en studiecirkel. I partimotionen framhålls vidare att idrottsföreningar och andra folkrörelser på många sätt bidrar till att hålla närsamhället levande. Idrottsföreningarna har också stor social betydelse och är ett effektivt verktyg för integration. Kulturen skall således finnas med i vardagslivet, i folkrörelser, i föreningslivet, på arbetsplatser och i bostadsområden.

Finansutskottet har den 9 november 2001 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (bet. 2001/02:FiU1). Riksdagen förväntas den 21 november 2001 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Centerpartiets budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar vi inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 71 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Centerpartiets budgetförslag rörande utgiftsområde 17 finns i motionerna 2001/02:Kr279 (c) och 2001/02:Kr343 (c).

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

Jag vill påminna om att Centerpartiet i sin motion har föreslagit en ökning av anslaget 28:3 utöver regeringens förslag med 3 miljoner kronor. Ökningen skulle göra det möjligt för regeringen att utse Röhsska museet i Göteborg, Bildens hus i Sundsvall och Museum Anna Nordlander till innehavare av ett nationellt uppdrag vardera.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Jag vill påminna om att Centerpartiet i sin budgetmotion 2001/02:Kr343 har föreslagit att regeringens neddragning av bidraget till Riksteatern med 3,8 miljoner kronor skall återställas och att anslaget 28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus därför skall höjas med detta belopp.

Den fria scenkonsten har en utomordentlig betydelse för kulturlivet. De fria teatergrupperna står för närmare en tredjedel av antalet teaterföreställningar totalt sett och för cirka hälften av föreställningarna för barn och ungdom. Jag vill påminna om att Centerpartiet i sin budgetmotion föreslagit en ökning med 10 miljoner kronor av anslaget 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:14)

I Centerpartiets kommittémotion anförs att staten inte bör prioritera vuxenböcker inom litteraturstödet, varför anslaget 28:9 Litteraturstöd bör minskas med 24 miljoner kronor till 67 917 000 kronor. I samma motion har också föreslagits att anslaget 28:11 Stöd till bokhandeln skall avskaffas.

Vidare har i motionen föreslagits en satsning på dem som är synskadade samt på personer med läs- och skrivsvårigheter genom en ökning av Talboks- och punktskriftsbibliotekets anslag 28:12 med 10 miljoner kronor.

Bild och form samt konsthantverk (28:15–28:19)

Centerpartiet har i sin motion 2001/02:Kr343 (c) i denna del föreslagit att anslaget till Nämnden för hemslöjdsfrågor borde öka med 1 miljon kronor mot bakgrund av behovet av fortsatt satsning på och prioritering av barn- och ungdomsaktiviteter.

Kulturmiljö (28:26–28:27)

Centerpartiet har i motion Kr343 (c) föreslagit att anslaget Bidrag till kulturmiljövård (28:27) skall minskas med 31 999 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionsförslaget innebär vidare i förhållande till utskottets förslag en minskning med 21 999 000 kronor.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

Centerpartiet har under flera år framhållit att det behövs särskilda medel för att utveckla det kulturella utbudet för ungdomar, med ungdomar och av ungdomar i hela landet.

Jag vill påminna om att Centerpartiet i år har återkommit i motion 2001/02:Kr279 (c) med förslag om att ett särskilt anslag skall inrättas för ändamålet, benämnt KUL-bidrag. I årets motion har föreslagits att 100 miljoner kronor skall anvisas. Medlen skall enligt motionen fördelas av Ungdomsstyrelsen till de kommunala ungdomsråden eller motsvarande.

Jag vill också redovisa att det i motionen understryks att det är mycket viktigt att ungdomarna på orten själva får bestämma hur resurserna skall fördelas och att de inte går via kommunerna. Även de ungdomar som inte tillhör någon förening avses kunna ta del av medlen.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

Vi påminner om att Centerpartiet i motion Kr343 (c) föreslagit att anslaget 30:1 Stöd till idrotten skall ökas med 7 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Många barn är i dag inte aktiva i någon idrottsförening, och en sådan ökning av medlen skulle enligt Centerpartiets uppfattning behövas för att bekosta skolgårdar och allmänna grönområden så att dessa kan locka barnen till spontanidrott.

I en rad centerpartimotioner har vidare föreslagits att anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler skall ökas med 21 miljoner kronor i förhållande

till regeringens förslag. Motionsförslaget innebär i förhållande till utskottets förslag en ökning med 11 miljoner kronor. I motionerna framhålls bl.a. att samlingslokalerna skall ses som en del av satsningen på att hela Sverige skall leva och utvecklas.

7. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. (punkt 71)

Lennart Kollmats (fp) anför:

Inledning

Folkpartiet liberalernas kulturpolitik följer tre mål – frihet, mångfald och kvalitet.

Frihet betyder bl.a. en konkret frihet att vända sig till flera och olika finansieringskällor. Mångfalden finansieringsmodeller kan ge rum för en mångfald av olikartade produktioner och olikartade distributionsmodeller. Kvalitet föds just i kraftfält på vilka mångfaldens skeenden fritt samspelar.

Kvalitet, vad det gäller kulturverksamhet, kan bedömas dels utifrån skickligheten hos konstnären att gestalta det han eller hon vill, dels hur nyskapande kulturverksamheten är eller hur väl den anknyter till sådant som tidigare gjorts.

Att skapa utrymme för kvalitetskultur i hela landet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Det offentliga stödet till kulturen måste komma från både stat, regioner, landsting och kommuner. Risken är annars ett alltför starkt beroende av få finansörer, vilket riskerar att leda till likformighet. Alla offentliga aktörer har ansvar för att tillskapa goda möjligheter för ett rikt kulturliv med både bredd och djup. Kulturpolitiken bör i princip vara generell. Selektiva urvalsprinciper måste tillämpas restriktivt. Det offentliga ekonomiska kulturstödet, framför allt det nationella, bör främst riktas mot det professionella kulturlivet. Detta kulturstöd måste också präglas av långsiktighet.

Frihetens och mångfaldens krav när det gäller finansiering av kultur berör två viktiga element i kulturens arbetsprocess: finansiering av verksamhet, dvs. investeringar och täckning av löpande kostnader, och finansiering av ett någorlunda anständigt yrkesliv för s.k. fria kultur- och konstproducenter.

Finansutskottet har den 9 november 2001 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (bet. 2001/02:FiU1). Riksdagen förväntas den 21 november 2001 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Folkpartiet liberalernas budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar vi inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 71 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Folkpartiet liberalernas budgetförslag rörande utgiftsområde 17 finns i motionerna 2001/02:Kr419 (fp), 2001/02:Kr427 (fp) och 2001/02:Fi294 (fp).

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

I Folkpartiet liberalernas budgetmotioner finns förslag om att minska anslaget till Kulturrådet med 7 miljoner kronor. Förslaget har motiverats med att Kulturnät Sverige inte skall finansieras med allmänna medel och att behovet av statlig styrning av kulturverksamheten har minskat i och med att regionernas kulturansvar har utvecklats.

Jag vill påminna om att Folkpartiet i budgetmotionerna har föreslagit att Textilmuseet i Borås borde få ett nationellt uppdrag för att utveckla sin verksamhet och att 1 miljon kronor utöver regeringens förslag därför borde anvisas.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i budgetmotionerna framhållit att de resurser och det uppdrag som Riksteatern har för egen teaterproduktion borde kunna föras över till regionteatrarna och de större stadsteatrarna. Riksteatern skulle då ha kvar rollen som samordnare av teaternas turnéverksamhet och andra uppdrag som staten givit den samt svara för Cullbergbaletten, Tyst Teater och Unga Riks. Som en följd härav har anslaget minskats med

27 miljoner kronor i motionerna. En motsvarande överföring av medel, 10 miljoner kronor, från Rikskonserter till den regionala musikverksamheten har också föreslagits i motionen. Vidare har föreslagits att Dramaten och Operan skall få förstärkt bidrag med 3 miljoner kronor vardera och att bidraget till Dansens Hus skall öka med 2 miljoner kronor.

Jag påminner också om att Folkpartiet har föreslagit att anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall ökas med 30 miljoner kronor. Av beloppet bör 5 miljoner kronor riktas till Göteborgsoperan. Resten av ökningen bör användas för att förstärka de regionala teaternas respektive länsmusikorganisationernas bidrag.

Jag vill också påminna om att Folkpartiet har yrkat att de fria teatergrupperna, som är en stor tillgång för svenskt teaterliv och som har levt under stark ekonomisk press, borde ha fått ett med 7 miljoner kronor ökat bidrag. I motionerna har också föreslagits att ytterligare 1 500 000 kronor skall anslås till Sveriges teatersamlingar/Drottningholms teatermuseum, som har en unik samling teaterhistoriska föremål. För att klara av att visa dessa samlingar för allmänheten krävs detta stöd, vilket enligt motionerna bör permanentas.

Bild och form samt konsthantverk (28:15–28:19)

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna föreslagit minskningar av anslaget till konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön med 10 miljoner kronor med motivering att staten bör renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter och inte ta ansvar för konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än statliga.

Kulturmiljö (28:26–28:27)

Folkpartiet har i sina budgetmotioner inte haft något att erinra mot regeringens förslag att anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård skall tillföras 56 miljoner kronor för att möjliggöra ökande insatser på kulturmiljöområdet, dvs. att totalt 288 938 000 kronor skall anvisas, vilket innebär 10 miljoner kronor mer än vad utskottet nu föreslår.

Museer och utställningar (28:28–28:34)

Folkpartiet liberalerna har föreslagit en ökning med 15 miljoner kronor av anslagen för centrala museer. Av ökningen avser 3 miljoner kronor Moderna museet och 1,5 miljoner kronor Svenskt visarkiv. Vidare har föreslagits att anslaget 28:31 Bidrag till regionala museer skall ökas med 17 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser Nordiska akvarellmuseet på Tjörn. Akvarellmuseet, som på kort tid har etablerat sig som en betydelsefull konstitution, bedriver ett kraftfullt utvecklingsarbete inom det konstpedagogiska området.

Jag påminner också om förslaget i motionerna om att anslaget 28:34 Riksutställningar skall minskas med 5 miljoner kronor. Jag menar att Riksutställningars uppdrag att producera utställningar borde kunna överföras på de större kommunala och regionala museerna och att myndigheten i stället skall koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet genom att aktivt medverka till att produktioner från olika museer distribueras runt om i landet.

Trossamfund (28:38–28:39)

I Folkpartiet liberalernas budgetmotioner har föreslagits en ökning av anslaget till trossamfunden med 10 miljoner kronor med tanke på trossamfundens stora ansvarsområde.

Övrigt inom kulturpolitiken

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna framhållit behovet av resurser för utveckling av kulturpolitiken för invandrare och minoriteter. De behöver få ett större utrymme i svenskt kulturliv och ökat stöd för att kunna värna sina språkliga och kulturella identiteter. I motionerna har föreslagits ett nytt anslag, benämnt Möte mellan kulturer, om 4 miljoner kronor för ändamålet.

Mediepolitik (27:1–27:3)

Jag vill erinra om att Folkpartiet liberalerna har föreslagit att förhandsgranskningen av vuxenfilmer skall avskaffas. En sådan åtgärd skulle minska arbetet vid Statens biografbyrå och därmed byråns kostnader. Mot denna bakgrund har föreslagits att anslaget skall minskas med 4,5 miljoner kronor.

Öppna kanaler

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna föreslagit att ett nytt anslag skall inrättas för att verksamheten med Öppna kanaler skall kunna stödjas.

För ändamålet har föreslagits att 5 miljoner kronor skall anvisas. De öppna kanalerna är att betrakta som medborgar-TV, där vanliga människor och föreningar kan komma till tals. Det är angeläget att bl.a. ungdomar och minoritetsgrupper härigenom kan synliggöras på sina egna villkor.

Folkrorelsepolitik (30:1–30:4)

I Folkpartiets budgetmotioner har föreslagits att anslaget 30:1 Stöd till idrotten skall ökas med 5 miljoner kronor, avsett för idrottsforskning, dopningsbekämpning samt till integrations- och jämställdhetsfrämjande insatser.

Beträffande bidraget till allmänna samlingslokaler vill jag påminna om att Folkpartiet liberalerna inte haft något att erinra mot regeringens förslag att 19 miljoner kronor skall anvisas under anslaget 30:2, vilket innebär 10 miljoner kronor mindre än vad utskottet nu föreslagit. Jag anser att samlingslokalerna är viktiga inte minst för integrationsarbetet och för invandrarorganisationer.

8. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser frågan om en mötesplats för form och design och Röhsska museet (punkt 71 delvis)

Lennart Fridén (m) anför:

Jag har avstått från att yrka bifall till motion 2001/02:Kr241 (m), eftersom jag inte deltar i beslutet om medelsanvisning och medelsanvändning.

Jag vill emellertid påminna om att det av motionen framgår att Röhsska museet i Göteborg uppfyller de kriterier som enligt utredningsbetänkandet Mötesplats för form och design (SOU:1999:123) bör gälla för en sådan verksamhet. Inom Röhsska museet finns den kunskap och kompetens som fordras för att bygga upp en mötesplats för form och design.

Vidare framgår det av motionen att museet sedan 1997 har ett så kallat nationellt nätverksuppdrag, vilket innebär att det som enda specialmuseum ansvarar för att samordna olika aktiviteter inom ämnesområdet. Museet har nu byggt upp ett nätverk av intressenter inom ämnesområdet design och konsthantverk. I detta ingår i första hand kulturhistoriska museer, specialmuseer med materialansvar, konstmuseer som samlar och ställer ut konsthantverk, design, formgivning, universitets- och högskoleinstitutioner med inriktning mot ämnesområdet, designcentrum samt producenter och tillverkare.

Mot denna bakgrund finns det skäl att – i likhet med motionärerna bakom motionen – fråga varför en helt ny institution skall tillskapas med allt vad detta innebär.

9. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser anslaget till Riksarkivet och landsarkiven (punkt 71 delvis)

Dan Kihlström (kd) anför:

I en tid av globalisering är kopplingen mellan historia, nutid och framtid viktigare än någonsin. Människor har ett stort behov av att söka sina rötter.

Jag vill påminna om att jag i motion 2001/02:Kr273 har föreslagit att Emigrantregistret i Karlstad, som bl.a. verkar för att skapa kontakter mellan anförvanter på båda sidor om Atlanten, borde få del av den ökning av anslaget till Riksarkivet och landsarkiven (28:22) som föreslås i årets budgetproposition.

10. Medelsanvisningen för år 2002, m.m. i vad avser produktionsstöd för elektroniskt publicerade tidskrifter (punkt 71 delvis)

Ewa Larsson (mp) anför:

Jag vill påminna om att frågan om huruvida elektroniskt publicerade tidskrifter kan erhålla ekonomiskt stöd via bidraget till kulturtidskrifter har tagits upp i motion 2001/02:Kr422 (mp). Av motionen framgår att Kulturrådet borde kunna ge stöd även åt denna grupp av tidskrifter. Detta framgår emellertid inte klart av bestämmelserna för stödet, som finns i förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter. I motionen har därför föreslagits att regeringen skall lämna förslag till riksdagen som syftar till att även Internet-tidningar skall kunna erhålla stöd inom ramen för kulturtidskriftsstödet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) har i proposition 2001/02:1 Förslag till statsbudget för 2002 (budgetpropositionen) utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid föreslagit

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (avsnitt 4.12),
2. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) (avsnitt 5.8),
3. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram (avsnitt 5.10.1),
4. att riksdagen godkänner regeringens förslag om att inrätta en ny myndighet för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen (avsnitt 4.8),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om ramanslaget 28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2003 (avsnitt 4.13.12),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om ramanslaget 28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2003–2005 (avsnitt 4.13.16),
8. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om ramanslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under 2003–2005 (avsnitt 4.13.27),
9. att riksdagen bemyndigar regeringen att, i fråga om ramanslaget 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2003–2005 (avsnitt 4.13.32),
10. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2002 besluta om lån i Riksgäldskontoret i syfte att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp på 335 000 000 kronor (avsnitt 5.9),
11. att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om statsbidraget till ungdomsorganisationer (avsnitt 6.8.2.1),

12. att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2002 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 000 000 kronor (avsnitt 7.7.1),
13. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2002, i fråga om det obetecknade anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 000 000 kronor efter 2002 (avsnitt 8.1.2),
14. Att riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Anslagstyp	Anslagsbelopp
2:1	Lotteriinspektionen	ramanslag	33 797 000
25:1	Bidrag till folkbildningen	obetecknat anslag	2 522 556 000
25:2	Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	obetecknat anslag	74 843 000
25:3	Bidrag till kontakttolkutbildning	obetecknat anslag	9 416 000
26:1	Statens ljud- och bildarkiv	ramanslag	39 670 000
27:1	Statens biografbyrå	ramanslag	9 363 000
27:2	Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	obetecknat anslag	19 262 000
27:3	Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	ramanslag	821 000
27:4	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	obetecknat anslag	1 615 000
28:1	Statens kulturråd	ramanslag	38 967 000
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	ramanslag	161 107 000
28:3	Nationella uppdrag	ramanslag	8 000 000
28:4	Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	obetecknat anslag	162 815 000
28:5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus	obetecknat anslag	805 811 000
28:6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans och musikinstitutioner	obetecknat anslag	647 150 000
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	ramanslag	134 000 000
28:8	Bidrag till biblioteksverksamhet	obetecknat anslag	40 434 000
28:9	Litteraturstöd	ramanslag	91 917 000
28:10	Stöd till kulturtidskrifter	ramanslag	20 650 000
28:11	Stöd till bokhandeln	ramanslag	9 801 000
28:12	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	ramanslag	63 557 000
28:13	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	obetecknat anslag	14 433 000

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
28:14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	obetecknat anslag	4 825 000
28:15 Statens konstråd	ramanslag	6 337 000
28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	ramanslag	40 438 000
28:17 Nämnden för hemslöjdsfrågor	ramanslag	1 539 000
28:18 Främjande av hemslöjden	ramanslag	18 087 000
28:19 Bidrag till bild- och formområdet	ramanslag	29 708 000
28:20 Konstnärsnämnden	ramanslag	10 735 000
28:21 Ersättningar och bidrag till konstnärer	ramanslag	268 795 000
28:22 Riksarkivet och landsarkiven	ramanslag	265 049 000
28:23 Bidrag till regional arkivverksamhet	obetecknat anslag	4 799 000
28:24 Språk- och folkminnesinstitutet	ramanslag	26 610 000
28:25 Svenskt biografiskt lexikon	ramanslag	3 927 000
28:26 Riksantikvarieämbetet	ramanslag	165 587 000
28:27 Bidrag till kulturmiljövård	ramanslag	288 938 000
28:28 Kyrkoantikvarisk ersättning	reservationsanslag	50 000 000
28:29 Centrala museer: Myndigheter	ramanslag	689 124 000
28:30 Centrala museer: Stiftelser	obetecknat anslag	195 304 000
28:31 Bidrag till regionala museer	obetecknat anslag	137 356 000
28:32 Bidrag till vissa museer	obetecknat anslag	39 215 000
28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	ramanslag	10 000 000
28:34 Riksutställningar	ramanslag	39 717 000
28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	ramanslag	80 000
28:36 Filmstöd	ramanslag	209 738 000
28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	ramanslag	37 004 000
28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund	ramanslag	2 544 000
28:39 Stöd till trossamfund	ramanslag	50 750 000
29:1 Ungdomsstyrelsen	ramanslag	17 418 000
29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.	ramanslag	88 889 000
30:1 Stöd till idrotten	ramanslag	455 240 000
30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	ramanslag	19 000 000
30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	obetecknat anslag	4 932 000
30:4 Stöd till friluftorganisationer	obetecknat anslag	15 000 000
Summa		8 106 670 000

Motioner från allmänna motionstiden 2001

2001/02:Kr203 av Magnus Jacobsson och Amanda Agestav (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till ungdomsorganisationer.

2001/02:Kr205 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utgångspunkten för kulturpolitiken.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om museipolitiken.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkbildningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om amatörkulturen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om form och design.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mötesplatser för design och formgivare.

2001/02:Kr209 av Rigmor Stenmark (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hjälpmedel för hörselskadade i allmänna lokaler.

2001/02:Kr210 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en strategi för att förbättra brandskyddet på våra museer i enlighet med vad som anförs i motionen.

2001/02:Kr216 av Åke Gustavsson m.fl. (s, v, mp):

1. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, anslag 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler för budgetåret 2002 10 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 29 000 000 kr.
2. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, anslag 28:27 Bidrag till kulturmiljövård för budgetåret 2002 10 000 000 kr mindre än vad regeringen föreslagit eller således 278 938 000 kr.

2001/02:Kr218 av Jan-Evert Rådström och Per-Samuel Nisser (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Emigrantregistret/Kinship Center.

2001/02:Kr219 av Yvonne Ångström och Åke Sandström (fp, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationellt stöd för Museum Anna Nordlander och om att tilldela museet ett nationellt uppdrag.

2001/02:Kr224 av Runar Patriksson och Harald Nordlund (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Dalhalla bör bli nationalscen med ekonomiskt stöd.

2001/02:Kr225 av Willy Söderdahl m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att omgående tillsätta en arbetsgrupp som skall ge förslag på hur bidragen till folkbildningen skall fördelas mellan de inblandade parterna.

2001/02:Kr226 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av form och design.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nya spelrum för form och design.

2001/02:Kr232 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdraget för den nya myndigheten Forum för levande historia vidgas så att även illdåd i kommunismens namn uppmärksammas.

2001/02:Kr234 av Lennart Fridén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av snara åtgärder för det kyrkliga kulturarvets bevarande.

2001/02:Kr241 av Inger René och Lennart Fridén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Röhsska museet får vidareutveckla sin centrala roll i förnyelsen av designsektorn i Sverige.

2001/02:Kr246 av Carl Erik Hedlund och Elisabeth Fleetwood (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra kulturarvets säkerhet.

2001/02:Kr247 av Ewa Larsson m.fl. (mp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verksamhetsstödet till barn och ungdomar görs oberoende av gruppens ålderssammansättning.

2001/02:Kr256 av Peter Pedersen m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör låta utreda möjligheterna att införa en ny stödform enligt vilken bidrag fördelas till föreningar med generationsövergripande verksamhet.

2001/02:Kr258 av Lars Hjertén och Birgitta Carlsson (m, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till samverkan mellan Göteborgsoperan och Länsteatern i Skaraborg.

2001/02:Kr260 av Bertil Persson (m):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till museum över mänsklig ondska.

2001/02:Kr263 av Ulla-Britt Hagström (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den ideella sektorns betydelse för utveckling av folkhögskolor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en intervjuuppföljning av olika rörelsers betydelse för den enskildes livskvalitet.

2001/02:Kr273 av Dan Kihlström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurstilldelning till förmån för Emigrantregistret i Karlstad.

2001/02:Kr276 av Jan-Evert Rådström och Roy Hansson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över hur anslagen till studieförbunden fördelas.

2001/02:Kr279 av Agne Hansson m.fl. (c):

1. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning för att belysa det statligt stödda kulturstödet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Kulturrådet samt Kommunförbundet bör ges i uppdrag att utveckla samverkansformer, erfarenhetsutbyte samt vägledning i kommunernas kulturarbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett KUL-bidrag för utveckling av ung kultur i hela landet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Folkbildningsrådet bör överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att 25 % av det statliga kulturanslaget bör avsättas till kultur för barn och ungdomar.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket och Kulturrådet bör få ett förlängt regeringsuppdrag för att fortsätta driva projektet kultur i skolan under en treårsperiod, från år 2002 till år 2004.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Museum Anna Nordlander bör ges ett treårigt nationellt uppdrag.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Bildens Hus i Sundsvall bör ges ett nationellt uppdrag.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Röhsska museet bör ges ett nationellt uppdrag.

2001/02:Kr280 av Kenneth Johansson och Margareta Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samlingslokalens betydelse för demokrati och föreningsliv och formerna för översynen av de allmänna samlingslokalerna.

2001/02:Kr281 av Agneta Lundberg och Göran Norlander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det statliga stödet för om- och tillbyggnad av allmänna samlingslokaler.

2001/02:Kr283 av Ulf Björklund (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att för år 2002 anslå 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag till allmänna samlingslokaler under utgiftsområde 17 anslag 30:2.

2001/02:Kr288 av Kenneth Johansson (c):

Riksdagen anvisar till UO 17 anslag 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler för budgetåret 2002 21 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 40 000 000 kr.

2001/02:Kr301 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m, kd, c, fp, mp):

Riksdagen begär att regeringen snarast efter den aviserade särskilda översynen redovisar för riksdagen vilka åtgärder som avses bli vidtagna för att garantera Naturhistoriska riksmuseet brandsäkra lokaler för de samlingar som måste vara kontinuerligt tillgängliga för forskare, doktorander, gästforskare m.fl. i omedelbar anslutning till museet.

2001/02:Kr305 av Marianne Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nationellt uppdrag till Textilmuseet i Borås.

2001/02:Kr307 av Berndt Ekholm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skyndsamt bör redovisa för riksdagen vilka åtgärder som skall vidtas med anledning av den i budgetpropositionen aviserade översynen av Naturhistoriska riksmuseets magasinsbehov.

2001/02:Kr308 av Åke Gustavsson m.fl. (s, v, mp):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag om ramar för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	161 107 000 -2 500 000 (varav -1 250 000 avseende medel beräknade för anslagsposten Till Statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet och bidrag till allmän kulturverksamhet och -1 250 000 avseende medel beräknade för anslagsposten Till regeringens disposition)
28:5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus	805 811 000 +1 000 000 (avseende medel beräknade för Riksteatern)
28:18	Främjande av hemslöjden	18 087 000 + 500 000
28:29	Centrala museer: Myndigheter	689 124 000 +1 000 000 (avseende medel beräknade för Svenskt visarkiv inom Statens musiksamlingar)
Summa för utgiftsområdet	8 106 670 000	0

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inom den under anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner beräknade medelförstärkningen om 20 miljoner kronor även skall inkluderas förstärkta insatser för Göteborgsoperan.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överföra ansvaret för finskspråkig teaterverksamhet från Riksteatern till Statens kulturråd och om finansiering av verksamheten från de medel för de nationella minoriteternas kultur och språk som beräknas

under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

2001/02:Kr309 av Peter Pedersen m.fl. (v):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den i budgeten aviserade kommissionen för bokmomsfrågor bör ges i uppdrag att ta fram ett bokprisindex och andra åtgärder i syfte att följa bokprisutvecklingen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att prisutvecklingen för tidskrifterna bör bevakas och följas upp samt att det bör göras en allmän kartläggning av hur sänkningen påverkar försäljningen av tidskrifter inom olika genrer i enlighet med vad som anförs i motionen.

2001/02:Kr310 av Arne Kjörnsberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om Textilmuseet i Borås.

2001/02:Kr311 av Anita Sidén m.fl. (m, kd, c, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statsbidraget till Göteborgsoperan.

2001/02:Kr313 av Henrik Westman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utredning tillsätts med uppgift att skyndsamt utreda behoven av förebyggande brandskyddsåtgärder i våra historiskt och kulturellt värdefulla byggnader och museer samt att medel för dessa åtgärder tilldelas snarast.

2001/02:Kr325 av Sven Hulterström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om öppna kanalers plats i det markbundna digitaliserade TV-utbudet.

2001/02:Kr326 av Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nationellt uppdrag för Sveriges Fotomuseum – Bildens hus i Sundsvall.

2001/02:Kr328 av Sven Bergström och Margareta Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att se över stödet till sjukhuskyrkan.

2001/02:Kr336 av Claes-Göran Brandin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Göteborgsoperan.

2001/02:Kr337 av Marianne Carlström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en fortsatt satsning på form och design i Göteborgsområdet.

2001/02:Kr338 av Charlotta L Bjälkebring (v):

3. Riksdagen begär att regeringen utreder möjligheterna att bidra till finansieringen av lokala radio- och TV-sändningar i enlighet med vad som anförs i motionen.

2001/02:Kr340 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

1. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:1 Statens kulturråd för år 2002 19 967 000 kr.
2. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet m.m. för år 2002 81 107 000 kr.
3. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:5 Bidrag till Svenska riksteatern m.fl. för år 2002 625 811 000 kr.
4. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:7 Bidrag till vissa teaterändamål m.m. för år 2002 10 000 000 kr mer än regeringen eller således 144 000 000 kr.
5. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:8 Bidrag till regional biblioteksverksamhet för år 2002 29 434 000 kr.
6. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:9 Litteraturstöd för år 2002 61 917 000 kr.
7. Riksdagen beslutar att avskaffa anslaget 28:11 Stöd till bokhandeln i enlighet med vad som anförs i motionen.
8. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket för år 2002 9 801 000 kr utöver vad regeringen föreslår eller således 73 358 000 kr.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den digitala talboken.
10. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:15 Statens konstråd för år 2002 4 337 000 kr.
11. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön för år 2002 29 438 000 kr.
12. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:18 Främjande av hemslojd för år 2002 16 087 000 kr.
13. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:19 Bidrag till bild- och formområdet för år 2002 28 708 000 kr.

14. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:21 Ersättningar och bidrag till konstnärer för år 2002 218 795 000 kr.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny museistruktur.
16. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:30 Centrala museer – stiftelser för år 2002 183 963 000 kr.
17. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler för 2002 0 kr.
18. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:34 Riksutställningar för år 2002 14 717 000 kr.
19. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:40 Kulturfond för år 2002 120 000 000 kr.
20. Riksdagen beslutar att överföra bidrag till folkhögskolorna från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 16 i enlighet med vad som anförs i motionen.
21. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 25:1 Bidrag till folkbildningen för år 2002 1 322 556 000 kr.
22. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 29:1 Ungdomsstyrelsen för år 2002 1 418 000 kr.
23. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för år 2002 16 889 000 kr.
24. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen för utgiftsområde 17 politikområde 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler för år 2002 0 kr.
25. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen för utgiftsområde 17 politikområde 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationer för år 2002 1 532 000 kr.
26. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen för utgiftsområde 17 politikområde 30:4 Stöd till friluftorganisationer för år 2002 11 000 000 kr.

2001/02:Kr342 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

4. Riksdagen begär att regeringen gör en översyn över kulturområdet och återkommer med förslag till hur medel för kultursatsningar skall kunna integreras i alla politikområden i budgeten i enlighet med vad som anförs i motionen.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Kulturrådet i enlighet med vad som anförs i motionen bör ges i uppdrag att se över den kulturella infrastrukturen i syfte att resurserna skall kunna utnyttjas på ett mer medvetet och samordnat sätt.

2001/02:Kr343 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, media, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:3	Nationella uppdrag	8 000 000	+3 000 000
28:5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus, anslagspost Riksteatern	805 811 000	+3 800 000
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	134 000 000	+10 000 000
28:9	Litteraturstöd	91 917 000	-24 000 000
28:11	Stöd till bokhandeln	9 801 000	-9 801 000
28:12	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	63 557 000	+10 000 000
28:17	Nämnden för hemslöjdsfrågor	1 539 000	+1 000 000
28:27	Bidrag till kulturmiljövård	288 938 000	-31 999 000
28:29	Centrala museer, anslagspost Statens musiksamlingar, Sv visarkiv	689 124 000	+1 000 000
Ny anslagspost	KUL-bidrag		+100 000 000
30:1	Stöd till idrotten, Idrott för unga	455 240 000	+7 000 000
30:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	19 000 000	+21 000 000
Summa för utgiftsområdet		8 106 670 000	+91 000 000

2001/02:Kr349 av Lena Sandlin-Hedman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omfördelning av kulturmedel till Riksteatern.

2001/02:Kr350 av Peter Pedersen m.fl. (v):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de s.k. Nationella uppdragen inom musikens område bör utökas i syfte att tillskapa ett svenskt musikliv med kvalitet, bredd och mångfald.

2001/02:Kr352 av Tasso Stafilidis m.fl. (v):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett nationellt uppdrag på dansområdet.

2001/02:Kr356 av Inger Davidsson m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om LL-stiftelsen.

2001/02:Kr360 av Anne Ludvigsson m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att SHR ges möjlighet att upprätthålla nuvarande verksamhetsnivå och kvalitet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att NFH ges möjlighet att fullfölja sitt uppdrag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hemslöjdskonsulentverksamheten ges möjlighet att bibehålla verksamhetens omfattning.

2001/02:Kr361 av Marianne Andersson m.fl. (c, kd, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omfördelning inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid till anslagen 28:18 Främjande av hemslöjden och 28:17 Nämnden för hemslöjdsfrågor.

2001/02:Kr365 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att organisationskommittén bör få i uppdrag att i nära samarbete med Ludvika kommun lägga fram förslag om huvudmannaskap för filmvårdscentralen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den tilltänkta organisationskommittén även bör få i uppdrag att samarbeta med folkrörelser och museer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att filmvårdscentralen i Grängesberg bör få ansvar för att den tekniska och den laboratorietekniska kompetensen byggs upp och hålls vid liv.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att filmvårdscentralen i Grängesberg byggs ut till ett svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i nästa års budget komma med förslag på hur filmarkivet gemensamt med andra arkiv skall kunna samverka även med bibliotek och museer.

2001/02:Kr369 av Ana Maria Narti (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statsbidrag till Sverigefinländarnas arkiv.

2001/02:Kr377 av Charlotta L Bjälkebring (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Mälsåkers slott bör få del av kulturmiljövårdsanslaget.

2001/02:Kr382 av Ewa Larsson (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skyndsamma och nödvändiga byggnationsåtgärder för Naturhistoriska riksmuseets samlingar och verksamhet i angränsande bergtrum kan komma att behöva göras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skyndsamt genomföra och återrapportera den pågående över-
synen av Naturhistoriska riksmuseets magasinsfråga till riksdagen.

2001/02:Kr383 av Gudrun Lindvall och Gunnar Goude (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skyndsamma och nödvändiga byggnationsåtgärder för Naturhistoriska riksmuseets samlingar och verksamhet i angränsande bergtrum kan komma att behöva göras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skyndsamt genomföra och återrapportera den pågående över-
synen av Naturhistoriska riksmuseets magasinsfråga till riksdagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Naturhistoriska riksmuseets departementstillhörighet.

2001/02:Kr390 av Marianne Andersson och Elver Jonsson (c, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till Nordiska Akvarellmuseet för ett treårigt pilotprojekt som nordiskt centrum för pedagogisk utveckling.

2001/02:Kr392 av Hans Stenberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Kunskapscentrum för fotografi och Bildens hus i Sundsvall.

2001/02:Kr397 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionala form- och designcentrum.

2001/02:Kr399 av Leif Jakobsson och Marie Granlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Islamic Center i Malmö samt överväger en översyn av regelverket för godkännande som trossamfund.

2001/02:Kr400 av Ewa Larsson (mp):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga ett statligt stöd till Riksförbundet Öppna kanalen i framtiden.

2001/02:Kr411 av Rigmor Stenmark (c):

Riksdagen begär att regeringen ökar anslaget till allmänna samlingslokaler i enlighet med vad i motionen anförs.

2001/02:Kr412 av Lisbeth Staaf-Igelström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det statliga stödet för allmänna samlingslokaler.

2001/02:Kr413 av Gunnar Goude m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om utveckling av folkbildning och kompletterande skolor.

2001/02:Kr414 av Dan Kihlström m.fl. (kd):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utveckling av den ideella sektorn.
- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en folkbildningssatsning om demokrati.
- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurser till icke-statliga kulturlokaler.
- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurser till trossamfundet.
- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurser till allmänna samlingslokaler.

2001/02:Kr415 av Lars U Granberg och Monica Öhman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kvalificerade musikutbildningar på folkhögskolor.

2001/02:Kr416 av Inger Davidson m.fl. (kd):

- Riksdagen anvisar för budgetåret 2002 med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:1	Statens kulturråd	38 967 000	-1 000 000
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet (Amatörkulturens centralorganisationer)	161 107 000	+1 000 000
28:5	Bidrag till Dansens Hus	805 811 000	+1 000 000

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	647 150 000	+5 000 000
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (fonogramstöd)	134 000 000	+1 000 000
28:9 Litteraturstöd (En bok för alla)	91 917 000	-2 000 000
28:9 Litteraturstöd (Läsfrämjande insatser)		+1 000 000
28:13 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	14 433 000	+1 000 000
28:23 Bidrag till regional arkivverksamhet (Folkrörelsearkiv)	4 799 000	+1 000 000
28:29 Centrala museer: Myndigheter (Forum för levande historia)	689 124 000	-15 000 000
28:31 Bidrag till regionala museer	137 356 000	+5 000 000
28:32 Bidrag till vissa museer (Akvariemuseet och Drottningholms teatermuseum)	39 215 000	+2 000 000
28:33 Bidrag till icke-statliga kulturlokaler	10 000 000	+2 000 000
28:39 Stöd till trossamfund (lokalbidrag)	50 750 000	+3 000 000
30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	19 000 000	+10 000 000
30:5 Nytt anslag: Utveckling av den ideella sektorn		+5 000 000
Summa för utgiftsområdet	8 107 000 000	+20 000 000

2001/02:Kr417 av Inger Davidson m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resursfördelningen inom anslaget 28:27 Bidrag till kulturmiljövård.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det kyrkliga kulturarvet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkrörelsearkiven.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den Stockholmsbaserade delen av Statens museer för världskultur.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om organisation och utgångspunkt för Forum för levande historia.

2001/02:Kr418 av Inger Davidson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till Dansens Hus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av resurser till länsmusiken samt annan regional musik-, teater- och dansverksamhet.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om musikteatern Dalhalla.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fonogrammarknaden.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nationellt uppdrag till danskonstområdet.

2001/02:Kr419 av Ana Maria Narti m.fl. (fp):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av kulturpolitiken i enlighet med vad i motionen anförs.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om alternativ finansiering av Kulturnät Sverige.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Stiftelsen framtidens kultur.
11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring för hur Riksställningar kan förändras i enlighet med vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationellt uppdrag för Textilmuseet i Borås.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Nordiska Akvarellmuseet.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändring av Riksteatern.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslagen till de regionala teatrarerna.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidrag till de fria grupperna.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Moderna museet, Dramatiska Teatern, Dansens Hus och Kungl. Operan.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Göteborgsoperan.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till länsmusiken.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta en mötesplats för form och design i anslutning till Röhsska museet i Göteborg.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Statens kulturråd.

34. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag	Propositionen	fp:s anslagsförändring	Motiv	
27:1	Statens biografbyrå	9 363 000	-4 500 000	Filmcensur för vuxna skall avskaffas
28:1	Statens kulturråd	38 967 000	-7 000 000	5 miljoner kronor förs över till regionerna. Dessutom skall Sveriges kulturnät ej finansieras genom staten.
28:3	Nationella uppdrag	8 000 000	+1 000 000	Textilmuseet i Borås föreslås tilldelas ett nationellt uppdrag.
28:5	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	805 811 000	-29 000 000	Rikskonserters (-10 miljoner) och Riksteaterns (-27 miljoner) uppdrag kan minskas till förmån för regionerna. Samtidigt anslås 3 miljoner extra till Dramaten och Operan, medan Dansens Hus skall få 2 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit.
28:6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	647 150 000	+30 000 000	För att avhjälpa länsmusikens och de regionala teatramas ekonomiska problem. 5 miljoner kronor är avsatta för Göteborgsoperan.
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	134 000 000	+8 500 000	Stödja de fria grupperna. 1,5 miljoner kronor avsätts till Sveriges Teatersamlingar.
28:16	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	40 438 000	-10 000 000	Överföra en del av ansvaret till landsting och kommuner.
28:29–30	Centrala museer	884 428 000	+15 000 000	Stödja de centrala museerna. Moderna museet tillförs 3 miljoner kronor utöver regeringens förslag. 1,5 miljoner kronor extra tilldelas Svenskt visarkiv.
28:31	Bidrag till regionala museer	137 356 000	+17 000 000	Främja den regionala kulturutvecklingen. 2 miljoner kronor avsätts till Nordiska Akvarellmuseet.
28:34	Riksställningar	39 717 000	-5 000 000	Uppdraget kan minskas till förmån för regionerna.
28:39	Stöd till trossamfund	50 750 000	+10 000 000	Stödet behöver ökas med tanke på trossamfundens stora ansvarsområde.
30:1	Stöd till idrotten	455 240 000	+5 000 000	Till idrottsforskning, dopningsbekämpning samt integrations- och jämställdhetsfrämjande insatser.
Nytt anslag	Möte mellan kulturer	0	+4 000 000	För att stödja invandrades kulturer och språk. 1 miljon kronor avsätts till minoriteters arkiv.
Nytt anslag	Bidrag till Öppna kanaler	0	+5 000 000	Inför statligt bidrag till de öppna kanalerna.
Summa för utgiftsområdet		8 106 670 000	+40 000 000	

2001/02:Kr422 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de kulturpolitiska målen skall kompletteras med ytterligare ett mål: ”att verka för en hållbar livsstil som utvecklar förmågan att hantera sitt liv med minskat beroende av myndigheter och snävt marknadstänkande”.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att lokala och regionala avtal alltid skall utformas med hänsyn till de nationella kulturmålen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att kulturaspekten utgör ett centralt inslag vid utveckling av lokala tillväxtavtal.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det behöver göras en bättre fördelning mellan stöd till långsiktigt hållbar verksamhet respektive mer temporär verksamhet.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att tiden för de nationella uppdragen skall utökas till fem år.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att nationella uppdrag behövs inom områdena världskultur och dans.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att verksamhetsstödet till barn och ungdomar bör göras oberoende av gruppens ålderssammansättning.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att effekterna av den 40-procentiga nedskärningen av fonogramstödet bör utvärderas.
29. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att göra Dalhalla Festspelsscen till en nationell angelägenhet.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening behovet av nationellt stöd till Göteborgsoperan.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening behovet av att anslaget till Norrlands Musik- och Dansteater behöver stärkas i framtiden.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att anslaget till Länsteatern på Gotland satts på en för låg nivå.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vikten av att låta Forum för Världskulturs verksamhet spridas över hela landet.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stödet till kulturtidskrifternas återkommande evenemang behöver öka.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att även Internettidningar skall kunna ges stöd inom ramen för stöd till kulturtidskrifter.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att överväga om 2 miljoner kronor kan omfördelas från Riksantikvarieämbetets anslag till kulturmiljövård till Dacapo Hantverksskola för utvecklande av arbetsmaterial och uppbyggnad av ett nationellt arkiv för bygghantverk.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att redovisa hur icke-statliga kulturlokaler skall skötas framöver.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att stödet till hemslöjden bör utvecklas varefter verksamheten utvecklas.

51. Riksdagen begär att regeringen låter utreda om kommande hyreshöjningar för Naturhistoriska riksmuseet på grund av ombyggnationer kan pareras med motsvarande budgetförstärkning.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av ett kommande permanent ökat stöd till Nordiska Akvarellmuseet på Tjörn.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ökat stöd till uppräknade museer ryms inom budgeten.
54. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om nationellt uppdrag för ett kvinnomuseum.
61. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ett framtida statligt stöd bör inrättas till Riksförbundet Öppna Kanalen.
64. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att möjlighet bör ges för utveckling av Grängesbergs Filmvårdscentral.

2001/02:Kr427 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att anslaget till idrotten skall höjas med 5 miljoner kronor.

2001/02:K407 av Johan Pehrson och Eva Flyborg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av förändrade bidragsregler till de politiska ungdomsförbunden.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till nytt bidragssystem för de politiska ungdomsförbunden, baserat på partiernas mandat i riksdagen, samt ett grundbidrag.

2001/02:Fi294 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

18. Riksdagen anvisar för budgetåret 2002 anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag	Ändringsförslag
27:1 Statens biografbyrå	-4 500 000
28:1 Statens kulturråd	-7 000 000
28:3 Nationella uppdrag	+1 000 000
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska riks-konserter och Dansens Hus	-29 000 000
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	+30 000 000
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	+8 500 000
28:16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	-10 000 000
28:29–30 Centrala museer	+15 000 000
28:31 Bidrag till regionala museer	+17 000 000
28:34 Riksutställningar	-5 000 000
28:39 Stöd till trossamfund	+10 000 000

Anslag	Ändringsförslag
30:1 Stöd till idrotten	+5 000 000
Nytt Bidrag till Öppna kanaler	+5 000 000
anslag	
Nytt Möte mellan kulturer	+4 000 000
anslag	
Summa	+40 000000

2001/02:U347 av Ana Maria Narti m.fl. (fp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Forum mot intolerans.

2001/02:So240 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av stödet till samlingslokaler från handikappsynpunkt.

2001/02:So616 av Göran Magnusson m.fl. (s, v, kd, c, fp, mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om frivilligt folkrörelsearbete.

2001/02:Ub549 av Yvonne Andersson m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkbildningens roll i det livslånga lärandet.

2001/02:N17 av Kenneth Johansson (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en nationell satsning på att filmarkiv lokaliseras till Grängesberg.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lokalisera Svenskt Visarkiv till Dalarna, förslagsvis Falun.

2001/02:N212 av Inger Lundberg m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till Bergslagens Industridesignforum.

2001/02:N265 av Ulf Björklund m.fl. (kd):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att för budgetåret 2002 anslå 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag till allmänna samlingslokaler.

2001/02:A317 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att upprätta regionala stödpunkter för att sprida det mångkulturella och världskulturella perspektivet.

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:Kr249 av Gunilla Tjernberg (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de speciella förhållanden som Norrlandsoperan arbetar under.

2000/01:Kr252 av Siv Holma och Stig Eriksson (v):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett förslag på hur Tornedalsteatern kan bli en nationalscen enligt vad i motionen anförs.

2000/01:Kr273 av Berndt Ekholm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att åtgärder skyndsamt bör vidtas för den nödvändiga byggnationen för Naturhistoriska riksmuseets samlingar och verksamhet.

2000/01:Kr293 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra åt Kulturrådet att genomföra insatser för att informera invandrargrupper och föreningar om hur kulturbidragssystemet fungerar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om formerna för stödet till barn- och ungdomsorganisationer.

2000/01:Kr308 av Monica Öhman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utveckling av verksamheten vid Tornedalsteatern.

2000/01:Kr309 av Björn Kaaling och Barbro Andersson Öhrn (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skådebanerörelsen.

2000/01:Kr310 av Ronny Olander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av obalansen i samhällets stöd till kulturen.

2000/01:Kr327 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m, c, mp, fp, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast lämna projekteringstillstånd beträffande en ombyggnad av Naturhistoriska riksmuseet.

2000/01:Kr345 av Inger Davidson m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det kyrkliga kulturarvet.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av resurser till fria teater-, dans- och musikgrupper.

43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidragsreglerna för ungdomsorganisationerna.

2000/01:Kr346 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Stiftelsen Framtidens kultur.

2000/01:Kr507 av Anita Jönsson och Björn Kaaling (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sambandet mellan kultur och hälsa.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de idéburna främjandeorganisationernas särskilda förutsättningar att medverka i publikarbetet för att vidga deltagandet i kulturlivet.

2000/01:Kr516 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av bidrag till organisationer som har generationsövergripande verksamhet på sitt program.

2000/01:Kr701 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att i lokala och regionala avtal alltid hänsyn skall tas till de nationella kulturmålen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det behöver göras en bättre fördelning mellan stöd till långsiktigt hållbar verksamhet och mer temporär verksamhet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att verksamhetsstödet till barn och ungdomar görs oberoende av gruppens ålderssammansättning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att överväga om de fria teatergruppernas ekonomiska uppskrivning behöver fördubblas.

BILAGA 2

Propositionens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Härigenom föreskrivs¹ att bilagan till 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kategorier som avses i 6 kap. 2 § första stycket 2

- A. 1. Arkeologiska föremål som är äldre än 100 år och som härrör från
 - utgrävningar och fynd på land eller under vatten,
 - arkeologiska fyndplatser,
 - arkeologiska samlingar.
2. Föremål som utgör en integrerad del av söndertagna konstnärliga, historiska eller religiösa minnesmärken som är äldre än 100 år.
3. Tavlor och målningar, som inte tillhör kategori 3 a eller 4, som utförts helt för hand, på vilket underlag och i vilket material som helst.
- 3 a. Akvareller, gouacher och pasteller som utförts helt för hand, på vilket underlag som helst.
4. Mosaiker, som inte tillhör kategorierna 1 och 2, som utförts helt för hand i vilket material som helst och teckningar som utförts helt för hand på vilket underlag och i vilket material som helst.
5. Originalgravyrer, tryck, silkscreentryck och litografier med deras respektive matriser och originalaffischer.
6. Originalskulpturer eller originalstatyer och kopior, framställda enligt samma process som originalet och som inte tillhör kategori 1.
7. Fotografier, film och negativ av dessa.
8. Inkunabler och manuskript, inklusive kartor och partitur, enstaka eller i samlingar.
9. Böcker som är äldre än 100 år, enstaka eller i samlingar.
10. Tryckta kartor äldre än 200 år.
11. Arkiv och däri ingående delar, som är äldre än 50 år, på vilket underlag och i vilket medium som helst.
- 12 a. Samlingar och föremål från zoologiska, botaniska, mineralogiska eller anatomiska samlingar.
 - b. Samlingar av historiskt, paleontologiskt, etnografiskt eller numismatiskt intresse.
13. Transportmedel som är äldre än 75 år.
14. Andra antikviteter som inte tillhör kategorierna A1–A13 och som är äldre än 50 år. Kulturföremålen i kategorierna A1–A14 omfattas av denna lag bara om deras värde motsvarar eller överstiger de ekonomiska gränsvärdena under B.

¹Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv av den 5 juni 2001 om ändring av rådets direktiv 93/7/EEG om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium (EGT nr L 187, 10.7.2001, s. 43, Celex 32001L0038).

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

B. Ekonomiska gränsvärden tillämpliga på vissa kategorier under

VÄRDE 0 (Noll)

VÄRDE

oavsett värde

- 1 (arkeologiska föremål)
- 2 (delar av minnesmärken)
- 8 (inkunabler och manuskript)
- 11 (arkiv)

- 1 (arkeologiska föremål)
- 2 (delar av minnesmärken)
- 8 (inkunabler och manuskript)
- 11 (arkiv)

128 000 kr

15 000 euro

- 4 (mosaiker och teckningar)
- 5 (gravyrer)
- 7 (fotografier)
- 10 (tryckta kartor)

- 4 (mosaiker och teckningar)
- 5 (gravyrer)
- 7 (fotografier)
- 10 (tryckta kartor)

256 000 kr

30 000 euro

- 3 a (akvareller)

- 3 a (akvareller)

427 000 kr

50 000 euro

- 6 (statyer)
- 9 (böcker)
- 12 (samlingar)
- 13 (transportmedel)
- 14 (alla andra föremål)

- 6 (statyer)
- 9 (böcker)
- 12 (samlingar)
- 13 (transportmedel)
- 14 (alla andra föremål)

1 282 000 kr

150 000 euro

- 3 (tavlor)

- 3 (tavlor)

Bedömningen av om villkoren för det ekonomiska gränsvärdet är uppfyllda måste göras när återlämnande begärs. Det ekonomiska värdet är det som föremålet har i den återkrävande medlemsstaten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och TV-lagen (1996:844)

dels att 9 kap. skall upphöra att gälla,

dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 9 kap., av följande lydelse.

Föreslagen lydelse

9 kap. Granskning och tillsyn

1 § Justitiekanslern övervakar genom granskning i efterhand om sända program innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 6 kap. 2 §.

2 § Granskningsnämnden för radio och TV övervakar genom granskning i efterhand om sända program står i överensstämmelse med denna lag och de villkor som kan gälla för sändningarna. Granskningsnämnden övervakar även att bestämmelsen om exklusiva rättigheter i 6 kap. 10 § följs.

Bestämmelserna om reklam i 7 kap. 3 och 4 §§ samt 10 § första och tredje stycket övervakas dock av Konsumentombudsmannen.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidare-sändning enligt 3 kap. 5 § skall inte granskas av Granskningsnämnden för radio och TV.

Finner Granskningsnämnden för radio och TV att en sändning innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 6 kap. 2 §, skall nämnden göra anmälan om förhållandet till Justitiekanslern.

3 § Granskningsnämnden för radio och TV består av en ordförande och sex andra ledamöter. För ledamöterna finns ersättare till det antal regeringen bestämmer. Minst en av ledamöterna eller ersättarna skall vara vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall vara eller ha varit ordinarie domare.

Granskningsnämnden för radio och TV är beslutför med ordföranden eller en vice ordförande och ytterligare tre ledamöter. Ärenden som uppenbart inte är av större vikt eller principiell betydelse får dock avgöras av ordföranden eller en vice ordförande. Regeringen får föreskriva att en tjänsteman hos nämnden skall ha rätt att fatta beslut på nämndens vägnar, dock inte beslut som innebär att den sändande brustit vid tillämpningen av denna lag eller de villkor som gäller för sändningarna.

Om det vid en överläggning i Granskningsnämnden för radio och TV kommer fram skiljaktiga meningar, tillämpas föreskrifterna i 16 kap. rättegångsbalken.

4 § Var och en som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd av regeringen skall årligen till Radio- och TV-verket redovisa hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 6 kap. 8 § första stycket.

5 § På begäran av Radio- och TV-verket skall den som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd av regeringen lämna upplysningar om vem som äger företaget och på vilket sätt verksamheten finansieras.

Föreslagen lydelse

6 § På begäran av Radio- och TV-verket skall en satellitentreprenör lämna upplysningar om vem som är uppdragsgivare, uppdragsgivarens adress, programtjänstens beteckning samt hur sändningen över satellit sker.

7 § På begäran av Radio- och TV-verket skall den som fått tillstånd av regeringen lämna upplysningar om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som medför att han eller hon har inflytande i ett annat företag med sådant tillstånd. Vidare skall på begäran av Radio- och TV-verket ett företag som är tillståndshavare lämna uppgifter om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som innebär att någon ensam har ett bestämmande inflytande i företaget. Motsvarande gäller i fråga om den som har tillstånd att sända lokalradio.

8 § Den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden har spelat in ett program, skall på begäran av Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket eller Konsumentombudsmannen utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten.

9 § Om Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket eller Konsumentombudsmannen begär det, skall den som fått tillstånd att sända närradio lämna upplysning om sina sändningstider.

Granskningsnämnden kan också begära upplysning om i vilken omfattning tillståndshavaren har sänt program som avses i 6 kap. 6 § andra stycket.

10 § På begäran av Granskningsnämnden för radio och TV skall den som fått tillstånd att sända lokalradio lämna uppgifter som är nödvändiga för nämndens bedömning om sända program stämmer överens med denna lag och de villkor som har meddelats för sändningarna.

11 § Den som fått tillstånd att sända lokalradio skall årligen till Granskningsnämnden för radio och TV redovisa hur de skyldigheter som avses i 5 kap. 11 § första stycket 2 och 3 har uppfyllts.

12 § Den som förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i 6 kap. 10 § skall omedelbart underrätta Granskningsnämnden för radio och TV om det.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §²

Avgift för granskning enligt denna lag tas ut med

1. grundavgift 200 kronor,	1. grundavgift 200 kronor,
2. tidsavgift 15 kronor per spelminut vid normal visningshastighet, dock minst 200 kronor,	2. tidsavgift 17 kronor per spelminut vid normal visningshastighet, dock minst 200 kronor,
3. avgift för varje tillståndskort utöver det första med 1 000 kronor.	3. avgift för varje tillståndskort utöver det första med 1 100 kronor.

Tidsavgift tas inte ut om en film eller ett videogram till väsentlig del är en dokumentär framställning.

Om en film eller ett videogram har en speltid under trettio minuter vid normal visningshastighet utgår avgiften för varje tillståndskort utöver det första med 500 kronor, eller, om speltiden understiger fem minuter, med 75 kronor.

Om en film eller ett videogram har en speltid under trettio minuter vid normal visningshastighet utgår avgiften för varje tillståndskort utöver det första med 500 kronor, eller, om speltiden understiger fem minuter, med 82 kronor.

Om en film eller ett videogram endast skall visas vid en filmfestival eller ett annat konstnärligt eller ideellt evenemang där sådana framställningar förekommer som godkänts för personer under femton år, får Biografbyrån medge befrielse från avgift för granskningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

²Senaste lydelse 1998:1712.

BILAGA 3

Regeringens och partiernas förslag till anslag för år 2002 inom utgiftsområde
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp) Kr216 Kr308	(m) Kr340	(kd) Kr416	(c) Kr343	(fp) Kr419 Fi294 y. 18
02 1	Lotteriinspektionen	(ram)	33 797				
25 1	Bidrag till folkbildningen	(obet.)	2 522 556	-1 200 000*			
25 2	Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	(obet.)	74 843				
25 3	Bidrag till kontakttolkutbildning	(obet.)	9 416				
26 1	Statens ljud- och bildarkiv	(ram)	39 670				
27 1	Statens biografbyrå	(ram)	9 363				-4 500
27 2	Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	(obet.)	19 262				

* Överföring till UO16 av 900 000 tkr avseende bidraget till folkhögskolorna

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp) Kr216 Kr308	(m) Kr340	(kd) Kr416	(c) Kr343	(fp) Kr419 Fi294 y. 18
27 3	Bidrag till dokumentation om den mediepoli- tiska utvecklingen och till europeiskt medie- samarbete	(ram)	821				
27 4	Forskning och dokumentation om medieut- vecklingen	(obet.)	1 615				
27 6	Öppna kanaler	(ram)					+5 000
28 1	Statens kulturråd	(ram)	38 967	-19 000	-1 000		-7 000
28 2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveck- ling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	(ram)	161 107	-2 500	-80 000	+1 000	
28 3	Nationella uppdrag	(ram)	8 000			+3 000	+1 000
28 4	Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	(obet.)	162 815				
28 5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	(obet.)	805 811	+1 000	-180 000	+1 000	+3 800
28 6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musik- institutioner	(obet.)	647 150			+5 000	+30 000
28 7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikän- damål	(ram)	134 000	+10 000	+1 000	+10 000	+8 500
28 8	Bidrag till biblioteksverksamhet	(obet.)	40 434	-11 000			

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp) Kr216 Kr308	(m) Kr340	(kd) Kr416	(c) Kr343	(fp) Kr419 Fi294 y. 18
28 9	Litteraturstöd	(ram)	91 917	-30 000	-1 000	-24 000	
28 10	Stöd till kulturtidskrifter	(ram)	20 650				
28 11	Stöd till bokhandeln	(ram)	9 801	-9 801		-9 801	
28 12	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	(ram)	63 557	+9 801		+10 000	
28 13	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	(obet.)	14 433		+1 000		
28 14	Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	(obet.)	4 825				
28 15	Statens konstråd	(ram)	6 337	-2 000			
28 16	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	(ram)	40 438	-11 000			-10 000
28 17	Nämnden för hemslöjdsfrågor	(ram)	1 539			+1 000	
28 18	Främjande av hemslöjden	(ram)	18 087	+500	-2 000		
28 19	Bidrag till bild- och formområdet	(ram)	29 708	-1 000			
28 20	Konstnärsnämnden	(ram)	10 735				
28 21	Ersättningar och bidrag till konstnärer	(ram)	268 795	-50 000			
28 22	Riksarkivet och landsarkiven	(ram)	265 049				
28 23	Bidrag till regional arkivverksamhet	(obet.)	4 799		+1 000		
28 24	Språk- och folkminnesinstitutet	(ram)	26 610				

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp) Kr216 Kr308	(m) Kr340	(kd) Kr416	(c) Kr343	(fp) Kr419 Fi294 y. 18
28 25	Svenskt biografiskt lexikon	(ram)	3 927				
28 26	Riksantikvarieämbetet	(ram)	165 587				
28 27	Bidrag till kulturmiljövård	(ram)	288 938	-10 000		-31 999	
28 28	Kyrkoantikvarisk ersättning	(res.)	50 000				
28 29	Centrala museer: Myndigheter	(ram)	689 124	+1 000	-15 000	+1 000	+7 500
28 30	Centrala museer: Stiftelser	(obet.)	195 304		-11 341		+7 500
28 31	Bidrag till regionala museer	(obet.)	137 356			+5 000	+17 000
28 32	Bidrag till vissa museer	(obet.)	39 215			+2 000	
28 33	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	(ram)	10 000		-10 000	+2 000	
28 34	Riksutställningar	(ram)	39 717		-25 000		-5 000
28 35	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	(ram)	80				
28 36	Filmstöd	(ram)	209 738				
28 37	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	(ram)	37 004				
28 38	Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund	(ram)	2 544				
28 39	Stöd till trossamfund	(ram)	50 750			+3 000	+10 000
28 40	Kulturfond	(ram)			+120 000		

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp) Kr216 Kr308	(m) Kr340	(kd) Kr416	(c) Kr343	(fp) Kr419 Fi294 y. 18
28 41	Möte mellan kulturer	(ram)					+4 000
29 1	Ungdomsstyrelsen	(ram)	17 418	-16 000			
29 2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.	(ram)	88 889	-72 000			
29 3	KUL-bidrag	(ram)				+100 000	
30 1	Stöd till idrotten	(ram)	455 240			+7 000	+5 000
30 2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	(ram)	19 000	+10 000	-19 000	+10 000	+21 000
30 3	Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	(obet.)	4 932		-3 400		
30 4	Stöd till friluftorganisationer	(obet.)	15 000		-4 000		
30 5	Ideella organisationer	(ram)				+5 000	
Summa			8 106 670	-1 616 741*)	+20 000	+91 000	+40 000

*) Överföring till UO16 av 900 000 tkr avseende bidraget till folkhögskolorna

BILAGA 4

Avvikelse mellan regeringens och utskottets förslag till medelsanvisning på anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Belopp i 1 000-tal kronor

Politikområde, anslag och (anslagstyp)	Regeringens förslag	Utskottets förslag	Avvikelse
02 Finansiella system och tillsyn			
1 Lotteriinspektionen (<i>ram</i>)	33 797	33 797	
25 Utbildningspolitik			
1 Bidrag till folkbildningen (<i>obet.</i>)	2 522 556	2 522 556	
2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (<i>obet.</i>)	74 843	74 843	
3 Bidrag till kontakttolkutbildning (<i>obet.</i>)	9 416	9 416	
26 Forskningspolitik			
1 Statens ljud- och bildarkiv (<i>ram</i>)	39 670	39 670	
27 Mediepolitik			
1 Statens biografbyrå (<i>ram</i>)	9 363	9 363	
2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (<i>obet.</i>)	19 262	19 262	
3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (<i>ram</i>)	821	821	
4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (<i>obet.</i>)	1 615	1 615	
28 Kulturpolitik			
1 Statens kulturråd (<i>ram</i>)	38 967	38 967	
2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (<i>ram</i>)	161 107	158 607	-2 500
3 Nationella uppdrag (<i>ram</i>)	8 000	8 000	
4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (<i>obet.</i>)	162 815	162 815	
5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Svenska riks-konserter (<i>obet.</i>)	805 811	806 811	+1 000
6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (<i>obet.</i>)	647 150	647 150	
7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (<i>ram</i>)	134 000	134 000	
8 Bidrag till biblioteksverksamhet (<i>obet.</i>)	40 434	40 434	
9 Litteraturstöd (<i>ram</i>)	91 917	91 917	
10 Stöd till kulturtidskrifter (<i>ram</i>)	20 650	20 650	
11 Stöd till bokhandeln (<i>ram</i>)	9 801	9 801	
12 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (<i>ram</i>)	63 557	63 557	

Politikområde, anslag och (anslagstyp)	Regeringens förslag	Utskottets förslag	Avvikelse
13 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (<i>obet.</i>)	14 433	14 433	
14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (<i>obet.</i>)	4 825	4 825	
15 Statens konstråd (<i>ram</i>)	6 337	6 337	
16 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (<i>ram</i>)	40 438	40 438	
17 Nämnden för hemslöjdsfrågor (<i>ram</i>)	1 539	1 539	
18 Främjande av hemslöjden (<i>ram</i>)	18 087	18 587	+500
19 Bidrag till bild- och formområdet (<i>ram</i>)	29 708	29 708	
20 Konstnärsnämnden (<i>ram</i>)	10 735	10 735	
21 Ersättningar och bidrag till konstnärer (<i>ram</i>)	268 795	268 795	
22 Riksarkivet och landsarkiven (<i>ram</i>)	265 049	265 049	
23 Bidrag till regional arkivverksamhet (<i>obet.</i>)	4 799	4 799	
24 Språk- och folkminnesinstitutet (<i>ram</i>)	26 610	26 610	
25 Svenskt biografiskt lexikon (<i>ram</i>)	3 927	3 927	
26 Riksantikvarieämbetet (<i>ram</i>)	165 587	165 587	
27 Bidrag till kulturmiljövård (<i>ram</i>)	288 938	278 938	-10 000
28 Kyrkoantikvarisk ersättning (<i>res.</i>)	50 000	50 000	
29 Centrala museer: Myndigheter (<i>ram</i>)	689 124	690 124	+1 000
30 Centrala museer: Stiftelser (<i>obet.</i>)	195 304	195 304	
31 Bidrag till regionala museer (<i>obet.</i>)	137 356	137 356	
32 Bidrag till vissa museer (<i>obet.</i>)	39 215	39 215	
33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (<i>ram</i>)	10 000	10 000	
34 Riksutställningar (<i>ram</i>)	39 717	39 717	
35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (<i>ram</i>)	80	80	
36 Filmstöd (<i>ram</i>)	209 738	209 738	
37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (<i>ram</i>)	37 004	37 004	
38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (<i>ram</i>)	2 544	2 544	
39 Stöd till trossamfund (<i>ram</i>)	50 750	50 750	
29 Ungdomspolitik			
1 Ungdomsstyrelsen (<i>ram</i>)	17 418	17 418	
2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (<i>ram</i>)	88 889	88 889	
30 Folkrörelsepolitik			
1 Stöd till idrotten (<i>ram</i>)	455 240	455 240	
2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (<i>ram</i>)	19 000	29 000	+10 000
3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (<i>obet.</i>)	4 932	4 932	
4 Stöd till friluftorganisationer (<i>obet.</i>)	15 000	15 000	
SUMMA	8 106 670	8 106 670	0

BILAGA 5

Förteckning över i Utskottets förslag till riksdagsbeslut, punkt 71, avstyrkta motionsyrkanden

Motion	Parti	Yrkande
<u>2001/02</u>		
Kr205	(m)	14
Kr209	(c)	2
Kr218	(m)	
Kr226	(m)	4
Kr241	(m)	
Kr258	(m)	i denna del
Kr273	(kd)	
Kr279	(c)	4
Kr288	(c)	
Kr337	(s)	
Kr340	(m)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26.
Kr 343	(c)	i denna del
Kr356	(kd)	3
Kr360	(s)	
Kr361	(s, kd, fp)	
Kr369	(fp)	
Kr377	(v)	
Kr390	(c, fp)	
Kr397	(s)	
Kr411	(c)	
Kr414	(kd)	1, 6
Kr416	(kd)	5 i denna del
Kr417	(kd)	2, 5
Kr418	(kd)	1, 2, 6
Kr419	(fp)	4, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 34
Kr422	(mp)	31, 32, 43, 44, 47, 50, 53, 64
Kr427	(fp)	9
Fi294	(fp)	18
N17	(c)	4, 6
N212	(s)	3
<u>2000/01</u>		
Kr249	(kd)	